

KALLELSE

Kommunfullmäktige kallas till sammanträde

Dag Måndagen den 13 november 2017
Tid **Kl. 09.00 OBS TIDEN**
Plats Nacka stadshus, Nackasalen
Ordförande Lars Stenholm
Sekreterare Liselotte Lexén

Kl. 09.00 börjar sammanträdet med behandling av beslutsärenden.

OBS! Om reservdagen måste tas i anspråk hålls sammanträdet tisdagen den 14 november kl. 18.00 i Nacka stadshus, Nackasalen.

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Sammanträdets öppnande	
2.	Val av justerande	
3.	Upprop	
	Valärenden	
4.	Val av ny ersättare (L) i kulturnämnden för tiden intill utgången av 2017 Bordlagt 16/10-17	
5.	Val av ny ersättare (KD) i natur- och trafiknämnden för tiden intill utgången av 2017 Bordlagt 16/10-17	
6.	Val av ny ersättare (M) i miljö- och stadsbyggnadsnämnden för tiden intill utgången av 2017 Bordlagt 16/10-17	
7.	Val av ny nämndeman (S) för tiden intill utgången av 2019 Bordlagt 16/10-17	
	Beslutsärenden	

Nr	Ärende	Noteringar
8.	Tertialbokslut 2 år 2017 för Nacka kommun	
9.	Mål och budget 2018-2020 inklusive <ul style="list-style-type: none"> - Investeringsbeslut och – sammanställning tertial 2 år 2017 - Taxor - Motion om fritidsverksamhet för barn 10-12 år, Rolf Wasteson m fl (V) 	
10.	Trygghetsboende <i>Motion den 2 februari 2017 av Gunnel Nyman Gräff (S) mfl</i> Bordlagt 11/9-17, 16/10-17	
11.	Strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs <i>Motion den 2 februari 2017 av Sidney Holm (MP)</i> Bordlagt 11/9-17, 16/10-17	
12.	Naturresevat i Trolldalen <i>Motion den 12 september 2016 av Åsa Nyberg m fl (SD)</i> Bordlagt 16/10-17	
13.	Temadag i skolorna kring brott mot mänskligheten <i>Motion den 17 oktober 2016 av Eric Myrin och David Bergqvist (SD)</i> Bordlagt 16/10-17	
14.	Kollektivboende i Nacka <i>Motion den 6 mars 2017 av Christina Ståldal m fl (NL)</i> Bordlagt 16/10-17	
15.	Ältavägen som kommunal väg <i>Motion den 24 april 2017 av Khashayar Farmanbar m fl (S)</i> Bordlagt 16/10-17	
16.	Inrätta ett idrottråd eller idrottsforum <i>Motion den 29 maj 2017 av Khashayar Farmanbar m.fl (S)</i> Bordlagt 16/10-17	
17.	Bibliotek för prioriterade grupper <i>Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson med flera (V)</i>	
18.	Intern bytessite <i>Motion den 24 april 2017 av Sidney Holm (MP)</i>	
19.	Regler för omreglering av tomträttsavgälder och försäljning av tomträtter <i>Motion den 24 april 2017 av Sidney Holm (MP)</i>	
20.	Riktlinjer för tomträttsavgäld <i>Motion den 24 april 2017 av Khashayar Farmanbar m fl (S)</i>	
21.	Eventuella enkla frågor	

Nr	Ärende	Noteringar
	Interpellationer	
22.	Interpellation – Samrådsmöten i sydöstra Boo <i>Interpellation den 11 september 2017 av Mikael Carlsson (NL)</i> Bordlagt 16/10-17	
23.	Interpellation – Naturreservat i Skuruparken <i>Interpellation den 11 september 2017 av Christina Ståldal m fl (NL)</i> Bordlagt 16/10-17	
24.	Interpellation - Tryggt boende för nyblivna 18-åriga asylsökande <i>Interpellation den 16 oktober 2017 av Louise Ollivier (MP)</i>	
25.	Anmälningar, meddelanden och tillkännagivanden	
26.	Anmälningar från revisorerna	
27.	Inkomna motioner, interpellationer och enkla frågor	

§ 272

Dnr KFKS 2017/351

Tertialbokslut 2 år 2017 för Nacka kommun

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer Nacka kommuns delårsrapport tertialbokslut 2 för 2017.

Ärende

Med ett ackumulerat ekonomiskt utfall för perioden januari till augusti på 676 miljoner kronor ligger resultatet 585 miljoner kronor över vad som hade beräknats i budgeten. För helåret förväntas ett överskott på 484 miljoner kronor, bland annat som en följd av reavinster för markförsäljning, ökade skatteintäkter och lägre räntekostnader. Nämnderna redovisar per augusti ett överskott mot periodiserad budget på 21 miljoner kronor. Kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden ser dock båda ut att gå med underskott, beroende på kostnader för tilläggsavtalet om tunnelbanans utbyggnad, ökade saneringskostnader, en negativ avvikelse för verksamheten Valfärd samhällsservice och ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Låneskulden ligger per den sista augusti kvar på samma nivå som vid årets början, 300 miljoner kronor. Netto har kommunen under den aktuella perioden gjort investeringar på 634 miljoner kronor.

Nämndernas verksamhetsanalyser för den aktuella perioden visar att den övergripande måluppfyllelsen ser ut att bli god för året. Även måluppfyllelsen ser ut att bli god när det gäller kommunens finansiella resultatindikatorer. Sammantaget bedöms kommunen ha en god ekonomisk hushållning.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 10 oktober 2017 § 135
Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 27 september 2017
Delårsrapport Tertialbokslut 2 2017 för Nacka kommun.

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 10 oktober 2017 § 135

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer Nacka kommuns delårsrapport tertialbokslut 2 för 2017.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp.

”Att en kommun är skuldfri är naturligtvis bra. Att vi blir det i en tid då räntan är historiskt låg och vi hade kunnat använda lån till investeringar och låsa till låg ränta känns **måhända** inte lika genomtänkt, men visst är skuldfrihet bra. Däremot blir resultatet att Nackabor i detta fall de som de facto tvingades att köpa sin mark för att slippa hutlösa 400%-iga höjningen av tomträttsavgälden på Henriksdal som tar över skulden och därmed risken. Det som blir anmärkningsvärt är att det ekonomiska läget inte används för att långsiktigt öka Nackabornas livskvalitet och ge fler Nackabor möjlighet att nå framgång genom att bygga fler hyreslägenheter som våra unga och äldre kan bo i.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2017-09-27

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2017/351

Kommunstyrelsen

Tertialbokslut 2 år 2017 för Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer Nacka kommuns delårsrapport tertialbokslut 2 för 2017.

Sammanfattning

Med ett ackumulerat ekonomiskt utfall för perioden januari till augusti på 676 miljoner kronor ligger resultatet 585 miljoner kronor över vad som hade beräknats i budgeten. För helåret förväntas ett överskott på 484 miljoner kronor, bland annat som en följd av reavinster för markförsäljning, ökade skatteintäkter och lägre räntekostnader. Nämnderna redovisar per augusti ett överskott mot periodiserad budget på 21 miljoner kronor. Kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden ser dock båda ut att gå med underskott, beroende på kostnader för tilläggsavtalet om tunnelbanans utbyggnad, ökade saneringskostnader, en negativ avvikelse för verksamheten Valfärd samhällsservice och ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Låneskulden ligger per den sista augusti kvar på samma nivå som vid årets början, 300 miljoner kronor. Netto har kommunen under den aktuella perioden gjort investeringar på 634 miljoner kronor.

Nämndernas verksamhetsanalyser för den aktuella perioden visar att den övergripande måluppfyllelsen ser ut att bli god för året. Även måluppfyllelsen ser ut att bli god när det gäller kommunens finansiella resultatindikatorer. Sammantaget bedöms kommunen ha en god ekonomisk hushållning.

Ärendet

Det ackumulerade ekonomiska utfallet för perioden januari till augusti var 676 miljoner kronor vilket är 585 miljoner kronor bättre än periodens budget. Helårsprognosen för kommunen som helhet visar på ett resultat om 650 miljoner kronor. Det innebär ett

förväntat överskott på 484 miljoner kronor. I det prognostiserade årsresultatet ingår reavinster för bland annat markförsäljning på Henriksdalsberget.

Nämnderna och deras verksamheter redovisar en prognos för helåret på 26 miljoner kronor i underskott. Underskotten finns inom kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden. Underskotten beror främst på tilläggsavtal till tunnelbana, sanerings-kostnader, ett sämre resultat för verksamheten Välfärd samhällsservice och ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Stora överskott finns inom utbildningsnämnden, natur- och trafiknämnden samt äldrenämnden och socialnämnden.

Kommunens låneskuld uppgår till 300 miljoner kronor, vilket är samma nivå som vid ingången av året. Periodens nettoinvesteringar uppgår till 634 miljoner kronor. Utgifterna var 648 miljoner kronor och inkomsterna 14 miljoner kronor. Utfallet för nettoinvesteringarna för perioden motsvarar en upparbetningsgrad på 49 procent av årsprognosen om närmare 1,3 miljarder kronor.

Nämndernas verksamhetsanalyser för den aktuella perioden visar att Nacka kommun har goda förutsättningar för att möta och utforma framtiden. Bedömningen i detta tertialbokslut är att den övergripande måluppfyllelsen ser ut att bli god för året. Nacka kommun är en mycket attraktiv skolkommun. Det planeras och byggs för framtiden. Investeringstakten är hög och stora investeringar görs bland annat i Myrsjöskolan och i byggandet av förskolor. Företagsklimatet är bra och nyföretagandet ökar. Nacka kommun arbetar aktivt för att stödja nyanlända Nackabor till egen bostad och försörjning. Samhällsservice bedrivs i alla kommunens delar och flertalet verksamheter arbetar med att minska miljöbelastning på olika sätt. Även måluppfyllelsen ser ut att bli god när det gäller kommunens finansiella resultatindikatorer. Sammantaget bedöms kommunen ha en god ekonomisk hushållning.

Konsekvenser för barn

Alla nämnder och verksamheter bedriver verksamhet som påverkar barn och ungas livssituation och livsförutsättningar.

Bilagor

Delårsrapport Tertialbokslut 2 2017 för Nacka kommun.

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Luis Caballero
Controller
Controllerenheten

DELÅRSRAPPORT

Tertialbokslut 2 2017

Nacka kommun

Innehållsförteckning

Inledning	3
Förvaltningsberättelse	3
En viktig milstolpe är nådd - 100 000 nackabor.....	3
Samhällsekonomi.....	5
Kommunernas ekonomi.....	6
Fortsatt färre asylsökande.....	6
Verksamhetsresultat.....	7
Kommunen har god ekonomisk hushållning.....	7
Bästa utveckling för alla.....	7
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.....	8
Stark och balanserad tillväxt.....	10
Maximalt värde för skattepengarna.....	11
Ekonomiskt resultat	13
Uppföljning av finansiella indikatorer	14
<i>Resultatöverskott på en långsiktigt hållbar nivå.....</i>	<i>14</i>
<i>Soliditet på en långsiktigt hållbar nivå.....</i>	<i>14</i>
<i>En hög självfinansieringsgrad av investeringar.....</i>	<i>15</i>
Fortsatt utveckling av finansförvaltningen.....	15
Finansrapport.....	15
Motparts fördelning.....	16
Ränte- och kapitalbindning	16
Placeringar.....	16
Nämndernas resultat.....	16
Kommunstyrelsen.....	17
Arbets- och företagsnämnden.....	18
Fritidsnämnden.....	18
Kulturnämnden.....	18
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.....	18
Natur- och trafiknämnden.....	18
Socialnämnden.....	19
Utbildningsnämnden.....	19
Äldrenämnden.....	19
Överförmyndarnämnden.....	19
Investeringar.....	20
Sjukfrånvaro bland kommunens medarbetare.....	21
Redovisning av särskilda uppdrag.....	22
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	22
Natur- och trafiknämnden	22
Socialnämnden.....	22
Utbildningsnämnden.....	22
Äldrenämnden.....	23
Tillämpade redovisningsprinciper	27

Inledning

Enligt kommunala redovisningslagen nionde kapitel ska en särskild redovisning i form av en delårsrapport upprättas minst en gång per år. Nacka kommun har valt att upprätta tertialbokslut per den 31 april (perioden januari till och med april) och den 31 augusti (perioden januari till och med augusti). Det innebär att den översiktliga redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat som presenteras i detta tertialbokslut avser perioden januari till augusti 2017.

Tertialbokslutet innehåller en förvaltningsberättelse med viktiga händelser under den aktuella perioden och en sammanfattande analys av vår omvärld. Fokus i tertialbokslutet är verksamhetens måloppfyllelse och det ekonomiska resultatet för perioden med prognos för helåret. Bokslutet redovisar också den aktuella periodens investeringsläge samt innehåller även en kort redogörelse av väsentliga personalförhållanden. I bokslutet ingår också en redovisning av de särskilda uppdragen.

Bokslutets måloppfyllelseanalys bygger främst på nämndernas rapportering av verksamhetsresultatet. I tertialbokslutet medföljer en bilaga med nämndernas resultatindikatorer indelade per övergripande mål och fokusområde.

Förvaltningsberättelse

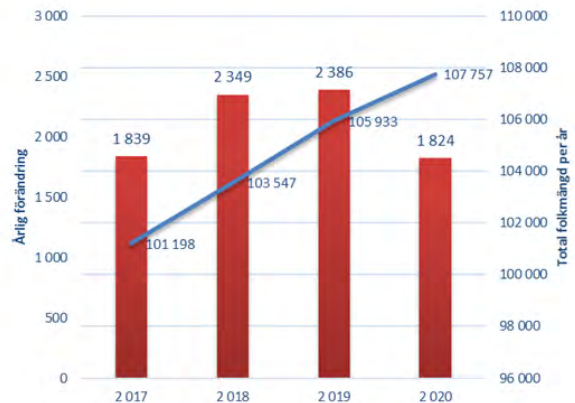
En viktig milstolpe är nådd - 100 000 nackabor

Under våren uppnåddes en viktig milstolpe, då befolkningen passerade 100 000 personer. Det gör Nacka till landets 16:e största kommun. Antalet nackabor ökade med 1 210 personer och uppgick per den sista augusti till 100 560. Ökningen berodde främst på ett högt födelseöverskott.

Många vill bo och arbeta i Nacka. Till 2030 ska Nacka ge plats för 140 000 invånare, vilket innebär 3000 fler per år fram till 2030. Enligt befolkningsprognosen från augusti väntas invånarantalet vid årsskiftet 2017/2018 vara 101 198. Befolkningstillväxten i år väntas bli 1 839 personer. Den arbetsföra befolkningen förblir stabil 2017 samtidigt som antalet äldre och yngre ökar.

Diagram: Befolkningsprognos 2017–2020

Nacka bygger stad

Nacka ska växa och en omfattande stadsutveckling pågår. Kommunen har som mål att det ska byggas 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser fram till 2030. Av de nya bostäderna ska 13 000 byggas på västra Sicklaön.

För att klara bostadsmålet bedöms det uppskattade genomsnittliga årliga behovet av bostäder i antagna detaljplaner ligga på 1700. Under 2017 förväntas detaljplaner som innehåller drygt 2000 bostäder antas.

Fram till sista augusti har 746 slutbesked utfärdats och antalet startbesked ligger på 1 023. Med den nuvarande takten bedöms förutsättningarna att nå målet om 20 000 nya bostäder som mycket goda. Områden där byggandet av bostäder är som störst är Finnboda, Kvarnholmen, Alphyddan, Järla sjö, Nacka strand, Ektorps och Tollare.

Även infrastrukturen ska utvecklas med bland annat tunnelbaneutbyggnaden till Nacka centrum. För att göra plats för bland annat byggarbetsplatser har förberedande arbeten påbörjats i Sickla, Järla och Skvaltån.

Den ökade takten och komplexiteten inom stadsutvecklingen medför ett ökat behov av överblick över resurser, ekonomi och prioriteringar. För att kunna fortsätta att driva utvecklingen framåt genomförs under hösten förändringar av organisationen på territorieområdet.

Attraktiv skolkommun

Nackas förskolor och skolor håller en hög kvalitet. Skolvalet genomfördes under våren och nio av tio elever har fått sitt förstahandsval tillgodosett. Resultatredovisningen visar att Nackas grundskoleelever fortsätter att ha goda resultat. Meritvärdet i årskurs 9 ligger på hög nivå, liksom andelen elever som blev behöriga till gymnasieskolan. Föräldrar och elever är i hög grad nöjda och trygga med sin förskola och skola i Nacka. Särskilt inom förskolan är resultaten mycket höga.

Kundval i kulturskolan och nya aktörer upphandlade för Nackas bibliotek

Under våren togs beslutet att genomföra ett nytt kundval för kulturskolan i Nacka. Från höstterminen 2018 kan alla barn och unga som är folkbokförda i Nacka välja olika kultutkurser via kundval på kommunens hemsida. Kurserna ges av olika aktörer men förmedlas och bekostas till stor del av Nacka kommun.

Upphandlingen av de nya avtalen för att driva Nackas bibliotek genomfördes under sommaren. Från 1 januari 2019 kommer Diesilverkstaden AB kommer att driva biblioteken i Sickla, Älta och Saltsjöbaden och Axiell AB tar över driften från kommunen för biblioteken i Nacka Forum, Orminge och Fisksätra.

Ett bra företagsklimat och fler företag i Nacka

Resultat från Sveriges Kommuner och Landstings SKL:s senaste mätning visar att Nackas företagare är i stort sett väldigt nöjda med den service som kommunen ger dem. Mest nöjd är företagen med myndighetsutövningen som miljö- och hälsoskydd och servicetillstånd.

Nyföretagarbarometerns siffror över nyföretagandet i landets kommuner visar att det startades 862 nya företag i Nacka 2016. Detta placerar Nacka på 11:e plats bland landets 290 kommuner.

Stort lyft i årets miljöranking

Under sommaren presenterades miljöbarometerns rankinglista för 2017, där Nacka kommun hamnade på 16:e plats av 290 vilket är en avsevärd förbättring jämfört med plats 143 i förra årets ranking. Placeringen är den högsta för kommunen sedan rankingen startade 2000 och är ett bevis på att kommunen bedriver ett framgångsrikt miljöarbete.

Bristande tillgång till utbildad arbetskraft

Utmaningar som verksamheten har brottats med under 2017 är bland annat den bristande tillgången till kvalificerad arbetskraft. Framför allt inom den sociala omsorgen och välfärdstjänster är det fortfarande svårt att rekrytera medarbetare. Svårigheten att rekrytera arbetskraft har även påverkat handläggningstiderna för bygglovsärenden som har ökat i jämförelse med föregående år.

Olika boendelösningar för nyanlända

Bostadsförsörjningen för nyanlända är en fortsatt utmaning för kommunen. Under 2017 kommer 370 nyanlända personer behöva bostad i Nacka. Under perioden januari till och med augusti har 235 personer anvisats till Nacka kommun. Kommunen säkerställer att det finns bostäder till alla nyanlända genom att matcha redan befintliga boendelösningar såsom köp av bostadsrätter, privatinhyrning och egen produktion.

Ökat försörjningsstöd

Kommunens försörjningsstöd fortsätter att öka. En ökning av hushåll med nyanlända är den främsta orsaken till att kostnaderna för ekonomiskt bistånd har ökat.

Lägre sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron per den sista juli var 6,08 procent, vilket är en minskning med 1,22 procentenheter jämfört med föregående period januari till och med mars.

Kommunen överträffar budgeterat resultat

Kommunens finansiella ställning är fortsatt god och når upp till lagkraven på god ekonomisk hushållning. Det innebär att Nacka kommun står starkt när investeringsbehoven ökar.

Under 2017 väntas kommunen som helhet överträffa budgeterat resultat med god marginal. För perioden, redovisar kommunen ett resultat om 676 miljoner kronor inklusive reavinster vilket är 585 miljoner kronor bättre än budget. Prognosen för kommunen som helhet indikerar på ett resultat om 650 miljoner kronor för 2017 inklusive reavinster, vilket är 484 miljoner kronor bättre än årsbudget.

Hög investeringstakt

Kommunens investeringstakt är hög. För perioden var nettoinvesteringarna 634 miljoner kronor vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 49 procent. Prognosen för året pekar på nettoinvesteringar på totalt 1,3 miljarder kronor och trots omfattande nettoinvesteringar är självfinansieringsgraden av investeringarna hög. Låneskulden är fortsatt låg och ligger på samma nivå som vid årets början, det vill säga 300 miljoner kronor.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning visar för perioden ett överskott om 7 miljoner kronor. Årsprognosen visar på ett överskott om 6 miljoner kronor.

Samhällsekonomin

Högkonjunkturen i den svenska ekonomin fortsätter och tillväxten är stark. Det innebär att Bruttonationalprodukten (BNP) växer med närmare 3 procent i år. Den svenska ekonomin får draghjälp av att konjunkturen fortsätter att förstärkas globalt. I både USA som Kina och euroområdet driver en stark investeringsefterfrågan på tillväxten.

Den stigande globala efterfrågetillväxten gynnar den svenska exportindustrin. Investeringarna i de svenska varubranscherna ökar snabbt i år och bidrar därmed till den starka investeringstillväxten. Även

bostadsinvesteringarna fortsätter att öka snabbt och är nu på en jämförelsevis mycket hög nivå.

Stark framtidsoptimism från företag och hushåll

Samtidigt fortsätter den inhemska efterfrågan att öka. Under årets andra kvartal har hushållens konsumtion ökat över genomsnittet och förväntas bli ännu starkare under årets andra hälft.

Det råder stor framtidsoptimism bland svenska företag och hushåll. Dock ökar den offentliga konsumtionen betydligt långsammare i år än förra året. Det beror främst på att migrationsutgifterna är lägre i år men ligger kvar på en hög nivå.

För kommunerna bidrar den fortsatta tillväxten i skatteunderlaget samt det permanenta statsbidraget med 10 miljarder kronor att den kommunala konsumtionen beräknas öka med 1,5 procent vilket är lägre än under 2016.

Fortsatt stark arbetsmarknad...

Högkonjunkturen märks tydligast på arbetsmarknaden. Efterfrågan på arbetskraft är stark och antalet sysselsatta beräknas öka med 100 000 personer i år (70 000 personer 2016). Sysselsättningen (15–74 år) stiger i år till närmare 68 procent, vilket är en historisk hög nivå. Det är främst inom tjänstesektorn och i kommunsektorn som sysselsättningen stiger. Samtidigt är sysselsättningen för utrikes födda totalt betydligt lägre än vad det är för inrikes födda. Å andra sidan har sysselsättningen stigit påtagligt under senare år för inte minst utrikes födda. Arbetslösheten i riket bedöms sjunka till strax över 6 procent i år. Nacka kommun har lägre arbetslöshet än länet och en mycket lägre arbetslöshet än riksgenomsnittet.

och låga inflationsförväntningar

Trots det starka arbetsmarknadsläget har löneökningarna inte tagit fart hittills i år. Detta beror på jämförelsevis låga avtalade löneökningar som bidrar till ett lågt kostnadstryck och låga inflationsförväntningar. I kommunsektorn höjs löneökningstakten i år av det extra tillskottet i budgeten för 2016 för höjda lärarlöner som betalades ut under hösten samma år.

Bedömningen som flertalet prognosinstitut gör är att inflationen når upp till 2 procent i år och att Riksbanken avvaktar med att höja reporäntan tills våren 2018.

Kommunernas ekonomi

Kommunernas samlade resultat för 2017 bedöms till cirka 15 miljarder kronor vilket ska jämföras med ett rekordstort resultat på 21,7 miljarder kronor 2016. Årets förväntade resultat motsvarar 2,9 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag vilket innebär att kommunerna klarar de 2 procent som kan sägas utgöra sektorns tumregel för god ekonomisk hushållning.

En fortsatt bra tillväxt i skatteunderlaget och extra statliga stöd för insatser att hantera flyktingmottagandet innebär att kommunerna förväntas klara kostnadsökningar i nivå med kraftigt ökade behov i verksamheterna 2017.

Flera utmaningar väntar

Bedömningen är att svensk ekonomi under nästa år återgår till en mer normal men väsentligen långsammare utveckling av produktion och sysselsättning. Det betyder att ökningstakten av skatteunderlaget väntas bli lägre för perioden 2018–2020 och att detta i kombination med fortsatt höga behov väntas leda till sämre ekonomiska resultat för kommunerna dessa år.

Tillika står kommunerna inför flera finansiella utmaningar till följd av den demografiska utvecklingen. Sveriges befolkning växer, särskilt i yngre och äldre åldrar. Befolkningsökningen ställer ytterligare krav på investeringar i skol- och idrottslokaler, infrastruktur och bostäder. En ökad investeringsvolym innebär ökade driftkostnader såsom underhåll, el, värme, vatten och personal som kommer att ta allt större utrymme i kommunens driftbudget. Därutöver finns ett betydande behov av upprustning av befintliga byggnader och anläggningar.

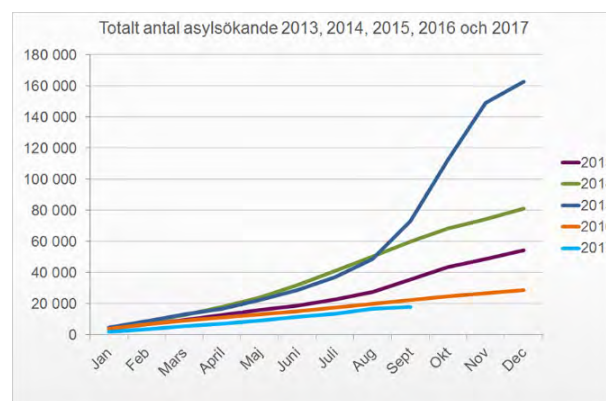
Ökade investeringar innebär också ökade avskrivningar som kommer att ta allt större utrymme i kommunernas driftbudgetar. Då även lånen ökar kommer även räntekostnaderna att uppta ett allt större utrymme. Sannolikheten är också stor att kommunernas ackumulerade låneskuld stiger när investeringarna ökar.

Bristen på kvalificerad arbetskraft utgör ytterligare en finansiell utmaning för kommunerna. Antalet lärare, socialsekreterare med flera väntas öka kraftigt och svårigheten att rekrytera utbildad personal pressar upp kostnaderna för bland annat hyrpersonal. Det gäller till exempel vissa lärare och socionomer. För Nacka kommun är det främst rekryteringen av socionomer som är bekymmersam. Vad beträffar lärare är Nacka en attraktiv skolkommun som lockar behöriga lärare.

Fortsatt färre asylsökande

Migrationsverkets har i sin prognos från augusti sänkt prognosen för antalet asylsökande. I år beräknas mellan 20 000 och 32 000 asylsökande komma till Sverige med ett planeringsantagande på 28 000 asylsökande (prognosen i april låg mellan 25 000 till 45 000). Hittills i år har 13 000 personer sökt asyl i Sverige.

Sammanlagt beräknas upp till 77 000 nyanlända personer med uppehållstillstånd att tas emot i kommunerna i år. För Nacka kommun innebär det 370 nyanlända personer aktuella för bosättning 2017, varav 28 är ensamkommande barn. Fram till sista augusti i år tog kommunen emot 235 nyanlända personer.

Källa: Migrationsverket

Verksamhetsresultat

Kommunen har god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning. Innebörden är att kommunen ska använda skattemedlen på ett effektivt sätt och att varje generation ska bära kostnaderna för den kommunala service som konsumeras. I Nacka kommun innebär god ekonomisk hushållning att:

- Uppfyllelsegraden av de övergripande målen är god.
- Kommunens resultatöverskott och soliditet ska ligga på en långsiktigt hållbar nivå.
- Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar.

Bedömningen i detta bokslut är att målen uppfylls under året. Budgetföljsamheten inom verksamheten är god. De flesta nämnder och verksamheter prognostiserar en budget i balans eller överskott för 2017. Verksamheten bedrivs i allt väsentligt på ett sätt som är förenlig med god ekonomisk hushållning.

Uppföljningen av de övergripande målen sker främst genom nämndernas fastställda fokusområden och målsatta resultatindikatorer. I detta bokslut redovisas de verksamhetsresultat där nämnderna har gjort en mätning under perioden januari till och med augusti och ett utfall kommenteras.

Bedömningen är att de fyra övergripande målen samt tre av fyra finansiella mål kommer att uppfyllas under året. Merparten av nämndernas resultatindikatorer bedöms uppfyllas under året. För de nämnder som inte har rapporterat ett utfall för perioden har en allmän beskrivning av verksamhetens resultat beaktats.

Bästa utveckling för alla

Alla som bor och verkar i Nacka får bästa möjliga förutsättningar för sin utveckling och för att kunna förverkliga sina egna drömmar och idéer. Kommunen möter varje Nackabos och aktörs behov och ambition med flexibilitet, enkelhet, snabbhet och öppenhet. Stor valfrihet och inflytande på riktigt kännetecknar Nacka. Nyfikenhet, lärande och entreprenörskap präglar verksamheterna liksom lusten att vara kreativ, skapa och uppleva. Alla verksamheter har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa.

I Nacka ska alla barn och elever som går i förskola och skola utvecklas maximalt och även stimuleras till nyfikenhet och lust att lära. Andelen föräldrar som anser att förskolan stimulerar och att barnens tankar och intressen tas tillvara har ökat under året jämfört med föregående år. Nacka kommun ligger klart över genomsnittet i landet. Två av tre elever i Nackas grundskolor instämmer med att skolan bidrar till stimulans och inflytande. Även här är resultatet för Nacka över genomsnittet för alla kommuner. För gymnasieskolan ligger Nacka under genomsnittet och därmed långt ifrån målet.

Fortsatt goda resultat inom vuxenutbildningen

Den kommunala vuxenutbildningen intar en viktig plats i integrationen av nyanlända. Närmare 70 procent av eleverna läser svenska som andraspråk. Andelen elever med godkända betyg inom vuxenutbildningen ligger fortfarande högt, men har sjunkit något sedan 2016.

En väl fungerande Sfi-verksamhet är ett viktigt bidrag till nyanländas etablering. Sfi i Nacka utvecklas och fokus är att höja andelen elever som fullföljer utbildningen med godkänt betyg samt höja takten på genomströmningen i utbildningen. Nyanlända ska snabbast möjligast erbjudas språk- och yrkesutbildningar så att gruppen kommer i egenförsörjning när etableringen är avslutad. Nya utbildningar utvecklas som kombinerar språk- och yrkesutbildning i nära samarbete med arbetsgivare.

Rikt fritidsutbud

Fritidsutbudet i Nacka ska vara attraktivt och tillgängligt för alla och ska även stimulera till fysisk aktivitet och utvecklas genom medborgarnas delaktighet. Sommarlovsverksamheten har utvecklats och utökats från tre till sex veckor. Några nyheter var sommarlovsbussen som under sex veckor fanns vid olika badplatser, parker och torg i kommunen samt mötesplatsen Summerhill, där en rad aktiviteter för barn och ungdomar anordnades under sommarlovet.

Tillgången till lokaler är en viktig förutsättning för att stimulera till fysisk aktivitet. Därför har kommunen utökat sin kapacitet med en verksamhetsanpassad budolokal i Orminge då det har varit brist på lokaler för just kampsport.

I syfte att kunna utbilda ledare för att ta emot barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har föreningen Twister Cheer Elite har beviljats medel av kommunen.

Nackas ungdomar är generellt sett nöjda med sin fritid och fördelningen mellan flickor respektive pojkar som deltar i de föreningar som erhåller föreningsbidrag är något jämnare i Nacka 45 procent flickor och 55 procent pojkar än för riket 40 procent flickor och 60 procent pojkar.

Kundval kulturskola

Ett nytt enhetligt kundval för all musik- och kulturskoleverksamhet med namnet kundval kulturskola ska genomföras och startar till höstterminen 2018. Kundval kulturskola riktar sig till alla barn och ungdomar 7–19 år i Nacka och för ungdomar i sarskola utökas åldersspannet till 20–24 år.

Forskningsprojektet Ung livsstil visar att Nackas ungdomar generellt sett är nöjda med sin livssituation och sina fritidsaktiviteter inom både kultur och idrott.

Föra att stimulera läsandet har extra satsning på en sommarbokbuss gjorts. Bokbussen har varit en del av sommarlovssatsningen som gjorts i samverkan med fritidsgårdar och kulturaktörer. Trots utökad uppsökande verksamhet har besökare och utlån minskat totalt sett.

Nöjda företagare

Nackas företagare i stort sett väldigt nöjda med den service som kommunen ger dem. Det visar den årliga servicemätningen (2016) från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Av totalt 139 kommuner hamnade Nacka kommun på 90: plats med ett NKI på 70 vilket är undersökningens genomsnittliga NKI resultat och anses vara ett bra betyg (2015 kom Nacka kommun på plats 94 med ett NKI resultat på 68). Mest nöjd är man med myndighetsutövningen

inom kategorierna miljö- och hälsoskydd samt serveringstillstånd. Minst nöjda är man med bygglov.

Inom plan- och fastighetsområdet pågår ett arbete för att effektivisera och förkorta handläggningstiderna. Medianhandläggningstiden för bygglovsärenden från inkommen ansökan till beslut är för perioden cirka 8 veckor vilket är en ökning jämfört med motsvarande period 2016 med en vecka. Medianhandläggningstiden av fastighetsbildningsärenden för perioden är 189 dagar. Trenden har sen inledningen 2016 varit positiv i riktning mot målet om 175 dagar.

Samordnat mottagande och tryggare vardag

Av de vuxna personer som utsatts för våld i nära relation och som varit placerade i skyddat boende uppger 75 procent att de vid avslutad kontakt med socialtjänsten lever ett liv i trygghet och utan att det förekommer våld.

Allt fler föräldrar i Nacka söker stöd för sig eller för sina barn och unga. Under perioden maj till och med augusti har 136 föräldrar besvarat en enkät efter genomfört föräldrar stöd. Så många som 97 procent av föräldrarna som svarat på kundenkäten anser att de fått stöd och vägledning i sin roll som förälder.

Fler äldre i Nacka nås av tidiga och hälsofrämjande insatser och närmare 80 procent av huvudmännen är nöjda med sin gode man. Målet för året är 85 procent.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka är en välkommande, tolerant och nyskapande plats att bo, besöka och arbeta i. Här finns spännande miljöer och levande mötesplatser som är trygga och tillgängliga. Det unika i kommundelarna bevaras och utvecklas. Framkomligheten är god, bebyggelsen tät och varierad och naturen är nära i hela Nacka.

Kultur- och idrott är rikt och aktivt. Rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner. Kommunen arbetar för en lag klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Nackas förskolor och skolor ska hålla en hög kvalitet. Andelen förskolor som uppnår minst 80 procents nöjdhet bland föräldrar är 94 procent. För

grund- och gymnasieskola är siffran lägre, 70 procent respektive 56 procent. Resultatet för grund- och gymnasieskolan har sjunkit jämfört med 2016. Särskilt oroväckande är det i de två gymnasieskolor där bara en mindre del av eleverna kan rekommendera sin skola.

Föräldrar och elever är i hög grad trygga med sin förskola och skola. Förskolan ligger kvar på sin höga nivå med 96 procent medan det har minskat något i grundskolan till 88 procent och är fortsatt oförändrad hög i gymnasieskolan 92 procent.

Matchning av bostäder till nyanlända

Nacka kommun tog under den aktuella perioden emot 235 nyanlända, varav 135 barn. 17 nyanlända har hittills i år ordnat bostad själva i kommunen. I kommunens bostäder för nyanlända bor i dagsläget 764 personer. För att möta det ökande antalet nyanlända som behöver stöd i övergången från genomgångsbostad till egen bostad pågår ett utvecklingsarbete vilket innefattar tydlig och tidig information till nyanlända om kommunens ansvar i förhållande till det egna ansvaret kring bostadssökande. Som en del i detta har ett pilotprojekt "Jobbflytt" initierats som kommer att erbjuda målgruppen möjlighet till helhetslösningar med bostad, arbete och barnomsorg.

Arbetet med implementeringen av ett förändrat förhållningssätt med fokus på etablering och integration för ensamkommande barn och unga har fortsatt. Flertalet av kommunens befintliga boenden har ställts om till nya och mer flexibla boendelösningar anpassade till gruppen ungdomar.

Stort lyft för Nacka kommun i årets miljöranking

Nacka klättrar till plats 16 på den årliga rankingen av kommuners miljöarbete som tidskriften Aktuell hållbarhet genomför. Den största förklaringen till den förbättrade placeringen är att kommunfullmäktige antog miljöprogrammet under 2016. Klimat, transporter, naturvård, kemikalier och vatten är några områden som ingår i rankingen.

Ett hållbarhetsarbete har initierats i syfte att kartlägga idrottsdriften inför en framtida miljöcertifiering. Rutiner för hantering av granulat som kommer från kommunens konstgräsplaner har införts. Miljövänligare belysningsystem pågår och ett antal miljöstationer har satts upp vid idrottsanläggningar.

Välskötta bibliotek och kulturhus i Nacka

En hög andel av nackas ungdomar 91 procent tycker att kommunens bibliotek och kulturhus är välskötta. Däremot är efterfrågan på internet större än vad kommunen kan erbjuda i sina anläggningar. För att göra bibliotek, kulturhus och museer mer attraktiva har en inventering över nätkapaciteten på alla kommunalt finansierade kultur- och fritidslokaler gjorts. Målet är att under 2018 investera i fiberkabel i de lokaler som inte har tillräcklig nätkapacitet.

Bland kulturansökningar ses en trend av att flera nya aktörer söker sig till Nacka och bidrar till attraktiva livsmiljöer. Totalt under året har kulturaktörer ansökt om stöd för 12 miljoner kronor vilket är en ökning med över 40 procent jämfört med 2016.

Långsiktig plan för fler gruppboendestäder

Det behövs fler gruppboendestäder i Nacka. En långsiktig plan har antagits för att bygga flera nya LSS bostäder. Behovet av nya bostäder kommer att säkras på lång sikt genom den planering som finns i samband med att Nacka bygger stad.

Tillgången på lägenheter som erhållits genom ett socialt kontrakt är låg. I samband med att Nacka bygger stad, bevakar Sociala Omsorgsprocessen att de nybyggnationer som genomförs också kan komma Sociala Omsorgsprocessen till del.

En översyn av dagverksamhet för äldre med avsikt att säkra hög kvalitet och rätt utbud pågår på uppdrag av kommunfullmäktige och öppna mötesplatser tillgängliga för fler äldre planeras för att starta upp fler mötesplatser i kommunen. Målet är att 73 procent av de äldre i särskilt boende ska vara nöjda med de sociala aktiviteterna som erbjuds.

Arbetet med att ta fram ett parkstrukturprogram fortsätter och planeras att vara klart för Nacka stad till årsskiftet och för resten av kommunen hösten 2018 och en friluftstrategi som ska ge underlag för prioriteringar av åtgärder i kommunen naturmarker för att öka tillgänglighet till och användningen av naturen och därmed bidra till en ökad folkhälsa.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka växer för fler. Fram till 2030 ska minst 20 000 nya bostäder byggas och 15 000 nya arbetsplatser skapas. Nacka ska ha ett företagsklimat i toppklass. Tillväxten sker med ekologiska, social och ekonomiska hållbarhet på kort och lång sikt.

Nacka utvecklas i nära samspel med nackabor, civilsamhälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt. Genom tillväxten bidrar Nacka aktivt till utvecklingen i Stockholmsregionen.

Att säkra en god framdrift och genomförande av pågående och planerade stadsbyggnadsprojekt i linje med kommunens mål om 20 000 nya bostäder och 10 000 nya arbetsplatser till 2030 är ett prioriterat område. Exempelvis kommer kommunen att arbeta med externa samarbetspartners i större utsträckning än tidigare, vilket ställer andra krav på koordination och kommunikation.

För att kunna fortsätta att driva utvecklingen framåt genomförs förändringar av organisationen på territorieområdet med start den 1 oktober 2017.

Ökande takt i planeringen

I nuläget pågår arbete med närmare 80 detaljplaner som totalt innehåller cirka 12 000 bostäder. Möjligheten att nå målet om 5000 bostäder i antagna detaljplaner under perioden 2017–2019 på västra Sicklaön och 2000 i övriga kommunen bedöms som god.

Under året har 1023 startbesked respektive 746 slutbesked hittills utfärdats. Målet är 1300 färdigställda

bostäder och 1 000 nya arbetsplatser för 2017. Finnbo, Kvarnholmen, Alphyddan, Nacka strand, Ek-torp och Tollare är områden där byggandet av bostäder är som störst.

Ökat nyföretagande

Enligt Nyföretagarbarometerns siffror över nyföretagandet i landets kommuner startades 862 nya företag i Nacka år 2016. Det motsvarar en ökning med 13 procent från 2014. Detta placerar Nacka på 11:e plats bland landets 290 kommuner.

I takt med det ökade antalet nyanlända som tas emot av kommunen ökar också efterfrågan på arbetsmarknadsåtgärder. Under perioden maj till augusti har totalt 308 kunder haft insatsen jobbpeng, varav 145 kunder ingår i etableringsuppdraget. En ökning från föregående tertial med 282 kunder, varav 104 ingår i etableringen.

Totalt har 47 procent av de som avslutat en insats av kommunen uppnått egen försörjning efter avslutad jobbpeng. Exkluderat nyanlända har 68 procent nått egen försörjning efter avslutad insats vilket är i nivå med föregående tertial. Föregående periods ökning av förstärkt jobbpeng för kunder med ohälsa har stannat av under andra tertialet.

591 ungdomar erbjöds sommarjobb via kommunen. Av dessa har Nacka kommun finansierat 414 jobb och Arbetsförmedlingen bidragit med 42 extra sommarjobb. Totalt var det 1174 ungdomar som sökte sommarjobb under 2017.

Precis som förra året anordnades utbildningsprogrammet "Roligaste sommarjobb" med 49 platser och i år firades 10-års jubileum för Ungt Inflytande där 21 engagerade feriejobbare arbetade med lösningar till aktuella samhällsproblem. Ett av årets ämnen var hur kommunen ska tänka för att göra välfärdsyrken attraktiva i framtiden.

Fler ungdomar i Nacka nås av insatser för sitt missbruk genom MiniMaria. De insatta resurserna har gett resultat och MiniMaria har under tertial 2 ökat från 136 kunder 2016 till 161 kunder 2017. MiniMaria arbetar aktivt med att marknadsföra sin verksamhet gentemot skolor i Nacka för att fånga upp de ungdomar som riskerar att hamna i ett missbruk får hjälp i ett tidigt skede.

Under den aktuella perioden var genomsnittiden 63 dagar från det att ansökan till särskilt boende beviljats till dess att kunden fått erbjudande om plats. Målet för året är 90 dagar.

Behovet av gode män ökar

När kommunen växer blir det fler som behöver gode män. Läget beträffande ensamkommande barn och

ungdomar har stabiliserats och tillgången till gode män är generellt sett god. Ambitionsnivån har höjts vad det gäller hur fort man ska få en god man. Alla som har behov av god ska få det inom utsatt tid, det vill säga inom två månader. I samband med att Justitieombudsmannen (JO) genomförde en inspektion har Nacka kommun lyfts fram som ett gott föredöme.

Maximalt värde för skattepengarna

Nacka erbjuder kvalitet och effektiv service till alla nackabor. Rätt saker görs i rätt tid på rätt sätt, så att kostnaderna blir låga. Kommunen har lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter.

Genom öppenhet, inflytande, dialog och stora möjligheter till egna val medverkar nackaborna till att få maximalt värde för skattepengarna. Nackas ambitioner att vara bäst på att vara kommun bidrar till prioriteringar av vad en kommun ska göra och ständigt utveckling på alla områden.

Nackas förskolor och skolor ska hålla en hög kvalitet och ska i jämförelse med andra kommuner ligga i kvalitetstoppen. Alla elever ska klara skolan inom avsedd tid samt nyanlända elever liksom alla elever får en god utbildning och får en god grund för högre studier och arbetslivet.

Nacka kommun ska placera sig bland de tre högst rankade kommunerna vad gäller andelen nöjda föräldrar och elever. Grundskolan ska placera sig bland de tio bästa skolkommunerna i Sverige, mätt genom SKL:s sammanvägda resultat i Öppna jämförelser. Gymnasieskolan, mätt i form av betygspoäng, ska vara bland de tio högsta av landets kommuner.

Därutöver kommer kommunen att följa upp andelen elever som nått samtliga kunskapskrav i årskurs nio respektive andelen elever som erhållit gymnasieexamen inom tre år. Nyanlända elevers resultat kommer att följas upp särskilt.

Resultatredovisningen av förskoleklass och grundskola från våren 2017 visar att Nacka ligger bland de tre bästa av de tio kommuner som deltagit i under-

sökningen när det gäller förskolan. Nackas grundskolor ligger på femte plats av de tio deltagande kommunerna.

Ökade kostnader för ekonomiskt bistånd

Dock har kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd ökat. Framför allt har kostnaden för hushållen nyanlända fortsatt öka. Under året har Nacka kommun tagit emot ett större antal nyanlända personer som inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden.

Kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser minskar på grund av en delvis förändrad strategi där mer av insatserna inriktas på vuxenutbildning i form av yrkesutbildningar. I samverkan med Arbetsförmedlingen kommer respektive myndighets resurser användas så att kommunen minskar rena arbetsmarknadsinsatser till förmån för Arbetsförmedlingens utbud.

Projektet "Mobilisering inför arbete" (MIA) har beviljats medel ur Europeiska socialfonden. Projektet kommer att omfatta bland annat 355 deltagare från Nacka och Värmdö under perioden 2017 till 2020. Projektet sker i samverkan med andra aktörer och har som mål att kvinnor och män, som står långt från arbetsmarknaden, genom olika stödinsatser kommer närmare arbetsmarknaden. Det kan handla om motiverande kurser, samtalsstöd, bedömning av aktivitetsförmåga, arbetsträning på sociala företag eller praktik på en arbetsplats. De första deltagarna från Nacka kommer att starta under hösten.

Hög kvalitet i kulturutbudet

Biblioteks- och kulturverksamheterna i Nacka håller hög kvalitet visar "Våga visa undersökningen" för förskolor och skolor. 80 procent av de tillfrågade föräldrarna med barn i förskola svarade att deras barn får ta del av ett kulturutbud av god kvalitet. I de skolor som drivs av kommunen är elever och föräldrar aningen mer nöjda med kulturutbudet än i övriga skolor.

Med det nya kundvalet kultur blir ersättningsnivåer och elevavgifter blir mer likvärdiga jämfört med dagens system. Sammantaget innebär kundval kultur att fler barn och ungdomar får möjlighet att delta i kulturskolans aktiviteter på sin fritid vilket förbättrar förutsättningarna för valfrihet, mångfald och kvalitet.

Samverkan i Älta mellan fritidsgårdar, biblioteket och kulturhuset pågår för att ta fram ritningar över gemensamma ytor i de framtida Älta kultur- och fritidskvarter.

Alla hemtjänstanordnare rapporterar sin tid hos kund digitalt. Detta underlättar tidsredovisning, ersättning och uppföljning så att ersättning enbart utgår för utförd tid.

Ny upphandling av välfärdstekniklösningar

En upphandling av välfärdstekniklösningar blev klar i augusti. Upphandlingen uppmärksammades nationellt då den istället för att upphandla produkter upphandlat tjänster. Planering pågår för att välfärdstekniklösningar ska bli en del av utbudet av insatser och att kunder i behov ska få dessa insatser redan under hösten. Målet är att 50 kunder ska erbjudas välfärdstjänster i år. Ett projekt pågår som har i uppdrag att införa välfärdsteknik för personer med funktionsnedsättning.

Skötselplaner för kommunens naturmark som syftar till att effektivisera den operativa planeringen för att säkerställa natur- och rekreationsvärden är på väg att tas fram. Årets inventeringar har digitaliserats och arbetet kommer att fortsätta under de kommande åren.

Tillgången på gode män är god både för ensamkommande barn och andra huvudmän. Alla som har behov av god man får det inom utsatt tid. Under året har utvecklingen av service och en effektivare handläggning med stöd av digitalisering prioriterats. Ett digitalt kunskapstest för alla som vill vara gode män har införts och ett system för certifiering av gode män har införts på bred front.

Med stöd av digitaliseringen gör kommunen vardagen för alla nackabor enklare. Utvecklingsarbeten kring smart kommun och digitalisering pågår.

Särskild uppföljning av Stadsbusets kontorsorganisation

Antalet anställda i Stadshuset har ökat med 53 medarbetare mellan åren 2015–2016 och med 43 medarbetare mellan 2016–2017. Den totala ökningen för perioden 2015–2017 uppgår således till 96 anställda. Ökningen av antalet medarbetare förklaras främst av ökat behov av att rekrytera till stadsutvecklingsområdet och till administrativa stödenheter när Nacka växer för fler. Dessutom förklaras ökningen av antal anställda av ett ökat flyktingmottagande som kräver fler anställda än tidigare.

Stadsutvecklingsområdet och teknikområdet har under perioden 2015–2017 förstärkts med 53 medarbetare. Enheter inom social- och äldreområdet samt enheter inom arbets- och företagsområdet, inklusive den nybildade etableringsenheten har ökat med 30 medarbetare under perioden 2015–2017. Ökningen inom stödenheterna för samma period uppgår till 28 medarbetare, varav 16 medarbetare övergick från teknik- och stadbyggnadsstaben som lades ner 2015. Resterande ökning av 12 medarbetare inom stödenheterna förklaras av ett ökat behov av stöd till framförallt stadsutvecklingsområdet, teknikområdet och till viss del till social- och äldreområdet.

Ekonomiskt resultat

Periodens utfall för Nacka kommun är 676 miljoner kronor vilket är 585 miljoner kronor bättre än budget. Det är en förbättring med 433 miljoner kronor i jämförelse med det överskott på 152 miljoner som presenterades i tertialbokslut 1.

För helåret prognostiseras resultatet för kommunen som helhet till 650 miljoner vilket är en förbättring med 484 miljoner kronor mot årsbudget. Jämfört med den prognos som presenterades vid föregående tertialbokslut är det en förbättring på 138 miljoner kronor.

Periodens balanskravsresultat uppgår till 105 miljoner kronor vilket motsvarar drygt 3,1 procent av skatteintäkterna och generella statsbidrag. Det innebär att kommunen klarar de 2 procent som är ett av kommunens finansiella mål.

Tabell: Balanskravsutredning för perioden januari till augusti

Balanskravsutredning, miljoner kronor	
Periodens resultat januari-augusti	676
Reducering av samtliga realisationsvinster	-588
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	17
Orealiserade förluster i värdepapper	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	105

Verksamhetens intäkter uppgår för perioden till 1,4 miljarder kronor vilket är 655 miljoner kronor bättre än budget. I jämförelse med samma period förra året är intäkterna 456 miljoner kronor högre. Att intäkterna är så mycket högre i år än föregående år beror framförallt på reavinster från markförsäljning på 588 miljoner kronor för främst Henriksdalsberget.

Verksamhetens kostnader är på cirka 4 miljarder kronor för den aktuella perioden och är 109 miljoner kronor högre än periodens budget. De högre kostnaderna beror främst på ökade kostnader för ensamkommande barn och ungdomar, tilläggsavtalet för tunnelbaneutbyggnaden samt saneringskostnader för studentbostäder i Ektorp, Tollare och Telegrafberget. Valfärd samhällsservice har haft högre kostnader än budgeterat i och med kvalitetshöjande arbete som genomförts under året för personal och kunder.

Den enskilt största kostnadsposten är lönekostnaden som uppgår till 1,1 miljarder kronor vilket är 13 miljoner kronor lägre än budget. Lönekostnader har ökat med 41 miljoner kronor jämfört med samma period föregående år vilket är en ökning med drygt 4 procent. Den samlade årsprognosen för verksamhetens kostnader beräknas bli 61 miljoner kronor högre än budget.

Skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning visar för årets första två tertial ett överskott om 7 miljoner kronor, varav en positiv avvikelse om 29 miljoner kronor på skatteintäkter och en negativ avvikelse på 22 miljoner kronor på generella statsbidrag. Skatteintäkterna är högre än budget, på grund av ett ökat skatteunderlag, trots ett något lägre invånarantal. Perioden innehåller också en avräkning på skatteintäkter för 2016 på 8,1 miljoner kronor och för 2017 på ett minus om 5,7 miljoner kronor jämfört med budget. Årsprognosen för skatter och generella statsbidrag uppgår till 5,1 miljarder kronor och redovisar en positiv avvikelse med 6,2 miljoner kronor jämfört med årsbudget. De största avvikelserna jämfört med budget är skatteintäkter som visar på en positiv avvikelse om 39,7 miljoner kronor.

Generella statsbidrag och utjämning avviker med 33,5 miljoner kronor mot årsbudget. Större avvikelser mot budgeterat är inkomstutjämningsavgiften som ökar med 37 miljoner kronor. Skattekraften i

Mnkr	Kommun					
	Januari-augusti 2017					
	Utfall	Budget	Avvikelse	Års prognos (prognos)	Årsbudget	Avvikelse årprog/budget
Verksamhetens intäkter	1 421	766	655	1 690	1 150	540
Verksamhetens kostnader	-4 015	-3 907	-109	-5 899	-5 838	-61
Avskrivningar	-131	-155	24	-227	-227	0
Verksamhetens nettokostnader	-2 725	-3 296	571	-4 436	-4 914	478
Skatteintäkter	3 485	3 456	29	5 224	5 184	40
Generella statsbidrag och utjämning	-92	-70	-22	-139	-105	-34
Finansiella intäkter	22	22	0	32	32	-1
Finansiella kostnader	-13	-21	7	-31	-31	0
Årets resultat	676	91	585	650	166	484

kommunen har ökat från budgeterad nivå på 283 281 kronor per invånare till 286 235 kronor per invånare. Trots att Sveriges Kommuner och Lands-ting (SKL) har förbättrat skatteunderlagets öknings-takt för riket, så ökar skatteunderlaget i Nacka från 128,9 procent i förhållande till riket till 129,9 procent och därmed även inkomstutjämningsbidraget. Skat-teintäkterna har dock ökat mer än inkomstutjäm-ningen. Kostnadsutjämnningen ger ett minskat bidrag för året med 20 miljoner kronor jämfört med budge-ten.

Fastighetsavgiften ökar med cirka 7 miljoner kronor, bland annat till följd av att inkomstbasbeloppet ökat och därmed har basen för beräkningen av småhus höjts. Välfärdsmiljarden ger 17, 6 miljoner kronor vilket är i paritet med budgeten. Då budgeten är re-DOVISAD under verksamhetens kostnader ger gene-rella statsbidrag ett överskott och motsvarande un-derskott återfinns således under verksamhetens kost-nader.

Lägre *finansiella intäkter* ligger i linje med periodens budget och förväntas nå prognosen på 32 miljoner kronor.

Finansiella kostnader är för tertialet lägre än budget och beror främst på en lägre upplåning som medför en lägre räntekostnad än budgeterat för perioden. Helårsprognosen på 31 miljoner kronor ligger i linje med budget.

Kommunens bolag

Nacka vatten och avfall AB redovisar ett rörelse-re-sultat på 21,2 miljoner kronor. Rörelseresultatet är på samma nivå som motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar på ett överskott på cirka 23,6 miljoner kronor, vilket är 14,5 miljoner kronor högre än budgeterat.

Nacka energi AB och deras dotterbolag redovisar ett rörelseresultat på 21,3 miljoner kronor. Rörelseresul-tatet är på samma nivå som motsvarande period fö-re-gående år. Årsprognosen lämnas oförändrad jäm-fört med budget.

Måluppfyllelsen i bolagen anses bli god. De flesta mål mäts en gång per år och därmed finns ingen in-formation än. Nysåtra fastighets AB är i likvidation och den beräknas vara klar inom 4–6 månader.

I den sammanställda redovisningen uppgår resultatet till 738 miljoner kronor vilket är högre än föregående år. Den främsta orsaken är kommunens bättre resul-tat för perioden.

Uppföljning av finansiella indikatorer

För att bättre bedöma kommunens ekonomiska ställ-ning har kommunfullmäktige beslutat om fyra finan-siella resultatindikatorer.

Tabell: Resultatindikatorer

Målnivå 2017 enligt M&B 2017-2019	Utfall T2 2017
Resultatöverskott (>2%)	3,1%
Soliditeten ska öka över tid (> 38%)	45%
Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod	ej nått
Övriga investeringar ska självfinansieras till 50 procent	självfinansieringsgrad 131%

Resultatöverskott på en långsiktigt hållbar nivå

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hus-hållning ska kommunens resultatöverskott ligga på en långsiktigt hållbar nivå. Resultatandelen är årets resul-tat i förhållande till skatteintäkter och utjämnning. Vad som är en långsiktigt hållbar nivå beror på flera fak-torer, såsom kommunens ekonomi i utgångsläget, kommunens framtida planer vad gäller tillväxt och in-vesteringar med mera. En tillräckligt hög resultatnivå i budget behövs för att ha marginaler i ekonomin så att kommunen med säkerhet når lagens krav på en ekonomi i balans i årsbokslutet. Resultatet behövs också för att kunna finansiera investeringar. Målnivån på resultatandelen är en avvägning – kommunens konsumtion i dagsläget ska inte belasta framtida gene-rationer, och samtidigt ska inte heller investeringar som görs för framtida medborgare i alltför stor om-fattning belasta nuvarande medborgare.

Målet för 2017–2019 är att resultatandelen ska uppgå till minst 2 procent i ordinarie verksamheten det vill säga exklusive exploateringsreavinster. Resultatande-len uppgår till 3 procent det vill säga att resultatet per augusti ligger på en långsiktig hållbar nivå.

Soliditet på en långsiktigt hållbar nivå

I kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushåll-ning anges att kommunens soliditet ska vara på en långsiktig hållbar nivå. Soliditeten visar hur stor and-el av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapitel och utvecklingen av nyckeltalet har såle-des en stark koppling till resultatandelen och självfi-nansieringsgraden av investeringar. Målet för solidi-teten 2017–2019 är att den ska stärkas under peri-oden.

Soliditeten steg till 45 procent mot 39,7 procent året innan vilket är en ökning med 5,3 procentenheter jämförd med 2016. Förbättringen beror främst på ett bra resultat för perioden, försäljningsintäkter för främst mark och att skuldnivån är fortsatt låg på 300 miljoner kronor. Kommunens ekonomi stärks lång-siktigt.

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser var 25,7 procent vilket är 7,1 procent bättre än 2016 då det låg på 18,6 procent.

En hög självfinansieringsgrad av investeringar

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomiskushållning ska kommunen sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar. Självfinansieringsgraden visar i vilken mån kommunen lyckas finansiera sina investeringar med egna medel, det vill säga med sitt resultat eller med hjälp av försäljningar. Det är av stor vikt att följa måttet i Nacka, som står inför en period av stark tillväxt och ett mycket högt investeringstryck. Målen för 2017–2019 när det gäller självfinansieringsgrad har delats in i två delar:

Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod.

Självfinansiering innebär att inkomster är minst lika stora som utgifter. Uppföljningen ska ske över hela stadsutvecklingsportföljen, inte enskilda projekt. Det ekonomiska resultatet i den samlade projektportföljen för stadsutvecklingsekonomi ska vara i ekonomisk balans för perioden 2016–2020. I resultatet får reavinsterna från exempelvis försäljning av mark medräknas. Med över tid menas en femårsperiod.

En prognos baserad på samtliga pågående och planerade projekt visar i nuläget på en stadsutvecklingsekonomi i balans för hela perioden 2016–2030. Prognoser har även gjorts för tre femårsperioder. Den första femårsperioden (2016–2020) visar i nuläget på ett underskott medan de två sista genererar ett överskott. I beräkningarna för den första period ingår delar av flera stora infrastrukturprojekt så som överdäckning av väg 222 och en upphöjning av Saltsjöbanan. Även fortsatt arbete med kommunens förnyelseområden ingår i den första perioden.

Övriga investeringar ska självfinansieras till 50 procent.

Med övriga investeringar menas alla investeringar som kommunen genomför med undantag för stadsutvecklingsverksamheten. I övriga investeringar ingår till exempel välfärdsinvesteringar när kommunen själv investerar (exempelvis bygger en skola som inte ligger inom exploateringsområde). Med egna medel menas att pengarna kommer från ett positivt resultat, avskrivning eller från försäljning. Målet om självfinansiering av övriga investeringar uppnås i budgeten.

När kommunens löpande verksamhet har finansierats bör en tillräckligt stor del av skatteintäkterna återstå för att investeringarna ska kunna finansieras. Måttet Självfinansieringsgrad av investeringar visar hur stor del av investeringarna som kommunen kunnat finansiera med egna medel.

Vid årets andra tertial var investeringarna finansierade med egna medel vilket innebär att det finns ytterligare utrymme för högre investeringsvolymerna innan årets slut.

Fortsatt utveckling av finansförvaltningen

Under 2017 har arbetet med att utveckla finansförvaltningen fortsatt med digitalisering av likviditetsplaneringen i högre grad. Med utgångspunkt från en samlad bild över kommunens likvida flöden baserad bland annat på information från verksamheten och historiska trender så planeras kommunens upplåning och behov av att placera medel. Under våren har ingen nyupplåning skett utan försäljning av mark har gett möjlighet att placera medel på kort sikt.

Det nya reglementet för medelshantering som beslutades under 2016 är nu i full drift och möjliggör en mer flexibel hantering. Ett aktivt arbete sker med finansförvaltningen löpande och dialogen med marknaden och bankerna pågår kontinuerligt genom kontakter, träffar och erfarenhetsutbyten.

Finansrapport

Kommunen har en checkkredit på 1 miljard kronor (Nordea) varav 200 miljoner kronor nyttjats per sista augusti. I syfte att diversifiera låneportföljen har kommunen tillgång till flera lånealternativ såsom ett obligationsprogram som uppgår till 1 miljard kronor, varav 300 miljoner nyttjats, och ett certifikatprogram som uppgår till 1 miljard kronor, varav inget nyttjats under 2017. Genom att vara aktiv och närvarande på marknaden säkerställer Nacka att investeringarna fortsätter att ha intresse av att finansiera kommunens verksamhet till bästa villkor. Kommunens låneskuld låg i slutet av tertial 2 på den historiskt låga nivån på 300 miljoner kronor som vid utgången av 2016 och kommer i slutet av september att vara noll. Detta har möjliggjorts genom att investeringar har kunnat finansieras av resultatet samt försäljning av mark på Henrikdalsberget.

Den låga låneskulden är en god plattform inför framtiden, då lånebehovet återigen förväntas öka till följd av kommunens ökade befolkningstillväxt och behov av att bygga ut välfärden.

Utöver låneskulden har kommunen i dagsläget en större överskottslikviditet som dels har använts till att amortera på låneskulden men även för placeringar, se avsnitt Placeringar.

Kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden redovisar för perioden underskott. De främsta orsakerna till underskottet är tilläggsavtalet för tunnelbanoutbyggnaden samt saneringskostnader. I underskottet ingår också negativa avvikelser jämfört med budget för verksamheten Valfärd samhällsservice samt ökade kostnader för nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar.

För helåret redovisar nämnderna en prognos på ett underskott om 26 miljoner kronor jämfört med årsbudget. Kommunstyrelsen och arbets- och företagsnämnden prognostiserar underskott. Utbildningsnämnden, trafik- och naturnämnden samt socialnämnden och äldre- och vårdnämnden prognostiserar stora överskott. Nedan redovisas respektive nämnds resultat för perioden och prognos för året.

Kommunstyrelsen

För kommunstyrelsen totalt redovisas en negativ avvikelse på cirka 66 miljoner kronor jämfört med periodens budget. Merparten av underskottet beror på ökade kostnader som inte är påverkbara för kommunstyrelsen, tunnelbanan med 41 miljoner kronor och saneringskostnader med 15 miljoner kronor samt underskott i produktionen Valfärd samhällsservice. Inom produktionsenheten Valfärd samhällsservice pågår ett åtgärdsarbete.

Helårsprognosen för kommunstyrelsen är 78 miljoner kronor högre än budgeterat. De största orsakerna är även här högre kostnader för tunnelbanan och saneringskostnader. Saneringskostnaderna avser studentbostäder i Ektorp, Tollare och för Telegrafberget. För helåret beräknas dessa uppgå till 15 miljoner kronor. Kostnaden för tunnelbanan är fortfarande inom totalbudget som avtalats. Ännu har inte något förbrukats av den budgeterade reserven på 12 miljoner kronor för oförutsedda kostnader.

Stadsledningskontoret och stödenheterna har något högre kostnader än budget. Avvikelsen förklaras främst av att vissa stödenheter har högre kostnader för perioden där ersättning väntas inkomma under hösten. Prognosen är en fortsatt budget i balans.

Resultatet för lokalenheten för perioden är 19,2 miljoner kronor vilket är i nivå med periodiserad budget. Prognosen för lokalenheten på helåret är oförändrad från tertial 1 då den justerades med 0,4 miljoner kronor jämfört med budget. Skillnaden beror till största delen av effekter från Hemsöaffären och en ökad volym bostäder.

Enheten för fastighetsutveckling redovisar en positiv avvikelse om 1,2 miljoner kronor jämfört med periodiserad budget. Avvikelsen beror på att intäkter från utarrenderad täkt i Kovik samt ökade kostnader

knutna främst till bostadsförsörjningen för sociala ändamål som inte har budgeterats. Prognosen för fastighetsverksamheten på helåret är oförändrad från tertial 1 då den justerades ned med 2,5 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelserna beror dels på ökade konsultkostnader som en del av uppdraget att anskaffa bostäder, främst för nyanlända. Utöver detta har även den möjliga debiteringsgraden i projekten sänkts främst på grund av många nyanställda projektledare.

Kommunens myndighets- och huvudmannaheter har en positiv avvikelse jämfört med budget på 2,2 miljoner kronor. Avvikelsen efter årets åtta första månader beror på lägre kostnader för verksamheter inom gata, väg och park. Helårsprognosen är dock densamma som årsbudget.

Resultatet för Valfärd samhällsservice visar för perioden på en negativ avvikelse om 15,7 miljoner kronor, vilket är 14,5 miljoner kronor lägre än vad som är budgeterat. Årsprognosen sänks till 10,9 miljoner kronor, vilket är en ytterligare sänkning jämfört med prognosen i tertialbokslut 1. Ny prognos visar på ett underskott om 13,6 miljoner kronor. Största avvikelsen finns inom Nacka seniorcenter och beror på de extra insatser som krävs för utvecklingsarbetet på seniorcenter Sjötäppan. Även omsorg- och assistansverksamheten visar negativa budgetavvikelser på flertalet enheter.

Mnkr	Utfall 2017-08	Budget 2017-08	Avvikelse månad Utfall-budget	Avvikelse årsbudget/ årsprognos
Kommunstyrelsen totalt	▲ -171	-106	-66	-78
Kommunfullmäktige (KS)	▲ -5	-5	0	0
varav revision	0	-2	2	0
Kommunstyrelsen (KS)	▲ -90	-39	-52	-56
varav tunnelbanan	-48	-9	-39	-41
varav sanering	-15	0	-15	-15
Stadsledning & stödenheter (KS)	▲ -61	-59	-1	0
Södertörnsbrandförsvar (KS)	● -26	-25	0	0
Fastighetsutveckling (KS)	● 3	2	1	-3
Lokalenheten (KS)	● 19	19	0	0
M&H enheter (KS)	▲ 1	2	-1	-1
Valfärd skola (KS)	● 3	0	2	-4
Valfärd samhällsservice (KS)	▲ -16	-1	-14	-14
Arbets- och företagsnämnden	▲ -128	-119	-9	-9
Fritidsnämnden	● -87	-94	7	0
Kulturnämnden	● -90	-91	1	0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	● -20	-21	1	0
Natur- och trafiknämnden	● -140	-158	18	19
Socialnämnden	● -463	-479	16	9
Utbildningsnämnden	● -1 778	-1 813	35	23
Äldrenämnden	● -500	-517	17	10
Överförmyndarnämnden	● -5	-5	0	0
Finansförvaltningen (skatter, finans, pensioner, reavinsten)	● 4 057	3 493	564	509
Summa Nacka kommun	● 676	91	585	484

● Årsprognos i linje med eller bättre än budget
▲ Negativ årsprognos jfr budget

Valfärd skola har för perioden ett utfall på 2,6 miljoner kronor jämfört med periodiserad budget. Valfärd skola har ett budgeterat överskottsmål om 9,2 miljo-

ner kronor, men sänker nu prognosen med 4,2 miljoner kronor jämfört med tertial 1. Valfärd skolas helårsprognos redovisar därmed ett överskott på 5 miljoner kronor. Den främsta orsaken till avvikelserna är att det tar tid att ställa om organisationen vid volymförändringar.

Det ekonomiska utfallet för brandförsvaret är i nivå med periodiserad budget. Kostnaden består av medlemsavgift till Södertörns brandförvarsförbund och hyreskostnad för Nacka brandstation. Prognosen för helåret är en budget i balans.

Arbets- och företagsnämnden

Arbets- och företagsnämnden redovisar ett underskott på 9,2 miljoner kronor jämfört med periodiserad budget. Den främsta orsaken till periodens resultat är ett underskott om 10,6 miljoner kronor för verksamheten ekonomiskt bistånd. En ökning av hushåll med nyanlända är den främsta orsaken till att kostnaderna för ekonomiskt bistånd har ökat. Arbetsmarknadsinsatser visar för perioden på ett överskott om 3,6 miljoner kronor. Överskottet beror delvis på en förändrad strategi där mer av insatserna inriktas på yrkesutbildningar.

Nämndens prognos för helåret visar på ett underskott om 8,8 miljoner kronor. Verksamheten ekonomiskt bistånd visar på ett underskott om 14 miljoner kronor. Detta balanseras delvis av ett överskott för arbetsmarknadsinsatser om cirka 6 miljoner kronor.

Kommunen har under sommaren tagit emot 20 nya ensamkommande barn vilket är fler än vad som prognostiserats i samband med tertialbokslut 1. Dessa barn har genomsnittligt högre boendekostnader jämfört med schablonintäkterna från staten. Detta innebär ett prognostiserat underskott för verksamheten på 3 miljoner kronor. Övriga verksamheter såsom grundläggande vuxenutbildning, Sfi och samhällsorientering visar en positiv årsprognos.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden visar för perioden en positiv avvikelse på 7,4 miljoner kronor jämfört med periodiserad budget. Orsakerna till överskottet är uteblivna hyror för planerade anläggningar, kostnader för öppen verksamhet har senarelagts och kostnader för underhåll som kommer att utföras senare under året. Nämndens helårsprognos visar en budget i balans.

Kulturnämnden

Kulturnämnden visar på ett överskott om 955 000 kronor för perioden. De främsta orsakerna till överskottet är högre intäkter för musikskolan än budgete-

rat vilket kommer jämna ut sig över året, samt periodiseringseffekter för övrig kulturverksamhet. Biblioteksverksamheten dras dock med ett smärre överdrag som även detta är hänförligt till periodiseringseffekter. För helåret bedöms budget vara i balans.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden redovisar för perioden ett överskott på 1 miljon kronor och beror främst på lägre kostnader för projektverksamheten. Bland annat har två projekt ännu inte inneburit några kostnader för nämnden. För helåret är bedömningen att nämndens kostnader är i linje med budget.

Natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämnden visar för perioden ett resultat om 18,2 miljoner kronor. Det positiva resultatet beror främst på lägre kapitaltjänstkostnader i form av senareläggning av investeringar. Detta gäller båda nämndens egna investeringar men också exploateringsverksamheten.

Gator, väg park och naturvård visar på ett underskott om 6,4 miljoner kronor. Det är framförallt vinter- och barmarksunderhåll som visar på en negativ avvikelse. Förklaringen är att vinterunderhållet för park inte finns budgeterad som vinterunderhåll utan som parkskötsel som har motsvarande positiv avvikelse. I och med vårens tidiga intåg kunde barmarksunderhållet påbörjas tidigare än vanligt och mer har kunnat göras så här långt under året. En stor andel av personalens tidsrapportering har debiterats på gator, vägar, park och naturvård är ytterligare en förklaring till underskottet.

Verksamheterna nämnd och nämndstöd samt myndighet och huvudmannakostnader visar för perioden på ett överskott mot budget, vilket till stor del beror på ett förändrat arbetssätt med förbättrade rutiner kring tidsrapportering. Genom att i högre grad använda tidsrapporteringen blir rätt verksamhet belastad med kostnaden.

Driften bedöms nå ett nollresultat för året. En förflyttning mellan posterna kan komma att ske framöver, där intäkterna ökar samtidigt som driftskostnaderna också ökar bland annat som en följd av att investeringsprojektet Kvarnholmsförbindelsen redan nu börjar generera driftskostnader. Däremot kommer kapitaltjänstkostnaderna bli 18,6 miljoner kronor lägre än budgeterat. Förutom mindre omfattning av aktiveringar än beräknat beror den relativt stora justeringen på att budgeten var felräknad vilket bekräftar redan vid redovisning vid tertial 1.

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar för perioden ett överskott på 14,6 miljoner kronor jämfört med budget. Helårsprognosen visar ett överskott på 9 miljoner kronor vilket är en förbättring jämfört med årsprognosen för tertiäl 1. Den positiva utvecklingen återfinns inom flera verksamhetsområden förutom för myndighet och huvudmannaskap som har försämrats ytterligare.

Prognosen för verksamheten barn och unga är ligger kvar på en negativ avvikelse om 1,2 miljoner kronor. Öppenvården, boendestöd, familjehemsvården samt föreningsbidrag till föreningar barn och unga har överskott medan institutionsvård för barn och unga har ett stort underskott. Prognosen är osäker eftersom insatser kan tillkomma till en hög dygnskostnad.

För verksamheten vuxna visar prognosen ett positivt resultat på 4,3 miljoner. De främsta orsakerna är att kostnader för boende och kontaktpersoner är högre än budget. Insatser till brottsoffer (våld i nära relation) bedöms bli högre än budgeterat liksom insatsen boendestöd.

Årsprognosen för personer med funktionsnedsättning visar ett överskott på 15,8 miljoner kronor. Det beror framförallt på lägre kostnader för insatser såsom hemtjänst och boendestöd än budgeterat. Kostnaderna för insatsen personlig assistans bedöms fortsätta öka under året. Förklaringen till de ökade kostnaderna är att Försäkringskassan i sin rättspraxis blivit alltmer restriktiv i sina bedömningar och att myndigheten avslår allt fler ansökningar.

Helårsprognosen för myndighet och huvudmannaskap visar på ett underskott om 10,2 miljoner kronor jämfört med budgeten. Bristen på socialsekreterare är stor och en hög personalomsättning leder till ökade kostnader. Personalsituationen har förbättrats jämfört med tertiäl 1. Fler tjänster är tillsatta eller under tillsättning men bedömningen är att den inhyrda personalen från bemanningsföretagen inte kommer att kunna fasas ut i den takt som prognosen för tertiäl 1 byggde på.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 34,6 miljoner kronor för perioden. Överskottet beror till största delen på färre barn än vad befolkningsprognosen visade samt att mer stödinsatser via individresurser i likvärdighetsgarantin beviljats för hösten än under våren 2017. Skillnaden i befolkningsprognosen i augusti 2016 jämfört med augusti 2017 ligger till grund för lagd helårsprognos om 23 miljoner kronor.

Avvikelsen förklaras till största delen av antalet förskole- och grundskolebarn. Antalet förskolebarn ökar alltid successivt under hösten och det har beaktats i prognosen. Antalet inskrivna elever i grundskolan och gymnasieskolan är en osäkerhetsfaktor i början av terminen och detta har beaktats i nämndens prognos. För antalet nyanlända barn och elever råder viss osäkerhet om hur många som kommer under hösten och hur detta påverkar nämndens finansiella resultat.

Äldrenämnden

Nämndens resultat för perioden redovisar ett överskott på 23,5 miljoner kronor jämfört med periodens budget. Orsaken till överskottet beror främst på att utfallet för hemtjänsten är 18,5 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Årsprognosen visar på ett överskott på 10,3 miljoner kronor vilket är en förbättring än prognosen från tertiäl 1. Prognosen varierar mellan stora överskott och underskott för de olika verksamheterna. Det största överskottet avser hemtjänst på 25,2 miljoner kronor medan korttidsvården bedöms överskrida budget med 14,3 miljoner kronor.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden redovisar en budget i balans för perioden. Framförallt har läget beträffande ensamkommande barn och ungdomar stabiliserats och tillgången till gode män är god både för ensamkommande och andra huvudmän. Återsökning av medel från Migrationsverket sker löpande, men utbetalningen från Migrationsverket dröjer. Helårsprognosen är att nämndens resultat ligger i nivå med beslutad budget.

Investeringar

Investeringstakten under januari till augusti har nästan fördubblats jämfört med förra året under samma period. Nettoinvesteringarna uppgick till 634 miljoner kronor jämfört med 346 miljoner kronor året innan. Trots den höga investeringstakten ligger låneskulden kvar på samma låga nivå som vid ingången av 2017, det vill säga 300 miljoner kronor.

Nettoinvesteringarna på 634 miljoner kronor motsvarar 49 procent av årets preliminära budget på 1 298 miljoner kronor som nämnderna har lämnat in.

Diagram: Utfall och preliminär prognos för nettoinvesteringar 2017–2021 och senare (tusentals kronor)

Fastighetsområdet, natur- och trafikinämnden och exploateringsenheten tillsammans står för 618 av de totala investeringarna, 97 procent av det totala utfallet.

Inom fastighetsverksamheterna redovisas ett nettoutfall på 346 miljoner kronor, varav drygt 100 miljoner kronor avser förvärv av bostadsrätter för nyanlända. Större projekt under tertialen är nybyggnation i Boo för Myrsjöskolan och förskolorna i Utskogen och Ältadalen.

Exploateringsenheten redovisar nettoutgifter på 180 miljoner kronor, exempel på några stora projekt för perioden är central Nacka, norra Skuru och samordning Sickla Planiaområdet.

Natur- och trafikinämnden har nettoinvesteringar på 78 miljoner kronor för främst i vägnät och cykelvägar.

Välfärd skola har investerat 11 miljoner kronor för inventarier och Fritidsnämnden har investerat en miljon för perioden.

Tabell: Utfall och prognos nettoinvesteringar per nämnd 2017–2021 och senare (miljoner kronor)

Investeringar per nämnd	Inkomster		Utfall T2 2017		Prognos T2		Prognos		Prognos		Prognos 2021		Totalt 2017-2021
	T2 2017	T2 2017	netto	2017 Netto	2018 Netto	2019 Netto	2020 Netto	2021 Netto	och senare	2021			
Kommunstyrelsen (KS)	25	-580	-555	-1 120	-910	-703	-457	283	-2 907				
Stadsledningskontoret och stödenheter (KS)	0	0	0	-12	-12	0	0	0	0	0	0	0	-24
Enheten för fastighetsutveckling (KS)	0	-315	-315	-693	-478	-286	-218	-53	-1 728				
Lokalenheten (KS)*	0	-45	-45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Exploateringsenheten (KS)	25	-205	-180	-383	-383	-381	-197	336	-1 008				
Fastighetsförvärv (KS)	0	0	0	-20	0	0	0	0	0	0	0	0	-20
Lantmätningsenheten (KS)	0	0	0	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	-1
Välfärd skola (KS)	0	-16	-16	-30	-35	-35	-40	0	-140				
Välfärd samhällsservice (KS)	0	0	0	-2	-2	-2	-2	0	-7				
Arbets- och företagsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fritidsnämnden	0	-1	-1	-3	0	0	0	0	0	0	0	0	-3
Kulturnämnden	0	0	0	-1	-1	-1	0	0	-3				
Natur- och trafikinämnden	-11	-67	-78	-174	-227	-94	-79	0	-575				
Socialnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utbildningsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Äldrenämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt nettoinvesteringar per nämnd	14	-648	-634	-1 298	-1 138	-799	-535	283	-3 487				

Stora investeringar under 2017

- nybyggnationer i Boo för Myrsjöskolan (Rödmyra) 40 miljoner kronor
- Utskogens förskola, 30 miljoner kronor
- Ältadalens förskola drygt 20 miljoner kronor
- komponentbyten på flertal tillgångar med 20 miljoner kronor
- Samordning centrala Nacka, 17 miljoner kronor
- Norra Skuru, 15 miljoner kronor
- Nacka IP fotbollstält 15 miljoner kronor och Område Y och Z i Boo, 13 miljoner kronor.
- Natur- och trafikinämnden har investerat i gång och cykelväg på Värmdövägen både i Boo och på Sicklaön.

Utfallet på 634 miljoner kronor har använts mest för:

- gator, vägar och park, 189 miljoner kronor
- flyktningbostäder, 166 miljoner kronor
- Förskole- och skollokaler, 163 miljoner kronor
- Exploatering, 72 miljoner kronor
- Idrottsanläggningar, 38 miljoner kronor

Sjukfrånvaro bland kommunens medarbetare

Den totala sjukfrånvaron för perioden januari - juli 2017 var 6,08 procent vilket är en ökning med 0,02 procentenheter jämfört med motsvarande period för 2016 men en minskning med 1,22 procentenheter jämfört med föregående uppföljningsperiod januari till och med mars.

Den långa sjukfrånvaron (sjukperioder överstigande 60 dagar) uppgick till 2,52 procent vilket är en ökning med 0,22 procentenheter jämfört med motsvarande period förra året. Den korta sjukfrånvaron (sjukperioder understigande 60 dagar) uppgick till 3,55 procent för perioden vilket är en minskning med 0,21 procentenheter jämfört med samma period 2016.

Korttidsjukfrånvaron för kvinnor uppgick till 3,83 procent, vilket är en minskning med 0,27 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol. Korttidsjukfrånvaron för män uppgick till 2,68 procent, vilket är en minskning med 0,04 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol. Andel långtidsjukfrånvaro av den totala sjukfrånvaron för kvinnor uppgick till 42,91 procent, vilket motsvarar en ökning med 3,53 procentenheter. Andel långtidsjukfrånvaro av den totala sjukfrånvaron för män uppgick till 34,52 procent, vilket är en ökning med 4,53 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol.

Den högsta sjukfrånvaron finns som tidigare inom vård- och omsorgsarbete samt skol- och förskolearbete. Den totala sjukfrånvaron inom vård- och omsorgsarbete uppgår för perioden till 8,77 procent, vilket är en ökning med 0,35 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol. Den totala sjukfrånvaron för medarbetare inom skol- och förskolearbete uppgår för perioden till 6,29 procent, vilket är en minskning med 0,26 procentenheter jämfört med motsvarande period i fjol.

För att sänka sjuktalen sker insatser på flera nivåer. Chefer och personer i arbetsledande roller erbjuds löpande utbildningar och tillfällen till erfarenhetsutbyten kopplade till den organisatoriska och sociala arbetsmiljön med syfte att förebygga ohälsa och främja frisknärvaro. Bland annat kan nämnas Thomas Jordans utbildningsserie för att skapa en god samarbetskultur där konflikter och kränkande särbehandling minimeras, men också Suntarbetslivs parts-gemensamma arbetsmiljöutbildning i ett systematiskt arbetsmiljöarbete för chefer och skyddsombud.

En uppdaterad rehabiliteringsprocess med tydliga steg för både chefer och medarbetare ger en transparent och effektiv rehabiliteringsprocess där tidig och kontinuerlig kontakt med medarbetaren är avgörande tillsammans med tidiga proaktiva stödinsatser. Ett nyligen utökat samarbete med rehabiliteringskoordinatorerna som finns inom hälso- och sjukvården möjliggör en tidig dialog kring behov av arbetslivsinriktat stöd och insatser.

Det proaktiva och professionella nära HR stödet erbjuder cheferna tidigt stöd i insatser för att främja hälsa, förebygga ohälsa och minska sjukfrånvaro. Detta sker bland annat genom utbildningsinsatser i rehabiliteringsprocessen och månadsvisa uppföljningsmöten med respektive chef kring den organisatoriska och sociala arbetsmiljön där personalomsättning, arbetsbelastning och samtliga sjukfrånvaroärenden, både kort- och långtidsjukfrånvaro går igenom.

Redovisning av särskilda uppdrag

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

I samarbete med intresserade markägare, påbörja detaljplanearbete för att utveckla området runt Björknäs Centrum

Planarbete planeras att starta till hösten för området runt Björknäs Centrum. Planarbetet syftar till att fånga upp önskemål från mindre fastighetsägare som vill utveckla sina fastigheter för en tätare bebyggelse längs med Värmdövägen. Detaljplanens avgränsning kommer att studeras vidare i samarbete med strategiska enheten, som samtidigt gör en översiktlig analys av hela Björknäsområdets utveckling.

Genomföra en kartläggning av hur grönområden och parker nyttjas av förskolor, skolor och verksamheter med pedagogisk omsorg. Denna kartläggning ska vara en del av underlaget i kommunens planprocess

Någon kartläggning av hur grönområden nyttjas har inte ännu påbörjats på grund av brist på interna resurser. Det är i nuläget klart om uppdraget hinner slutföras under 2017.

Natur- och trafiknämnden

Tillsammans med Stockholms läns landsting arbeta för utökad båttrafik till och från Nacka. Utgångspunkten är att kommunen är beredd att genomföra vissa investeringar i bryggor och kajer för att snabba och moderna kollektivtrafikbåtar ska kunna trafikera kommunens kuster och också påbörja ett projekteringsarbete med detta syfte, men inte stå för driften av trafiken

Nacka och övriga berörda kommuner är beroende av landstingets krav på utformning av framtida hållplatser för pendelbåtar. I början av september togs ett initiativ av landstinget för att samordna berörda kommuners insatser för kommande trafik. Arbetet inriktas nu på en principöverenskommelse så att alla parter kan jobba samordnat för att öka arbetspendling med båt.

I samband med externa intressenter verka för att det installeras laddstolpar för elbilar vid lämpliga platser, exempelvis vid välfärdsfastigheter (såsom idrottsanläggningar och skolor), köpcentrum, infartsparkeringsplatser och andra publika anläggningar

I samband med att kommunen anlade en ny infart från Skvaltansväg in till Ica Maxi gjordes även arbeten av Ica själva på fastigheten där återvinningsstation och parkeringsplatser flyttades om, iordningsställdes även ett antal laddstolpar på parkeringen. Laddstolpar planeras också för besökare till stadshu-

set under hösten och senare också vid Nacka sportcentrum.

Socialnämnden

Våld i nära relation - samordnat mottagande

Ett samordnat mottagande för alla i familjen har utvecklats vid första kontakten i ärenden då det förekommer våld i nära relation. Enheten Våld i nära relation har fått ett förändrat och förstärkt uppdrag och ska erbjuda alla parter stödsatser som leder till önskad förändring genom familjevåldsmottagningen. Ett utvecklingsarbete pågår för att se hur barncentrum och familjevåldsmottagningen ska samarbeta i ärenden för att erbjuda samordnat stöd till barn som utsatts för våld av sina föräldrar.

Öka mångfald, bredd och hög kvalitet i utbudet av daglig verksamhet

Uppdraget har lett till förändrade auktorisationsvillkor i kundvalet för daglig verksamhet. Auktorisationsvillkor ändrades främst när det gäller definition av olika typer av daglig verksamhet, tillgänglighet och krav på verksamhetens ledning. Geografiskt läge ändras och utökades till fem km utanför Nacka kommuns gränser.

Prognos och plan för att klara behovet av LSS-bostäder

En långsiktig plan för att klara behovet av LSS-bostäder har antagits av socialnämnden. Tillgången på LSS-bostäder bedöms vara god fram till år 2030. Behoven för målgruppen säkras genom ett nära samarbete med fastighetsprocessen där målgruppens behov prioriteras och vägs in vid planering av nya områden och vid nybyggnation

Utbildningsnämnden

Se över checkarna för förskoleklass, grundskola och fritidshem när det gäller antal nivåer och relationen mellan dem.

Uppdraget är genomfört och presenteras i septembermånaden 2017.

Utvärdera samarbetet med Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tre utbildningar, två för skolan och en för förskolan har genomförts till dags dato och under våren 2018 planeras ytterligare en kurs som vänder sig till förskolan. Utvärderingar visar att kursdeltagarna har varit mycket nöjda såväl med innehållet som med formen. Det märks också på det stora antalet deltagare i de nätverk som startats, finansierade av utbildningsnämnden, för att fortsätta kompetensutvecklingen efter genomförd utbildning. Utbildningsenheten anser också att samarbetet har varit lyckat och att SPSM har varit tillmötesgående

Äldrenämnden

Stimulera och verka för ett blandat utbud av seniorbostäder, 55+ lägenheter, trygghetsboenden och särskilda boenden (äldreboende)

Socialtjänstens boendestrateg är involverad i samtliga stadsbyggnadsprojekt när Nacka bygger stad och bevakar äldreperspektivet när det gäller särskilda boenden som alternativa boendeformer såsom trygghetsbostäder och seniorbostäder. En plan finns framtagen med behovsprognos och planen sträcker sig fram till 2030. Under 2018 kommer ett nytt särskilt boende att öppna i Ältadalen med 54 lägenheter och ansvariga för verksamheten kommer att vara Ersta Diakoni. Under 2019 öppnar Silver Life ett särskilt boende med 54 platser och ett hundratal trygghetsbostäder i Graninge. Dessutom planeras för ett trygghetsboende med 54 lägenheter på Nya gatan i centrala Nacka.

En översyn av dagverksamhet för äldre

En översyn av dagverksamhet för äldre med avsikt att säkra hög kvalitet och brett utbud ska genomföras. Översynen avser både verksamhetens innehåll, regelverk, ersättningsmodell och ersättningsnivåer. En förstudie är klar och har presenterats för politiken som gett klartecken att fortsätta översynen som kommer att vara klar i mars 2018

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr	Kommun			Kommun			Koncern*	
	januari -augusti 201708			januari -augusti 201608			Jan-aug 2017	2016
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Budget	Årprog/budget	Utfall	Utfall
Verksamhetens intäkter	1 421	766	655	965	936	30	1 730	1 698
Verksamhetens kostnader	-4 015	-3 907	-109	-3 905	-3 953	48	-4 210	-6 135
Avskrivningar	-131	-155	24	-142	-155	13	-184	-243
Verksamhetens nettokostnader	-2 725	-3 296	571	-3 082	-3 173	91	-2 664	-4 679
Skatteintäkter	3 485	3 456	29	3 315	3 327	-12	3 485	4 997
Generella statsbidrag och utjämning	-92	-70	-22	-68	-71	3	-92	-70
Finansiella intäkter	22	22	0	-1	2	-3	22	1
Finansiella kostnader	-13	-21	7	-22	-33	11	-13	-53
Årets resultat	676	91	585	142	52	89	738	196

* Koncern redovisades ej 201608

Balansräkning

Balansräkning, mnkr	Not	Kommun			Koncern	
		2017-08	2016-12	2016-08	2016	2015
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
Immateriella tillgångar						
Naturresevat Erstavik m.fl.	5	4	4	4	4	4
Övriga immateriella anläggningsti	5	26	24	27	24	33
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anl	6	2 846	2 852	3 191	3 500	3 477
Maskiner och inventarier	7	87	108	115	122	143
Pågående investeringar	8	3 063	2 655	2 797	2 751	2 550
Finansiella anläggningstillgångar						
Långfristig utlåning	9	239	240	170	6	7
Värdepapper, andelar och bostad	10	253	130	74	114	51
Summa anläggningstillgångar		6 518	6 011	6 378	6 521	6 264
Bidrag till statlig infrastruktur	11	51	53	29	53	30
Omsättningstillgångar						
Förråd		4	3	3	4	3
Fordringar	12	899	909	571	701	400
Kortfristiga placeringar	13	382	201	100	201	200
Kassa och bank		0	0	-55	166	245
Summa omsättningstillgångar		1 285	1 114	619	1 072	848
Summa tillgångar		7 854	7 178	7 026	7 646	7 142
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Varav resultatutjämningsreserv		131	131	97	131	97
Varav årets resultat		666	175	141	195	107
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner och liknande		578	555	540	595	552
Övriga avsättningar		888	856	833	856	850
Skulder						
Långfristiga skulder till kreditinst	14	300	300	300	300	300
Övriga långfristiga skulder	15	1 403	1 396	1 554	1 638	1 506
Kortfristiga skulder till kreditinst	14	204	111	250	111	400
Försäljning AR		0				
Kortfristig skuld Nacka Vatten och Avlopp		32				
Övriga kortfristiga skulder	16	930	1 106	721	1 195	770
Summa skulder		2 869	2 913	2 825	3 243	2 976
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		7 854	7 178	7 026	7 646	7 142
Ansvarsförbindelse pensionsförpliktelse	17	1 511	1 517	1 578	1 517	1 578

Kassaflödesanalys

Kassaflödesrapport, mnkr	Not	Kommunen			Koncernen	
		2017	2016	2015	2016	2015
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		666	175	91	195	107
Utbetalningar för ianspråktaga avsättningar					0	
Justering för ej likviditetspåverkande poster	33	185	191	179	279	192
					0	
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>					0	
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	19	-583	-557	-54	-387	-25
Ökning/minskning förråd och varulager	18	-1	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	27	-141	107	-78	241	-94
Kassaflöde från den löpande verksamheten		126	-85	139	328	180
					0	
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
					0	
Investering i immateriella anläggningstillgångar	14	0	-3	-5	-3	-5
Investering i materiella anläggningstillgångar	14,26	-472	-658	-382	-713	-406
Investering i finansiella tillgångar	16	-162	-134	450	-134	450
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		594	978	14	757	14
Försäljning av finansiella tillgångar					0	
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-40	183	77	-92	53
					0	
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
					0	
Nyupptagning av lån	25	93		0	0	0
Amortering av skuld	25	0	-289	-100	-289	-101
Ökning av övriga långfristiga skulder	23			0	0	0
Nacka vatten						
Förändring av långfristiga fordringar	15	1	0	0	0	0
Förändring av Deposit/Obligation		-180				
					0	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-87	-289	-100	-289	-101
					0	
Infrastrukturella bidrag	17		-25	0	-25	0
					0	
Årets kassaflöde		0	-216	116	-79	132
					0	
Likvida medel vid årets början	21	0	216	100	245	113
Likvida medel vid årets slut	21	0	0	216	166	245

Driftredovisning

Driftredovisning, tkr	Januari -augusti 2017			År 2017		
	Ack utfall 2017-08	Ack budget 2017-08	Avvikelse mot budget	Årsbudget	Årsprognos augusti	Avvikelse
Summa kommunstyrelsen*	-146	-80	-66	-98	-175	-78
Kommunfullmäktige	-5	-5	0	-6	-6	0
Kommunstyrelsen	-90	-39	-52	-58	-114	-56
Stadsledning	-31	-32	1	-46	-46	0
Stödenheter	-30	-27	-3	-41	-41	0
Lokalenheten	19	19	0	38	38	0
Enhet för fastighetsutveckling	3	2	1	4	1	-3
Summa myndighet och huvudmannaheter	1	2	-1	0	-1	-1
Summa produktionsverksamheter	-13	-1	-12	12	-6	-18
Välfärd skola	3	0	2	9	5	-4
Välfärd samhällservice	-16	-1	-14	3	-11	-14
Arbets- & företagsnämnden	-128	-119	-9	-178	-187	-9
Fritidsnämnden	-87	-94	7	-146	-146	0
Kulturnämnden	-90	-91	1	-135	-135	0
Miljöstadsbyggnadsnämnden	-20	-21	1	-32	-32	0
Natur o trafiknämnden	-140	-158	18	-235	-216	19
Avfallsverket	0	0	0	0	0	0
Gata, väg park, natur	0	0	0	0	0	0
VA verket	0	0	0	0	0	0
Socialnämnden	-463	-479	16	-718	-708	10
Södertörnsbrandförsvares förbund	-26	-25	0	-38	-38	0
Utbildningsnämnden	-1 778	-1 813	35	-2 711	-2 688	23
Äldrenämnden	-500	-517	17	-775	-765	10
Överförmyndarnämnden	-5	-5	0	-8	-8	1
Summa verksamheter och nämnder	-3 381	-3 402	20	-5 074	-5 098	-24
Finansförvaltningen	4 057	3 493	564	5 240	5 747	507
Summa Nacka kommun	676	91	585	166	650	484

*I resultaträkningen för Driften med utfall och prognos ingår Södertörns brandförsvaret med 25,9 mnkr i Kommunstyrelsen varför KS visar 1714 i den rapporten

Tillämpade redovisningsprinciper

De redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som tillämpades i den senaste årsredovisningen för räkenskapsåret 2016 har tillämpats i denna delårsrapport för tertialbokslut 2 med undantag för att kommunen anpassat sin redovisning till den upp

datering RKR har gjort avseende RIPS 17.1 till 17.2, värdering och upplysning om pensionsförpliktelse.

Inga nedskrivningar av anläggningstillgångar har skett under 2017.

Övergripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
Bästa utveckling för alla	●	Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och attraktiva för anordnarna. Kvaliteten i alla verksamheter håller en hög nivå och förbättras över tid. Reellt inflytande och påverkan i alla verksamheter ökar. (Kommunstyrelsen)	■ Folkhälsa, frisktal Kommunstyrelsen			
			■ Kvalitet bland de 10% bästa i alla verksamheter Kommunstyrelsen			
			■ Nöjd inflytande index medborgare Kommunstyrelsen		50 %	
			■ Nöjd medborgarindex (NMI) medborgare Kommunstyrelsen		67 %	
			■ Nöjd kundindex NKI Kommunstyrelsen			
		Kommunens verksamhet ska drivas med hög kvalitet, ständiga förbättringar och ligga i framkant inom sitt område. Attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta, friska och motiverade medarbetare. Utveckla dynamiskt företagsklimat i toppklass som främjar innovation och entreprenörskap. (Kommunstyrelsen)	■ Nöjd kundindex NKI för KS alla områden Kommunstyrelsen			
			■ Antal nystartade företag per år Kommunstyrelsen			
			■ Hållbart medarbetarengagemang HME Kommunstyrelsen		83 %	
			■ Attraktiv arbetsgivare Kommunstyrelsen		79 %	
			■ Utvecklingsindex medarbetare Kommunstyrelsen		75 %	
		Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de Nackabor som har behov (Arbets- och företagsnämnden)	◆ Andel kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning med lägst godkänt betyg. (Egen mätning). Arbets- och företagsnämnden	88 %	90 %	Nackas mycket goda resultat består, endast marginella förändringar. På nationell nivå är siffran 87,9 %. Nackas största anordnare, som en stor del av eleverna väljer, har dock haft sjunkande resultat. Detta kommer att följas upp vid kommande verksamhetsbesök.
			● Andel kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning med lägst godkänt betyg. (Egen mätning). Arbets- och företagsnämnden	91 %	90 %	Nacka har under många år haft mycket goda resultat för detta nyckeltal. Vid den senaste mätningen har dock resultaten sjunkit något. På nationell nivå är siffran 89 %. Ca 70 % av den grundläggande vuxenutbildningen utgörs av kursen svenska som andra språk. Nyanlända som kommer till Nacka har i regel ganska kort utbildningsbakgrund. Då är det större risk

Overgripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
					att man inte klarar språkkursen med godkänt betyg. Flera utbildningsanordnare har förbättrat resultaten i den grundläggande vuxenutbildningen. De två största anordnarna har dock sjunkande resultat, vilket påverkar det sammanlagda resultatet.
		 Andel kursdeltagare inom svenska för invandrare som senast terminen efter kursstart med lägst godkänt betyg. (Egen mätning). Arbets- och företagsnämnden	35 %	42 %	Resultat och styrmedel i arbetet med sfi-kurserna behöver utvecklas. Enheten kommer under hösten 2017 fokusera på denna uppgift med målsättningen att dels höja andelen elever som fullföljer utbildningen med godkända betyg samt dels höja takten på genomströmningen i utbildningen.
		 Andel kursdeltagare som får lägst godkänt betyg kursen svenska som andraspråk (Skolverket). Arbets- och företagsnämnden	96 %	96 %	Kommentar: Nacka har mycket goda resultat i kursen svenska som andra språk 1 på gymnasial nivå, då riksgenomsnittet är 80 %. Nackas resultat för denna kurs ligger på samma nivå som genomsnittet för alla elever som läser kurser på gymnasial nivå i vuxenutbildningen.
		 Andel Nackabor som har egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande direkt efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen. (Kolada) Arbets- och företagsnämnden	40 %	65 %	Nämnden beslutade 2016 att ändra målgruppen för jobbpeng. Detta ledde till att individer som nu har rätt till jobbpengen generellt står längre från arbetsmarknaden. En stor del av dessa är i etableringen. Åtgärder för förbättrade resultat är; samordnade insatser med Arbetsförmedlingen, tydliggöra rättigheter och skyldigheter för kund, krav på heltidsinsats, utvecklad sfi, fler korta yrkesinriktade utbildningar hos JUE och tätare uppföljning av våra JUE.
		 Andel Nackabor som har egen	86 %	64 %	Sex månader efter avslutad

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
			försörjning via arbete, studier eller eget företagsande sex månader efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen. (egen mätning). Arbets- och företagsnämnden			arbetsmarknadsinsats utför Företaget Enkätfabriken en rundringning till samtliga. Svarefrekvensen är tyvärr mycket låg trots upprepade försök att nå kunderna. resultatet är desto bättre. 87 procent säger att dom fortfarande arbetar eller studerar.
		Attraktivt: Fritidsutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla (Fritidsnämnden)	 Andel barn och ungdomar som anser att det finns ett brett utbud att ta del av på fritiden. Fritidsnämnden	87 %	80 %	
		Tillgängligt: Fritidsutbudet stimulerar till fysisk aktivitet för alla (Fritidsnämnden)	 Andel som är aktiva av den totala befolkningen 7-20 år i bidragsberättigad förening. Fritidsnämnden	75 %	50 %	
			 Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 30 min/dag. Fritidsnämnden		68 %	
		Delaktighet: Fritidsutbudet utvecklas genom medborgarnas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och önsknings. (Fritidsnämnden)	 Andel deltagare som är nöjda med verksamheten som de deltar i Fritidsnämnden			
			 Fördelning mellan flickor respektive pojkar som deltar i de verksamheter som fritidsnämnden finansierar. Målet är 50 % flickor. Fritidsnämnden	45 %	50 %	
		Tillgänglighet: Kulturutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla (Kultur- nämnden)	 Andel barn som deltar i musik- och kulturskola av den totala befolkningen. Kultur- nämnden		40 %	
			 Andel pojkar i procent, som deltar i musik- och kulturskola. Kultur- nämnden	39 %	50 %	
		Delaktighet: Kulturutbudet utvecklas genom Nackabornas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och intressen. (Kultur- nämnden)	 Andel medborgare som är nöjda med kulturutbudet i Nacka Kultur- nämnden		90 %	
			 Andel barn och unga som deltar i den kulturaktivitet de helst vill. Kultur- nämnden		96 %	
		Läslust: Biblioteket stimulerar och bidrar till läslust. (Kultur- nämnden)	 Andel aktiva låntagare på bibliotek av den totala befolkningen, jämfört med övriga länet. Kultur- nämnden	297		
		Nacka utvecklas med hög kvalitet, stor variation och i samklang med	 Mediantid fastighetsbildning Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	189 dagar	175 dagar	Medianhandläggningstiden för perioden maj-augusti är 189 dagar (jäm-

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
		nackabornas intressen. Framtagna detaljplaner stödjer en utveckling av bostäder, infrastruktur och näringslivet i Nacka. Nackaborna är delaktiga i stadsutvecklingsprocessen. (Miljö- och stadsbyggnadsnämnden)				fört med januari-april 249 dagar). För hela perioden januari-augusti 2017 är 208 dagar.
			◆ Mediantid planbesked Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	19veckor	16veckor	Handläggnings-tid tertiäl 1 14 veckor jmf. med 19 veckor för tertiäl 2.
			■ Mediantid detaljplaner förnyelseområden Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		36månader	Inga KFKS-planer för förnyelseområden har antagits under 2017 T1 & T2.
			■ Mediantid detaljplaner (ej förnyelseområden) Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		24	1 sk KFKS-planer har antagits (Boo Gårds skola) under 2017 T1 & T2.
			◆ Mediantid bygglovsärenden Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	8veckor	5veckor	Handläggnings-tiden från inkommen ansökan till expedierat ärende för tertiäl 1 2017 var 9 veckor.
	◆	Myndighetsutövningen är effektiv, rättssäker, serviceinriktad och kundorienterad. (Miljö- och stadsbyggnadsnämnden)	■ NKI Bygglov Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		70	
			■ NKI miljö- och hälsoskydd Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		72	
			■ NKI Livsmedelstillsyn Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		75	
			■ Andelen överprövade planärenden som ändrats i sista instans Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		20 %	
			■ Andelen överprövade bygglovsärenden som ändrats i sista instans Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		20 %	
			■ Andelen överprövade miljöärenden som ändrats i sista instans Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		20 %	
	◆	2017: Det offentliga rummet är en plats där nackaborna kan uttrycka sina idéer och drömmar, eller bara vara. En mötesplats för alla. Alla har lätt att orientera sig och förflytta sig i Nackasamhället. (Natur- och trafiknämnden)	■ 2016: God tillgång till bostadsnära parker = Andel bostadsbebyggd markyta har tillgång till alla parktyper / Total mängd bostadsbebyggd markyta. Natur- och trafiknämnden		50 %	
			■ Årlig besöksutveckling i park och natur med +3%. Natur- och trafiknämnden			
			■ Det offentliga rummet kan i ökad utsträckning användas	28 %		

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
			för ideella initiativ Natur- och trafiknämnden			
			2016: Attraktiva bostadsnära parker = kravuppfyllelse attraktivitet/full attraktivitet. Natur- och trafiknämnden			
			Orienterbarhet och tillgänglighet till besöks- mål i det offentliga rummet är god. Natur- och trafiknämnden	Nej		
			2016: Vad tror eller tycker du om renhållningen av parker och allmänna platser i din kommun? Natur- och trafiknämnden		75 %	
			2016: Andelen av kommunens totalpoäng i den årliga undersökningen Sveriges friluftskommun. Natur- och trafiknämnden	66 %	85 %	
		 <p>Nackaborna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar och får hjälp innan problemen blir för stora. Den som behöver hjälp får det enkelt och snabbt genom ett varierat utbud av lättillgängligt stöd. (Socialnämnden)</p>	Utvecklingsindikator: Andel personer som utsatts för våld i nära relation och som lever ett liv utan våld vid avslutad insats. Socialnämnden	75 %		
			Utvecklingsindikator: Andel deltagare som genomfört föräldrastöd och som anser att de har fått stöd och vägledning i sin föräldraroll Socialnämnden	97 %		
			Utvecklingsindikator: Andelen barn 13-17 år som har varit delaktiga vid upprättandet av en genomförandeplan ökar. Socialnämnden			
			Vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de är delaktiga ökar i daglig verksamhet Socialnämnden		1,1	
			Vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de är delaktiga ökar i serviceboende Socialnämnden		1,53	
			Vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de är delaktiga ökar i gruppboende Socialnämnden		1,42	
			Vuxna med funktionsnedsättning som			

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar	
			kan påverka val av fritidsaktiviteter i servicebo-stad Socialnämnden				
			■ Vuxna med funktionsnedsättning som kan påverka val av fritidsaktiviteter i gruppbostad enligt LSS Socialnämnden				
		● Alla barn och elever utvecklas maximalt (Utbildningsnämnden)	■ Andel elever som når grundläggande kunskapsnivå - Grundskola Utbildningsnämnden		96 %		
			■ Andel elever som når grundläggande kunskapsnivå - Gymnasieskola Utbildningsnämnden		95 %		
			● Genomsnittlig betygsnivå - Grundskola Utbildningsnämnden	266	265		
			■ Genomsnittlig betygsnivå - Gymnasieskola Utbildningsnämnden		15,1		
			◆ Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära (Utbildningsnämnden)	● Upplevd stimulans - Förskola Utbildningsnämnden	97 %	95 %	
				◆ Upplevd stimulans - Grundskola Utbildningsnämnden	66 %	75 %	
		◆ Upplevd stimulans - Gymnasieskola Utbildningsnämnden		44 %	55 %		
		● Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - Förskola Utbildningsnämnden		87 %	85 %		
		◆ Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - Grundskola Utbildningsnämnden		66 %	70 %		
		◆ Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - Gymnasieskola Utbildningsnämnden		36 %	45 %		
		■ Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Väga Visa-observationer de två senaste åren - Förskola Utbildningsnämnden			3,3		

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
			■ Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Grundskola Utbildningsnämnden		3,3	
			■ Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Gymnasieskola Utbildningsnämnden		3,3	
	●	Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas. Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa, självständighet och socialt sammanhang. Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet. (Äldrenämnden)	■ Andelen kunder som uppger att det är tryggt att bo med hemtjänst Äldrenämnden		88 %	
			■ Andelen kunder som uppger att det är tryggt att bo i särskilt boende Äldrenämnden		89 %	
			■ Andelen kunder som är mycket nöjda med bemötande med hemtjänst Äldrenämnden		85 %	
			■ Andelen kunder som är mycket nöjda med bemötande i särskilt boende Äldrenämnden		65 %	
			■ Andel kunder som upplever att de kan påverka hur hjälpen genomförs i hemtjänst Äldrenämnden		94 %	
			■ Andel kunder som upplever att de kan påverka hur hjälpen genomförs i särskilt boende Äldrenämnden		77 %	
			■ Andel kunder som har besvär av oro, ångslan eller ångest ska minska i hemtjänst Äldrenämnden		47 %	
			■ Andel kunder som har besvär av oro, ångslan eller ångest ska minska i särskilt boende Äldrenämnden		56 %	
		Alla verkar utifrån huvudmannens fokus. God service i allt som görs. (Överförmyndarnämnden)	◆ Andel gode män som är nöjda med servicen Överförmyndarnämnden	84 %	90 %	
			◆ Andel huvudmän som är nöjda med sin gode man Överförmyndarnämnden	79 %	85 %	Andelen huvudmän som är nöjda med sin gode man är något lägre än målvärdet och även lägre än

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar	
						för 2016. Orsaken kan vara....	
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka		Säkerställa en aktiv strategisk planering för mark, bostäder, lokaler och anläggningar. Säkerställa blandad bebyggelse med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Säkerställa att minst halva Nacka är grönt och att invånare har nära till olika grönområden och vatten <i>(Kommunstyrelsen)</i>	■ Andel grönt (park, natur, reservat mm grönt mark) Kommunstyrelsen				
			■ Andel hyresrätter i nyproduktion över tid Kommunstyrelsen				
			■ Andel invånare som har nära till grönt (300m) och vatten(1000m) Kommunstyrelsen				
			■ Balans verksamheter och bostäder med god infrastruktur (30 - 70) Kommunstyrelsen				
		Skapa goda urbana lokaliseringsförutsättningar för verksamheter och arbetsplatser inom olika branscher i kommersiellt attraktiva lägen. Utveckla infrastruktur som bidrar till stadsutveckling och ökad framkomlighet i nära samspel med regionala och nationella aktörer. Tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler, bostäder och anläggningar med högt nyttjande, låg energiförbrukning i giftfria och trygga miljöer. <i>(Kommunstyrelsen)</i>	■ Volym (BTA) planerad verksamhetsyta Kommunstyrelsen				
			■ Andel Nackabor som är nöjda med framkomligheten Kommunstyrelsen		70 %		
			■ Nöjd medborgarindex NMI (SCB) med 5 Nackafrågor Kommunstyrelsen			67 %	
			■ Nöjd kundindex NKI, för hyresgäster i kommunens lokaler och anläggningar Kommunstyrelsen			60 %	
			■ Minskad klimatpåverkan genom minskat koldioxidutsläpp, minskad energiförbrukning och minskad användning av kemikalier i våra välfärdsfastigheter. Kommunstyrelsen				
			■ Kapacitet lokaler i förhållande till efterfrågan Kommunstyrelsen				
		Nackabors erfarenheter ska tas tillvara. Mötesplatser för innovation och entreprenörskap bidrar till ett välkommande, inkluderande och mångkulturellt samhälle. Nyanlända nackabors bostad finns i alla kommuner. Kommunen skapar möjlighet till språkutveckling, ökad integration och jobb i samspel med civilsamhälle och näringsliv. <i>(Arbets- och företagsnämnden)</i>	■ Antal kunder som efter insats från kommunen startar eget företag under ett år. (Egen mätning) Arbets- och företagsnämnden	5		25	
			◆ Antal procentenheter lägre arbetslöshet utrikesfödda i Nacka, jämfört med referenskommuner (Arbetsförmedlingens statistik). Arbets- och företagsnämnden	11,6 %		10,5 %	
			■ Andel nyanlända som får en genomgångsbostad genom kommunen som fått en egen bostad inom två år (Egen mätning).	6 %		40 %	Av de 684 som anvisats till kommunen sedan augusti 2015 har 43 personer (6 procent) flyttat

Overgripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
		Arbets- och företagsnämnden			till en egen bostad, 17 kvinnor (40 procent) och 26 män (60 procent).
	Välskött: Det finns välskötta och lättillgängliga fritidsanläggningar. (<i>Fritidsnämnden</i>)	■ Andelen besökare som anser att anläggningen är trygg. <i>Fritidsnämnden</i>			
		■ Andelen besökare som anser att anläggningarna är välskötta. <i>Fritidsnämnden</i>		80 %	
	Stort utbud: Det finns ett rikt utbud av platser för spontan fritidsverksamhet. (<i>Fritidsnämnden</i>)	■ Andelen medborgare som anser sig ha bra möjligheter till att kunna utöva sina fritidsintressen. <i>Fritidsnämnden</i>		95 %	
	Giftrött: Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftrött miljö. (<i>Fritidsnämnden</i>)	■ Giftrött: Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftrött miljö.:Beskrivs i löpande text. <i>Fritidsnämnden</i>			
	Öppet: Bibliotek, kulturhus och museer, och kulturella arenor är öppna och attraktiva mötesplatser. (<i>Kulturnämnden</i>)	■ Antal besökare per år på museet Hamn. <i>Kulturnämnden</i>		7 440	
		■ Antal besök per år på kulturhuset Dieselverkstaden. <i>Kulturnämnden</i>		880 000	
		■ Antal besök per invånare och år på bibliotek, jämfört med övriga länet. <i>Kulturnämnden</i>		13	
	Levande: Kulturarvet och den offentliga konsten utvecklas, berikar och bevaras. (<i>Kulturnämnden</i>)	■ Andel medborgare som upplever kulturarvet respektive den offentliga konsten som tillgängliga. <i>Kulturnämnden</i>		6,8	
	Giftrött: Kulturverksamheterna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftrött miljö. (<i>Kulturnämnden</i>)				
	Genom stadsutvecklingen skapas samband och offentliga rum som är attraktiva och trygga. Nackaborna har god tillgång till parker, grönområden och natur. (<i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>)	■ Betygsindex på faktorn trygghet i medborgarundersökningen. <i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>		80	
		■ Andel bostäder i föreslagna planer med högst 300 meter till park eller naturområde. <i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>		90 %	Inga planer med bostäder har antagits under tertiäl 1 och 2 2017.
		■ Andel av befolkningen som bor i bostäder med en god ljudmiljö inomhus. <i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>	87 %		Målvärde föreslås i tertiälbokslut 2. Basvärde som tagits fram av miljöenheten visar att 87% av befolkningen idag bor i bostäder

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar	
						som har en god ljudmiljö inomhus	
		Den negativa påverkan på miljön minskar. <i>(Miljö- och stadsbyggnadsnämnden)</i>	 Andel sjöar med god status vad gäller övergödning Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		75 %		
			 Antal enskilda avlopp i kommunen Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		1 500st.	Målvärde 1500 till 2019	
			 Förorenade markområden som är sanerade Miljö- och stadsbyggnadsnämnden			6 %	
		2017: God tillgång på attraktiva offentliga miljöer och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värnas. Framkomligheten är säker och trygg för alla med prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik. <i>(Natur- och trafiknämnden)</i>	 Attraktiv park enligt Boverkets normer för mätning Natur- och trafiknämnden				
			 Rankning i SCB:s medborgarundersökning (här ingår trygghetsfrågor) Natur- och trafiknämnden			70	
			 Andel kollektiv- och cykelresenärer vad gäller arbetspendling Natur- och trafiknämnden	61 %		60 %	
		Annat särskilt anpassad bostad Nackabor i behov av stöd har tillgång till anpassade bostadformer integrerade i alla kommunal delar vilket bidrar till ökad inkludering och goda villkor för alla <i>(Socialnämnden)</i>	 Antalet sociala kontrakt ska motsvara behovet Socialnämnden	10			
			 Antal bostad med särskild service vuxna Socialnämnden				
			 Antal annan särskild bostad Socialnämnden	16			
			 Antal barn och unga per 100 000 invånare som vräks från sin bostad minskar Socialnämnden			0/100 000 inv	
			 Utvecklingsindikator: Andel av sociala kontrakt som avslutas och där den boende får en egen bostad Socialnämnden	1 %			
		Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet <i>(Utbildningsnämnden)</i>	 Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräldrar/elever - Förskola Utbildningsnämnden	94 %		95 %	
			 Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräldrar/elever - Grundskola Utbildningsnämnden	70 %		85 %	
			 Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräld-	50 %		60 %	

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
			rar/elever - Gymnasieskola Utbildningsnämnden			
			■ Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt - Förskola Utbildningsnämnden		90 %	
			■ Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt - Grundskola Utbildningsnämnden		64 %	
			■ Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt - Gymnasieskola Utbildningsnämnden		77 %	
	◆	Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande (Utbildningsnämnden)	● Trygghet och lärmiljö - Förskola Utbildningsnämnden	96 %	95 %	
			◆ Trygghet och lärmiljö - Grundskola Utbildningsnämnden	88 %	95 %	
			◆ Trygghet och lärmiljö - Gymnasieskola Utbildningsnämnden	92 %	95 %	
			■ Trygghet och lärmiljö - Alla skolformer Utbildningsnämnden		90 %	
	◆	Seniorer har möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer, enligt sina individuella önskemål. Det finns lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till aktiviteter och uppmuntrar till olika former av möten. (Äldrenämnden)	■ Andel kunder som uppger att de bor på det särskilda boende som de valt Äldrenämnden		93 %	
			■ Andel kunder i särskilt boende som uppger att de är nöjda med de sociala aktiviteter som erbjuds. Äldrenämnden		73 %	
		Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart utförande av uppdrag (Överförmyndarnämnden)	■ Andel redovisningar som lämnas in felfria Överförmyndarnämnden		85 %	
			■ Andel redovisningar som lämnas in via digital tjänst Överförmyndarnämnden		30 %	
			■ Andel uppdrag där gode män huvudsakligen använder bil. Överförmyndarnämnden		40 %	
Stark och balanserad tillväxt		Resultatöver-skott ska ligga på långsiktigt hållbar nivå. Socialitet ska öka över tid. Nya bostäder och nya	■ Färdigställda bostäder Kommunstyrelsen		1 300	
			■ Nya arbetsplatser Kommunstyrelsen		1 000	

Overgripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
	arbetsplatser färdigställs enligt målen och är attraktiva över tid. <i>(Kommunstyrelsen)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Nya Nackabor Kommunstyrelsen Resultatöverskott Kommunstyrelsen Soliditeten ska öka över tid Kommunstyrelsen 		3 000 2 % 40 %	
	God tillgång till arbetskraft med relevant kompetens för strategiskt viktiga branscher. Stadsutvecklingsekonomi ska var självfinansierad över tid. Övriga investeringar ska ha en hög grad av självfinansieringsgrad. Kommunens eget markinnehav ska utvecklas så att det bidrar till minst 40% av bostäder och arbetsplatser av det samlade målet till 2030. <i>(Kommunstyrelsen)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens (Svenskt näringslivs ranking) Kommunstyrelsen Stadsutvecklingsekonomi är självfinansierad i rullande 5-årsperioder Kommunstyrelsen Övriga investeringar är självfinansierade till 50% Kommunstyrelsen Nya företag per år Kommunstyrelsen Antal färdigställda bostäder på kommunal mark Kommunstyrelsen 		30 50 %	
	När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetssökande Nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov kompetens. <i>(Arbets- och företagsnämnden)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens. (ranking Svenskt näringslivs näringslivsranking) Arbets- och företagsnämnden Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som fått egen försörjning (Egen mätning) Arbets- och företagsnämnden 		100 47 % 65 %	
	Innovation: Fritidsverksamheten är innovativ och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. <i>(Fritidsnämnden)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Andel bidragsberättigade föreningar som är nöjda med kommunens stöd till föreningslivet Fritidsnämnden 		82 %	
	Samverkan: Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet. <i>(Fritidsnämnden)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Samverkan: Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet. Beskrivs i löpande text Fritidsnämnden 			
	Innovation: Innovation och mångfald används för att nya kulturverksamheter ska starta och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. <i>(Kultur- nämnden)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Andelen kulturaktörer som upplever att de har goda förutsättningar att starta, och utvecklas. Kultur- nämnden 		70 %	
	Samarbete: För att kulturutbudet				

Övergripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
		ska utvecklas samverkan lokalt, regionalt och nationellt. <i>(Kulturnämnden)</i>				
		Nacka utvecklas tillsammans med näckabor och näringsliv. <i>(Miljö- och stadsbyggnadsnämnden)</i>	■ Betygsindex på faktorn bostäder i medborgarundersökningen Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		59	
			■ Betygsindex på faktorn arbetsmöjligheter i medborgarundersökningen Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		63	
	◆	Detaljplaner tas fram i en takt som stödjer de övergripande målen om 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser fram till år 2030. Framkomligheten i samhällsplaneringen bevakas. Detaljplaner tas även fram för att möjliggöra ny infrastruktur och en god tillgång till kollektivtrafik. <i>(Miljö- och stadsbyggnadsnämnden)</i>	■ Antal bostäder i tillstyrkta detaljplaner västra sicklaön 2017-2019 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0	1 670	
			■ Antal bostäder i tillstyrkta detaljplaner övriga kommunen (ej västra sicklaön) 2017-2019 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0	670	
			■ Antal kvm BTA för verksamheter i tillstyrkta detaljplaner 2017-2019 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden			
			■ Andel av bostäder i föreslagna planer med högst 400 meter till närmaste hållplats Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		80%	
	◆	2017: Allmänna anläggningar utförs och underhålls så att funktion, livslängd, långsiktig ekonomi och miljöaspekter optimeras. <i>(Natur- och trafiknämnden)</i>	■ Långsiktig ekonomi och funktion utvärderas med hjälp av livscykelkalkyler och -analyser innan beslut om detaljplan och genomförande av investeringar Natur- och trafiknämnden	2 %	50 %	Det har visat sig svårt att få in detta i projekten under 2017 men arbetet fortsätter med samma intentioner under 2018. Nedan namngivna uppdrag har utförts av Anläggningsprojekt under 2017 NTN Projekt Sickla bro Sjövägen Stadsbyggnadsprojekt Henriksdal Upphöjning saltsjöbanan Bergs gård/Järta Bro
			■ Inverkan på de lokala miljömålen till följd av investeringar i allmänna anläggningar Natur- och trafiknämnden	0 %	75 %	Miljömålen omhändertas i RAMS-HE tillsammans med LCC och LCA mm och arbetet fortsätter under 2018.
	●	Barn och unga ska ges förutsättningar till bästa möjliga uppväxt och	■ Andel unga i årskurs 9 som inte dricker alkohol ska öka Socialnämnden		59 %	

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
		vuxenliv. Samarbetet med civilsamhället, föreningar och volontärverksamheter är starkt och förebygger sociala problem (<i>Socialnämnden</i>)	<ul style="list-style-type: none"> Andel unga i åk 2 på gymnasiet som inte testat narkotika ska öka Socialnämnden Antal ungdomar i Nacka som får hjälp från Mini-Maria för sitt risk- eller missbruk ökar Socialnämnden 		78 %	
				161	210	
		Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola (<i>Utbildningsnämnden</i>)	<ul style="list-style-type: none"> Tillgång till platser i förskolan i varje kommun-del - Förskola Utbildningsnämnden Tillgodosedda förstahandsval vid val av skola - Grundskola Utbildningsnämnden 	Ja	Ja	
				89 %	90 %	
		Det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här. (<i>Utbildningsnämnden</i>)	<ul style="list-style-type: none"> Andel huvudmännen nöjda eller mycket nöjda med att verka i Nacka Utbildningsnämnden Antal huvudmän som årligen kontaktar kommunen i etableringssyfte Utbildningsnämnden 			
		Genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag utvecklar kommunen välfärden för Nackas seniorer. Nackas seniorer har tillgång till attraktiva och anpassade boenden. (<i>Åldrenämnden</i>)	<ul style="list-style-type: none"> Kötid till särskilt boende, antal dagar till första erbjudande om boendeplats. Åldrenämnden 	63	100	För första åtta månader har vi haft i genomsnitt 21 dagar från det att den enskilde har ställt sig i kö till dess att han/hon fått erbjudande om plats på SäBo. Några enstaka personer har väntat längre än tre månader, detta beror dock på grund av att den enskilde har tackat nej till erbjuden plats och väntar i kö till ett specifikt boende
		Alla huvudmän har en kompetent god man (<i>Överförmyndarnämnden</i>)	<ul style="list-style-type: none"> Andel certifierade gode män Överförmyndarnämnden Andel ensamkommande som får god man inom en vecka. Överförmyndarnämnden Andel huvudmän som får god man inom två månader. Överförmyndarnämnden 		30 %	
					100 %	
					100 %	
Maximalt värde för skattepengarna		Kostnadseffektivitet - låg kostnad per invånare jämfört med andra kommuner på alla områden. Digitalisering som gör att kommunen	<ul style="list-style-type: none"> Digitaliseringsindex Kommunstyrelsen Kommunikationsindex Kommunstyrelsen Kostnad per invånare på alla 			

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
		är smart, enkel, öppen och tillgänglig för medborgarna. Öppen och proaktiv kommunikation och dialog på alla områden. <i>(Kommunstyrelsen)</i>	områden Kommunstyrelsen			
			■ Låg Skattesats Kommunstyrelsen			
		God ekonomisk hushållning <i>(Kommunstyrelsen)</i>	■ Finansiella resultatindikatorer Kommunstyrelsen			
			■ Finansiella resultatindikatorer Kommunstyrelsen			
			■ Finansiella resultatindikatorer Kommunstyrelsen			
			■ Finansiella resultatindikatorer Kommunstyrelsen			
		Aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets förutsättningar och en väl fungerande process för att etablera nya företag. Säkerställa att kommunens markinnehav används på ett affärsmässigt sätt. Överskottsmål i kommunal produktion. Kostnadseffektivitet i alla verksamheter. <i>(Kommunstyrelsen)</i>	■ Tillgänglig mark för företagsetableringar i förhållande till efterfrågan (>0) Kommunstyrelsen			
			■ Försäljningsvärde på fastigheter/mark i förhållande till marknadsvärde (>0) Kommunstyrelsen			
			■ Nöjd kundindex NKI kopplat till ex bygglov, miljö Kommunstyrelsen		70 %	
			■ Nöjd kundindex NKI kundservice, svarstid mm Kommunstyrelsen			
		Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag. Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden. <i>(Arbets- och företagsnämnden)</i>	● Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (Kolada) Arbets- och företagsnämnden	28,2 %	35 %	
			■ Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd (Kolada) Arbets- och företagsnämnden		2,5 %	
			■ Kostnad för utbetalt ekonomiskt bistånd, kr/invånare (Kolada) Arbets- och företagsnämnden		645	
			■ Genomsnittlig insatstid innan egen försörjning. (Egen mätning) Arbets- och företagsnämnden	274	195	Insatstiden till egenförsörjning har under tertialet minskat från 339 dagar till 250.
		Hög kvalitet: Fritidsutbudet har hög kvalitet och anläggningarna är välbesökta <i>(Fritidsnämnden)</i>	● Andel bokad tid i idrotts- och fritidsanläggningar Fritidsnämnden	100 %	100 %	
		Hög kvalitet: Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars	■ Hög kvalitet: Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar:			

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
		olika förutsättningar (<i>Fritidsnämnden</i>)	Beskrivs i löpande text <i>Fritidsnämnden</i>			
		Samutnyttjande: Lokaler och anläggningar är flexibla och samnyttjas (<i>Fritidsnämnden</i>)	■ Samutnyttjande: Lokaler och anläggningar är flexibla och samnyttjas: Beskrivs i löpande text <i>Fritidsnämnden</i>			
		Hög kvalitet: Biblioteks- och kulturverksamheterna har hög kvalitet. (<i>Kultur- nämnden</i>)	■ Nöjd medborgarindex bibliotek. <i>Kultur- nämnden</i>		78	
			◆ Andel barn och unga som är nöjda med den kulturverksamheten de deltar i <i>Kultur- nämnden</i>	96 %	95 %	
		Hög kvalitet: Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar. (<i>Kultur- nämnden</i>)	■ Beläggningsgrad på kulturaktiviteter för barn och unga på kulturhusen. <i>Kultur- nämnden</i>			
		Samutnyttjande: Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas. (<i>Kultur- nämnden</i>)				
	●	Avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. Taxor ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Vid detaljplanering ska kommunens markinnehav nyttjas affärsmässigt och nya välfärdsfastigheter (skolor, äldreboende, idrotts- och kulturbyggnader etc.) ska vara finansierade. (<i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>)	■ Det genomsnittliga antalet bygglovsbeslut per handläggare <i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>		105beslut	
			■ Det genomsnittliga antalet inspektioner/tillsynsbesök per inspektör, livsmedel <i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>		150beslut	
			■ Det genomsnittliga antalet inspektioner/tillsynsbesök per inspektör <i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>		50	
			■ Grad av självfinansiering av verksamhetsområde (miljötillsyn) <i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>		50 %	
			■ Andel verksamheter inom livsmedelstillsynen som genom egna insatser påverkat sin taxenivå (sänkt avgift). <i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>		15 %	
			■ Andel verksamheter inom miljö- tillsynen som genom egna insatser påverkat sin taxenivå (sänkt avgift). <i>Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</i>		15 %	
			■ Antal bostäder som gått från en omodern till aktuell detaljplan		200	

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar	
			Miljö- och stadsbyggnadsnämnden				
			■ Plankostnad (kr/kvm) för nya lokaler och lägenheter i flerbostadshus (<50 bostäder) Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		1 000		
			■ Plankostnad (kr/kvm) för nya lokaler och lägenheter i flerbostadshus (> 50 bostäder) Miljö- och stadsbyggnadsnämnden		150		
	◆	2017: Kostnader för kommunens allmänna anläggningar som andel av kommunens totala kostnader och per invånare skavara konstant eller minska över tid samtidigt som kvaliteten bibehålls eller ökar (Natur- och trafiknämnden)	■ 2016: Nämndens driftsbudget i relation till kommunens totala budget/invånare. Natur- och trafiknämnden		5 %		
			■ Andel av kommunens totala kostnader Natur- och trafiknämnden		5 %		
			■ Index, bästa kommun rankingordning, NMI, gång- och cykelbanor, gator och vägar, renhållning och sophämtning, vatten och avlopp. Natur- och trafiknämnden				
			■ 2016: Ackumulerad avvikelse mot budget (VA-verket). Natur- och trafiknämnden				
			■ Kostnad per kommuninvånare (netto) Natur- och trafiknämnden		2 380		
			■ 2016: Index, snitt verksamheternas resultat i relation till bästa resultat. NMI, gång- och cykelbanor, gator och vägar, renhållning och sophämtning, vatten och avlopp. Natur- och trafiknämnden				
			● 2016: Andel av investeringsbeslut som har beaktat medborgarsynpunkter. Natur- och trafiknämnden	100 %	100 %		
			■ 2016: Avvikelse mot budget (anslagsfinansierad verksamhet). Natur- och trafiknämnden		0		
	◆		Nackaborerbjuds insatser med hög kvalitet av utförare och	■ Antal nya valfärdstekniklösningar som testas för målgruppen personer		1	Projektet förse- nat och oklart om målvärde kommer att uppnås.

Overgripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
		anordnare. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling. (Socialnämnden)	med funktionsnedsättning Socialnämnden			
			Utvecklingsindikator: Andelen anordnare/utförare som har verksamhet av god kvalitet ökar Socialnämnden			
			Andel ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats ökar. Socialnämnden			
		Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner (Utbildningsnämnden)	 Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/elever i enkätundersökningen - Förskola Utbildningsnämnden	 Ja	 Ja	
			 Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/elever i enkätundersökningen - Grundskola Utbildningsnämnden	 Nej	 Ja	
			 Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/elever i enkätundersökningen - Gymnasieskola Utbildningsnämnden		 Ja	
		Alla elever klarar skolan inom avsedd tid (Utbildningsnämnden)	 Andel elever som fullföljer och når målen i en skolform inom avsedd tid - Grundskola Utbildningsnämnden		88 %	
			 Andel elever som fullföljer och når målen i en skolform inom avsedd tid - Gymnasieskola Utbildningsnämnden		77 %	
		Nyanlända elever i Nacka kommer snabbt in i skolan och får en god grund för högre studier och arbetsliv (Utbildningsnämnden)	 Nyanlända elevers resultat - Grundskola Utbildningsnämnden	39 %	50 %	
			 Nyanlända elevers resultat - Gymnasieskola Utbildningsnämnden		50 %	
		Äldreomsorgen utvecklas utifrån nackabornas be-	 Andelen kunder som använder välfärdsteknologi inom		50	Projektet Välfärdsteknologi löper på enl planeringen

Övergripande mål		Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2017	Kommentar
		hov. Nackas särskilda boenden och hemtjänst håller hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling. (<i>Äldre-nämnden</i>)	hemtjänsten ökar. Äldrenämnden			och kommer att påbörja implementeras under oktober månad. Enligt avtalet ska 50 personer inom 6 första månader erbjudas tekniska lösningar istället för nuvarande insats i form av hemtjänst. I vissa fall kan insatsen tillsyn kompletteras eller bytas ut helt mot teknologiska lösningar.
			■ Utvecklingsindikator: Nackas äldreomsorg är minst topp fem av kommunerna i Stockholms län Äldrenämnden		5	Utveckling av mått som mäter effektiviteten pågår med hjälp av extern konsult. Förhoppningen är att det ska kunna presenteras till T3
		Rätt från början och i rätt tid (<i>Överförmyndarnämnden</i>)	■ Andel beslut som överklagas Överförmyndarnämnden		10 %	
			● Andel redovisningar granskade per 30/6 Överförmyndarnämnden	100 %	100 %	

Till kommunfullmäktige**Revisorernas bedömning av delårsrapport per 31 augusti 2017**

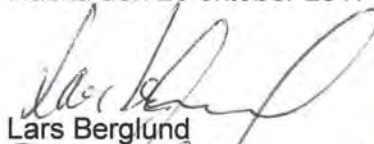
Vi av fullmäktige utsedda revisorer har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapporten per 31 augusti 2017 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Till grund för vår bedömning ligger en översiktlig granskning av delårsrapporten som vi låtit EY göra. Med översiktlig granskning menas att granskningen har varit begränsad i omfattning och att den främst har varit inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Granskningen ska ses mot bakgrund av kommunallagens krav på att skapa långsiktighet i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen för att på så sätt lägga grunden för en god ekonomisk hushållning. Lagen ställer krav på att budgeten ska innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Måluppfyllelsen ska utvärderas och redovisas i delårsrapport och årsredovisning. Revisorerna ska uttala sig om målen och om balanskravet uppfylls.

Vi bedömer sammantaget att resultatet i delårsrapporten, för såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen, i huvudsak är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat om.

Nacka den 25 oktober 2017

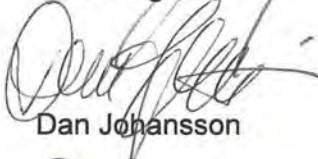
Lars Berglund

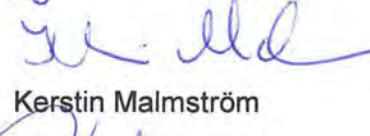
Yvonne Wessman

Stefan Herczfeld

Dan Johansson

Kerstin Malmström

Henrik Sundström

Ingegerd Thorngren

Birgitta Westman

Nacka kommun

Granskning av delårsrapport 2017

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning och rekommendationer	2
2. Bakgrund	3
3. Bedömning om resultatet är förenligt med de mål som fastställts	3
4. Kommunens ekonomiska läge	4
5. Noteringar vid granskning av delårsbokslutet	5
5.1. Allmänt om kvaliteten på bokslutet och bokslutsprocessen	5
5.2. Dokumentation av manuella bokföringsorders	6
5.3. Pågående investeringar	6
5.4. Avsättningar för sanering	7
5.5. Tvistiga leverantörsfakturor	7
5.6. Låne- och placeringsstruktur	7
5.7. Avsättningar för tunnelbana	8
5.8. Rekommendationer till nästa delårsrapport	8

1. Sammanfattning och rekommendationer

Vi har översiktligt granskat Nacka kommuns delårsrapport per 31 augusti 2017. De väsentligaste slutsatserna i granskningen sammanfattas enligt följande:

- ▶ Kommunstyrelsen bedömer att kommunen i allt väsentligt bedriver verksamheten på ett sätt som är förenligt med god ekonomisk hushållning. Bedömningen baseras på en sammanvägd bedömning av måluppfyllelse för verksamhetsmålen och de finansiella målen (insatta resurser) som är mätta till och med delårsbokslutet. Det finns inga indikationer på att fullmäktiges övergripande mål inte kommer att nås för helåret 2017.
- ▶ De finansiella målen utvärderas baserat på budgetavvikelse samt målnivåer för resultatöverskott, soliditet samt självfinansiering av stadsutvecklingsprojekt över en femårsperiod samt självfinansiering av övriga investeringar. De finansiella målen, utom självfinansiering av stadsutvecklingsprojekt över en femårsperiod är uppfyllda.
- ▶ Resultatet för kommunen för delårsperioden uppgår till 676 mnkr vilket överstiger den periodiserade budgeten med 585 mnkr. Av avvikelsen avser 571 mnkr ej budgeterade reavinster. Balanskravsresultatet uppgår till 105 mnkr.
- ▶ Årsprognosen för resultatet är 650 mnkr vilket överstiger årsbudgeten på 166 mnkr med 484 mnkr. I årsprognosen ingår även realisationsvinster med 571 mnkr vilket inte ingår i det budgeterade resultatet. Kommunen har i delårsrapporten inte explicit uppgett om balanskravsresultatet förväntas uppnås på helår.
- ▶ Bokslutsprocessen behöver förstärkas i olika avseenden, till exempel behöver rutiner och dokumentation avseende vissa balanskontoavstämningar, exempelvis konto för övriga avsättningar och periodiseringskonton, säkerställas och utvecklas. Mot bakgrund av detta har Nacka kommun inte kunnat visa oss vilka delposter vissa konton består av. Vi ser en risk att exempelvis avsättning för indexuppräknings avseende Tunnelbaneprojektet inte har redovisats på ett korrekt sätt. Vi noterade även i vår granskning av årsbokslutet 2016 att det förelåg felaktig redovisning avseende indexuppräknings för Tunnelbanan. Avseende processen kring arbetet med upprättande av delårsbokslutet och den löpande redovisningen har följande rekommendationer lämnats:
  - Vi rekommenderar att avstämningsunderlagen vid bokslut stärks upp för en bättre spårbarhet i redovisningen, inte minst vad gäller periodiseringsposter samt verifierande underlag till kassaflödesanalysen.
  - Vi rekommenderar att underlagen till manuella bokföringsorders stärks upp för en bättre spårbarhet i redovisningen.
  - Vi rekommenderar att rutiner utarbetas för bättre intern kontroll kopplat till avstämning av interna respektive externa transaktioner i balansräkningen.
  - Vissa tilläggsupplysningar behöver lämnas enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 22.1 Delårsrapport, vilka saknas i delårsrapporten per T2. I kommande delårsrapporter behöver kommunen komplettera med den informationen. Vi uppmanar även kommunen att lämna ytterligare tilläggsupplysningar till väsentliga resultat- och balansposter för ökad förståelse av de finansiella rapporterna.

2. Bakgrund

Enligt kommunallagens 9 kap 9 § ställs krav på revisorerna att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten.

På uppdrag av revisorerna i Nacka kommun har EY genomfört en översiktlig granskning av delårsrapporten per 31 augusti 2017. Delårsrapporten avser det delårsboksut som Nacka kommun är skyldiga att upprätta enligt Lag om kommunal redovisning.

Förutom granskning av den delårsrapport som beslutas av kommunstyrelsen har en genomgång skett av nämndernas och produktionsverksamheternas¹ mer detaljerade bokslut. Detta för att erhålla rimliga förklaringar till förändringar mot föregående år, avvikelser mot budget och årsprognoser.

Granskningen har också inriktats på uppföljning av att regler i lagen om kommunal redovisning och kommunallagen, samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) har följts. Rådet för kommunal är den normgivare som har uppdrag att tolka kommunala redovisningslagen och god redovisningssed i kommunal sektor.

3. Bedömning om resultatet är förenligt med de mål som fastställts

Delårsrapporten bedöms uppfylla de krav som ställs enligt lagen om kommunal redovisning (9 kap §1-3) avseende innehåll².

I kommunallagen framgår att kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning. Nacka Kommun har definierat god ekonomisk hushållning som 1. Att uppfyllelsegraden av kommunens fyra övergripande mål är god. 2. Att kommunens resultatöverskott och soliditet ska ligga på en långsiktigt hållbar nivå, vilket kommunen har definierat som ett resultatöverskott överstigande 2% samt en soliditet överstigande 38%. 3. Att kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad på investeringar, vilket kommunen definierar som självfinansiering av stadsutvecklingsprojekt över en femårsperiod samt att övriga investeringar ska självfinansieras till 50%.

I delårsrapporten finns en samlad bedömning av huruvida kommunen når god ekonomisk hushållning. Kommunen gör bedömningen att de fyra övergripande målen är uppfyllda samt att tre av fyra finansiella nyckeltal når sin målnivå. Det finansiella nyckeltal kommunen inte når upp till avser självfinansiering av stadsutvecklingsprojekt över en femårsperiod.

De finansiella nyckeltalen följs upp i delårsrapporten. Resultatöverskottet är årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämning. Resultatandelen uppgår till 3 % per augusti och ligger således på en långsiktigt hållbar nivå. Kommunens soliditet uppgår per augusti till 45

---

¹ Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för produktionsverksamheterna

² 2 § Delårsrapporten skall innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens eller landstingets verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Upplysningar skall då lämnas om

1. sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ställning, och
2. sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen eller landstinget som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

%, vilket är en förbättring med 5 procentenheter från samma period föregående år. Förbättringen beror främst på ett bra resultat för perioden, främst till följd av försäljningsintäkter för mark. Det finansiella nyckeltal kommunen inte når upp till avser självfinansiering av statutvecklingsprojekt över en femårsperiod. En prognos baserad på samtliga pågående och planerade projekt visar i nuläget på en stadsutvecklingsekonomi i balans för perioden 2016-2030. Kommunens övriga investeringar var per augusti finansierade med egna medel då självfinansieringsgraden uppgick till 131 %.

4. Kommunens ekonomiska läge

Resultatet³ för Nacka kommun uppgår för perioden januari-augusti 2017 till 676 mnkr (142 mnkr samma period föregående år), vilket överstiger den periodiserade budgeten med 585 mnkr.

Helårsprognosen för resultatet år 2017 uppgår till 650 mnkr att jämföra med årsbudget om 166 mnkr. Avvikande poster mellan årsprognos och årsbudget är främst verksamhetens intäkter (540), verksamhetens kostnader (-61), skatteintäkter (40) och generella skattebidrag (-34).

Det budgeterade resultatet för perioden uppgår till 91 mnkr exklusive reavinster medan utfallet för perioden uppgår till 88 mnkr exklusive reavinster.

De verksamheter/nämnder som står för de största prognostiserade avvikelserna mot budget är kommunstyrelsen (-66), utbildningsnämnden (35), natur- och trafiknämnden (18) och finansförvaltningen (564). Den största delen av kommunstyrelsens avvikelse från budget är kopplad till tunnelbanan och tillkommande saneringsavgifter. Avvikelsen för utbildningsnämnden förklaras främst av färre barn och elever i förhållande till befolkningsprognosen och därmed budget. Mer stödinsatser via individresurser i likvärdighetsgarantin har också beviljats för hösten än under våren 2017. Inom natur- och trafiknämnden förklaras den prognostiserade budgetavvikelsen främst av lägre kapitalkostnader till följd av senarelagda investeringar. Detta gäller både nämndens egna investeringar men också exploateringsverksamheten. Finansförvaltningens avvikelse förklaras främst av erhållen reavinster i samband med en försäljning av fastighet vid Henriksdalsberget.

Pågående investeringsprojekt har varit omfattande de senaste åren och planeras även fortsatt vara det, inte minst utifrån de omfattande exploateringar och tunnelbanebyggnationer som pågår och fortsatt planeras för. Under januari - augusti uppgår kommunens nettoinvesteringar till 396,7 mnkr, med utgifter uppgående till 265 mnkr och inkomster till 6 mnkr (föregående år samma period uppgick nettot till - 130 mnkr). Stora delar av ökningen är hänförlig till fastighetsutveckling och exploateringsenheten där stor del av nettoutfallet om - 162 mnkr avser förvärv av bostadsrätter för nyanlända.

---

³ Med ”Resultat” avses Resultat enligt balanskravsdefinitionen. Skillnaden mellan detta resultat och ”Årets resultat” utgörs huvudsakligen av realisationsvinster inom tomträttsförsäljningen

5. Noteringar vid granskning av delårsbokslutet

5.1. Allmänt om kvaliteten på bokslutet och bokslutsprocessen

Bokslutsarbetet har vid delårsbokslutet inte färdigställts enligt den tidsplan som överenskommits mellan revisorerna och kommunen. En av orsakerna till detta utgörs av det byte av redovisningssystem som skedde 1 januari 2017 vilket även vid delårsbokslutet har inneburit vissa fördröjningar på grund av redovisningsmässiga utredningar. Vi noterar i likhet med tidigare år att ett förbättringsbehov föreligger med avseende på kvalitén på de verifierande underlagen för avstämning av interimsskulder och interimfordringar. Bokslutsbilagorna för dessa konton utgörs delvis av transaktionslistor över årets händelser istället för som önskvärt en förteckning över vilka poster som utgör saldot per bokslutsdatumet. Vidare saknas även i flertalet fall förteckningar över vilka poster som ingår i den ingående balansen på kontot då ingående balans endast specificeras som en samlingspost.

Vi bedömer att det finns stort behov av förbättring av kommunens arbete med dokumentation av bokslutsprocessen. Vi rekommenderar att underlagen stärks upp för en bättre spårbarhet i redovisningen. Vidare bedömer vi att det är önskvärt att den analys som tidigare gjordes av väsentliga balanskonton återigen införs. Det bör dokumenteras på ett enhetligt och strukturerat vis på de avstämningsunderlag som upprättas inom ramen för bokslutsprocessen. Detta rekommenderas för att stärka dokumentationen kring bokslutsprocessen och ge en förståelse och förklaring till betydande saldoförändringar jämfört med föregående delårsbokslut och årsbokslut. Föreslagna åtgärder bedöms vara ett viktigt moment för att exempelvis bedöma huruvida bokförda belopp på periodiseringskonton är rimliga.

Avslutningsvis noterar vi att kommunens delårsrapport saknar noter/tilläggsupplysningar. Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 22 Delårsrapport, ska delårsrapporten som minimum innehålla ett antal tilläggsupplysningar (5 områden räknas upp). Kommunen bör komplettera med detta i kommande delårsrapporter. Vi anser också att delårsrapportens informationsvärde ökar om tilläggsupplysningar lämnas för att bättre förstå vilka engångsposter som ingår i verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader.

Vi noterar att ett arbete pågår inom redovisningsenheten med avseende på att ytterligare formalisera rutiner och ansvarsområden inom bokslutsarbetet och vi kommer att följa upp detta löpande.

Rekommendation:

- Vi rekommenderar att avstämningsunderlagen vid bokslut stärks upp för en bättre spårbarhet i redovisningen, inte minst vad gäller periodiseringskonton, övriga avsättningar och underlag till kassaflödesposterna.
- Vi rekommenderar att bokslutsbilagorna för balanskonton uppdateras med en förteckning över vad som ingår i den ingående balansen.
- Vi rekommenderar att redovisningsenheten ser över sin interna struktur så att kvalitetssäkrade avstämningsunderlag av balans- och resultatkonton färdigställs i enlighet med upprättad tidsplan.
- Vi rekommenderar att analys som tidigare gjordes av väsentliga balanskonton återigen införs. Detta bör dokumenteras på ett enhetligt och strukturerat vis på de avstämningsunderlag som upprättas inom ramen för bokslutsprocessen.

- Vissa tilläggsupplysningar behöver lämnas enligt RKR:s rekommendation 22.1 Delårsrapport, vilka saknas i delårsrapporten per T2. I kommande delårsrapporter behöver kommunen komplettera med den informationen. Vi uppmanar även kommunen att lämna ytterligare tilläggsupplysningar till väsentliga resultat- och balansposter för ökad förståelse b.l.a. för det underliggande resultatet.

5.2. Dokumentation av manuella bokföringsorders

Vi har granskat hanteringen av manuellt registrerade bokföringsorders stickprovvis. I vår granskning noterar vi likt föregående år att bokföringsorders i många fall registreras i ekonomisystemet utan att verifierande underlag finns i pappersform eller digital form. Vi rekommenderar att underlagen stärks upp för en bättre spårbarhet i redovisningen.

Rekommendation:

- Vi rekommenderar att underlagen till manuella bokföringsorders stärks upp för en bättre spårbarhet i redovisningen.

5.3. Pågående investeringar

Per 31 augusti 2017 redovisade kommunen 599 stycken pågående investeringsprojekt (418 stycken föregående år) till ett bokfört nettovärde av 1 907,5 mnkr.

Under räkenskapsåret har investeringar i pågående investeringsprojekt gjorts med 647,7 mnkr medan aktiveringar uppgår till 233,3 mnkr. Pågående investeringsprojekt om 6,2 mnkr har kostnadsförts under 2017. Pågående investeringar har netto ökat med 396,7 mnkr sedan den 31 december 2016.

Utvecklingen för de pågående investeringsprojekten för de senaste fem perioderna ser ut enligt nedan:

31 augusti 2013	1 528,5 mnkr
31 augusti 2014	1 493,1 mnkr
31 augusti 2015	1 345,8 mnkr
31 augusti 2016	1 656,7 mnkr
31 augusti 2017	1 907,5 mnkr

Utfallet per 31 augusti 2017 är högre än tidigare år. Ökningen är hänförlig till en kombination av ett ökat antal investeringsprojekt samt stora investeringar i framförallt projekten Myrsjöskolan, Norra Skuru samt Ältadalens förskola. Vi noterar även att mängden investeringsprojekt utan rörelse⁴ har minskat något under 2017. Antalet projekt utan rörelse har minskat från 53 till 46, men det sammanlagda värdet av dessa har ökat från 51,5 mnkr till 66,6 mnkr. De vanligaste orsakerna till att investeringsprojekten varit stillastående under

---

⁴ Investeringsprojekt utan rörelse avser investeringsprojekt på vilka inga inkomster eller utgifter bokförts under året, varvid det är sannolikt att detta projekt är färdigställt för aktivering.

2017 är att de är vilande, att aktivering ska senare under året eller att handläggare inväntar formellt beslut om kostnadsföring av projektet.

Rekommendation:

- Vi uppmanar kommunen, liksom tidigare, att säkerställa att det finns tillräckliga rutiner för att redovisa projekt som avslutade i nära anslutning till att projekten faktiskt avslutas. Detta inte minst mot bakgrund av att avskrivningar ska påbörjas när tillgångar tas i bruk.

5.4. Avsättningar för sanering

Nacka kommun har ett antal deponier (soptippar). För sådana ska det i normalfallet redovisas en avsättning för de kostnader som kommer att uppstå i framtiden för återställning av deponin. Vi har tidigare år rekommenderat kommunen att göra en översyn med avseende på detta och dokumentera sitt ställningstagande i frågan.

Vid framtagandet av dokumentet *Avfallsplan 2020* har en särskild bilaga tagits fram som övergripande beskriver de idag kända deponierna i Nacka kommun. I miljökonsekvensbeskrivningen till samma avfallsplan har man pekat ut behovet av att utföra en noggrannare inventering av de deponier som finns och en utredning med syfte att ta fram en åtgärdsplan och även fastställa vem som bär ansvaret för framtida sanering. Dock kvarstår fortfarande arbetet med att genomföra utredningen samt dokumentera kommunens ställningstagande, varför vår rekommendation från tidigare år kvarstår. Under 2017 har deponierna flyttats över till Nacka vatten och avfall AB varför frågan istället kommer att behandlas där.

5.5. Tvistiga leverantörsfakturer

Tvistiga leverantörsfakturer har under 2017 minskat till antal och belopp. Minskningen är hänförlig till att ett flertal tvistiga poster som förelåg vid årsbokslutet har reglerats. Detta avser exempelvis de tvistiga posterna som förelåg gentemot Skanska (7 143 tkr), JM Entreprenad (2 223 tkr) och Kocher Hem (2 706 tkr). Tre fakturer utställda från Frentab om totalt 6,5 mnr kvarstår som tvistiga sedan årsbokslut. Dessa fakturer är hänförliga till ett investeringsprojekt i Finnboda och kommunen förväntar sig inte att nå en lösning innan hösten 2018. Inga tvistiga leverantörsfakturer av väsentliga belopp har enligt uppgift tillkommit under 2017.

5.6. Låne- och placeringsstruktur

Kommunens obligationslån uppgår per 31 augusti 2017 till 300 mnr. Återbetalning av dessa lån har skett efter delårsbokslutsdagen (per den 29 september 2017). I samband med lösen av lån belastas kommunen med kostnader motsvarande marknadsvärdet på ränteswapparna. Marknadsvärdet för swapparna uppgick per 2017-08-31 till -22 mnr. Utöver extern upplåning har kommunen även nyttjad checkräkningskredit uppgående till 203 mnr.

Kommunen har per 2017-08-31 placeringar om 381 mnr.

5.7. Avsättningar för tunnelbana

Posten övriga avsättningar uppgår till 888 mnkr och utgörs huvudsakligen av ej utbetalade beräknade kostnader för tunnelbanan, vilka uppgår till 864 Mnkr. En första delbetalning av två om 9,3 Mnkr av medfinansieringen har gjorts under året. Utöver detta har en extrakostnad uppgående till 41 mnkr satts av vilket är i enlighet med det tilläggsavtal som fastslogs av Kommunfullmäktige i februari 2017. Tillägget innebär att kostnaderna ökar med 41 mnkr för Nacka och att den kostnaden tas innevarande år.

Enligt medfinansieringsavtalet ska en årlig indexuppräknings göras enligt KPI. Nacka kommun har under 2017 räknat upp avsättningen med 7,1 Mnkr baserat på gällande KPI. Summan av den totala avsättningen för KPI per 2017-08-31 bör enligt indexberäkningen vara 30,5 mnkr. Hur stor kommunens totala avsättning för KPI är per 2017-08-31 går inte att utläsa på grund av bristande kontoavstämningar. Vid årsbokslutet 2016 beräknades detta fel uppgå till 17,3 mnkr i för låga avsättningar. Kommunen är medveten om denna brist och ämnar innan årsbokslutet 2017 göra en samlad avstämning och kontrollberäkna den totala avsättningen för indexuppräknings.

5.8. Rekommendationer till nästa delårsrapport

Följande rekommendationer kopplat till årets delårsrapport bör kommunen följa upp vid upprättandet av nästa års delårsrapport:

- Följande rubriker bör ha egna rader i innehållsförteckning och rapport:
  - Förkortad förvaltningsberättelse
  - Balansräkning
  - Resultaträkning
  - Vissa andra upplysningar
- Det bör mer tydligt av rapporten framgå hur stor del av budget och prognos för året som innehåller reavinster. Detta bör tydliggöras antingen via not till intäkterna eller via tydligare text i förvaltningsberättelsen.
- Kommunen bör i förvaltningsberättelsen tydligt uppge om man på helår förväntas uppnå balanskravsresultatet d.v.s. även exklusive realisationsvinster. Nu uppges endast information om utfall för balanskravsresultatet per delåret.
- Kommunens delårsrapport bör innehålla noter/tilläggsupplysningar i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 22 "Delårsrapport".

Stockholm den 25 oktober 2017

Jonatan Svensson
Auktoriserad revisor

Kommunstyrelsen

Mål och budget 2018–2020 för Nacka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige antar kommunstyrelsens förslag till mål och budget 2018–2020. Skattesatsen för år 2018 fastställs till 18:43, en sänkning med 10 öre.

Sammanfattning

Ärendet avser budget och övergripande mål för kommunens verksamheter. Det innehåller också förslag på vad fullmäktige ska besluta att nämnderna, utifrån sina olika ansvar, ska fokusera på för att kommunen ska nå de övergripande målen, så kallade fokusområden. Förslaget innehåller en sänkning av kommunalskatten med 10 öre, så att den blir 18:43.

Dokumentet Mål och budget 2018–2020 är reviderat utifrån att det har tillkommit ett nytt förslag till beslutsmening under Förslag till särskilda beslut, Natur- och trafiknämnden sidan 5:

37) ”Kommunfullmäktige beslutar om följande tillägg till natur- och trafiknämndens reglemente som en ny punkt D och att följande punkter ändras i bokstavsordning.

D. Natur- och trafiknämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom avfallsområdet avseende myndighetsutövning.”

Särskilt fokus i den föreslagna budgeten läggs på fem områden; starkare arbetslinje, trygghetspaket, framkomlighetspaket, ny fas i stadsbyggandet och högre kvalitet i välfärden. Budgeten för de centrala välfärdsnämnderna ökar för utbildningsnämnden 109 miljoner kronor (4 procent), äldrenämnden 42 miljoner kronor (5,5 procent) och socialnämnden 20 miljoner kronor (2,7 procent).

Under 2018 föreslås att checkar höjs inom till exempel, förskola (0,7 procent), grundskolan (2 procent), gymnasiet (1,8 procent), musikskolan (0,5 procent), särskild boendeform äldre

(1,6 procent), hemtjänst, ledsagning och avlösning både äldre och yngre (2 procent) och, LSS¹ (1,1 procent).

Ärendet

Mål och budget är kommunens huvudsakliga verktyg för planering och styrning av kommunen och dess verksamheter. Där fastställs övergripande mål för kommunen, fokusområden och resultatindikatorer för nämnderna, skattesats, nivåer på checkar, olika taxor och avgifter samt hur kommunens samlade resurser ska fördelas mellan olika nämnder och verksamheter. Budgeten innehåller budget för både drift och investeringar.

Dokumentet Mål och budget 2018–2020 är reviderat utifrån att det har tillkommit ett nytt förslag till beslutsmening under Förslag till särskilda beslut, Natur- och trafiknämnden sidan 5:

37) ”Kommunfullmäktige beslutar om följande tillägg till natur- och trafiknämndens reglemente som en ny punkt D och att följande punkter ändras i bokstavsordning.

D. Natur- och trafiknämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom avfallsområdet avseende myndighetsutövning.”

I budgeten 2018–2020 föreslås att skattesatsen fastställs till 18:43, en sänkning med 10 öre jämfört med 2017. Resultatet för år 2018 är budgeterat till 173 miljoner kronor. I resultatet finns realisationsvinster från exploateringsverksamheten och räknas dessa bort blir det underliggande resultatet 100 miljoner kronor vilket är strax under kommunens finansiella mål om ett resultatöverskott på minst 2 procent.

Särskilt fokus i den föreslagna budgeten läggs på fem områden; starkare arbetslinje, trygghetspaket, framkomlighetspaket, ny fas i stadsbyggandet och högre kvalitet i välfärden. Under 2018 föreslås att checkar höjs inom vissa verksamheter till exempel:

- förskola 0,7 procent,
- grundskolan 2 procent,
- gymnasiet 1,8 procent,
- musikskolan 0,5 procent,
- särskild boendeform äldre 1,6 procent,
- hemtjänst, ledsagning och avlösning både äldre och yngre 2 procent,
- LSS² 1,1 procent.

Ingen generell löne- och priskompensation föreslås för budgetperioden 2018–2020 vilket innebär att effektiviseringar eller produktivitetsökningar krävs för att nå budgeterat resultat. Nämnderna kompenseras enligt förslaget för volymer i stort.

¹ Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

² Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

Budgeten innehåller förslag om särskilda satsningar på följande områden:

- Trygghetspaket, 5 miljoner kronor för mer drogforebyggande arbete, social insatsgrupp, bättre belysning, mer pengar till Polarna med mera.
- Framkomlighetspaket, 5 miljoner kronor för fler infartsparkeringsplatser, båtpendling, cykelfrämjande och arbete för att få till stånd Östlig förbindelse.
- Arbetslinjen stärks med 15 miljoner kronor extra till jobbinsatser och vuxenutbildning.
- Fler sommarjobb för ungdomar med 1 miljon kronor.
- Kundval införs inom kulturskolan.
- Budgeten för de centrala välfärdsnämnderna ökar med följande:
  - Utbildningsnämnden 109 miljoner kronor (4 procent)
  - Äldrenämnden 42 miljoner kronor (5,5 procent)
  - Socialnämnden 20 miljoner kronor (2,7 procent)

Nettoinvesteringarna 2018 beräknas uppgå till 1,2 miljarder kronor. Bland större investeringar kan nämnas byggandet av Boo gårds skola med sporthall, Sigfridsborgskolan med sporthall och Kristallens förskola. Investeringar görs även i cykelvägar, gatubelysning och vägnätet. De ökade investeringsvolymerna finansieras delvis med egna medel. Nya lån tas under 2018 för att finansiera investeringarna. Lånetaket fastställs till 1,3 miljarder kronor för 2018.

Konsekvenser för barn

Mål och budget innehåller en mängd beslut som har direkt och indirekt påverkan på barns och ungas livsvillkor. Genom de övergripande målen tydliggörs ytterligare kommunens mycket höga ambitioner för såväl kvaliteten i de välfärdstjänster som kommunen levererar som den livsmiljö kommunen kan erbjuda invånarna. Checkar höjs i verksamheter som berör barn och unga. Satsningar görs bland annat i skol- och förskolegårdar samt idrottsanläggningar. Satsningen Kundval Kulturskola bidrar till att unga i Nacka får ökade möjligheter att delta i kulturaktiviteter.

Bilagor

Mål och budget 2018–2020 för Nacka kommun

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Eva Olin
Ekonomidirektör

Nina Hammargren
Budgetcontroller

Luis Caballero
Controller

MÅL OCH BUDGET

2018–2020

MÅL OCH BUDGET 2018-2020 | NACKA KOMMUN

Kommunstyrelsens förslag till Mål och budget 2018–2020, 6 november 2017

Det här är mål och budget

Mål och budget är Nacka kommuns främsta styrdokument och beskriver bland annat hur skattemedlen ska användas, vilka prioriteringar kommunen väljer att göra och vad nackaborna kan förvänta sig av kommunen framöver. Här bestäms övergripande mål, skattesats, nivåer på checkar, taxor och avgifter samt hur resurser ska fördelas. Mål och budget innehåller både driftbudget och beslut om investeringar och är kommunens huvudsakliga verktyg för planering och styrning av verksamheten.

Mål och budget är det styrdokument som visar hur resurserna ska fördelas mellan nämnderna samt anger verksamhetens inriktning för de tre kommande åren. I juni 2017 beslutade kommunstyrelsen ekonomiska ramar för nämnderna för budgetåren 2018–2020. Nämnderna har under 2017 gjort prognoser för de kommande åren. Det kan handla om antalet kommuninvånare under kommande år, bostäder som ska byggas, barn i förskola och skola samt äldre personer som behöver stöd. Prognoserna används för att beräkna kommunens kommande intäkter och kostnader.

Med utgångspunkt från prognoserna och de ekonomiska ramarna har nämnderna kommit med förslag till kommunfullmäktige på hur resurserna ska fördelas samt på fokusområden och resultatindikatorer för sina verksamheter.

Alliansen i Nacka har från nämndernas förslag tagit fram ett samlat förslag till kommunfullmäktige på mål och budget för perioden 2018–2020 för Nacka kommun.

Innehållsförteckning

Det här är mål och budget.....	1
Förslag till särskilda beslut.....	3
Alliansmajoritetens inledning.....	8
Så styrs Nacka kommun	12
Förutsättningar inför 2018–2020.....	15
Befolkningsutveckling.....	17
Förslag till budget 2018.....	21
Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget.....	30
Kommunstyrelsen.....	30
Arbets- och företagsnämnden	35
Fritidsnämnden	37
Kulturnämnden.....	39
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.....	42
Natur- och trafiknämnden	45
Socialnämnden	48
Utbildningsnämnden.....	50
Äldrenämnden.....	53
Överförmyndarnämnden.....	56
BILAGOR.....	58
Bilaga 1. Nämndernas resultatindikatorer	58
Bilaga 2. Check- och ersättningsbelopp samt avgifter.....	65
Bilaga 3. Taxor	70
Bilaga 4. Investeringar.....	73
Bilaga 5 Finansiell verksamhet.....	74
Bilaga 6a Stöd till de politiska partiernas arbete arvoden 2015-2018	75
Bilaga 6 b Förtroendemannaarvoden	77
Bilaga 7. Motioner	78
Bilaga 8. Majoritetsprogrammet 2014-2018.....	79

Förslag till särskilda beslut

Övergripande

- 1) Skattesatsen för år 2018 fastställs till 18:43, en sänkning med 10 öre.
- 2) Kommunfullmäktige noterar Majoritetsprogram för 2014–2018 enligt bilaga 8.
- 3) Partierna i fullmäktige erhåller grundstöd för kanslistöd och politiska sekreterare, enligt bilaga 6a och månadsarvode till kommunal- och oppositionsråd fastställs enligt bilaga 6a.
- 4) Arvoden till förtroendevalda, såväl sammanträdesarvoden som fasta årsarvoden och ersättning för barn tillsyn, fastställs enligt bilaga 6b.
- 5) Kommunfullmäktige fastställer följande finansiella mål. Resultatandelen ska uppgå till minst 2 procent i ordinarie verksamheten, investeringar inom stadsutvecklingen ska vara självfinansierade över en femårsperiod, övriga investeringar ska årligen självfinansieras till 50 procent och soliditeten ska stärkas under perioden.
- 6) Kommunfullmäktige fastställer internräntan till 2,5 procent.
- 7) Kommunfullmäktige fastställer personalomkostnadspålägg till 42,08 procent, för personal upp till 65 års ålder. För personal över 65 år fastställs det till 22,00 procent.
- 8) Kommunfullmäktige fastställer kravet på utdelning till 26,8 miljoner kronor och ränta på lån till 3,2 miljoner kronor för Nacka Energi AB. Nacka stadshus AB ska utbetala dessa till kommunen.
- 9) Kommunfullmäktige fastställer ersättningen för koncerngemensamma kostnader till 2 miljoner kronor och ränta på lån till 9 miljoner kronor för Nacka vatten och avfall AB. Nacka stadshus AB ska utbetala dessa till kommunen.
- 10) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 55 miljoner kronor som Nacka energi AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 11) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 70 miljoner kronor som Nacka vatten och avfall AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 12) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 70 miljoner kronor, som Nacka stadshus AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 13) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital från 71 miljoner kronor upp till 163 miljoner kronor, varav 90 miljoner kronor är räntebärande, som Nacka stadshus AB lånar av kommunen, till 2 procents ränta.
- 14) Kommunfullmäktige fastställer VA-taxa för 2018 enligt förslag från Nacka vatten och avfall AB. Beslutet innebär följande.
  - a. Oförändrad VA-taxa för brukningsavgifterna under 2018.
  - b. En höjning av anläggningsavgifterna med 2 procent från 1 januari 2018.
  - c. Paragraf 5.9 i VA-taxan utgår från 1 april 2018.
- 15) Kommunfullmäktige fastställer avfallstaxa 2018 enligt förslag från Nacka vatten och avfall AB. Beslutet innebär följande.
  - a. En höjning av brukningsavgifterna med 4 procent från 1 januari 2018.

- b. Punkten 1 i grundavgifterna förtydligas så att även så kallade Attefalls- hus ska betala ”lägenhetsavgift”.

- 16) Kommunfullmäktige fastställer ett lånetak på 1,3 miljarder kronor år 2018 (utöver checkkredit).

Kommunstyrelsen

- 17) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget, investeringar och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, kommunstyrelsen, samt resultatindikatorer för kommunstyrelsen enligt bilaga 1.
- 18) Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen följande särskilda uppdrag under 2018:
- a. samordna arbetet med att öka tryggheten och arbeta brottsförebyggande enligt förslaget trygghetspaket.
  - b. tillsammans med socialnämnden, påskynda utbyggnaden av LSS-verksamheten i kommunen med målsättningen att därigenom också halvera kostnaderna för LSS-utjämning till 2020.
  - c. tillsammans med fritidsnämnden, se över möjligheterna att ordna ersättningslokaler för idrottsföreningarna när nuvarande hallar och bollplaner behöver rivras för att ge plats för nybyggnation och innan nya idrottsanläggningar är klara.
  - d. (till miljömålskommittén) att ta fram indikatorer på användning av närproducerad mat i kommunens verksamheter.
  - e. återkomma med förslag där karttjänster kan användas bättre för utveckling av digitala tjänster.
  - f. se över och lägga fast en långsiktig dimensionering av myndighets- och huvudmannaheten utifrån deras respektive uppdrag, med ambitionen att fortsätta sänka kostnaderna genom digitalisering och allmän effektivisering.

- g. i ägardirektiven till Nacka vatten och avfall AB, öka insamlingen av matavfall.
- h. genomföra markanvisning för stadsbebyggelse i ”klassisk stil”.

Arbets- och företagsnämnden

- 19) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, arbets- och företagsnämnden, samt resultatindikatorer för arbets- och företagsnämnden enligt bilaga 1.
- 20) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 2, tabell 22-24.
- 21) Kommunfullmäktige fastställer ersättningen för kurs i svenska för invandrare och fastställer checkbeloppet till 6 080 kronor för språk- och arbetsintroduktion inom kundvalet arbetsmarknadsinsatser.
- 22) Kommunfullmäktige ger arbets- och företagsnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
- a. prioritera vuxenutbildningar som leder till arbete och där det finns tydlig brist på arbetskraft.
  - b. verka för billigare boenden för nyanlända flyktingar.

Fritidsnämnden

- 22) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, fritidsnämnden, samt resultatindikatorer för fritidsnämnden enligt bilaga 1.
- 23) Kommunfullmäktige fastställer avgifter enligt bilaga 2, tabell 25.
- 24) Kommunfullmäktige bemyndigar fritidsnämnden att fastställa avgifter för nyttjande av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar.

- 25) Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
- a. utreda förutsättningarna för att kunna anlägga 11-mannaplaner vid Orminge skola, Hellasgården, norr om Skurubroanslutningen på Skurusidan och Porsmosseverket.

Kulturnämnden

- 26) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, kulturnämnden, samt resultatindikatorer för kulturnämnden enligt bilaga 1.
- 27) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 5.
- 28) Kommunfullmäktige fastställer kulturpeng för 2018 till 283 kronor per år.
- 29) Kommunfullmäktige bemyndigar kulturnämnden att fastställa övriga avgifter för nyttjande av verksamheter inom nämndens ansvarsområde.
- 30) Kommunfullmäktige ger kulturnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
- a. fortsätta planeringen för nytt bibliotek på Kvarnholmen.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

- 31) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, miljö- och stadsbyggnadsnämnden, samt resultatindikatorer för miljö- och stadsbyggnadsnämnden enligt bilaga 1.
- 32) Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter enligt miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag, bilaga 3.
- 33) Kommunfullmäktige ger miljö- och stadsbyggnadsnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:

- a. se över barns utemiljöer, bland annat ur ett bullerperspektiv.
- b. pröva möjligheten att ställa ut två alternativa förslag i samrådsskedet i någon detaljplan.

Natur- och trafiknämnden

- 34) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget, investeringar och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, natur- och trafiknämnden, samt resultatindikatorer för natur- och trafiknämnden enligt bilaga 1.
- 35) Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter enligt natur- och trafiknämndens förslag, bilaga 3.
- 36) Kommunfullmäktige beslutar att införa följande avgifter och viten; ansökan om schakttillstånd och ansökan om trafikanordningsplan (TA), enligt natur- och trafiknämndens förslag.
- 37) Kommunfullmäktige beslutar om följande tillägg till natur- och trafiknämndens reglemente som en ny punkt D och att följande punkter ändras i bokstavsordning.
- D. Natur- och trafiknämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom avfallsområdet avseende myndighetsutövning.
- 38) Kommunfullmäktige ger natur- och trafiknämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
- a. ta initiativ för fler laddstolpar i Nacka, på infartsparkeringar, stora idrottsanläggningar med mera. I uppdraget ingår att samarbeta med extern aktör som också kan ta betalt för de tjänster man erbjuder.
  - b. ta initiativ för att ett system med hyrcyklar etableras i Nacka.
  - c. upphandla driften av verksamheterna vid Nyckelviken och i samband

med detta säkerställa god djurhållning, mer ”socialt företagande” och möjlighet att ta emot fler besökare (både skolklasser och allmänhet).

- d. kompensera vägföreningarna för deras merkostnader när de tar över gatubelysningen.
- e. utreda möjligheten till en joggingväg genom Nacka stad för dem som vill springpendla till jobbet.

Socialnämnden

- 39) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, socialnämnden, samt resultatindikatorer för socialnämnden enligt bilaga 1.
- 40) Kommunfullmäktige fastställer check, ersättningsbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 8-21.
- 41) Kommunfullmäktige beslutar om ny taxa vid försäljning och tillsyn av e-cigarett och påfyllningsbehållare enligt socialnämndens förslag.
- 42) Kommunfullmäktige beslutar att samtliga taxor för tillstånd och tillsyn för alkohol, tobak, e-cigarett och påfyllningsbehållare samt receptfria läkemedel från och med 2019 höjs i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) inför varje kommande år.
- 43) Kommunfullmäktige ger socialnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
  - a. fortsätta införande av Combine med bland annat ”Mina sidor”, för att få största möjliga nytta av systemstödet.
  - b. utvärdera de nystartade verksamheterna för barn och ungdomar med psykisk ohälsa (Horisont och Bryggan) samt ta fram förslag på hur och var verksamheterna kan utvecklas. I

uppdraget ingår att identifiera förslag på hur hållbara strukturer kan skapas i samarbetet mellan kommun och landsting för första linjeverksamheterna.

Utbildningsnämnden

- 44) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, utbildningsnämnden, samt resultatindikatorer för utbildningsnämnden enligt bilaga 1.
- 45) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 1-4.
- 46) Kommunfullmäktige fastställer taxan för förskolan, fritidshem och pedagogisk omsorg enligt utbildningsnämndens förslag, bilaga 3.
- 47) Kommunfullmäktige fastställer avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem enligt Skolverkets beslut om tak för maxtaxan för 2018.
- 48) Kommunfullmäktige bemyndigar utbildningsnämnden att fastställa avgift för öppen fritidsverksamhet.
- 49) Kommunfullmäktige beslutar att genomföra en regeländring gällande fritidsklubb 10–12 år som medför att fritidsklubben ska omfatta alla skollov och att öppethållandetiderna ska vara behovsanpassade.
- 50) Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
  - a. kartlägga skolornas PRAO-verksamhet.
  - b. mot bakgrund av ny dom i förvaltningsrätten, utreda införande av syskonförtur vid antagning till grundskolan samt konsekvenserna av detta i Nacka.
  - c. kartlägga och utvärdera skolornas elevhälsoarbete.

- 51) Kommunfullmäktige beslutar i motionen, ”Om fritidsverksamhet för barn mellan 10-12 år i Nacka” att förslaget om att ändra reglerna så att fritidsklubb 10-12 år ska erbjudas på alla skollov, vilket innebär att intentionerna bakom förslagen i motionen är uppfyllda.

Äldrenämnden

- 52) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, äldrenämnden, samt resultatindikatorer för äldrenämnden enligt bilaga 1.
- 53) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 2, tabell 6-10.
- 54) Kommunfullmäktige fastställer äldrenämndens förslag om höjd avgift för korttidsvård till 70 kronor per dygn och till 210 kronor per månad för trygghetslarm.
- 55) Kommunfullmäktige ger äldrenämnden följande särskilda uppdrag under 2018:
- a. fortsätta införande av Combine med bland annat ”Mina sidor” för att få största möjliga nytta av systemstödet.
  - b. arbeta för att underlätta för anhöriga och närstående till personer med bland annat demenssjukdomar, exempelvis genom fler digitala tjänster och i samverkan med föreningar (till exempel Demensförbundet och anhörigföreningar).
  - c. ta fram en utredning om vilka effekter äldreboomen i Nacka kommer att få och hur den ska mötas med boende och omsorg av hög kvalitet.

Överförmyndarnämnden

- 56) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokusområden för 2018 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, överförmyndarnämnden, samt resultatindikatorer för överförmyndarnämnden enligt bilaga 1.

Alliansmajoritetens inledning

En politik för ökad trygghet och bättre framkomlighet

Det går bra för Nacka och Nackaborna. Här finns en stor framtidstro och optimism.

Tillväxten är bland de högsta i Sverige, vi blev 100 000 invånare i våras. Kommunen är nu skuldfri och fortsatt en av de mest attraktiva att starta och driva företag i. Skolorna ger eleverna gedigna kunskaper och eleverna ligger kvar i absoluta toppen när det gäller kunskapsresultat. Kommunen stiger kraftigt i den årliga miljöranking som tidningen Aktuell hållbarhet gör, från plats 143 år 2016 till 16 år 2017.

Men det som är väldigt bra kan bli ännu bättre! Alliansen i Nacka vill understödja en fortsatt stark utveckling och se till att tillväxten och framtidstron ska komma alla Nackabor till del. I denna budget görs flera framtidssatsningar som är viktiga såväl här och nu som långsiktigt.

Alliansen prioriterar fem områden kommande budgetperiod:

- Starkare arbetslinje
- Trygghetspaket
- Framkomlighetspaket
- Ny fas i stadsbyggandet
- Högre kvalitet i välfärden

Starkare arbetslinje

Det ska alltid löna sig att arbeta. Arbete är grunden för välfärd och trygghet, både på det personliga planet och för samhället i stort eftersom det är så vi får in skatteintäkter som kan satsas på välfärden. Utan arbete finns ingen välfärd. Ett sätt att stärka arbetslinjen och göra det ännu mer lönsamt att jobba, är att sänka skatten. Alliansen fortsätter på den inslagna vägen och sänker skatten med ytterligare 10 öre 2018, precis som under 2017. Därmed fortsätter återtagandet av den höjning som skedde 2012. Det innebär att skattesatsen blir 18:43, sjunde lägst i Sverige.

Alliansen vill stärka möjligheterna för fler att jobba och det sker genom ett fortsatt gott näringslivsklimat som gör att företagen vill starta, etablera sig, växa och anställa i Nacka. Förutom de kontor och butiker som planeras i Nacka stad och våra lokala centra behövs mer verksamhetsområden. Ambitionen är att det alltid ska finnas ledig mark eller tillgängliga lokaler för företag som vill etablera sig här.

Jobb är också nyckeln till en lyckad integration och etablering i det svenska samhället. Nacka tar emot många nyanlända, inte helt utan påfrestningar. Alliansens målsättning är inte bara att klara ett momentant mottagande, utan skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar integration. Med Alliansens budget ökar resurserna för sfi, vuxenutbildning och jobbinsatser med 15 miljoner kronor nästa år och ytterligare 1 miljon kronor satsas på fler sommarjobb för ungdomar.

Nacka har hittills klarat att ta emot de nyanlända flyktingar som fått uppehållstillstånd och som anvisats (339 personer år 2016 och 370 år 2017). Planeringen för 2018 är att kommunen ska ta emot, och ordna boende för, drygt 300 personer.

Flyktingmottagandet ska vara generöst och välkomnande, men inte kravlöst. Genom mer konsekventa krav på deltagande i utbildning och jobbinsatser ska ökningen av försörjningsstödet kunna bromsas. Det är också helt otillfredsställande att staten (Arbetsförmedlingen) är senfärdig i att besluta om etableringsplaner för de nyanlända som anvisas till Nacka. I dagsläget tar det 4 månader och under tiden får kommunen täcka upp med försörjningsstöd. Staten bryter sin del av ”kontraktet” och skjuter på detta sätt över kostnader på ca 18 miljoner kronor på Nackas skattebetalare. Det är oacceptabelt. Kommunen ska ställa krav på att detta åtgärdas.

Trygghetspaket

Nacka ska vara ett tryggt samhälle, tryggt mot brott och tryggt att växa upp i. Så är det i stor utsträckning. I den senaste stora trygghetsundersökningen som gjorts i Nacka så känner sig invånarna mer trygga än tidigare. Samtidigt finns mycket oroande

tecken på en negativ utveckling, både i Nacka och i regionen i stort. Antalet inbrott och stölder har ökat kraftigt i Nacka det senaste året, det finns väldigt gott om droger och det kommer många rapporter om våldsbrott. Situationen är mycket mer alarmerande i andra delar av Stockholmsregionen, i synnerhet när det gäller gängkriminalitet och skjutningar, men den får inte tillåtas spridas till Nacka.

Dessvärre har antalet poliser i Nackas lokalpolisområde minskat med 25 procent sedan 2015 och tillsammans med den nya polisorganisationen skapat en situation där polisens lokalkännedom om både brottsutsatta miljöer och brottsaktiva individer minskat. När polisresurserna minskar, så ökar utrymmet för kriminalitet att växa. Ekvationen färre poliser och fler brott går inte ihop.

Nacka vare sig kan eller ska ta över det ansvar staten har men drar sig undan från. Alliansen lanserar däremot ett ”trygghetspaket” med en bred palett av insatser som ligger inom kommunens ansvarsområde. Det brottsförebyggande arbetet förstärks med 5 miljoner kronor årligen. Kommunstyrelsen får avgöra hur pengarna prioriteras, men bland tänkta insatser kan nämnas att utöka Polarna-verksamheten, stimulans för att få fler vuxna att nattvandera, bättre belysning, nya tag i det drogförebyggande arbetet, en social insatsgrupp och kameraövervakning. Vi förväntar oss att detta nu matchas av resurser till polisen så att vi tillsammans kan göra Nacka tryggare.

Framkomlighetspaket

De närmsta åren innebär en stor utmaning vad gäller framkomligheten i Nacka. När nya hus byggs så påverkas framför allt infrastruktur och vägnät under byggtiden.

Det ska fortfarande vara lätt, tryggt och säkert att ta sig fram i trafiken, vare sig man går, cyklar, åker kollektivt eller bil. Därför satsar Alliansen på ett framkomlighetspaket med olika insatser för att säkra framkomligheten, både på kort och lång sikt. Det innebär bland annat lånecyklar, utbyggda sms-tjänster för snabb kommu-

nikation om lämpliga resvägar, fler cykelbanor, infartsparkeringar för både bil och cykel, ombyggda bryggor för att kunna utöka båtpendlingen, och säkra skolvägar.

Att den politiska ledningen i Stockholms stad valt att lämna Sverigeförhandlingen om Östlig förbindelse var en besvikelse och är ett hårt slag mot hela regionens utveckling. Nacka ska söka nya samarbeten för att återstarta detta arbete. Tillsammans med tunnelbanan, som börjar byggas till Nacka under 2018, är Östlig förbindelse av avgörande betydelse.

Stadsutveckling

Stadsbyggandet går in i ännu mer intensiv fas 2018. Nya gatan i Nacka stad och Nybackakvarteret i Orminge börjar byggas och omvandlingen av Nacka strand och Kvarnholmen fortsätter med hög fart. Vi förväntar oss att detaljplaner med 3 500 lägenheter antas under året. I synnerhet i centrala Nacka går planeringen på högvarv med tunnelbanestation, bussterminal, flytt och överdäckning av Värmdöleden.

Nybyggnationen ska ske klimatsmart och på så sätt att nya miljöer blir både trygga och tillgängliga och nära parker och grönområden. ”Stadskänslan” med slutna kvarter, liv mellan husen och butiker och restauranger i bottenvåningen är nödvändig att få fram för att skapa en attraktiv stad på västra Sicklaön. En tillkommande stadspark skapar trivsel och lugn.

Det som byggs ska vara vackert och tilltalande för generationer framöver. Alliansen vill se en variation i nybyggnationen med allt från historiskt och klassiskt inspirerade kvarter till djärv och mer nyskapande arkitektur i ”Nacka stad”. Kommande år ska markanvisning göras för kvarter med klassisk inriktning. Vi ser gärna att flerfamiljshus helt i trä byggs.

En blandning av upplåtelseformer (hyresrätter, bostadsrätter och äganderätter) ska eftersträvas liksom olika typer av boenden (studentbostäder, seniorlägenheter, kollektivhus). Det är blandningen och det oväntade som gör en stad attraktiv och spännande!

Utvecklingen av övriga kommundelar fortsätter med hänsyn till deras respektive särart. Det är viktigt att omvandlingen av de lokala centrumen i Älta och Orminge inte tappar fart.

Högre kvalitet i välfärden

Alliansens budget innebär att Nacka har en fortsatt stark ekonomi. Det är ett budgeterat överskott i den underliggande ekonomin på 100 miljoner kronor, ännu mer om man ser till det formella balanskravsresultatet. Resultatutjämningsreserven är fylld till taket, kommunen är skuldfri och vi ökar kommunstyrelsens reserv för oförutsedda händelser med 3 miljoner kronor (till 15 miljoner kronor) och vi vill inrätta en fond på i storleksordningen 100 miljoner kronor för kommande marksanering pga av gamla utsläpp av miljöfarliga ämnen.

De strategiska fastighetsförsäljningar som genomförts under senare år innebär att kommunen kunnat betala av lån och därmed slippa räntekostnader.

Utan försäljningarna skulle räntekostnaderna vara 65-70 miljoner kronor 2018. Det är resurser som nu kan frigöras för välfärden i stället, till fler och bättre avlönade medarbetare.

Detta ger utrymme för att både satsa ordentligt på välfärdsverksamheterna, trygghets- och framkomlighetspaketet och samtidigt sänka skatten. Skatten sänks 2018 med 10 öre. Det innebär att Nackaborna får behålla ytterligare 30 miljoner kronor av de pengar de arbetat in. Trots detta ökar skatteintäkterna med 177 miljoner kronor.

Resurserna till välfärdsverksamheterna ökar med över 170 miljoner kronor. Utbildningsnämnden tillförs 109 miljoner kronor jämfört med prognosen för 2017 (ökning med 4 procent). Skolpengen för grundskolan höjs 2 procent, gymnasiet 1,8 procent och förskolan 0,7 procent och därutöver ges full kompensation för fler barn och elever. Det ger förutsättning för fortsatta satsningar på främst lärarna.

Satsningar sker också i barnens skolmiljö. Rödmyrans nya skola blir klar under 2018 och under året

startar nybyggnation av Boo gårds skola, Sigfridsborgsskolan och Kristallens förskola. 5 miljoner kronor avsätts årligen för insatser på skol- och förskolegårdar, bl a byte av lekutrustning så att barnen får en giftfri miljö. Det handlar exempelvis om att ta bort gamla bildäck, impregnerat trä och gummimattor.

Äldrenämnden får 42 miljoner kronor ytterligare (ökning med 5,5 procent), bl a till följd av höjd hemtjänstcheck med 2 procent och check för särskilt boende med 1,6 procent.

Socialnämnden tillförs 20 miljoner kronor ytterligare jämfört med prognosen för 2017 (ökning med 2,7 procent). Det är främst genom höjning av ersättningen till anordnarna inom LSS-verksamheten och utökad verksamhet för barn och unga med psykisk ohälsa. Alliansen satsar också mer pengar på både socialsekreterarna och att göra socialtjänsten mer tillgänglig med tillsammans 3,8 miljoner kronor.

Nacka är den kommun i Stockholms län som satsar mest per capita på kultur. Ett kulturvänligt klimat med ett brett och intressant utbud och lokaler för kulturellt utövande, skapar kreativitet och som i sin tur skapar attraktivitet och tillväxt.

Inom kulturområdet införs Kundval Kulturskola hösten 2018, vilket innebär att barn och unga i Nacka får ökade möjligheter att delta i kulturaktiviteter och att fler privata aktörer bjuds in att medverka i att bredda och öka utbudet.

För att lyfta det fantastiska ideella arbete som föreningslivet gör ska kultur- och fritidsnämnderna arrangera en föreningsgala 2018 och då ska också gott ledarskap och förtjänstfulla insatser premieras.

Idrottsanläggningarna fortsätter byggas ut. Under 2018 startar byggnation av sporthallar vid Boo gårds skola och Sigfridsborgsskolan och den nya sporthall som byggs vid Myrsjöskolan beräknas vara klar sommaren 2018. Fritidsnämnden får också i uppdrag att planera för ytterligare 11-mannaplaner. Ett nytt ridhus ska uppföras i Velamsund.

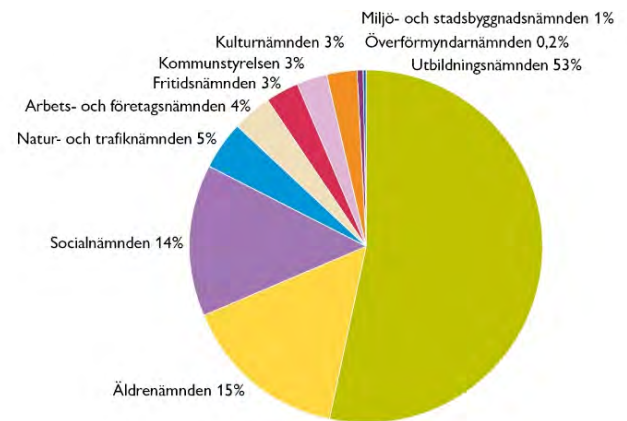
Avfallshanteringen sköts numera av Nacka Vatten och Avfall AB. Insamlingen av sorterat avfall från hushållen har ökat på senare år, särskilt i villaområdena. Men här behöver kommunen höja ambitionsnivån. Därför får bolaget i uppdrag att öka insamlingsgraden ytterligare. Vidare är det viktigt att kommunens miljöprogram och dess indikatorer hålls levande och uppdaterade samt att de kommuniceras internt och externt. Det är viktigt att vidmakthålla en hög medvetandenivå. Därför avsätts 0,2 mkr extra för detta.

Budgetförslaget i sammandrag:

- Skatten sänks med 10 öre och överskott på 100 miljoner kronor.
- Trygghetspaket, 5 miljoner kronor för mer drogforebyggande arbete, social insatsgrupp, bättre belysning, mer pengar till Polarna mm.
- Framkomlighetspaket, 5 miljoner kronor för fler infartsparkeringsplatser, båtpendling, cykelfrämjande och arbete för att få till stånd Östlig förbindelse.
- Arbetslinjen stärks med 15 miljoner kronor extra till jobbinsatser och vuxenutbildning.
- Fler sommarjobb för ungdomar med 1 miljon kronor.
- Kundval införs inom kulturskolan.
- Skolpengen höjs 2 procent på grundskolan och 1,8 procent på gymnasiet.
- Hemtjänstchecken höjs 2 procent, checken för äldreboende 1,6 procent och LSS-verksamheterna 1,1 procent.
- Budgeten för de centrala välfärdsnämnderna ökar med följande:
  - Utbildningsnämnden 109 miljoner kronor (4 procent)
  - Äldrenämnden 42 miljoner kronor (5,5 procent)

- Socialnämnden 20 miljoner kronor (2,7 procent)

Diagram: Procentuell fördelning av kommunens medel

Så styrs Nacka kommun

Nacka kommuns styrmodell består av fem olika delar; vision och grundläggande värdering, ambition, övergripande mål och styrprinciper. Här beskrivs styrmodellen och kommunens finansiella indikatorer som ska säkerställa att Nacka kommun tillgodoser kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Nacka kommuns styrmodell

Vision och värdering

Kommunens vision – öppenhet och mångfald – bygger på att öppenhet är ett förhållningssätt, att vara nyfiken på nya idéer och att kommunen ska vara transparent i det man gör. Mångfald kan avspeglade sig i hur kommunen driver verksamheter, att tänka nytt och hitta smartare lösningar, hur kommunen bygger stad och utvecklar miljöerna runt våra lokala centrumanläggningar samt genom vilka som bor och verkar i Nacka kommun.

Den grundläggande värderingen är förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar. Värderingen speglar kommunens tro att människor kan och vill själva samt att de fattar rationella beslut utifrån sin situation och sina behov. Värderingen är en viktig byggsten i hur kommunen bygger samhället och ser på sin roll i det.

Ambition - vi ska vara bäst på att vara kommun

Ambitionen slår fast att kommunen ska ägna sig åt sina kärnuppdrag samt att verksamheterna ska hålla en hög kvalitet. Ambitionen tydliggör också vikten av att resultat mäts och jämförs med andra kommuner. Med detta följer en öppenhet att inspireras och lära

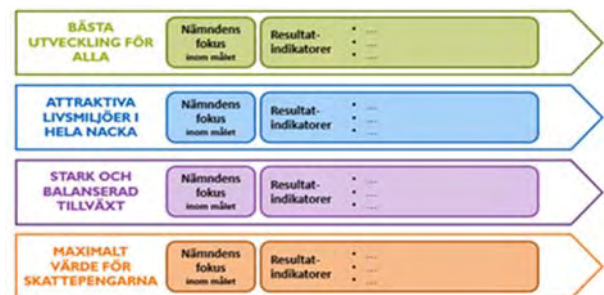
av andra framgångsrika kommuner och organisationer. Nacka ska vara en smart, enkel och öppen kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära samspel med dem kommunen är till för och tillsammans med andra aktörer.

Övergripande mål för all verksamhet

De övergripande målen, som gäller för all verksamhet, är: Bästa utveckling för alla, Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, Stark och balanserad tillväxt och Maximal nytta för skattepengarna. Utifrån de övergripande målen fastställer kommunfullmäktige nämndernas fokusområden under budgetperioden. I avsnittet Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget finns en beskrivning av vad målen innebär för de olika verksamheterna.

Målen följs upp genom resultatindikatorer och redovisas nämndvis i bilaga 1. Uppföljning av mål, nämndernas fokusområde och resultatindikatorer sker under året i tertial- och årsbokslut.

Figuren visar kommunens fyra övergripande mål och modellen för hur de ska följas upp.

Kommunfullmäktiges precisering av varje mål beskrivs nedan.

Bästa utveckling för alla

Alla som bor och verkar i Nacka får bästa möjliga förutsättningar för sin utveckling och för att kunna förverkliga sina egna drömmar och idéer. Kommunen möter varje nackabo och aktörs behov och ambition med flexibilitet, enkelhet, snabbhet och öppenhet. Stor valfrihet och inflytande på riktigt kännetecknar Nacka. Nyfikenhet, lärande och entreprenörskap präglar verksamheterna liksom lusten att vara kreativ, skapa och uppleva. Alla verksamheter har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka är en välkommande, tolerant och nyskapande plats att bo, besöka och arbeta i. Här finns spännande miljöer och levande mötesplatser som är trygga och tillgängliga. Det unika i kommundelarna bevaras och utvecklas. Framkomligheten är god, bebyggelsen tät och varierad och naturen är nära i hela Nacka. Kultur- och idrottslivet är rikt och aktivt. Rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner. Kommunen arbetar för en låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka växer för fler. Fram till år 2030 ska minst 20 000 nya bostäder byggas och 15 000 nya arbetsplatser skapas. Nacka ska ha ett företagsklimat i toppklass. Tillväxten sker med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet på kort och lång sikt. Nacka utvecklas i nära samspel med nackabor, civilsambälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt. Genom tillväxten bidrar Nacka aktivt till utvecklingen i Stockholmsregionen.

Maximalt värde för skattepengarna

Nacka erbjuder hög kvalitet och effektiv service till alla nackabor. Rätt saker görs i rätt tid och på rätt sätt så att kostnaderna blir låga. Kommunen har lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter. Genom öppenhet, inflytande, dialog och stora möjligheter till egna val medverkar nackaborna till att få maximalt värde för skattepengarna. Nackas ambition att vara bäst på att vara kommun bidrar till prioritering av vad en kommun ska göra och ständig utveckling på alla områden.

Styrprinciper

Kommunens fyra styrprinciper är utgångspunkten för den politiska styrningen. De ska vägleda verksamheten så att målen uppnås och god ekonomisk hushållning säkras.

De fyra styrprinciperna

Särskiljande av finansiering och produktion

Konkurrens genom kundval eller upphandling

Konkurrensneutralitet

Delegerat ansvar och befogenheter

Den första styrprincipen är att skilja på finansiering och produktion. Kommunfullmäktige och nämnder har ansvaret för finansieringen av verksamheterna. Produktionen kan vara privat eller kommunal. Den kommunala produktionen är organiserad i en egen del av verksamheten. Vem som producerar avgörs genom kundernas val eller upphandling.

Styrprincipen konkurrensneutralitet innebär att kommunala och privata anordnare ska ha samma villkor.

Den tredje styrprincipen är konkurrens genom kundval eller upphandling. Det innebär att vem som ska utföra tjänster och service för kommunen bestäms genom kundval eller upphandling. Kundval används för individuellt riktade tjänster som till exempel förskola, skola, hemtjänst och äldreboende. Tjänster som riktar sig till alla medborgare som till exempel snöröjning och parkunderhåll ska upphandlas.

Den fjärde styrprincipen är delegerat ansvar och befogenheter. I Nacka har den kommunala produktionen stort utrymme att själva besluta hur deras verksamhet ska utformas. Ansvaret ska ligga på lägsta effektiva nivå. Principen är viktig för att de på bästa sätt ska kunna möta konkurrensen inom sitt område.

God ekonomisk hushållning i Nacka kommun

Kommunallagen kräver att det ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I Nacka kommun innebär god ekonomisk hushållning att:

- Graden av uppfyllnad av de övergripande målen är god.
- Kommunens resultatöverskott och soliditet är på en långsiktigt hållbar nivå.
- Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både för stadsutveckling och för övriga investeringar.

För att bättre bedöma kommunens ekonomiska ställning har kommunfullmäktige beslutat om fyra finansiella resultatindikatorer. Nedan följer en beskrivning av respektive indikator

Tabell: Finansiella resultatindikatorer

Resultatindikatorer	Budget 2018
Resultatöverskott (>2 %)	1,9%
Soliditeten ska öka över tid (>38 %)	38%
Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod	Ej självfinansierad
Övriga investeringar ska självfinansieras till 50 %	41%

Resultatöverskott på långsiktigt hållbar nivå

Vad som är en långsiktigt hållbar nivå beror på flera faktorer, som kommunens ekonomi i utgångsläget, framtida planer för tillväxt och investeringar. En tillräckligt hög resultatnivå i budget behövs för att ekonomin ska ha marginaler så att kommunen säkert når kravet på en ekonomi i balans. Resultatet behövs också för att kunna finansiera behovet av investeringar. Målnivån på resultatandelen är en avvägning – kommunens konsumtion i dagsläget ska inte belasta framtida generationer. Samtidigt ska inte investeringar som görs för framtiden i alltför stor omfattning belasta nuvarande medborgare.

Resultatandelen har de senaste åren legat på 3,1 procent 2017 (tertiälsbokslut 2), 3,6 procent 2016, 1,3 procent 2015 och 2,6 procent 2014. Målet för 2018–2020 är att resultatandelen ska uppgå till minst 2 procent i

ordinarie verksamheten, det vill säga exklusive exploateringsreavinsten.

Långsiktigt hållbar soliditet

Kommunens soliditet ska vara på en långsiktig hållbar nivå. Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital. Nyckeltalet har alltså en stark koppling till resultatandelen och självfinansieringsgraden av investeringar. Målet för soliditeten 2018–2020 är att den ska stärkas under perioden. I förslaget till budget 2018 beräknas soliditeten till 38 procent. Med ansvarsförbindelsen för pensioner blir soliditeten 23 procent.

En hög självfinansieringsgrad av investeringar

Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar. Självfinansieringsgraden visar i vilken mån kommunen lyckas finansiera sina investeringar med egna medel, det vill säga med sitt resultat eller med hjälp av försäljningar. Målen för 2018–2020 när det gäller självfinansieringsgrad har delats in i två delar:

Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod

Självfinansiering innebär att inkomster är minst lika stora som utgifter. Det ekonomiska resultatet för alla projekt inom stadsutveckling ska vara i ekonomisk balans för perioden 2016–2020. I resultatet får reavinsten från exempelvis försäljning av mark räknas med för en femårsperiod.

En prognos av pågående och planerade projekt visar att ekonomin för stadsutveckling är i balans för perioden 2016–2030. Kommunen har även gjort prognoser för tre femårsperioder.

Den första perioden (2016–2020) visar i nuläget på ett underskott medan de två sista ger ett överskott. I beräkningarna för den första perioden ingår delar av flera stora infrastrukturprojekt, däribland överdäckning av väg 222 och en upphöjning av Saltsjöbanan. Även fortsatt arbete med kommunens förnyelseområden ingår i den första perioden. Dessa projekt har betydande ekonomisk påverkan på prognosen för perioden. För att uppnå målet om en stadsutvecklings-

ekonomi i balans ska kommunen se över möjligheterna att minska utgifterna samt att öka inkomster för den aktuella perioden.

Övriga investeringar ska självfinansieras till hälften

Övriga investeringar är kommunens alla investeringar förutom stadsutveckling. I övriga investeringar ingår till exempel välfärdsinvesteringar när kommunen själv investerar (exempelvis bygger en skola utanför exploateringsområdet). Egna medel innebär att pengarna kommer från ett positivt resultat, avskrivning eller från försäljning. Nacka kommun når inte riktigt målet om självfinansiering av övriga investeringar i förslag till budget. Investeringarna finansieras till 41 procent av egna medel.

Förutsättningar inför 2018–2020

Kommunens budget påverkas av omvärlden. Här beskrivs några faktorer i vår omvärld, globala och nationella som påverkar förslaget till mål och budget.

Samhällsekonomi

Högkonjunkturen i den svenska ekonomin fortsätter och tillväxten är stark. Det innebär att bruttonationalprodukten (BNP) växer med 3,4 procent i år men redan under nästa år väntas den sjunka till 2,8 procent. BNP och sysselsättning väntas under 2019 och 2020 utvecklas svagare än normalt. För kommunerna innebär det en långsammare tillväxt i skatteunderlaget än under de senaste åren. Samtidigt ökar behovet av ytterligare investeringar när befolkningen växer. Det gör att ett betydande gap riskerar att uppstå mellan kostnader och intäkter.

Ökad global efterfrågan

Den svenska ekonomin får draghjälp när konjunkturen fortsätter att förstärkas globalt. I både USA och Euroområdet driver en stark efterfrågan på investeringar på tillväxten. Trots ljusa konjunktursikter globalt finns det en osäkerhet på vilken finanspolitik USA ska bedriva samt hur det framtida EU-samarbetet utvecklas med Storbritanniens utträde ur EU, "Brexit".

En stigande global efterfrågetillväxt gynnar den svenska exportindustrin. Investeringarna i de svenska varubranscherna ökar snabbt 2017–2018 och bidrar därmed till investeringstillväxten. Även bostadsinvesteringarna fortsätter att öka snabbt och är nu på en jämförelsevis mycket hög nivå som bedöms fortsätta vara hög under 2018.

Ökad inhemsk efterfrågan

Många år av ökad disponibel inkomst, bland annat till följd av jobbskatteavdraget, låga räntor och hög befolkningstillväxt leder till ökad efterfrågan hos både hushållen och offentlig sektor. Bostadsinvesteringarna och näringslivets övriga investeringar har också ökat snabbt de senaste åren. Detta är viktiga drivkrafter för den svenska tillväxten. Under årets andra kvartal har hushållens konsumtion ökat över genomsnittet och förväntas bli ännu starkare under årets andra hälft samt under 2018. Däremot har den offentliga konsumtionen ökat långsammare detta år än under 2016 och beräknas bli mer måttlig de närmaste åren. Det beror främst på att antalet nya asylsökande har minskat och att migrationsutgifterna därmed inte stiger lika snabbt. Höjningen av statsbidragen möjliggör att den kommunala konsumtionen kan fortsätta öka i år och nästa år om än i långsammare takt. Åren därefter ökar dock den kommunala konsumtionen svagt i förhållande till det demografiska behovet eftersom hushållens inkomster då antas öka långsamt.

Stark arbetsmarknad

Högkonjunkturen märks tydligast på arbetsmarknaden. Efterfrågan på arbetskraft är stark och arbetskraftsbristen är stor inom flera sektorer. Trots att sysselsättningsgraden ökar är arbetslösheten fortsatt hög i vissa grupper, bland annat utomeuropeiskt födda och personer som endast har förgymnasial utbildning. Arbetslösheten bedöms sjunka till 6,6 procent i år för att ytterligare sjunka under 2018. Under 2019 och 2020 dämpas sysselsättningsökningen och arbetslösheten stiger igen.

Låga inflationsförväntningar

Trots det starka arbetsmarknadsläget har löneökningarna inte tagit fart hittills i år. De jämförelsevis låga

avtalade löneökningarna bidrar till ett lågt kostnads-tryck. Sammantaget med en starkare krona och fortsatt svaga prisökningar blir inflationsförväntningarna därmed låga. Bedömningen är att inflationen når upp till närmare 2 procent i år och att Riksbanken därmed höjer reporäntan till våren 2018.

Tabell: Nyckeltal för den svenska ekonomin 2016–2021 (procentuell förändring)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP ^{*)}	3,4	3,4	2,8	1,6	1,3	1,6
Konsumtprisindex, KPI ^{*)}	1,0	1,9	1,8	2,3	2,8	2,6
Relativ arbetslöshet, nivå	7,0	6,6	6,4	6,5	6,5	6,5
Realt skatteunderlag	2,6	1,6	1,0	0,8	0,5	0,9
Timplöner, konjunkturlönestatistik	2,4	2,5	3,1	3,4	3,4	3,4

Källa: SKL, cirkulär 17:47

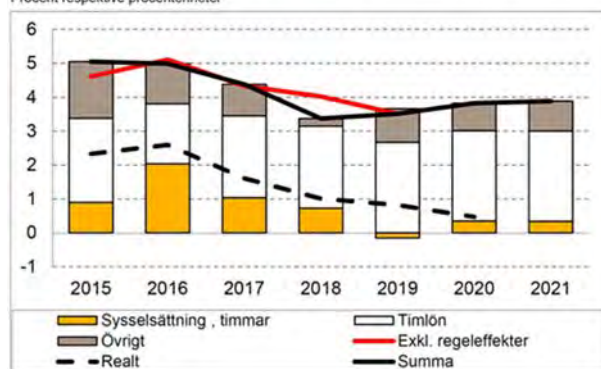
*årlig förändring

Kommunernas ekonomi

Kommunernas samlade ekonomiska resultat var för 2016 21,5 miljarder kronor. Det är det största överskott som kommunerna haft under 2000-talet. Ökade statsbidrag för flyktingsituationen och en gynnsam utveckling av kommunernas skatteunderlag är de främsta förklaringarna till överskottet.

Skatteunderlaget ökade under åren 2015–2017 med i genomsnitt två procent vilket är dubbelt mot normalt.¹ Även för år 2017 väntas skatteunderlaget fortsätta att öka i hög takt även om ökningen avtar något.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter
Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket och SKL

En svagare skatteunderlagsutveckling väntas för åren 2018–2020. Svensk ekonomi återgår på sikt till en mer normal och långsammare utveckling av produktion

¹ Skatteunderlagets utveckling består i huvudsak av två komponenter; antalet arbetade timmar och timplönen.

och sysselsättning. I kombination med fortsatt höga behov av kommunal välfärd innebär det att det reala skatteunderlaget per invånare krymper och att utrymmet för skattefinansierad kommunal verksamhet utvecklas långsammare under de närmaste åren.

Högt kostnadstryck i kommunerna

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) konstaterar att kommunerna står inför en period med ett mycket högt kostnadstryck. Det beror på att skolbar- nen och de äldre blir fler. Effekten av befolkningsök- ningen är att fler investeringar ska göras under de kommande åren. Landets kommuner räknar med att bygga 1 200 förskolor, 900 grundskolor och gymna- sieskolor samt 350 gruppboenden och äldreboenden fram till 2025. En ökad investeringsvolym innebär ökade driftkostnader bland annat för underhåll, el, värme, vatten och personal som kommer att ta allt större utrymme i kommunens driftbudget. Därutöver finns ett betydande behov av upprustning av befintliga byggnader och anläggningar.

Brist på kompetent arbetskraft

Bristen på arbetskraft är också ett skäl till att kommu- nernas kostnader ökar. En följd av befolkningsök- ningen är bland annat att efterfrågan på lärare och so- cialsekreterare har ökat kraftigt. Det är idag svårt att rekrytera utbildad personal inom många områden och bristen på arbetskraft pressar upp kostnaderna vid ny- rekrytering samt för hyrpersonal och andra lösningar. För Nacka kommun har främst rekryteringen av socionomer varit bekymmersam under 2017. När det gäller lärare är Nacka en attraktiv skolkommun som lockar fler behöriga lärare än många andra kommu- ner.

Ökat fokus på effektivisering

Kommunerna står inför flera utmaningar med mins- kat skatteunderlag, ökad befolkning, ökade investe- ringar och brist på arbetskraft. Skatter och generella bidrag kommer inte att kunna täcka de ökade kostna- derna som en ökad befolkning medför. Ett växande gap kommer att uppstå mellan intäkter och kostnader.

De teoretiska möjligheterna att hantera detta gap är på kort sikt att kombinera åtgärder för att effektivisera såsom produktivitetsökningar, produktionsminskningar, resultatförsämringar eller resurstillskott genom skatthöjningar, höjda generella skattebidrag och avgiftshöjningar. Nackas fokus bör ligga på effektiviseringar med ökad digitalisering och ändrade arbetssätt både inom administrationen och verksamheterna.

Statliga satsningar 2018 som berör kommunerna

Regeringen lade i september fram sin budgetproposition för 2018. Där föreslås en satsning på 5,5 miljarder kronor till kommuner och landsting från 2018 för att förstärka skola, vård och omsorg. Ökningen beror i huvudsak på regeringens förslag om sänkt skatt för pensionärer som innebär att det kommunala skatteunderlaget minskar. Regeringen föreslår att kommuner och landsting kompenseras för detta intäktsbortfall. Därutöver tillkommer andra ekonomiska regleringar som netto ökar anslaget.

Regeringen föreslår ett antal riktade statsbidrag, bland annat till skolor i utsatta områden och socioekonomiskt utsatta kommuner, men de bedöms inte Nacka få del av.

Regeringen föreslår också att kommunerna ska kompenseras för nya uppgifter, bland annat läsa-skrivgaranti (130 miljoner kronor), att förskoleklassen blir obligatorisk (75 miljoner kronor), att lovskola ska erbjudas (30 miljoner kronor) och att spelmissbruk ingår i socialtjänstlagen (18 miljoner kronor).

Befolkningsutveckling

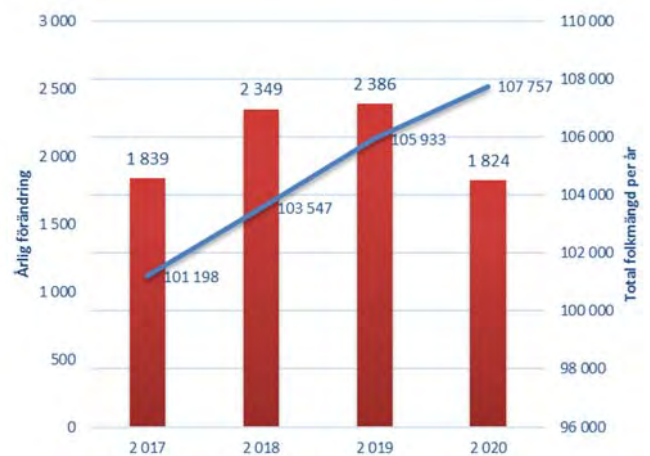
Befolkningsutvecklingen är en viktig byggsten i kommunens budgetarbete. Befolkningsantalet och ålderssammansättningen framöver påverkar skatteintäkter och kostnader för förskola, skola, äldreomsorg och annat stöd och service till medborgarna.

Under våren 2017 uppnådde Nacka kommun en viktig milstolpe, då befolkningen passerade 100 000 invånare. Det gör Nacka till landets 16:e största kommun. Antalet nackabor har hittills i år ökat med 1 518 personer och uppgick i mitten av oktober till 100 877.

Ökningen berodde främst på ett högt födelseöverskott men också på att fler flyttar in och bosätter sig i kommunen. Till 2030 ska Nacka ge plats för drygt 140 000 invånare, vilket innebär i genomsnitt 3 000 fler per år fram till 2030.

Enligt senaste prognosen från augusti kommer befolkningstillväxten under budgetperioden 2018–2020 att öka och ligga på en hög nivå. Prognosen visar en ökning med 6 559 personer fram till 2020 och antas främst bero på ett inflyttningsöverskott och att antalet födda barn ökar.

Diagram: Befolkningsprognos 2017-2020.

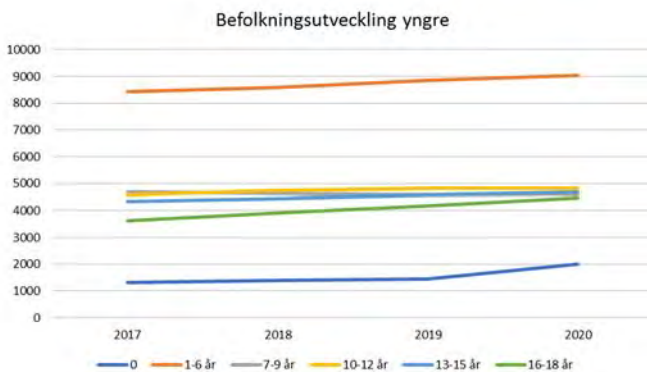

Tabellen nedan visar att antalet barn, ungdomar och förvärvsarbetande ökar. Men också gruppen över 65 år ökar. Den största procentuella ökningen är i gruppen 16–18 år som ökar med 24 procent under perioden. Förskolan, årskurs 7–9 samt gymnasiet påverkas i störst utsträckning av detta.

Tabell: Befolkningsförändringar i olika åldersintervall 2016–2020

Ålder	SCB	Prognosår			Förändring		
	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020	Antal	Procent
0	1 183	1 321	1 390	1 441	1 484	163	12%
1-5	6 962	6 932	7 121	7 312	7 495	563	8%
6-9	6 203	6 183	6 102	6 134	6 162	-21	0%
10-12	4 444	4 582	4 732	4 823	4 828	246	5%
13-15	3 939	4 335	4 449	4 570	4 690	355	4%
16-18	3 461	3 620	3 927	4 182	4 472	852	24%
19-24	6 336	6 333	6 418	6 513	6 588	255	4%
25-34	11 384	11 680	12 263	12 783	12 970	1 290	11%
35-49	22 466	22 551	22 841	23 194	23 524	973	4%
50-64	17 122	17 559	17 925	18 279	18 574	1 015	6%
65-84	13 932	14 141	14 417	14 743	14 965	824	6%
85-w	1 927	1 960	1 961	1 961	2 004	44	2%
Totalt	99 359	101 198	103 547	105 933	107 757	6 559	6%

Diagram: Prognos för befolkningsutveckling i olika åldersgrupper 2017–2020

Diagrammet ovan visar att antalet födda barn under budgetperioden 2018–2020 ökar med cirka 12 procent vilket motsvarar 163 barn. Antalet barn i förskola 1–6 år väntas öka med cirka 7 procent eller drygt 618 barn. Även antalet barn i grundskolan väntas öka med undantag för yngre grundskolebarn, det vill säga barn i åldern 7–9 år som minskar med 75 barn. Antalet 10–12 åringar ökar med 246 barn och antalet 13–15 åringar ökar med cirka 8 procent eller 355 barn. Även antalet ungdomar i gymnasieåldern ökar relativt kraftigt. Ungdomar i gymnasieåldern 16–18 år ökar med cirka 24 procent vilket motsvarar 852 personer.

Diagram: Prognos för befolkningsutveckling av äldre i olika åldersgrupper 2017–2020

För gruppen äldre är förändringen störst i åldersintervallen 80–84 år där det sker en ökning med 309 personer eller med 17 procent.

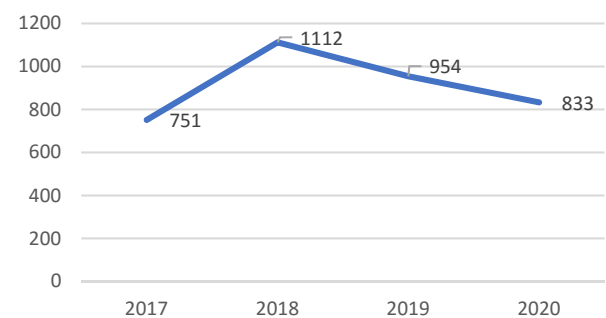
Prognosen är mest osäker när det gäller utvecklingen av antalet förskolebarn, eftersom en del av dem som kommer att börja i förskola under budgetperioden ännu inte är födda eller har flyttat till Nacka. I vilken grad prognosen blir uppfylld beror främst på nivån på bostadsbyggandet och därmed om inflyttningen till kommunen uppnås.

Bostadsbyggande

Kommunens mål är att till år 2030 ska 20 000 bostäder byggas, varav 13 500 på västra Sicklaön. Med den nuvarande takten i antagna detaljplaner och byggstarter är förutsättningarna att nå målet mycket goda.

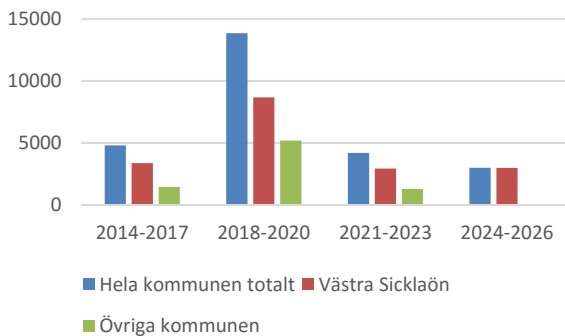
Befolkningsprognosen förutsätter ett bostadsbyggande som grundar sig på stor inflyttning. Antalet nya bostäder börjar öka kraftigt under 2018 men det är en förskjutning i bostadsbyggandet som gör att bostäderna kommer något senare än i den tidigare prognosen. Enligt bostadsprognosen från augusti väntas det faktiska antalet färdigställda bostäder under 2018–2019 bli sammanlagt 2 900. Områden med stor inflyttning 2018–2020 är Finnboda, Kvarnholmen, Alphyddan, Nacka strand, Järla sjö och Tollare.

Diagram: Prognos över kommunens inflyttningsbara bostäder 2017–2020

En stor volym bostäder beräknas antas inom den kommande treårsperioden. I dagsläget pågår 80 detaljplaner som innehåller 12 000 bostäder och fler projekt beräknas starta inom en nära framtid. Bedömningen är att med den nuvarande takten i antagna detaljplaner och byggstarter är förutsättningarna för att uppnå bostadsmålet mycket goda.

Diagram: Bostäder beräknade i antagna och planerade detaljplaner 2014-2026

Kommunens utgångsläge

Under 2017 väntas kommunen överträffa budgeterat resultat med god marginal. Kommunens finansiella ställning är god och verksamheten bedrivs på ett sätt som är förenlig med god ekonomisk hushållning.

Nacka står inför en period av stark tillväxt. En förutsättning för att möta befolkningstillväxten och kraven på fler förskolor, skolor, fritidsanläggningar och äldreboenden är god ekonomisk hushållning. Uppföljning av de finansiella resultatindikatorerna i tertialbokslut 2 visar att kommunens finansiella ställning är god och att Nacka kommun når upp till lagkravet på god ekonomisk hushållning. Det innebär att kommunen är rustad för ett ökat investeringsbehov. De flesta nämnder och verksamheter prognostiserar ett resultat i balans med budget eller överskott i år. Kommunen som helhet väntas överträffa budgeterat resultat med god marginal. I tertialbokslut 2 prognostiserar kommunen ett positivt resultat på 499 miljoner kronor för 2017.

Kommunens investeringstakt är hög. Fram till sista augusti var nettoinvesteringarna 634 miljoner kronor vilket motsvarar en uppbyggnadsgrad på 50 procent. Prognosen för 2017 pekar på nettoinvesteringar på närmare 1,3 miljarder kronor och trots omfattande nettoinvesteringar är självfinansieringsgraden av investeringarna hög. Dessutom har kommunen vid sista september inga lån utöver checkkredit, vilket är historiskt och tämligen unikt inom den kommunala sektorn.

För skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsvisar prognosen för 2017 på ett överskott.

God måloppfyllelse

Analyserna i tertialbokslut 2 visar att den övergripande måloppfyllelsen för 2017 ser ut att bli god. Nacka kommun är en attraktiv skolkommun och elevernas resultat ligger fortsatt i topp. Många vill bo i Nacka och det byggs och planeras bostäder och arbetsplatser. Företagsklimatet är bland landets bästa och många nya företag startar. Kommunen arbetar aktivt för att stödja nyanlända nackabor till egen bostad och försörjning. Nacka har också stigit kraftigt i nationell miljöranking.

Utmaningar

Förutom behovet av ytterligare investeringar är brist på kvalificerad arbetskraft en utmaning. Det gäller inom många områden, exempelvis stadsbyggnad, social omsorg och välfärdstjänster, där det har blivit allt svårare att rekrytera. När kommunen nu växer fortare än tidigare blir det viktigt att välfärdstjänster och infrastruktur utvecklas i motsvarande takt.

En annan utmaning är utvecklingen på bostadsmarknaden med högre ränteläge, skuldkvot och amorteringar. Framkomligheten kommer också att vara en viktig fråga de kommande åren då kommunen växer och Slussen byggs om. Trygghetsfrågor blir allt viktigare då inbrotten i kommunen ökat kraftigt det senaste året.

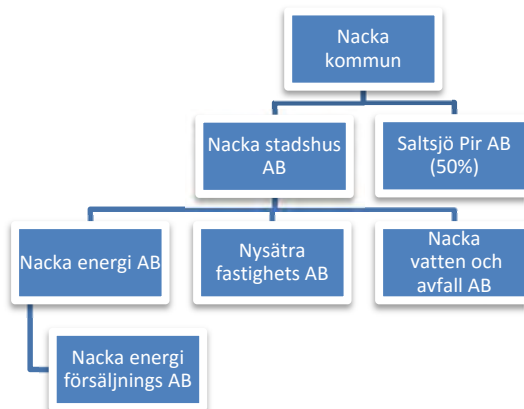
Kommunens bolag

Nacka kommun äger ett fåtal kommunala bolag med egen verksamhet. Nacka vatten och avfall AB och Nacka Energi AB är de två bolag som bedriver en aktiv verksamhet. Nysätra fastighets AB är under likvidation. Nacka Stadshus AB har till uppgift att äga och förvalta de två bolagen och är moderbolag i "stads-huskoncernen".

De kommunala bolagen följer samma regler och styrande dokument som Nacka kommun gör. Nacka vatten och avfall AB och Nacka Energi AB ska när de utför sina uppgifter bidra till kommunens vision om

"öppenhet och mångfald" och att kommunens övergripande mål nås.

Organisationsbild Nacka kommuns bolag

Under våren 2017 påbörjades likvidation av Nysätra fastighets AB. Bolaget bedriver ingen verksamhet efter att fastigheten i bolaget såldes till Nacka kommun i december 2016. En likvidation tar cirka åtta-tio månader att slutföra. Aktieinnehavet i Saltsjö Pir AB ska avyttras under 2017. Avyttringen sker i enlighet med det ursprungliga konsortialavtalet som tecknades när bolaget bildades. I tabellen nedan redovisas resultat efter finansiella poster i bolagen.

Tabell: Resultat efter finansiella poster i kommunens belägda bolag 2015-2018, tusentals kronor

	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 (T2)	Budget 2018
Nacka energi AB	35 669	45 468	56 400	50 500	67 300
Nacka energi försäljnings AB	2 821	3 825	2 700	2 100	2 600
Nacka vatten och avfall AB	-	0	0	0	0
Nysätra fastighets AB	1 105	73 636	0	0	-

Förslag till budget 2018

Tabell: Resultaträkning 2016–2020, miljoner kronor

Resultaträkning	2016	2017	2017	2018	2019	2020
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar, jämförelsestörande poster och realisationsvinster	-4 511	-4 690	-4 732	-4 841	-4 469	-4 934
Realisationsvinster försäljning tomträtter	0	0	587	0	0	0
Övriga realisationsvinster	55	1	1	1	1	1
Avskrivningar	-221	-225	-227	-221	-229	-235
Verksamhetens nettokostnader	-4 676	-4 914	-4 371	-5 062	-4 697	-5 168
Skatteintäkter (inkl avräkning)	4 997	5 184	5 224	5 401	5 585	5 832
Inkomstutjämnning	-505	-515	-552	-574	-535	-526
Kostnadsutjämnning	291	314	294	325	332	340
LSS-utjämnning	-105	-84	-83	-103	-105	-108
Regleringsavgift/bidrag	-3	1	-1	15	46	71
Införandebidrag	64	36	36	10	0	0
Fastighetsavgift	142	143	150	155	155	155
Skattenetto	4 879	5 079	5 067	5 227	5 478	5 763
Utdelning kommunala bolag	18	27	27	27	27	27
Finansiella intäkter	4	6	6	15	15	15
Finansiella kostnader	-50	-31	-31	-34	-60	-89
Finansnetto	-28	1	1	7	-18	-47
Resultat före extraordinära poster	175	166	698	173	762	548
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	175	166	698	173	762	548
varav exploateringsreavinster	9	64	48	73	611	317
Balanskravsresultat	108	165	110	172	761	547
Årets resultat exklusive exploateringsreavinster	166	102	650	100	151	231

I budgeten prioriteras satsningar på främst skola, äldreomsorg, miljö och att sänka kommunalskatten med 10 öre. Resultatet för år 2018 är budgeterat till 100 miljoner kronor, exklusive exploateringsreavinster, vilket är strax under kommunens finansiella mål på 2 procent.

Balanskravsresultatet

Enligt kommunallagen ska kommunens intäkter vara större än kostnaderna, det uttrycks i det så kallade balanskravet. Balanskravsresultat är årets resultat rensat från intäkter och kostnader som inte hör till den löpande verksamheten. Det innebär exempelvis att reavinster från försäljning av anläggningstillgångar dras av från årets resultat.

För 2018 uppgår detta till 172 miljoner kronor vilket är högre än 2017. Åren 2019 och 2020 ökar balanskravsresultaten. Dessa år kommer försäljning av mark för bostadsbyggande att generera realisationsvinster, vilket gör att de budgeterade resultaten blir väsentligt högre.

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning. För att uppnå en god ekonomisk hushållning behövs en resultatmarginal för att hantera oförutsedda händelser och svängningar i ekonomin samt för att finansiera nödvändiga investeringar. Kommunens finansiella mål är ett resultat på minst 2 procent av skatter och bidrag, vilket 2018

motsvarar ett underliggande resultat på 105 miljoner kronor exklusive reavinster för exploatering. Sveriges kommuner står inför stora befolkningsförändringar som ökar kostnadstrycket ytterligare. Fler äldre driver upp kostnaderna i äldreomsorgen och fler barn driver upp kostnaderna i skolan. De ökade skatteintäkterna räcker för att kompensera för volymer och vissa satsningar. För att nå resultatmålen behövs effektiviseringar och omprioriteringar. Digitalisering och smarta processer kan vara ett sätt att effektivisera.

Tabell: Verksamhetens nettokostnader 2016–2020, miljoner kronor

Verksamhetens nettokostnader	2016 Bokslut	2017 Budget	2017 Prognos	2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
Kommunstyrelsen	-142,3	-110,8	-161,4	-121,7	-119,2	-117,7
Kommunfullmäktige	-5,8	-5,7	-5,7	-6,0	-6,0	-6,0
varav revision	-2,0	-2,3	-2,3	-2,5	-2,5	-2,5
Kommunstyrelsen	-69,6	-32,2	-60,9	-39,3	-36,3	-34,3
varav Kommunstyrelsen	-51,5	-32,2	-45,9	-39,3	-36,3	-34,3
varav saneringskostnader	-18,0		-15,0			
Stadsledning & stödenheter	-92,4	-87,6	-87,6	-89,6	-89,6	-89,6
Enheten för bygg- och anläggning	8,3	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Enheten för fastighetsförvaltning	38,2	38,0	38,0	39,0	39,0	39,0
Brandförvar	-37,4	-38,2	-38,2	-38,8	-39,3	-39,8
Myndighet- och huvudmannaeenheter	8,5	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0
Produktion:	7,9	11,9	-6,0	13,0	13,0	13,0
Välfärd Skola	9,3	9,2	5,0	10,0	10,0	10,0
Välfärd Samhällsservice	-1,4	2,7	-11,0	3,0	3,0	3,0
KS oförutsett		-12,0	-12,0	-15,0	-15,0	-15,0
Arbets- och företagsnämnden	-180,0	-177,8	-186,6	-182,0	-211,9	-227,9
Fritidsnämnden	-137,9	-146,2	-146,2	-155,4	-162,8	-164,6
Kulturnämnden	-131,1	-135,1	-135,1	-138,8	-141,7	-143,9
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-30,6	-31,9	-31,9	-31,6	-31,6	-31,6
Natur- och trafiknämnden	-214,3	-235,1	-216,4	-243,1	-249,2	-254,6
Socialnämnden	-673,7	-717,8	-707,7	-727,1	-749,5	-766,0
Utbildningsnämnden	-2 580,6	-2 710,7	-2 687,7	-2 796,7	-2 881,3	-2 970,8
Äldrenämnden	-723,9	-775,1	-764,8	-807,3	-826,0	-844,8
Överförmyndarnämnden	-7,4	-7,6	-7,6	-8,7	-8,7	-8,7
Summa nämnder	-4 821,8	-5 060,1	-5 057,4	-5 227,5	-5 396,9	-5 545,7
Tunnelbana	-3,1	-13,5	-41,0	-13,5	-16,8	-20,8
Finansiell verksamhet	267,1	383,3	366,2	399,7	945,0	632,7
Totalt	-4 557,8	-4 690,3	-4 732,2	-4 841,3	-4 468,8	-4 933,8

Verksamhetens nettokostnader

I avsnittet redovisas vilka ekonomiska konsekvenser budgetförslaget får för nämnderna.

Verksamhetens nettokostnader beräknas 2018 uppgå till 4,8 miljarder kronor. Intäkter i verksamheten kommer främst från avgifter och taxor samt från statliga bidrag. De statliga bidragen är dels generella och kan användas där kommunen anser att det behövs mest, dels riktade till specifika verksamheter. Det kan till exempel handla om att kompensera för kostnader för flyktingmottagande eller till kvalitetsutveckling inom skolan. Flertalet av de specialdestinerade statsbidragen är kopplade till prestationskrav. Exempel på taxor som ändras eller tillkommer är taxor inom miljö- och stadsbyggnadsområdet, upplå-

telse av offentlig plats, taxa vid försäljning och tillsyn av e-cigarett och påfyllningsbehållare, avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem samt VA- och avfallstaxa. Se bilaga 3.

Verksamhetens kostnader uppgår till drygt 6 miljarder kronor. De största kostnadsposterna är löner och sociala avgifter till kommunens anställda, som står för cirka en tredjedel av de totala kostnaderna.

Utifrån kommunens verksamheter går hälften av pengarna till utbildningsområdet och en tredjedel till vård och omsorg (inklusive individ och familjeomsorg). Nackas övriga verksamheter står för mellan 1 och 5 procent vardera av den resterande delen. Det är exempelvis fritid och kultur, gata, väg och park, arbetsmarknadsåtgärder, vuxenutbildning, räddningstjänst och politisk verksamhet.

Fördelning av nettokostnaderna per nämnd, i procent

Nämndernas nettokostnader budgeteras för 2018 till 5,2 miljarder kronor. Jämfört med budget 2017 har nämndernas nettokostnader ökat med 167 miljoner kronor.

Ökningen består främst av:

- volymökningar, cirka 108 miljoner kronor,
- checkökningar, cirka 59 miljoner kronor.

Av volymökningarna går den största kompensationen till utbildningsnämnden 56 miljoner kronor, äldre- och nämnden 20 miljoner kronor och natur- och trafiknämnden 9 miljoner kronor.

För 2018 finns riktade satsningar där checkarna höjs med totalt:

- checkarna för grundskola, grundsärskola och förskoleklass räknas upp med 2 procent
- checkar för förskola och pedagogisk omsorg räknas upp med 0,7 procent
- gymnasieskolan räknas upp med 1,8 procent
- musikskolans check ökar med 0,5 procent
- för äldre med särskilt boende höjs checken med 1,6 procent
- för äldre och yngre med hemtjänst, ledsagning och avlösning ökar checken med 2 procent
- checkarna för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) avseende gruppboende höjs med 1,1 procent
- avgiften till Södertörns brandförsvaret räknas upp med sammanlagt 2 procent

Återställande av tidigare års underskott i den kommunala produktionen

För att återställa de tidigare upparbetade underskotten i de kommunalt drivna produktionsverksamheterna finns ett budgeterat överskott på cirka 0,5 procent av omslutningen, för Valfärd skola innebär det 10 miljoner kronor och för Valfärd samhällsservice 3 miljoner kronor. Detta är en central del av styrningen för att kunna planera långsiktigt och för att skapa konkurrensneutrala villkor mellan kommunalt och privat drivna verksamheter.

Finansiell verksamhet

Inom finansiell verksamhet finns övergripande verksamhetskostnader budgeterade, bland annat pens-

ioner, vissa statsbidrag och realisationsvinster. Den finansiella verksamheten har ett budgeterat överskott på 400 miljoner kronor för 2018. Pensioner, förutom det som påförts nämnderna via PO-pålägget, beräknas uppgå till 87 miljoner kronor år 2018, vilket främst består av kostnader för pensioner intjänade före 1998. Se bilaga 5.

Statsbidrag uppgår till 90 miljoner kronor, där statsbidrag för bostadsbyggande utgör en stor del med 20 miljoner kronor och den så kallade välfärdsmiljarden med 17 miljoner kronor. Övriga poster är statsbidrag för maxtaxan för förskolan, för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt för flyktingmottagande.

Inom övergripande poster redovisas även realisationsvinster som är 73 miljoner kronor år 2018. De ökar kraftigt till 611 miljoner kronor år 2019 och därefter till 317 miljoner kronor år 2020. Huvuddelen av reavinsterna kommer från försäljning av mark för bostadsbyggande, exempelvis områden i centrala Nacka, Boo, Norra Skuru och Ältadalen.

Pris- och lönekomensation

Trots en fortsatt snabb tillväxt i svensk ekonomi beräknas inflationen under de närmaste 12 månaderna minska något. Det beror delvis på en starkare krona och fortsatt relativt begränsade löneökningar. Prisökningstakten är under 2017 relativt låg, den procentuella årliga förändringen av KPI 2018 beräknas till 1,8 procent, men fortsätter att stiga framöver till följd av efterhand allt högre räntor. Lönekostnaderna (inklusive sociala avgifter) förväntas enligt Sveriges Kommuner och Landsting öka med 3,1 procent under år 2018.

Budgeten ger ingen generell komensation för löne- och prisökningar under budgetperioden 2018-2020. Kommunen ser dock stora överskott och planerar därför för fortsatta checkhöjningar 2019-2020 och nivå på dessa avgörs i kommande budgetprocesser.

I och med att löneavtalen med stor sannolikhet kommer att hamna över den föreslagna komensationen

för pris- och löneökningar behövs effektiviseringar eller produktivitetsoökningar för att de ekonomiska ramar ska hålla.

Personalomkostnadspålägg (PO-pålägg)

Personalomkostnadspålägget är en procentsats som läggs på varje lönekrona. Syftet är att täcka för lagstadgade arbetsgivaravgifter, särskild löneskatt, avtalade sjuk- och olycksfallsförsäkringar samt avtalspensioner. Det är viktigt att ha ett PO-pålägg för att täcka de kostnader som kommunen har kopplade till personalkostnader. Från och med 2017 gäller ett enhetligt PO-pålägg för anställda upp till 65 år.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) ger föreslagna referensvärden för PO-pålägg för kommuner på 39,20 procent. En tydlig trend är att kostnader för avtalspensioner ökar och även kommer att fortsätta öka under planperioden. Då Nacka kommun, liksom Stockholmsregionen, har ett högre löneläge än stora delar av övriga landet blir även avtalspensionerna högre och därmed även ett behov av högre PO-pålägg. PO-pålägget lämnas oförändrat på 42,08 procent.

Tabell: Jämförelse med andra kommuner av PO-pålägget

PO-pålägg i procent	< 65 år	> 65 år	Förtroendevalda
Sveriges kommuner och landsting	39,20	21,96	
Nacka	42,08	22,00	31,42
Danderyd	38,33	21,96	31,42
Solna	37,00	37,00	29,92
Tyresö	39,20	21,96	
Täby	39,23	39,23	31,42

Internräntan

Internräntan lämnas oförändrad på 2,5 procent. Internräntan ska spegla en långsiktig finansieringsnivå.

Internhyror

Hyran för verksamhetslokaler lämnas generellt oförändrad på 2017 års nivå. Vid omförhandling av hyror för bostäder ska de ligga i nivå med övriga hyror i Nacka. Hyresintäkter från stadshuset debiteras för närvarande per medarbetare.

Skatteintäkter, utjämnings- och statsbidrag

Tabell: Kommunens skattenetto 2016-2020, miljoner kronor

Skattenetto	2016		2017		2018		2019		2020	
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan				
Skatteintäkter (inkl avräkning)	4 997	5 184	5 224	5 401	5 585	5 832				
Allmän kommunalskatt	5 013	5 214	5 254	5 418	5 585	5 832				
Avräkning	-16	-30	-31	-18	0	0				
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	-70	-105	-156	-173	-107	-69				
Inkomstutjämningsbidrag	-505	-515	-552	-574	-535	-526				
Kostnadsutjämningsbidrag	291	314	294	325	332	340				
Införandebidrag	64	36	36	10	0	0				
Regleringsavgift/bidrag	-3	1	-1	15	46	71				
LSS	-105	-84	-83	-103	-105	-108				
Fastighetsavgift	142	143	150	155	155	155				
Flyktingersättning + Byggbonus	47	0	0	0	0	0				
Summa skattenetto	4 926	5 079	5 067	5 227	5 478	5 763				

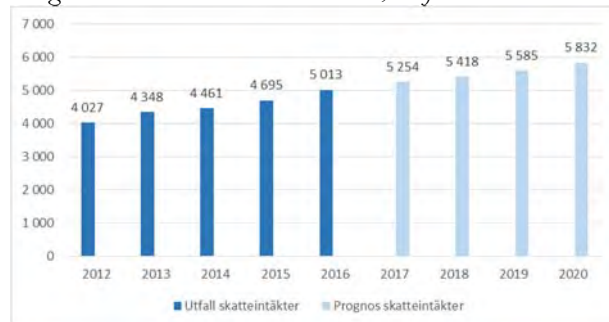
Kommunens verksamhet finansieras i huvudsak av skatteintäkter. Drygt 80 procent av intäkterna är skatter. Personer med förvärvsinkomst betalar kommunal skatt till kommunen och landstinget där de är folkbokförda.

Det kommunala utjämningsystemet finns för att alla kommuner ska ha förutsättningar att ge likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och olika strukturella förhållanden. Skillnader i skattesatser ska i huvudsak spegla skillnader i effektivitet, service- och avgiftsnivå. Utjämningsystemet består av fem olika delar; inkomstutjämningsbidrag, kostnadsutjämningsbidrag (som består av flera olika delmodeller), strukturbidrag, införandebidrag och regleringsbidrag/regleringsavgift. Dessutom finns ett kostnadsutjämningsystem för kostnader kopplade till Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS-kostnader). Nacka kommun är en av få kommuner i landet som ger bidrag in i systemet, sammantaget 173 miljoner kronor under 2018 inklusive fastighetsavgift. Störst mottagare i landet är Malmö och Göteborg.

Skatteintäkter 2018–2020

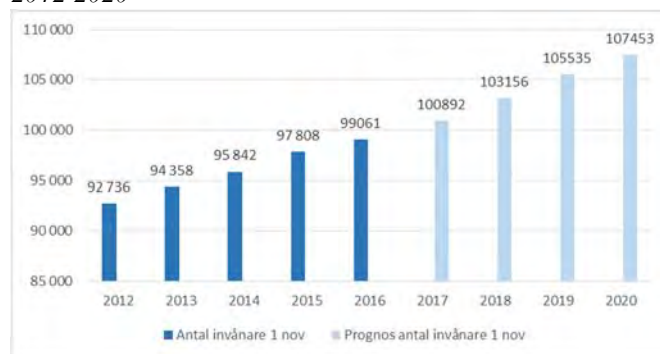
Skatteintäkterna beräknas uppgå till 5,4 miljarder kronor 2018, en ökning med 164 miljoner kronor mot prognos för år 2017. De kommunala skatteintäkterna är främst beroende av hur skatteunderlaget utvecklas i hela landet och av kommunens folkmängd. Kommunens skatteprognos utgår från en skattesats på 18:43, vilket är den sjunde lägsta i landet 2017 (riksgenomsnitt 20:75).

Diagram: Skatteintäkter 2012-2020, miljoner kronor

Skatteprognosen för år 2018 baseras på en prognos att folkmängden i Nacka kommun 1 november 2017 är 100 892 invånare, vilket är 1 831 fler än samma tid år 2016. Nacka kommun beräknas under kommande treårsperiod växa med 6,5 procent.

Diagram. Antalet invånare i Nacka kommun 1 november 2012-2020

Utgörning och generella statsbidrag

Sammantaget är Nacka kommun nettobidragsgivare till utjämningsystemet. Kommunen betalar en avgift i inkomstutjämningsbidrag (inklusive införandebidrag) och LSS-utjämningsbidrag, men erhåller en kompensation i kostnadsutjämningsbidrag.

Tabell: Utjämningsbidrag mellan kommunerna 2014-2020, miljoner kronor

Utgörning mellan kommunerna	Utfall	Utfall	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inkomstutjämningsbidrag	-350	-371	-505	-552	-574	-535	-526
Kostnadsutjämningsbidrag	255	257	291	294	325	332	340
Införandebidrag	57	17	64	36	10	0	0
Regleringsavgift/bidrag	22	-4	-3	-1	15	46	71
LSS	-108	-111	-105	-83	-103	-105	-108
Fastighetsavgift	134	138	142	150	155	155	155

Inkomstutjämningsystemet och införandebidraget

Inkomstutjämningsystemet är ett fördelningssystem som utgår från respektive kommuns skattekraft. Kommuner med låg skattekraft får ett större bidrag per invånare och kommuner med hög skattekraft, som Nacka, får betala en avgift till systemet. De fåtal kommuner som har en skattekraft över 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i riket betalar en avgift in i systemet. Nacka kommun har 2017 en skattekraft på 129,9 procent.

För 2018 prognosticeras en avgift på drygt 574 miljoner kronor. Varje invånare i Nacka kommun bidrar med knappt 5 700 kronor.

Kostnadsutjämningsystemet och LSS-utjämningsystemet

Kostnadsutjämningsystemet utjämnar för strukturella skillnader beroende på demografi, invånarnas behov och produktionsvillkor, som exempelvis löner, och geografi. Det är ett relativt system där den egna kommunen jämförs med medelkommunen. Grundtanken är att alla kommuner ska ha samma ekonomiska förutsättningar. Modellen består av tio delmodeller; förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, barn med utländsk bakgrund, befolkningsförändringar, bebyggelsestruktur, löner och kollektivtrafik.

Kostnadsutjämningsystemet innebär att kommuner som har en gynnsam struktur får skjuta till medel till kommuner som har en mindre gynnsam sådan. Systemet ska inte utjämna för de kostnadsskillnader som beror på varierande ambitionsnivå, effektivitet och avgifter. Det är ett inomkommunalt system, det vill säga utan statlig finansiering.

För 2018 prognosticeras kostnadsutjämningsystemet till att Nacka kommun får cirka 325 miljoner kronor och i LSS-utjämningsystemet betala en avgift på 103 miljoner kronor. Beräkningen av kostnadsutjämningsystemet görs inom tio olika delområden, där åldersstrukturen är en av många variabler.

Regleringsavgiften

Regleringsposten i utjämningsystemet är till för att justera för mellanskillnaden mellan bidragen och avgifterna i inkomstutjämningsystemet, kostnadsutjämningsystemet och strukturbidraget i förhållande till de anslagsposter som riksdagen anvisat.

När summan av samtliga bidrag, minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp staten beslutat tillföra kommunerna, får alla kommuner ett regleringsbidrag, i annat fall en regleringsavgift. Konstruktionen är till för att statens kostnader inte ska påverkas av den fastställda nivån i inkomstutjämningsystemet.

Regleringsposten för Nacka kommun beräknas år 2018 bli ett bidrag på 15 miljoner kronor (+151 kronor per invånare) för att därefter öka till 70 miljoner kronor 2020 (669 kronor per invånare).

Riktade statsbidrag 2018

Regeringens budgetproposition för 2018 innehåller flera riktade statsbidrag. I stort sett alla är sådana som pågått eller aviserats sedan tidigare, endast ett fåtal är nya. Här lyfts statsbidrag som aviserats inom olika områden fram. Det finns fortfarande många oklarheter kring vad de kommer att innebära, till exempel kring fördelningsprinciper och faktiska belopp för Nacka. Kommunstyrelsen återkommer till kommunfullmäktige med en närmare specifikation i tertialboksutslut 1 2018, inom ramen för uppdraget att bevaka statsbidragen.

Inom utbildningsområdet handlar de största beloppen om asylsökande samt satsningar på lärarlöner. Inom natur- och trafiknämndens område finns möjlighet att söka statsbidrag i form av statlig medfinansiering från Trafikverket för investeringsprojekt. Nedan visas vilka ansökningar om bidrag som gjorts för 2017 och 2018. Kommunen har inte fått besked om bidragen, men den högsta summan som kan bli aktuell är hälften av ansökt belopp.

För arbets- och företagsnämnden avser de huvudsakliga statsbidragen ensamkommande barn och nyanlända flyktingar. För äldre och sociala områden går

största delen av de riktade statsbidragen till bemanning inom äldreomsorgen. För de riktade statsbidragen gäller i regel att de kräver motprestation så för intäkterna finns motsvarande kostnader.

I tabellen visas en uppskattning av vilka riktade statsbidrag som kan sökas inom respektive område. Tabellen visar också vilka kostnader som kommer med insatserna.

Tabell: Riktade statsbidrag 2018, miljoner kronor

Statlig ersättning	Bidrag	Kostnad	Netto
Utbildningsnämnden			
Asylsökande barn m. fl. i förskola och skola	12,0	-16,8	-4,8
Vissa barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige	0,2	-0,2	0,0
Omsorg på kvällar, nätter och helger	1,0	-9,0	-8,0
Utbildning för barn som vistas i landet utan tillstånd	0,2	-0,4	-0,2
Samordnare för nyanlända elever	0,4	-0,4	0,0
Summa	13,8	-26,8	-13,0
Välfräjd skola			
Lägstadiesatsningen	20,2	-20,2	0,0
Fritidshemsatsningen	5,0	-5,0	0,0
Skapande skola	1,1	-1,1	0,0
Karriärtjänster förstelärare	13,2	-13,2	0,0
Lärarionelyft	27,3	-27,3	0,0
Lovskolor	0,2	-0,2	0,0
Läsflyt i förskolan	0,7	-0,7	0,0
Läxhjälp	2,2	-2,2	0,0
Skolbibliotek	1,7	-1,7	0,0
Statsbidrag för handledare inom läsflytet	0,2	-0,2	0,0
Elefvärdskap personalförstärkning och specialpedagogiska insatser	0,6	-0,6	0,0
Vidareutbildning specialpedagogik	0,4	-0,4	0,0
Summa	72,8	-72,8	0,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden			
Bostadsbyggande	20,0	-20,0	0,0
Summa	20,0	-20,0	0,0
Natur- och trafiknämnden			
Tillgänglighetsanp bhopl Ångbåtsv	0,1	-0,3	-0,2
Ålgövägen, timglashållplats	0,2	-0,5	-0,3
Boovägen, hastighetsdämp åtg	0,4	-0,7	-0,3
Värmdövägen, östra sicklaön	1,7	-13,0	-11,3
Värmdövägen, boo	4,2	-10,0	-5,8
Åltabergsvägen/Skrubba	0,2	-0,4	-0,2
Summa	6,7	-24,9	-18,1
Arbets- och företagsnämnden			
Ensamkommande barn	95,0	-95,0	0,0
Etableringsättning nyanlända	60,0	-75,0	-15,0
Gymnasial vuxenutbildning	7,0	-20,0	-13,0
Summa	162,0	-190,0	-28,0
Socialnämnden och äldreomsorgen			
Stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen	14,3	-14,3	0,0
Överenskommelsen psykisk hälsa (PRIO-medel)	2,5	-2,5	0,0
Stärkt bemanningen inom sociala barn- och ungdomsvården	0,9	-0,9	0,0
Vård i nära relationer utvecklingsmedel			0,0
Utbildning som kombineras med arbete			0,0
Summa	17,7	-17,7	0,0
Välfräjd samhällsservice			
Ökad nattbemanning demensenheter	4,1	-4,1	0,0
Fallförebyggande aktiviteter	0,6	-0,6	0,0
Ökade möjligheter till arbete enligt demensriktlinjerna	0,4	-0,4	0,0
Pilotprojektet Case Manager som servicefunktion	0,8	-0,8	0,0
Anställning av 4 extra personliga ombud	1,2	-1,2	0,0
Summa	7,2	-7,2	0,0
Total summa:	300,2	-359,3	-59,1

Finansiella intäkter och kostnader

Nacka kommuns finansnetto, det vill säga skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader, beräknas vara i balans 2018. De finansiella intäkterna ökar. Kommunen beräknas vid ingången av år 2018 ha en mycket låg låneskuld, vilket ger en låg finansiell kostnad. Åren 2019–2020 ökar skuldsättningen till följd av en ökad investeringstakt och därmed ökat upplåningsbehov. Räntenivåerna förväntas därefter stiga.

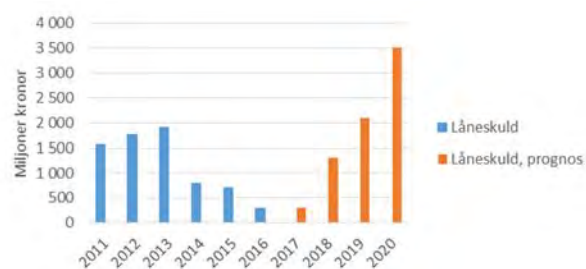
Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna ökar 2018 med 10 miljoner kronor till 42 miljoner kronor. Utdelning från Nacka energi AB utgör den största intäktsposten och uppgår 2018 till 27 miljoner kronor. Räntor på lån till koncernens bolag uppgår till 12 miljoner kronor, vilket är något högre än tidigare år. Det beror främst på att Nacka vatten och avfall AB har ett ökat lånebehov för investeringar. Nacka vatten och avfall AB ska betala ersättning för koncerngemensamma kostnader såsom exempelvis koncernledning, internbank och koncernredovisning på 2 miljoner kronor.

Finansiella kostnader

I slutet av september 2017 löste kommunen det sista lånet och har nu inga lån. En starkt ekonomistyrning med positiva resultat tillsammans med försäljningar har bidragit till att skulder har kunnat amorteras av. Utan de två större fastighetsförsäljningarna till Rikshem och Hemsö, som kommunfullmäktige beslutade om 2014 och 2016, hade lånen varit betydligt högre och räntekostnaderna år 2018 skulle vara cirka 65 miljoner kronor högre.

Diagram: Kommunens låneskuld 2011-2020, miljoner kronor

Dagens låga låneskuld är en god plattform inför framtiden, då lånebehovet återigen förväntas öka till följd

av stora investeringsbehov i samband med befolkningstillväxten. Låneskulden beräknas uppgå till 1,3 miljarder kronor per den sista december 2018.

De finansiella kostnaderna kommer att öka de kommande åren till följd av en ökad upplåning för planerade investeringar. Kommunen har en checkkredit på 1 miljard kronor. Den största kostnadsposten är ränta på lån, som beräknas uppgå till 17 miljoner kronor 2018, vilket är 30 miljoner lägre än plan i Mål och budget 2017–2019. Räntan på pensioner beräknas uppgå till 12 miljoner kronor 2018.

En mer aktiv finansförvaltning och det för närvarande låga ränteläget gynnar kommunen.

Tabell: Finansnetto 2011-2020, miljoner kronor

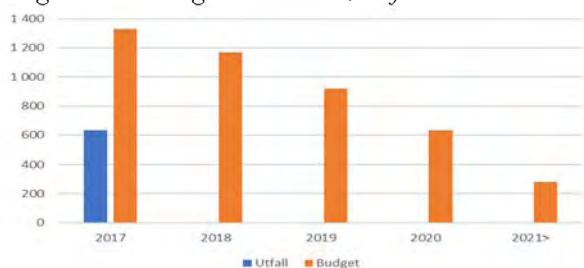
Finansnetto	2016		2017		2018	2019	2020
	Mnkr	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Finansiella intäkter	22	32	32	42	42	42	42
Ränta på lån till koncernen	3	5	5	12	12	12	12
Utdelning från Nacka Energi AB	18	27	27	27	27	27	27
Ränta på utlåna lån	0	1	1	1	1	1	1
Övriga finansiella intäkter	1	0	0	2	2	2	2
Finansiella kostnader	-50	-31	-31	-34	-60	-89	-89
Ränta lån	-44	-16	-16	-17	-38	-63	-63
Finansiell pensionskostnad	-3	-9	-9	-12	-16	-20	-20
Övriga finansiella kostnader	-4	-6	-6	-6	-6	-6	-6
Totalt	-28	1	1	7	-18	-47	-47

Investeringar

I ett växande Nacka är det viktigt att kommunen investerar för nuvarande och nya invånare. Investeringstakten behöver öka under 2018-2021 och senare. De största investeringarna sker inom fastighetsområdet, exploatering samt inom gator och vägar.

Kommunen har hittills beslutat om investeringar för 3,8 miljarder kronor under åren 2017-2021. Figuren visar hur investeringsbudget ser ut för perioden. Utfallet för 2017 avser perioden januari-augusti.

Diagram: Investeringar 2017-2021, miljoner kronor

Nya investeringsmedel

Investeringsbudgeten innehåller tillkommande medel med 1,3 miljarder kronor för åren 2017–2020. De tillkommande investeringarna beräknas generera årliga kapitaltjänst- och driftkostnader med sammanlagt cirka 63 miljoner kronor.

Tabell: Nya och tillkommande investeringsmedel 2017-2020, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projekt-budget	Förslag nytt beslut	Ny projekt-budget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021 och senare	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostnad
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto		
Enheten för bygg- och anläggning (KS)	-78,0	-789,2	-867,2	-28,2	-201,2	-310,3	-231,0	-18,5	-27,7	-5,0
Enheten för fastighetsförvaltning (KS)	-300,0	-210,0	-510,0	0,0	-110,0	-50,0	-50,0	0,0	-13,0	-0,7
Exploateringsenhet (KS)	-469,9	-95,9	-565,8	-39,9	-4,3	1,0	-78,5	25,8	0,0	0,0
Lantmäterienheten (KS)	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Produktionsenhet (KS)	0,0	-41,5	-41,5	0,0	0,0	0,0	-41,5	0,0	-8,0	0,0
Natur- och trafiknämnden	0,0	-128,1	-128,1	0,0	-43,5	-5,8	-78,8	0,0	-8,6	0,0
Totalt tillkommande investeringsmedel	-947,9	-1 265,2	-2 113,1	-68,1	-359,5	-365,1	-479,8	7,3	-57,3	-5,7

De största investeringsutgifterna avser:

- Boo gårds skola drygt 300 miljoner kronor
- Sigfridsborgs skola 270 miljoner kronor
- Kristallens förskola 90 miljoner kronor
- Boo gårds sporthall 50 miljoner kronor
- Sigfridsborgs sporthall 35 miljoner kronor
- komponentutbyten 150 miljoner kronor, varav förbättringar av förskole- och skolgardar 15 miljoner kronor
- bostäder för sociala ändamål 60 miljoner kronor
- inventarier för Valfärd skola 40 miljoner kronor
- förstudier inom exploatering 50 miljoner kronor
- reinvestering i vägnät 30 miljoner kronor
- reinvestering i gatubelysning 20 miljoner kronor
- reinvestering konstruktionsbyggnader 16 miljoner kronor
- cykelväg Värmdövägen etapp 3, 34 miljoner kronor

Tillkommande investeringsmedel prognosticeras till 70 miljoner kronor år 2017, 360 miljoner kronor år 2018, 365 miljoner kronor år 2019 samt 480 miljoner kronor för år 2020.

Samtliga tillkommande investeringar redovisas i bilaga 4. Nämndernas investeringar beskrivs kortfattat i respektive nämnds avsnitt under ”Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget”.

Exempel på investeringsprojekt är inom gator, vägar och parker reinvesteringar vägnät gatubelysning och konstruktionsbyggnader samt cykelbana i Boo. De största exploateringsprojekten är Centrala Nacka och detaljplan i Älta och norra Skuru.

Totala investeringar 2017–2020

De totala investeringarna för 2017 uppgår till 1,3 miljarder kronor vilket är 232 miljoner kronor högre än vid tertialbokslut 1. Det beror på att det finns förskjutningar av projekt från tertial 1 som inte blivit färdigställda som planerat. Kommunens totala budget för 2018 uppgår till 1,2 miljarder kronor för att sedan sjunka 2019 till 922 miljoner kronor och 2020 till 631 miljoner kronor.

Tabell: Nettoinvesteringar per nämnd 2017–2021, miljoner kronor

Investeringar per nämnd	Inkomster	Utgifter	Utfall T2		Budget	Budget	Budget	Budget	Budget	Totalt
			2017	2017	2018	2019	2020	2021 och senare	2017-	
			netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto		2021
Kommunstyrelsen (KS)	25	-580	-555	-1 153	-963	-827	-553	283	-3 212	
Stadsledningskontoret och stödenheter (KS)	0	0	0	-12	-12	0	0	0	-24	
Enheten för bygg och anläggning (KS)	0	-315	-315	-706	-422	-359	-264	-53	-1 803	
Enheten för fastighetsförvaltning (KS)	0	-45	-45	0	-110	-50	-50	0	-210	
Exploateringsenheten (KS)	25	-205	-180	-403	-383	-381	-197	336	-1 028	
Lantmäterienheten (KS)	0	0	0	-1	0	0	0	0	-1	
Välfärd skola (KS)	0	-16	-16	-30	-35	-35	-40	0	-140	
Välfärd samhällsservice (KS)	0	0	0	-2	-2	-2	-2	0	-7	
Arbets- och företagsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Fritidsnämnden	0	-1	-1	-3	0	0	0	0	-3	
Kulturnämnden	0	0	0	-1	-1	-1	-1	0	-3	
Natur- och trafiknämnden	-11	-67	-78	-174	-208	-94	-79	0	-555	
Socialnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Utbildningsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Äldrenämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Summa investeringar	14	-648	-634	-1 331	-1 172	-922	-631	283	-3 773	

Av den totala ramen på 1,2 miljarder kronor 2018 planeras 500 miljoner kronor att investeras inom fastighetsområdet. 383 miljoner kronor avser exploateringar och 200 miljoner kronor investeringar i gator och parker.

De största skolinvesteringarna 2018 är Boo gårds skola, Sigfridsborgs skola, Myrsjö skola och förskolan Kristallen.

Större idrottsanläggningar avser uppstart av multihall i Fisksätra, Boo gårds sporthall, Sigfridsborgs sporthall, utveckling Myrsjö sporthall och isolering av Björknäs ishall. Fisksätra idrottsplats och Skuru idrottsplats får nya konstgräsplaner. Därutöver ska nya 11-mannaplaner utredas vid Hellasgården, Skurubron, Orminge skola och Porsmosseverket.

Nämndernas arbete för att uppnå mål och budget

Avsnittet beskriver hur varje nämnd ska bidra till att uppfylla de övergripande målen och vad varje nämnd ska fokusera på utifrån sitt uppdrag. Här presenteras också nämndens framåtblick 2030 och resursfördelning för budgetperioden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen bereder ärenden och verkställer beslut åt kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att leda, samordna och ha uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen har också ett ansvar som egen nämnd för arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, fastighetsfrågor och markpolitik, exploateringsverksamhet, god livsmiljö, långsiktigt hållbar utveckling samt frågor som rör trygghet och säkerhet.

Nämndens fokusområde 2018–2020 i rollen att leda och samordna

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och attraktiva för anordnarna. Kvaliteten i alla verksamheter håller en hög nivå och förbättras över tid. Reellt inflytande och påverkan i alla verksamheter ökar.

I kommunstyrelsens roll att leda och samordna ingår att arbeta för kommunens vision och grundläggande värdering. Ambitionen att vara bäst på att vara kommun ska ständigt prägla alla verksamheter och beslut.

Arbete för att nå målet

Kundvalssystemet ska vårdas och utvecklas för att attrahera anordnare som ligger i framkant med att erbjuda tjänster av hög kvalitet till kunderna.

Hög kvalitet i alla verksamheter för att nå kommunens ambition om att vara bäst på att vara kommun. För att driva kvalitetsutveckling måste ett aktivt utvärderings- och utvecklingsarbete pågå kontinuerligt för att följa utvecklingen.

Kommunstyrelsen jobbar med kommunikation för att involvera nackaborna i kommunens verksamheter och stadsutveckling. Det ska bidra till att medborgarna upplever delaktighet och reellt inflytande och därmed är mer nöjda med kommunens verksamheter.

Nacka kommun berikas av mångfald, att människor är olika är en tillgång som berikar kommunens verksamheter.

Nacka kommun fokuserar på barnperspektivet och bästa utveckling i attraktiva livsmiljöer för alla, med särskilt fokus på människor med funktionsnedsättning. Nacka ska vara en jämställd kommun där män och kvinnor har samma möjligheter – i skolan, i föreningslivet och i arbetslivet. Kommunens arbete för jämställdhet ska bidra till uppfyllelse av de nationella målen för jämställdhetspolitiken. Det innebär exempelvis att kommunens resurser ska fördelas jämnt inom alla verksamheter och att Nacka ska vara lika tryggt och tillgängligt för både män och kvinnor.

Mångfaldskommittén inom kommunstyrelsen har i uppdrag att samordna, utveckla, följa upp och synliggöra kommunens arbete med jämställdhet, HBTQ, mångfald och barnperspektiv.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Säkerställa en aktiv strategisk planering för mark, bostäder, lokaler och anläggningar. Säkerställa blandad bebyggelse med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Säkerställa att minst halva Nacka är grönt och att invånare har nära till olika grönområden och vatten.

Nacka befinner sig i en period då tillväxttakten i kommunen mer än fördubblas. Det innebär möjligheter att öka kommunens attraktivitet, men det finns också utmaningar.

Arbete för att nå målet

Under perioden 2018–2020 är målet att 1 300 bostäder ska färdigställas varje år. För att Nacka fortsatt ska vara en bra kommun att bo i krävs en balans mellan bostäder och arbetsplatser. Det pågår en omfattande

planering för bostäder. Nu måste också arbetet med att säkerställa kommersiella fastigheter och välfärdsfastigheter utvecklas. Antalet nya nackabor beräknas öka med 6 559 invånare till år 2020.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Resultatöverskott ska ligga på långsiktigt hållbar nivå. Soliditeten ska öka över tid. Nya bostäder och nya arbetsplatser färdigställs enligt målen och är attraktiva över tid.

Tillväxten i Nacka ska vara stark och balanserad. Det innebär bland annat att den ska ske med ekologiska, sociala och ekonomiska hänsynstaganden.

Arbete för att nå målet

En ekonomi i balans när kommunen växer är av hög prioritet. Under budgetperioden ska resultatöverskotten nå 2 procent varje år. För att åstadkomma detta krävs effektiviseringar, nytänkande och fokusering på det kommunala uppdraget. Kommunalskatten planeras fortsatt att ligga på en låg nivå. Under en period av tillväxt är det också viktigt att styrningen bidrar till att ha en fortsatt god soliditet. Enligt kommunens finansiella målsättning ska investeringar till minst 50 procent finansieras med egna medel.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Kostnadseffektivitet - låg kostnad per invånare jämfört med andra kommuner på alla områden. Digitalisering som gör att kommunen är smart, enkel, öppen och tillgänglig för medborgarna. Öppen och proaktiv kommunikation och dialog på alla områden.

Kommunstyrelsen ska verka för att Nacka kommun är en smart, enkel och öppen kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära samspel med dem kommunen är till för.

Arbete för att nå målet

Hög kvalitet i alla verksamheter är målet för att nå kommunens ambition om att vara bäst på att vara kommun. För att kvaliteten ska stärkas måste verksamheten följas, utvärderas och utvecklas.

Nämndens fokusområde 2018–2020 – kommunstyrelsen i rollen som egen nämnd

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Kommunens verksamhet ska drivas med hög kvalitet, ständiga förbättringar och ligga i framkant inom sitt område. Attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta, friska och motiverade medarbetare. Utveckla dynamiskt företagsklimat i toppklass som främjar innovation och entreprenörskap.

Nacka kommun ska ha en konkurrenskraftig egen produktion av välfärdstjänster. En av kommunens största utmaningar är att attrahera kompetenta medarbetare. Utmaningen finns inom många områden, bland annat medarbetare inom omsorg, förskola och skola samt medarbetare inom stadsutveckling.

Arbete för att nå målet

Nacka kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med chefer som rekryterar för mångfald, inklusive jämställdhet och som arbetar aktivt med integration som resurs och strategi i kompetensförsörjningen - ”från praktikant/lärling till medarbetare/chef”. När Nacka växer ökar behovet av att både rekrytera och att behålla kompetenta medarbetare. Vi satsar därför på hållbart medarbetarengagemang och erbjuder attraktiva anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter för att än fler ska bli ambassadörer för att arbeta i Nacka. Vi inspirerar varandra till hälsosmarta val på arbetet och på fritiden för att främja hälsa och låga sjuktal.

Nacka kommun accepterar ingen diskriminering och arbetar för att motverka nedvärdering av människor på grund av kön, ålder, religion, etnicitet, sexuell läggning, könsidentitet eller funktionsnedsättning. Chefer och medarbetare arbetar med värdegrund och motverkar förhållanden i arbetsmiljön som kan ge upphov till kränkande särbehandling och diskriminering.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Skapa goda urbana lokaliseringförutsättningar för verksamheter och arbetsplatser inom olika branscher i kommersiellt attraktiva lägen. Utveckla infrastruktur som bidrar till stadsutveckling och ökad framkomlighet i nära samspel med regionala och nationella aktörer. Tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler, bostäder och anläggningar med högt nyttjande, låg energiförbrukning i giftfria och trygga miljöer.

Arbete för att nå målet

För att nackaborna ska uppleva sin hemkommun som en attraktiv livsmiljö måste en dialog föras med medborgarna om vad som är viktigt för dem. Då det finns många olika önskemål och behov måste prioriteringar göras mellan olika insatser. Insatserna ska göras där de har stor upplevd nytta för invånarna. Framkomligheten är viktig när kommunen växer och frågan kommer att följas aktivt under perioden. Inom fastighetsområdet byggs och planeras det för att kommunen ska ha tillräcklig kapacitet för att möta de nya medborgarna. Boenden för nyanlända är en av flera stora frågor för Nacka kommun.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokus

God tillgång till arbetskraft med relevant kompetens för strategiskt viktiga branscher. Stadsutvecklingsekonomi ska vara självfinansierad över tid. Övriga investeringar ska ha en hög självfinansieringsgrad. Kommunens eget markinnehav ska utvecklas så att det bidrar till minst 40 procent av bostäder och arbetsplatser av det samlade målet till 2030.

Arbete för att nå målen

Ett viktigt mål för Nacka kommun är att skapa goda förutsättningar för företag att verka i kommunen. Näringslivsstrategin är en viktig plattform för att få fram fler nystartade företag. Nacka kommun arbetar med att få fler nya arbetsplatser i det växande Nacka.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets förutsättningar och en väl fungerande process för att etablera nya företag. Säkerställa att kommunens markinnehav används på ett affärsmässigt sätt. Överskottsmål i kommunal produktion. Kostnadseffektivitet i alla verksamheter.

Arbete för att nå målet

Kommunstyrelsen bidrar till en stark och balanserad tillväxt genom effektiva stödprocesser exempelvis en ekonomiprocess som tar fram relevanta och korrekta underlag för beslut. Vidare stöttar kommunstyrelsen genom effektiva IT-system, personalstöd, beslutsstöd, juridisk kompetens, säkerhetsfunktion, kommunikation, externt kontaktcenter och internt servicecenter.

Framåtblick 2030

Nacka kommun står inför en stor tillväxt. Från dagens dryga 100 000 invånare kommer kommunen växa till drygt 140 000 invånare år 2030. En utmaning är att säkra en hållbar ekonomi på kort och lång sikt. De årliga resultaten måste hållas uppe och låneskulden hållas på en rimlig nivå under hela perioden. Kostnadseffektiviteten på alla områden är väsentlig. För att ha koll på den framtida ekonomin upprättas årligen en långtidsprognos där olika scenarios presenteras.

Att nya bostäder och arbetsplatser kommer till i rätt takt är viktigt. Effektivt planeringsarbete, genomförande och samspel med näringslivet är nyckelområden. Bebyggelsen ska vara blandad med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Minst halva kommunens yta kommer fortsätta att vara grön och invånarna i alla kommundelar har nära till vatten.

Att upprätthålla framkomligheten i alla trafikslag under hela perioden blir en utmaning. Satsning på cykelvägar har påbörjats.

Kvaliteten i alla verksamheter fortsätter att hålla en hög nivå och förbättras över tid. Invånarnas reella inflytande och påverkan ökar i alla verksamheter.

Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och anses fortsatt attraktiva för anordnarna. Det kommer att vara en utmaning att säkerställa bostäder, lokaler och mark för välfärdsverksamhet och kommersiella fastigheter genom hela tillväxtperioden. Att samordna kapacitetsbehovet blir en allt viktigare fråga. Samtidigt ska modernisering och underhåll av befintliga verksamhetslokaler ske.

Förmågan att kunna rekrytera kompetent och erfaren personal kommer att bli en utmaning inom flera områden. Inte minst inom stadsbyggnadsområdet där flera kommuner bygger bostäder och ökar den kommunala verksamheten. Att vara en attraktiv arbetsgivare är en viktig förutsättning och genom effektivt samspel utvecklar vi arbetsplatser med smarta arbetsätt.

Resursfördelning

Kommunstyrelsen tilldelas 150,2 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 13,9 miljoner kronor, eller 10,2 procent, jämfört med budgeten för 2017.

Tabell driftbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018		
				Volym	Satsning		tkr	%	
Kommunfullmäktige	-5 791	-5 728	-5 728			-300	-6 028	-300	5,2
- varav revision	-1 823	-2 211	-2 211			-200	-2 411	-200	9,0
Kommunstyrelsen	-69 547	-32 355	-60 900	-5 000	-1 950	-39 305	-6 950	-6 950	21,5
- varav saneringskostnader	-18 102		-15 000						
Stadsledningskontoret och stödenheter	-92 445	-87 513	-87 600	1 138	-3 200	-89 575	-2 062	-2 062	2,4
Myndighet och huvudmänna	8 543		-1 000						-
Enheten för bygg och anläggning	8 303	3 015		-3 015			-3 015	-3 015	-100,0
Enheten för fastighetsförvaltning	38 178	38 000	38 000	1 000		39 000	1 000	1 000	2,6
Brandförsvaret	-37 427	-38 160	-38 160	-656		-38 816	-656	-656	1,7
KS oförutsett		-12 000	-12 000			-3 000	-15 000	-3 000	25,0
Tunnelbana	-3 078	-13 500	-41 000			-13 500			
Produktionsenheter:	7 933	11 900	-6 000	1 100		13 000	1 100	1 100	9,2
Välfärd Skola	9 298	9 200	5 000	800		10 000	800	800	8,7
Välfärd Samhällsservice	-1 365	2 700	-11 000	300		3 000	300	300	11,1
Summa	-145 331	-136 340	-214 388	-5 433	-8 450	-150 223	-13 883	-13 883	10,2

Produktionsenheterna, välfärd skola och välfärd samhällsservice, ska för 2018 lämna ett överskott om 10 miljoner kronor respektive 3 miljoner kronor. Enheten för fastighetsförvaltning ska för 2018 lämna ett överskott på sammanlagt 39 miljoner kronor.

Kommunfullmäktiges budget består till största delen av arvoden till presidiet och ledamöter i kommunfullmäktige. Revisionen får en ökning med 0,2 miljoner kronor för att finansiera ökade arvoden i samband med valår. Fullmäktiges arvoden och övriga kostnader tilldelas 0,1 miljoner kronor. Sammanlagt ger detta en ökning med 0,3 miljoner kronor för kommunfullmäktige.

Under 2018 är det riksdagsval och val till kommun och landsting. För detta tilldelas valnämnden ytterligare 1,2 miljoner kronor.

Ett sparbetning på 2 miljoner kronor inom administration och kontorsorganisationen inom kommunstyrelsens ram görs.

Mot bakgrund av osäkra volymprognoser vad gäller främst hemtjänst och arbetsmarknadsinsatser förstärks kommunstyrelsens reserv för oförutsett med 3 miljoner kronor till 15 miljoner.

Kommunstyrelsen tillförs 5 miljoner kronor per år i form av ett ”trygghetspaket” för att förstärka det brottsförebyggande arbetet. Kommunstyrelsen samordnar arbetet och får avgöra hur medlen fördelas, men bland tänkta insatser kan nämnas att utöka Polarna-verksamheten, stimulans för att få fler vuxna att nattvandera, bättre belysning, nya tag i det drog-förebyggande arbetet, en social insatsgrupp och kameraövervakning.

Ökad framkomlighet är ett viktigt mål. I och med att Stockholms stad lämnat Sverigeförhandlingen och Östlig förbindelse skjuts på en oviss framtid är det angeläget att Nacka är med och nystartar arbetet med att få fram en Östlig förbindelse och på annat sätt på strategisk nivå arbetar med bättre framkomlighet för Nackaborna. För detta tillförs 0,75 miljoner kronor.

Miljömålskommitténs arbete med miljömålprogrammet förstärks med 0,2 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen får ett särskilt uppdrag att, tillsammans med socialnämnden, påskynda utbyggnaden av LSS-verksamheterna i Nacka med målsättningen att

därigenom också halvera kostnaderna för LSS-utjämnings till år 2020. Det är en fråga som är av stor betydelse, främst för Nackabor med funktionsnedsättning men även för kommunens ekonomi i stort.

Investeringar kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tilldelas 1,1 miljarder kronor i investeringsmedel, för perioden 2017–2021 och senare. Dessa medel fördelas med 999,2 miljoner till fastighetsområdet och 95,9 miljoner kronor netto till exploateringsverksamheten. 41,5 miljoner kronor avsätts till Valfärd skola och Valfärd samhällsservice. Lantmäterienheten tilldelas 0,5 miljoner kronor.

För nybyggnation av Boo gårds skola avsätts 311,5 miljoner kronor och för Sigfridsborgs skola 267 miljoner kronor. Förskolan Kristallen tilldelas 88,5 miljoner kronor. Nya sporthallar ska byggas i Boo och Sigfridsborg därför avsätts 51,5 miljoner kronor respektive 34,5 miljoner kronor. Konstgräsplaner ska läggas på Fisksätra och Skuru idrottsplatser för 21,5 miljoner kronor. För sociala bostäder tilldelas 60 miljoner kronor. 150 miljoner kronor avsätts för komponentutbyten, varav 15 miljoner kronor går till förbättring av förskole- och skolgårdar.

Tabell Tillkommande investeringsmedel fastighetsområdet, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projekt-budget	Förslag nytt beslut	Ny projekt-budget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021 och senare	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostnad
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto		
Boo gård skola	-15,5	-311,5	-327,0	-4,5	-68,0	-134,0	-105,0	0,0	-10,2	-2,5
Sigfridsborgs skola	-15,5	-267,0	-282,5	-13,0	-43,0	-115,0	-96,0	0,0	-8,0	0,0
Kristallen förskola	-10,5	-88,5	-99,0	-8,0	-48,0	-32,5	0,0	0,0	-3,6	-0,6
Boo gård sporthall	0,0	-51,5	-51,5	-1,0	-1,0	-1,0	-30,0	-18,5	-1,8	-0,5
Sigfridsborgs sporthall	-20,0	-34,5	-54,5	0,0	-14,5	-20,0	0,0	0,0	-1,0	-0,5
Utveckling Mysjö sportcenter	-2,0	-4,0	-6,0	0,0	-2,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Multihall Fisksätra	0,0	-4,0	-4,0	-1,7	-1,5	-0,8	0,0	0,0	-0,2	0,0
Konstgräs Fisksätra idrottsplats	0,0	-11,0	-11,0	0,0	-6,0	-5,0	0,0	0,0	-0,8	0,0
Konstgräs Skuru idrottsplats	-5,0	-5,0	-10,0	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	0,0
Björknäs ishall, isolering	-8,8	-6,2	-15,0	0,0	-6,2	0,0	0,0	0,0	-0,9	-0,9
11 mannplaner, Hellas, Ominge, Skuru	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Komponentutbyte 2018-2020	0,0	-150,0	-150,0	0,0	-50,0	-50,0	0,0	0,0	-9,8	0,0
Nyckelviken, garage, förråd, WC	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Bostadsförsörjning sociala behov	-300,0	-60,0	-360,0	0,0	-60,0	0,0	0,0	0,0	-3,2	-0,7
Grundläggning utbyggnad stadshus	-0,7	-3,0	-3,7	0,0	-3,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Summa	-378,0	-999,2	-1377,2	-28,2	-311,2	-360,3	-281,0	-18,5	-40,7	-5,7

För att kunna göra förstudier med mera i initiala skeden av exploateringsprojekt tilldelas 50 miljoner kronor för 2020.

I tabellen nedan beskrivs förändringar i projekt inom exploateringsverksamheten.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel exploateringsverksamheten, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projekt-budget	Förslag nytt beslut	Ny projekt-budget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021 och senare	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostnad
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto		
Ersstvik25:38 Morningside Marina	-1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Solbrinken Grundet	-9,4	-11,7	-21,1	-5,0	-3,0	-1,0	-28,5	25,8	0,0	0,0
Älgo	-231,4	-8,0	-239,4	-8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bergs gård	-14,3	-3,0	-17,3	-2,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sydvästra Plania	-7,6	-2,7	-10,3	-2,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Detailplan 1, Åka C, etapp A och B	-41,3	-2,3	-43,6	0,0	-2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Svindnersberg	-2,4	-1,7	-4,1	-1,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Område x och Z, Boo	-10,1	-0,2	-10,3	-2,2	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hamnvägen, Fisksätra	-2,4	2,4	0,0	-1,0	1,4	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektmedel tidiga skeden	-150,0	-50,0	-200,0	0,0	0,0	0,0	-50,0	0,0	0,0	0,0
Fastighetsförvärv Sicklaön 397:2, centrala Nacka	0,0	-19,7	-19,7	-19,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	-469,9	-95,9	-565,8	-39,9	-4,3	1,0	-78,5	25,8	0	0

Inga kapitalkostnader och driftkostnader redovisas på exploateringsprojekten. När exploateringsprojekt färdigställs övergår anläggningar till annan verksamhet som då får kapitalkostnader och driftkostnader.

Lantmäterienheten tilldelas 0,5 miljoner kronor för en ny GNSS satellitmottagare.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel Lantmäterienheten, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projekt-budget	Förslag nytt beslut	Ny projekt-budget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Årsbudget 2021 och senare	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostnad	Planerad inspråktagande
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto			
GNSS mottagare för lantmäterier	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2018

Valfärd skola och valfärd samhällsservice får medel om 41,5 miljoner för inventarier år 2020.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel kommunala produktionen, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projekt-budget	Förslag nytt beslut	Ny projekt-budget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Årsbudget 2021 och senare	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostnad	Planerad inspråktagande
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto			
Inventarier Valfärd skola	0,0	-40,0	-40,0	0,0	0,0	0,0	-40,0	0,0	8,0	0,0	2020
Inventarier Valfärd	0,0	-1,5	-1,5	0,0	0,0	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0	2020
Summa	0,0	-41,5	-41,5	0,0	0,0	0,0	-41,5	0,0	8,0	0,0	

Arbets- och företagsnämnden

Arbets- och företagsnämnden ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Nämnden har även det samlade ansvaret för flyktingmottagandet.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de nackabor som har behov.

Nackabor som saknar arbete, utbildning eller tillräcklig inkomst för att försörja sig ska snabbt och enkelt hitta en väg till egen försörjning.

Arbete för att nå målet

Resultaten för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning är stabilt goda. Närmare 90 procent av eleverna når målnivån med lägst godkänt betyg. Resultaten inom svenska för invandrare har fortsatt låg måluppfyllelse. Åtgärder för att förbättra resultaten ska intensifieras. En överenskommelse kring gemensam etableringsprocess mellan Arbetsförmedlingen, Nacka kommun och Värmdö kommun har under 2017 tecknats med syfte att påskynda vägen till egen försörjning. Detta ska ske genom att samordna insatserna vid framtagandet av en gemensam etableringsplan för den enskilde.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Nackabors erfarenheter ska tas tillvara. Mötesplatser för innovation och entreprenörskap bidrar till ett välkommande, inkluderande och mångkulturellt samhälle. Nyanlända nackabor bostad finns i alla kommunalder. Kommunen skapar möjlighet till språkutveckling, ökad integration och jobb i samspel med civilsamhälle och näringsliv.

Nacka kommun arbetar för en blandad stad med varierade upplåtelseformer och prisnivåer. Det ska vara möjligt för olika sorters företag att etablera sig i kommunen. Fler nyanlända innebär behov som behöver tillgodoses i samarbete med fastighetsbolag, byggenreparörer, näringsliv, ideell sektor och civilsamhälle. Insatser som stärker språk, kompetens och anställningsbarhet, samt integrering genom jobb, bostad och deltagande i föreningslivets olika utbud, är också en gemensam fråga att hantera för aktörerna.

Arbete för att nå målet

Kommunens entreprenörshubb riktar sig till utrikesfödda och nyanlända som vill starta eget företag, starta en ekonomisk förening eller på annat sätt driva ett företag. Minst 100 deltagare under 2018 ska få rådgivning och stöd för att starta eget och minst 35 deltagare ska kunna omsätta sin idé till företagande och eller egen försörjning.

För att stödja det ökande antalet nyanlända i övergången från kommunens genomgångsbostäder till egen bostad behövs både tydlig och tidig information om bostadssökande. Genom pilotprojektet Jobbflytt erbjuds målgruppen helhetslösningar med bostad, arbete, barnomsorg och skola i annan kommun.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetssökande nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov av kompetens.

För att kommunen och även regionens företag och organisationer ska klara av den hårdare konkurrensen behöver matchning till jobb och utbildning motsvara arbetslivets behov på ett bättre sätt. Personer som står utanför arbetsmarknaden är en viktig resurs för kommunens och regionens kompetensförsörjning. Nacka kommun ska vara i framkant på arbetsmarknadsområdet och attrahera intressanta och relevanta kompetenser nu och i framtiden.

Arbete för att nå målet

För att få ut fler arbetslösa i egen försörjning satsar kommunen på olika åtgärder. Tyngdpunkten ligger på kortvariga yrkesutbildningar. Tillsammans med Arbetsförmedlingen har Nacka ett projekt med arbetslösa, företrädesvis nyanlända, som fram till årsskiftet 2018/2019 ska ha uppnått att 500 personer når egen försörjning. Projektets insatser inkluderar alltid en arbetsgivare. Inom projektet arbetar kommunens och Arbetsförmedlingens medarbetare i samma lokaler.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag. Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden

Egen försörjning är en vinst för alla. Genom individuellt anpassade insatser via jobbpeng ökar möjligheten att ta sig ur bidragsberoende till egen försörjning.

Arbete för att nå målet

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd ska minskas genom ett utökat samarbete mellan Nacka kommun och Arbetsförmedlingen. Samarbetet ska leda till kortare ledtider innan nyanlända får sina etableringsplaner upprättade och därmed etableringsersättning utbetald. Genom strategin där 500-projektet ingår kommer insatser prioriteras för kortaste vägen till egen försörjning. Med stöd av samordningsförbundet VärNa genomförs och planeras aktiviteter för att stärka individer med långa perioder av försörjningsstöd att få egen försörjning.

Framåtblick 2030

Processer inom verksamhetsområdena arbetsmarknadsinsatser, vuxenutbildning och ekonomiskt bistånd beräknas vara helt eller delvis optimerade via digitalisering. Effektiviseringen förväntas öka kvalitet i tjänst och kundnöjdhet samt ge kortare handläggningstider.

Det finns fortfarande risk för fortsatt höga kostnader för gruppen nyanlända. Det är viktigt att få ut våra

nyanlända i egen försörjning efter etableringsperioden. Avgörande är att nyanlända klarar sina hyror själva för att inte behöva ansöka om utfyllande ekonomiskt bistånd.

Resursfördelning

Arbets- och företagsnämnden tilldelas 182 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 4,2 miljoner kronor, eller 2,4 procent, jämfört med budgeten för 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Grundläggande vuxenutbildning, check	-5 291	-5 953	-5 300	-275		-6 228	-275	4,6
Gymnasial vuxenutbildning, check	-34 793	-34 077	-34 077	-6 429		-40 506	-6 429	18,9
Svenska för invandrare, check	-9 837	-12 997	-12 100			-12 997		
Arbetsmarknadsinsatser, check	-21 185	-25 926	-22 926	-2 117		-28 043	-2 117	8,2
Arbetsmarknad, övrigt	-21 237	-31 192	-27 892		-600	-31 792	-600	1,9
Samhällsorientering, kundval	-733	-3 215	-2 714			-3 215		
Ekonomiskt bistånd	-61 867	-60 756	-74 755	-11 133		-71 889	-11 133	18,3
Ensamkommande barn	6 723	226	-2 774	-226			-226	-100,0
Nyanlända flyktingar	12 906	36 531	36 531	15 053		51 584	15 053	41,2
Nämnd och nämndstöd	-1 184	-758	-861			-758		
Myndighet & Huvudmann	-43 524	-39 650	-39 649		1 500	-38 150	1 500	-3,8
Summa	-180 022	-177 766	-186 517	-5 127	900	-181 993	-4 227	2,4

Arbets- och företagsnämndens budget justeras för förändrade volymer för SFI, vuxenutbildning, samhällsorientering och arbetsmarknadsinsatser, sammanlagt ökar resurserna med 15 miljoner kronor 2018, jämfört med det prognostiserade utfallet för 2017.

Resurserna för sommarjobb för ungdomar förstärks med ytterligare 1 miljon kronor.

Med mer konsekventa krav på deltagande i utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser kan kostnaderna för ekonomiskt bistånd bromsas. Nämnden tillförs 6,8 miljoner kronor, i stället för begärda 8,8 miljoner.

Ett sparbetning genomförs på myndighets- och huvudmannorganisationen på 1,5 miljoner kronor och bidragen till föreningslivet minskas med 0,4 miljoner.

Resurser för gode män för ensamkommande barn finns under överförmyndarnämnden.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden ansvarar för kommunens fritidsverksamhet. I uppdraget ingår att följa utvecklingen och verka för nya former och ny verksamhet inom fritidsområdet. Genom ett nära samarbete med föreningar och organisationer stimuleras fritidslivet i kommunen. Kontantstöd fördelas till föreningar som bedriver verksamheter för barn och ungdom samt för personer med funktionsvariationer. Nämnden ansvarar för fritidsgårdar, bevakar behovet av anläggningar och byggnader för fritidsverksamhet samt fastställer principer för upplåtelse av anläggningar. Fritidsnämnden ansvarar även för folkhälsofrågor för personer under 65 år.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Fritidsutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla. Fritidsutbudet stimulerar till fysisk aktivitet för alla. Fritidsutbudet utvecklas genom medborgarnas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och önsknings.

Idrotts- och fritidsutbudet ska erbjuda möjligheter för alla att utveckla sina intressen, med fokus på barn och unga. Kommunen ska verka för ett brett deltagande, men också underlätta för föreningar som vill samverka kring elitsatsningar. Fritidsutbudet ska ge unga nackabor möjlighet att delta i demokratiska processer och att skapa möten mellan människor med olika bakgrund. En meningsfull fritid och att stimulera fysisk aktivitet för alla främjar folkhälsan. Ett at-

traktivt idrotts- och fritidsutbud bidrar till såväl välbefinnande, folkhälsa som personlig utveckling. Fritidsutbudet utvecklas och utökas i dialog med nackaborna och olika aktörers önskemål.

Arbete för att nå målet

I dialog med föreningar och fritidsverksamheter ska nämnden stimulera initiativ som ökar jämställdheten och tillgängligheten för alla. Ett samarbete med organisationen En friskare generation ska inledas för att öka deltagandet i de grupper som står utanför föreningslivet idag.

Fritidsgårdarna och den öppna verksamheten ska utredas för att ta fram en plan för utveckling av dessa under kommande år. Under våren 2018 kommer en upphandling av kolloverksamheten att genomföras.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Det finns välskötta och lättillgängliga fritidsanläggningar. Det finns ett rikt utbud av platser för spontan fritidsverksamhet. Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Idrotts- och fritidsutbudet ska bidra till attraktiva miljöer där människor vill bo, vistas och verka. Fritidsverksamheter och anläggningar ska vara efterfrågade, välskötta och av hög kvalitet. Alla ska ha tillgång till en god livsmiljö och mötesplatser där de känner sig trygga. Folkhälsoperspektivet är centralt. Förutsättningar för fysiska aktiviteter och egenorganiserad idrott ska finnas bostadsnära och i den offentliga miljön.

Arbete för att nå målet

Nämnden fortsätter att verka för att starta pilotprojektet ”Opportunikey - möjligheternas nyckel”. Projektet syftar bland annat till att öka nackabors, och i synnerhet ungdomars, möjlighet att utöva egenorganiserad fritidsverksamhet i kommunens anläggningar när lokalerna inte används.

En översyn av drift och underhåll av nämndens anläggningar med förslag på åtgärder för att öka tryggheten och attraktiviteteten ska genomföras. Nämnden

ska även ta fram förslag på hur kommunen kan stötta föreningar som bedriver verksamhet i egna anläggningar som inte är kommunalt finansierade och där det finns behov att rusta lokalerna.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Fritidsverksamheten är innovativ och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet.

Idrotts- och fritidsutbudet är en drivkraft för samhällsutvecklingen och för ett hållbart Nacka. Utvecklingen av fritidsverksamheter gynnas av samverkan mellan lokala föreningar, näringsliv och forskning samt när fritidsverksamheter samspekar på ett gränsöverskridande och normbrytande sätt. Samverkan behövs även med andra aktörer i regionen kring infrastruktur och utbud. Genom att stimulera förnyelse och innovation bidrar fritidslivet till Nackas tillväxt.

Arbete för att nå målet

Nämnden ska omvärldsbevaka och vara en aktiv aktör i regionala och nationella utvecklings- och forskningsprojekt. På så sätt utvecklas fritidsverksamheten i kommunen. Bland annat ska Nacka vara en av pilotkommunerna i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) utredning av ett nytt boknings- och bidragssystem som ska öka utbud och tillgänglighet. Nämnden bidrar till regional samverkan i länet genom att satsa på anläggningar för mindre, smalare och ofta ytkrävande idrotter. Satsningar görs också på idrott för personer med funktionsvariationer samt publika arenor med specifika tävlingskrav. Nämnden ska skapa förutsättningar för alla att vara delaktiga i utvecklingen av idrotts- och fritidsutbudet i Nacka.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Fritidsutbudet har hög kvalitet och anläggningarna är välbesökta. Avgifter och utbud är anpassat utifrån barns och ungdomars olika förutsättningar. Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas.

Investeringar i nya, och vidareutveckling av befintliga verksamheter och anläggningar, sker på ett resurseffektivt sätt. Nämndens verksamheter håller hög kvalitet, vilket gynnar nackaborna. De lokaler och ytor som används för fritidsverksamhet ska nyttjas effektivt. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är anpassade taxor och avgifter viktiga för att alla barn och unga i kommunen ska ha möjlighet att ta del av fritidsutbudet.

Arbete för att nå målet

Nämnden ska stimulera kompetens- och kvalitetshöjande insatser för föreningslivet, bland annat genom att erbjuda utbildningar och utveckla arbetet med ”Utmärkt förening”. Vid ny- och ombyggnation av välfärdsfastigheter ska samverkan ske mellan olika kommunala verksamheter och externa aktörer för att lokalerna ska användas effektivt. Nämnden ska se över taxor, avgifter och bidrag och ta fram förslag på avgifter för kommunalt finansierad fritidsverksamhet. Avgifterna ska vara anpassade efter barn och ungdomars olika förutsättningar.

Framåtblick 2030

Fritidsnämnden ser följande framtida utmaningar och möjligheter.

Utmaningar:

- Att i stadsutveckling skapa utrymme för idrotts- och fritidsutbud samt öka anläggningarnas kapacitet.
- Att göra fritidsutbudet tillgängligt för alla medborgare, speciellt för nya nackabor, och för de som idag inte tar del av utbudet.
- Att möta den ökande befolkningens krav och nya önskemål, främst från vår prioriterade målgrupp barn och unga.

Möjligheter:

- Att öka samlokalisering och gemensam användning av anläggningar för kultur, utbildning, fritid och idrott.
- Att genom stadsutvecklingen skapa samverkan för ett större utbud och fler anläggningar av nationell och internationell kvalitet.

- Att i samverkan med näringsliv och föreningsliv skapa synergier som utvecklar fritidsutbud och anläggningar för fritidsverksamhet.

Resursfördelning

Fritidsnämnden tilldelas 155,5 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 9,3 miljoner kronor eller 6,4 procent jämfört med 2017. Ökningen beror till största delen på en volymjustering utifrån kommunens prognostiserade befolkningstillväxt.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Anläggningar - hyra och drift	-94 891	-101 990	-101 990	-7 694	-500	-110 184	-8 194	8,0
Kundval eller check								-
Verksamhet	-33 400	-33 998	-33 998	-560	-530	-35 088	-1 090	3,2
Nämnd och nämndstöd	-1 148	-1 162	-1 162			-1 162		
Myndighet & Huvudmänna	-8 432	-9 016	-9 016			-9 016		
Summa	-137 871	-146 166	-146 166	-8 254	-1 030	-155 450	-9 284	6,4

Medel avsätts för ökade kapitalkostnader för ersättningsbad samt övertryckstält på Nacka idrottsplats med 0,8 miljoner kronor.

Ett nytt stöd till föreningar för investeringar och utrustning i deras lokaler införs på 0,5 miljoner kronor. Nämnden återlämnar investeringsmedel och därtill hörande kapitalkostnader på 0,3 miljoner kronor.

Fritidsnämnden ska tillsammans med kulturnämnden uppmärksamma förtjänstfulla insatser och gott ledarskap i föreningslivet med nya stipendier. De årliga föreningsledardagarna utvecklas till en föreningsgala. För detta ändamål tilldelas fritidsnämnden 0,1 miljoner kronor och kulturnämnden lika mycket.

Till kolloverksamheten avsätts 0,2 miljoner kronor.

I takt med att Nacka växer behövs fler större idrottsplaner. Fritidsnämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna att kunna anlägga 11-mannaplaner vid Orminge skola, Hellasgården, mark norr om Skurubroanslutningen på Skurusidan samt vid Porsmosseverket.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ska stödja utveckling av kulturlivet med valfrihet och mångfald för nackaborna. Det sker genom bidrag till det fria kulturlivet, finansiering av centralt placerade bibliotek, kulturkurser och musikskola för barn och unga, ett tillgängligt och rikt utbud av konst och kultur samt genom stöd till utveckling av kulturarv och traditioner. Det är prioriterat att alla barn- och unga genom kulturpeng och kundval ska ges möjlighet att ta del av kultur, eget skapande och professionellt utbud. Kulturnämnden ansvarar för finansiering, målformulering och uppföljning av kulturverksamheter.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Kulturutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla. Kulturutbudet utvecklas genom nackabornas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och intressen. Biblioteken stimulerar och bidrar till läslust.

Kultur har stor betydelse för allas personliga utveckling och därför prioriterar nämnden stöd som stimulerar kreativitet och en mångfald av kulturyttringar. Till exempel är tillgång till språk en hörnsten för demokratin. Läskunnighet och läsförståelse är en grundläggande förutsättning för att individen ska kunna påverka sin livssituation och vara delaktig i samhällslivet. Kulturen för barn och unga är en investering i livskvalitet för kommande generationer och en grund för ett meningsfullt liv. Stödet till tonåringars olika kulturyttringar är särskilt viktigt och ska ha fria former för att kunna anpassas till en föränderlig omvärld.

Arbete för att nå målet

I dialog med kulturverksamheter och nackabor ska nya metoder utformas och prövas för att göra kulturen mer tillgänglig och för att utveckla utbudet.

Genom det utökade kundvalet ska nämnden attrahera nya aktörer som ökar utbudet av olika kulturuttryck vilket bidrar till att fler barn får tillgång till kultur. Utbudet i hela kommunen ska öka mångfalden och valfriheten för nackaborna. En utredning kommer under året att genomföras för att klargöra behovet av verksamhet för funktionsvarierade och av kulturutbud i särskilt utsatta områden.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Bibliotek, kulturhus, muséer och kulturella arenor är öppna och attraktiva mötesplatser. Kulturarvet utvecklas, berikar och bevaras. Kulturverksamheterna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Kultur har en sammanhållande kraft som ger livskvalitet och gör Nacka till en attraktiv plats att bo och verka i. Nackaborna har olika kulturella bakgrunder vilket är berikande. Det är utvecklande att olika kulturer och traditioner kan mötas och komma till uttryck i Nacka.

Yttrandefriheten ska värnas och reella förutsättningar skapas för att alla ska kunna använda den. Öppna arenor för dialog och kunskapsutbyte ska finnas, såväl centralt som lokalt i kommunen. Ett tillgängligt och varierat utbud av kultur bidrar till ett långsiktigt hållbart samhälle. Det förutsätter i sin tur att hänsyn tas till såväl sociala som ekologiska perspektiv. Ett väl utbyggt utbud av ändamålsenliga lokaler och anläggningar skapar förutsättningar för olika kulturaktörer att verka i kommunen, så att alla medborgare får tillgång till kulturaktiviteter av god kvalitet med hög tillgänglighet.

Arbete för att nå målet

Nämnden ska verka för att införandet av två pilotprojekt startas, ”Meröppet bibliotek” och ”Opportunikey - möjligheternas nyckel”. Projekten syftar bland annat till att öka alla nackabors och i synnerhet ungdomars

möjlighet att utöva kultur utifrån egna önskemål och förutsättningar.

I samråd med aktörer i stadsbyggnadsprocessen ska kommunen verka för att Nackas kulturarv och offentliga konst används och utvecklas för att berika staden och att fler kulturarenor skapas. Fler lokaler för musikskola och kulturkurser ska tillskapas i skolor.

Ett hållbarhetsarbete ska initieras i syfte att kartlägga kulturens påverkan på miljön. Arbetet ska resultera i förslag för att skapa en giftfri miljö.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Innovation och mångfald används för att nya kulturverksamheter ska starta och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. För att kulturutbudet ska utvecklas sker samverkan lokalt, regionalt och nationellt.

Kulturlivet gynnas av samverkan mellan lokala kulturverksamheter, näringsliv och forskning och genom att olika kulturyttringar samspelar med varandra på ett gränsöverskridande och normbrytande sätt. Genom att stimulera förnyelse och innovation inom kulturlivet bidrar kulturen till Nackas tillväxt.

Arbete för att nå målet

Nacka ska samverka regionalt, nationellt och internationellt för att skapa nya mötesplatser för ett kreativt och innovativt kulturliv. Under budgetperioden inför ett nytt stödsystem för kulturlivet. Vidare ska kommunen vara en aktiv aktör i nationella och regionala utvecklings- och forskningsprojekt, exempelvis ”Ung livsstil” (Stockholms universitet) och Handels- högskolans forskningsprojekt ”Konsten att mäta det omätbara”.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Biblioteks- och kulturverksamheterna har hög kvalitet. Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar. Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas.

Verksamheterna ska hålla hög kvalitet. De lokaler och ytor som används för kulturverksamhet ska användas effektivt. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är anpassade taxor och avgifter viktiga för att alla kommunens barn och unga ska kunna ta del av kulturutbudet.

Arbete för att nå målet

Nämnden ska stimulera kompetens- och kvalitetshöjande insatser. Detta ska bland annat ske vid upphandlingar, skapande av auktorisationsvillkor och genom samverkan med andra aktörer. När välfärdsfastigheter byggs och renoveras ska olika kommunala verksamheter och externa aktörer samverka så att lokalerna används effektivt.

Framåtblick 2030

Kulturnämnden ser följande framtida utmaningar och möjligheter.

Utmaningar:

- Att i stadsutveckling skapa utrymme för kultur i stadsmiljön samt öka anläggningskapaciteten.
- Att göra kulturen tillgänglig för alla medborgare, speciellt för nya näckabor, och för de som idag inte tar del av utbudet.
- Att möta den ökande befolkningens krav och nya önskemål, främst inom vår prioriterade målgrupp barn och unga.

Möjligheter:

Att öka gemensam lokalisering och användande av anläggningar och arenor mellan verksamheter för kultur, utbildning, fritid och idrott.

- Att genom stadsutvecklingen skapa regional och nationell samverkan för att få ett större utbud och fler anläggningar av nationell och internationell kvalitet.
- Att i samverkan med forskning och näringsliv skapa synergier som utvecklar kulturen och de kreativa näringarna.

Resursfördelning

Kulturnämnden tilldelas 138,8 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 3,7 miljoner kronor eller 2,7 procent jämfört med 2017. Ökningen beror till största delen på införande av kundval kulturskola.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Anläggningar - hyra och drift	-41 009	-41 554	-41 554	-500		-42 054	-500	1,2
Kundval eller check	-37 243	-39 509	-39 509	-1 150	-2 111	-42 770	-3 261	8,3
Verksamhet	-43 604	-43 934	-43 934	-100	-100	-44 134	-200	0,5
Nämnd och nämndstöd	-751	-758	-758	-400		-1 158	-400	52,8
Myndighet & Huvudmänna	-8 507	-9 370	-9 370	700		-8 670	700	-7,5
Summa	-131 114	-135 125	-135 125	-1 450	-2 211	-138 786	-3 661	2,7

Hösten 2018 införs Kundval Kulturskola i Nacka, med en beräknad kostnad på 3,6 miljoner kronor. Samtidigt avslutas nuvarande kulturkurser för barn och unga motsvarande 2,3 miljoner kronor. För själva införandet tillförs nämnden 0,6 miljoner kronor, varav 0,5 miljoner är en engångssumma för 2018.

Musikkolechecken höjs med 0,5 procent och nämnden tillförs 0,2 miljoner kronor.

Kulturnämnden ska, tillsammans med fritidsnämnden uppmärksamma förtjänstfulla insatser och gott ledarskap i föreningslivet med nya stipendier. De årliga föreningsledardagarna utvecklas till en föreningsgala. För detta ändamål tilldelas kulturnämnden 0,1 miljoner kronor och fritidsnämnden lika mycket.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighets- och huvudmannauppgifter inom samhällsbyggnads- och miljöområdet. Detta innebär bland annat att upprätta förslag till detaljplan och fastighetsplaner, bevaka och besluta i miljö- och hälsoskyddsfrågor och pröva ansökningar om bygglov.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Nacka utvecklas med hög kvalitet, stor variation och i samklang med nackabornas intressen. Framtagna detaljplaner stödjer en utveckling av bostäder, infrastruktur och näringslivet i Nacka. Nackaborna är delaktiga i stadsutvecklingsprocessen. Myndighetsutövningen är effektiv, rättssäker, serviceinriktad och kundorienterad.

Handläggningstider ska vara korta och antagandet av detaljplaner ska ske i en takt som stödjer de övergripande målen om nya bostäder och nya arbetsplatser i Nacka. Även inom andra verksamhetsområden såsom bygglov och fastighetsbildning är handläggningstiderna av stor betydelse för måluppfyllelsen.

Arbete för att nå målet

Ökningen av antalet ärenden inom nämndens ansvarsområden till följd av den territoriella utvecklingen gör att handläggningstider är ett centralt område för nämnden att bevaka under de kommande åren. Korta handläggningstider inom olika verksamhetsområden och en bibehållen effektiv nämndhantering är nödvändigt för att kommunen ska kunna hålla den takt i stadsutvecklingen som krävs.

Kundnöjdheten ska vara hög inom nämndens verksamhetsområde. Att följa kundernas, både privatpersoners och företags, uppfattning av servicen inom myndighetsutövning är en viktig grund för att utveckla verksamheten. Nöjd-Kund-Index (NKI) är en etablerad modell för att mäta kundnöjdhet och möjliggör jämförelser både med andra kommuner och branscher och inte minst utvecklingen över tid. Handlingsplaner har tagits fram inom flera verksamhetsområden och förbättringsarbete pågår.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Genom stadsutvecklingen skapas samband och offentliga rum som är attraktiva och trygga. Nackaborna har god tillgång till parker, grönområden och natur. Den negativa påverkan på miljön minskar.

Att minska den negativa miljöpåverkan och bygga en hållbar framtid innebär stora utmaningar i en kommun som växer så snabbt som Nacka. Men den kommande stadsutvecklingen innebär också möjligheter.

I kommunens översiktsplan framgår bland annat att en god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling ska ligga till grund för de stadsbyggnadsstrategier som tas fram. Översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en säker och trygg kommun.

I översiktsplanen framgår också att ett effektivt och klimatanpassat transportsystem är viktigt för att Nacka ska fortsätta vara en expansiv del av Stockholmsregionen. För att andelen resor med kollektivtrafik ska öka behöver nackaborna ha nära till kollektivtrafik. I den framtida staden och kommunen i övrigt är det viktigt att nackaborna har fortsatt god tillgång till parker, grönområden och natur för både fysisk aktivitet och rekreation.

Arbete för att nå målet

Det är viktigt att varje enskild plan sätts i relation till den övergripande fysiska planeringen och kommunens miljömål. Inom stadsbyggnadsprojekten används verktyget ”Riktlinjer för hållbart byggande” för

att öka hållbarheten i projekten och underlätta uppföljning av prioriterade områden.

Nacka uppnår ännu inte målet om en god ekologisk och kemisk status på alla vatten. Ett projekt pågår med målsättning att nå en god vattenstatus för kommunens vattenförekomster samt att kommunens övriga vattenområden (insjöarna) inte ska försämrats.

Övergödning och påverkan av miljögifter är de största problemen i kommunens kustvatten. Flera vattenområden uppnår inte heller god kemisk status. Avloppsvatten från anläggningar med dålig rening bidrar till övergödning i sjöar och kustvatten. Det är ett av skälen till att det kommunala VA-nätet håller på att byggas ut i de så kallade förnyelseområdena och att nämnden följer utvecklingen av antal enskilda avlopp som en indikator.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Nacka utvecklas tillsammans med nackabor och näringsliv. Detaljplaner tas fram i en takt som stödjer målen om 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser fram till år 2030. Framkomligheten i samhällsplaneringen bevakas. Detaljplaner tas även fram för att möjliggöra ny infrastruktur och en god tillgång till kollektivtrafik.

För att nå målen om nya bostäder och arbetsplatser fram till år 2030 krävs ett högt tempo i planering och bostadsbyggande och att ett stort antal nya planer tas fram. I tunnelbaneavtalet finns även ett delmål om att Nacka kommun ska se till att det har byggts 8 200 bostäder på västra Sicklaön till år 2025.

Det är viktigt att det finns förutsättningar för nya verksamheter i kommande detaljplaner för att nå målet. Men det är inte bara detaljplaner som skapar nya arbetsplatser. Varje år skapas många arbetsplatser i kommunen utan samband med genomförandet av nya detaljplaner

Arbete för att nå målet

För att säkra måluppfyllelsen måste ett stort antal detaljplaner arbetas fram under de kommande åren.

Den strategiska planeringen av kommunens stadsutveckling uppdateras och utvecklas kontinuerligt. Utifrån den gällande genomförandeplaneringen och tidplanerna i de enskilda stadsbyggnadsprojekten är bedömningen att det finns goda förutsättningar att nå kommunens övergripande mål.

Uppföljningen av bostäder sker utifrån två geografiska områden då det enligt tunnelbaneavtalet finns ett krav på nya bostäder på västra Sicklaön. Det är viktigt att det finns förutsättningar för nya verksamheter i kommande detaljplaner för att målet om antalet arbetsplatser ska nås. Ett arbete pågår för att utveckla uppföljningen av yta för verksamhet i den övergripande planeringen.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. Taxor ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Vid detaljplanering ska kommunens markinnehav nyttjas affärsmässigt och nya välfärdsfastigheter (skolor, äldreboende, idrotts- och kulturbyggnader etc) ska vara finansierade.

Målsättningen är att avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. De taxor som nämnden ansvarar för ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara.

Detaljplaneläggningen ska stödja att kommunens mark används affärsmässigt. Med affärsmässigt menas att markförsäljningar ger så stora intäkter som möjligt givet att kommunens aktuella mål med området blir uppfyllda. Det kan handla om utformning av byggnaderna eller anläggande av parker, skolor och fritidsanläggningar som är viktiga för kommunen.

Arbete för att nå målet

Uppföljningen av nämndens taxor görs årligen. Målet är att avgiftsbelagda verksamheter ska vara helt självfinansierade. I praktiken behöver vissa mindre delar vara skattefinansierade framförallt inom miljöområdet. De taxor som nämnden ansvarar för ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Som exempel kan nämnas miljötillsynen, där bedömningar i samband med tillsynsbesök kan leda till att den årliga avgiften

sänks. På så sätt kan verksamhetsutövare påverka avgiften.

Detaljplaneläggningen ska stödja ett affärsmässigt utnyttjande av kommunens mark där markförsäljningar ger så stora intäkter som möjligt givet att kommunens aktuella mål med området uppfylls.

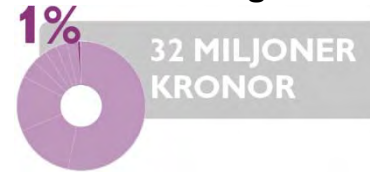
Framåtblick 2030

Fram till 2030 kommer det att antas ett stort antal detaljplaner som gör en omfattande stadsutveckling på västra Sicklaön möjlig. Parallellt utvecklas kommundelscentra. Nackaborna ska ges en möjlighet till en levande stad med urbana offentliga rum och mötesplatser. Nacka ska vara en plats att bo, arbeta och vistas i. En förutsättning för denna utveckling är ett fortsatt arbete med den övergripande strategiska planeringen och att säkra framdrift och genomförande av stadsbyggnadsprojekt i linje med kommunens övergripande mål.

En period där ett stort antal stadsbyggnadsprojekt genomförs närmar sig. Eftersom arbetet är komplext behöver särskilt fokus läggas på en detaljerad genomförandeplanering. Nackas geografiska förutsättningar med hav, sjöar och en kuperad natur är en utmaning för genomförandet. Samtidigt utgör dessa kvaliteter förutsättningar för att skapa en attraktiv miljö.

En stor utmaning för organisationen är att rekrytera resurser och säkra kompetensförsörjningen. Detta är en utmaning som Nacka delar med andra kommuner och privata aktörer inom stadsutvecklingsområdet då konkurrensen om arbetskraften är stor. Det ska vara attraktivt att arbeta med stadsutveckling i Nacka kommun. Ett antal rekryteringar av kompetenta medarbetare har gjorts för att förstärka den kompetens som finns. Det är viktigt att arbeta systematiskt för att Nacka kommun ska fortsätta vara en intressant och attraktiv arbetsgivare.

Resursfördelning

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tilldelas 31,6 miljoner kronor 2018, vilket är en minskning med 0,3 miljoner kronor eller 1 procent jämfört med 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Projekt	-1 999	-2 448	-2 448	0	300	-2 148	300	-12,3
Nämnd och nämndstöd	-4 039	-2 456	-2 456	0	0	-2 456	0	0,0
Myndighet & Huvudmänna	-24 563	-27 029	-27 029	300	-300	-27 029	0	0,0
Summa	-30 601	-31 933	-31 933	300	0	-31 633	300	-0,9

0,3 miljoner kronor omfördelas från nämndens projektverksamhet till myndighet- och huvudmannaverksamheten. Omfördelningen kommer att användas för att säkra kostnadstäckning inom miljöenheten av den utökning av resurser som arbetar med markföroringar och masshantering som gjordes under 2017.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel 2018–2020.

Natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämnden ansvarar för vägar, gator, parker och naturmark med tillhörande kommunägda anläggningar som är tillgängliga för allmänheten. För att säkerställa funktionens kvalitet behövs kontinuerligt drift- och underhållsåtgärder samt investeringar och reinvesteringar. Dessutom ansvarar nämnden för medverkan och påverkan när nya anläggningar via exploateringsverksamheten tillkommer.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Det offentliga rummet är en plats där nackaborna kan uttrycka sina idéer och drömmar, eller bara vara. En mötesplats för alla. Alla har lätt att orientera sig och förflytta sig i nackasamhället.

Natur- och trafiknämnden ansvarar för kommunens gemensamma utrymmen på vägar och gator, parker och naturmark. För att uppfylla uppdraget arbetar nämnden med drift- och underhållsåtgärder, reinvesteringar och nyinvesteringar och kravställande på nya anläggningar. De nya anläggningarna tillkommer främst genom exploatering som kommunstyrelsen svarar för.

Arbete för att nå målet

Till följd av Nackas tillväxt ökar användningen av gemensamma utrymmen och den offentliga miljön. Det ställer krav på hur dessa miljöer utformas, sköts och underhålls. Nämnden vill också ha en bättre uppföljning av hur det gemensamma utrymmet används.

Mätningar av antalet besökare på olika naturreservat har påbörjats och arbetet kommer att utökas under 2018.

Antal tillstånd för ideell verksamhet på allmän plats följs upp varje år.

Mätning av tillgänglighet och attraktivitet i våra parker har påbörjats 2017 med en standardiserad evidensbaserad metod.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

God tillgång på attraktiva offentliga miljöer och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värnas. Framkomligheten är säker och trygg för alla med prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik.

Nära och tillgängliga parker och naturmiljöer ska starkt bidra till Nackas attraktivitet i regionen och till en god folkhälsa. I samband med byggandet av Nacka stad har parker identifierats som en av de viktigare framgångsfaktorerna. Förutom att verka för attraktiva parker i Nacka stad ska natur- och trafiknämnden fokusera på tillgänglighet till och attraktiviteten hos de angränsande naturområdena såsom Nyckelviken och Ryssbergen. Det ska vara enkelt att ta sig fram på ett säkert sätt. Prioriterat är framkomligheten för gående, cyklister samt för kollektivtrafik. Flertalet aktiviteter pågår för att uppmuntra användandet av cykel och kollektivtrafik i det dagliga resandet.

Arbete för att nå målet

Nacka en del av den regionala arbetsmarknaden. Arbetspendling är därför av väsentlig betydelse för hela nackasamhället. Initiativ för att underlätta pendlingen ska koordineras bättre mellan natur- och trafiknämnden och kommunstyrelsen eftersom nämndernas ansvar naturligt går i varandra. För det regionala perspektivet är Nacka med i Trafik Stockholm och dess samarbete kring framkomlighetsfrågor i främst sydostsektorn. Tillsammans med övriga medlemmar i Trafik Stockholm (Trafikverket, Stockholms stad, Trafikförvaltningen Stockholms läns landsting) driver Nacka också ett utvecklingsarbete för att förbättra trafikinformation för alla trafikslag i regionen.

Under 2018 fortsätter arbetet med särskilda insatser för att förbättra framkomligheten till lokala målpunkter. Det handlar i stor utsträckning om skolor, ofta tillsammans med idrottsanläggningar. Prioriteringen av större omstigningspunkter mellan olika trafikslag

fortsätter. Tillgängliga investeringsmedel och driftbudget prioriteras utifrån barnperspektivet mot lokala målpunkter. Det ska tillsammans med matchande prioriteringar från de lokala skolledningarna och fastighetsägare ge bättre utomhusmiljö vid skolor och i deras närområde och därmed främja möjligheterna att gå och cykla till skolan.

Arbetet med att säkra framkomlighet för kollektivtrafiken och cykling för pendlare fortsätter.

Arbetet pågår för att mer ofta få stora regionala mätningar av resandet i regionen under de kommande åren. Under 2017 har mätningar av attraktiva parker enligt Boverkets normer påbörjats på västra Sicklaön. Mätningmetoden planeras att tillämpas i hela kommunen under 2018.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Allmänna anläggningar utförs och underhålls så att funktion, livslängd, långsiktig ekonomi och miljöaspekter optimeras.

All teknisk infrastruktur ska konstrueras och byggas så att kostnaden både för att bygga och bibehålla dess funktion blir så låg som möjligt. Hänsyn måste också tas till indirekta kostnader som uppstår vid störningar eller brister i funktionen. Generellt sett är kostnaden när något byggs eller anläggs en mindre del av den totala livscykelkostnaden. Det handlar ytterst om vilken målgrupp eller generation som över tid på ett eller annat sätt betalar.

Arbete för att nå målet

Underhållsplaner ska finnas för alla väsentliga anläggningar som nämnden ansvarar för. För infrastruktur som nämnden ansvarar för att bygga ska livscykelanalyser (LCA) göras. Ett framtida mål är att LCA ska ligga till grund för beslut också i ramärenden som innehåller idrifttagande av ny infrastruktur och att varje detaljplan har en LCA när den antas. Arbetet med att ta fram ett sätt att mäta hur de lokala miljömålen påverkas till följd av investeringar i allmänna anläggningar har påbörjats.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Kostnader för kommunens allmänna anläggningar som andel av kommunens totala kostnader och per invånare ska vara konstant eller minska över tid samtidigt som kvaliteten bibehålls eller ökar.

Budget ska hållas och nämndens ansvarsområden ska bibehålla eller minska sin andel av kommunens totala kostnader över tid. Det ställer krav på inflytande i planerings- och exploateringskedena. Eventuella kapitalkostnader och specifikt drift- och underhållskostnader för tillkommande infrastruktur slår igenom kraftigt efter 10 till 15 år. Förhållandet ska beskrivas i ett långtidsscenario som på ett lättförståeligt sätt visar hur en god ekonomi över tid kan påverka dagens beslut. För att minimera risken med kostsamma tillfälliga lösningar och höga driftkostnader bör samordning med andra nämnder öka och tidigare bevakning i planprocessen eftersträvas.

Arbete för att nå målet

En stor del av kostnaderna för kommunens infrastruktur består av kapitaltjänstkostnader. Dessa är direkt beroende av hur omfattande investeringarna är. För att få bättre kontroll på de ekonomiska konsekvenserna inklusive driftkostnader görs dels LCA, riskbedömningar samt succesiva kalkyler för investeringarna. Utfallet av alla investeringar ska ligga inom den riskbedömning som redovisats när beslutet fattades. Nämndens aspekter ska bevakas i exploateringsprojekt så att långsiktiga ekonomiska konsekvenser beaktas i ett tidigt skede. Natur- och trafiknämndens ambition, att kostnaden per invånare och andel av kommunens totala kostnader blir oförändrad eller lägre än idag över tid, förutsätter att andra territorienämnder är delaktiga. Nämnden befarar att tillkommande kostnader för infrastrukturen fram till 2030 kan göra att andelen av kommunens totala kostnader riskerar att öka under perioden.

Framåtblick 2030

Idag finns en bra bild av kommunens konstruktionsbyggnaders tekniska status. Genom nya exploateringar ökar volymen och den tekniska komplexiteten.

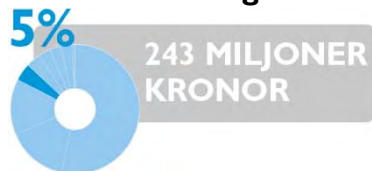
Ett tydligt exempel som syns redan idag är Kvarnholmen. Den ekonomiska planen till år 2030 bygger på förteckning över stadsbyggnadsprojekt.

I Nacka finns stora behov av utbyggd trafikinfrastruktur, främst på grund av befolkningstillväxten. Samtidigt uppstår stora störningar när utbyggnaden görs. Regionen har en stor gemensam uppgift med att förbättra möjligheterna att resa på annat sätt än i egen bil. Stimulering till mer gående, cykel och kollektivtrafik för vardagsresorna behövs. Andra åtgärder kan vara infartsparkeringar, bilpooler och mer regionala samarbeten, till exempel medlemskapet i Trafik Stockholm kring trafikinformation och planering inför störande arbeten.

Vid ombyggnad av naturmark till park, lekplats eller planteringsytor blir skötselkostnaden avsevärt större om Nacka ska behålla samma höga kvalitet. En mer frekvent användning kan också öka kostnaderna. Det behövs långsiktig planering för att ge en stabil kostnad över tid.

En samordnad planering av den offentliga utemiljön behövs för att balansera alla anspråk på det gemensamma utrymmet. Funktioner behöver också koncentreras så ett attraktivt folkliv kan uppstå. Arbetet med utveckling av Nacka stad och de lokala centrumen har kommit långt och det är angeläget att ett nämndövergripande arbete om det offentliga rummets funktion och omfattning prioriteras.

Resursfördelning

Natur- och trafiknämnden tilldelas 243,1 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 8 miljoner kronor eller 3,4 procent jämfört med 2017. Merparten avser tillkommande volymer.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Gator, vägar, park & naturvård	-188 730	-209 408	-193 746	-9 243	750	-217 901	-8 493	4,1
Nämnd och Nämndstöd	-798	-1 705	-1 705	0	0	-1 705	0	0,0
Myndighet & Huvudmänna	-24 781	-23 963	-20 959	0	500	-23 463	500	-2,1
Summa	-214 309	-235 076	-216 410	-9 243	1 250	-243 069	-7 993	3,4

Verksamheten vid Nyckelviken ska utvecklas. Natur- och trafiknämnden får i uppdrag att upphandla driften av hela verksamheten. I samband med detta ska nämnden säkerställa god djurhållning och att verksamheten klarar av att ta emot fler besökare. Nämnden tillförs 1 miljon kronor för detta.

Natur- och trafiknämndens budget minskas med 2,5 miljoner när nya avgifter införs för trafikordningsplaner och schaktarbeten. Nämnden får också ett effektiviseringsuppdrag med 0,5 miljoner kronor.

För att öka arbetet med bättre framkomlighet i Nacka tillförs nämnden 0,75 miljoner kronor. Avsikten är att nämnden ska kunna ta initiativ för fler infartsparkeringar (medel för nya sådana finns i investeringsbudgeten), bättre skyltning och trafikstyrning vid t ex Värmdöleden, utveckla båtförbindelserna, införande av ett hyrcykelsystem, fler offentliga laddstolpar etc.

Investeringar

Natur- och trafiknämnden tilldelas 128,1 miljoner kronor i investeringsmedel. 66 miljoner kronor avser reinvesteringar i vägnät, gatubelysning och konstruktionsbyggnader. 34 miljoner kronor tilldelas ombyggnad av Cykelväg Värmdövägen etapp 3.

För fler infartsparkeringar avsätts 3,5 miljoner kronor.

Tabell: Tillkommande investeringsmedel för Natur-och trafiknämnden, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare	Förslag nytt	Ny	Budget	Budget	Budget	Budget	Årsbudget	Årlig kapital-	Årlig drift-	Planerad
	beslutad	beslut	projektbu	2017	2018	2019	2020	2021 och	kostnad	kostnad	ianspråk-
	projektbu	projektbu	dget	Netto	Netto	Netto	Netto	senare	Netto	Netto	tagande
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
Reinvestering lekplatser 2020	0,0	-5,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	-0,5	0,0	2020
Utregym 2019-2020	0,0	-3,6	-3,6	0,0	0,0	-1,8	-1,8	0,0	-0,3	0,0	2020
Reinvestering vägnät 2020	0,0	-30,0	-30,0	0,0	0,0	0,0	-30,0	0,0	-2,6	0,0	2020
Reinvestering konstbyggnader 2020	0,0	-16,0	-16,0	0,0	0,0	0,0	-16,0	0,0	-0,6	0,0	2020
Reinvestering gatubelysning 2020	0,0	-20,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	-20,0	0,0	-1,3	0,0	2020
Sickla bro, förstudie	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2018
Cykelväg Värmdövägen Boo etapp 3	0,0	-34,0	-34,0	0,0	-34,0	0,0	0,0	0,0	-2,0	0,0	2018
Fisksätra trafikplats, projektering	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	2018
Kyrkviksparken	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2018
Etrebr Velamsund	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2018
Parkmark 2019-2020	0,0	-10,0	-10,0	0,0	0,0	-4,0	-6,0	0,0	-1,1	0,0	2020
Infartsparkeringar	0,0	-3,5	-3,5	0,0	-3,5	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0	2018
Summa	0,0	-128,1	-128,1	0,0	-43,5	-5,8	-78,8	0,0	-8,6	0,0	

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för socialtjänsten inom individ- och familjeomsorg, med undantag för försörjningsstöd, kommunal vård och omsorg för personer under 65 år enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. I nämndens ansvar ingår även att arbeta förebyggande för att barn inte ska fara illa samt insatser mot droger och psykisk ohälsa.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Nackaborna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar och får hjälp innan problemen blir för stora. Den som behöver hjälp får det enkelt och snabbt genom ett varierat utbud av lättillgängligt stöd.

Det ska vara enkelt att få kontakt med socialtjänsten i Nacka. Arbetet ska ske utifrån bästa tillgängliga kunskap. Ett prioriterat utvecklingsområde är att systematisk följa upp insatsernas resultat för att på sikt redovisas.

Arbete för att nå målet

Antalet föräldrar och barn som själva söker stöd ökar stadigt. 2018 planeras ytterligare en första linjemotagning som ska starta upp i Älta.

Den öppna verksamheten för personer med psykisk sjukdom ska vidareutveckla arbetet med att nå gruppen unga vuxna i syfte att minska isolering, psykisk ohälsa och stötta individen till ökad aktivitet.

En av de vanligaste orsakerna till anmälningar inom socialtjänsten är våld i nära relation. 2018 kommer insatser för den som utsatts för våld och den som utövat våld att erbjudas samordnade insatser. Resultaten ska särskilt följas upp. Målet är att våldet ska upphöra.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Nackabor i behov av stöd har tillgång till anpassade boendeformer integrerade i alla kommunedelar vilket bidrar till ökad inkludering och goda villkor för alla.

Att bo i Nacka ska vara attraktivt, tillgängligt och erbjuda goda villkor för alla. Anpassade boendelösningar för nackabor i behov av stöd i olika former ska finnas i alla kommunedelar. Socialnämnden är aktiv i bostadsplaneringen och säkerställer att olika gruppers behov tas tillvara.

Arbete för att nå målet

Idag finns det inte tillräckligt många bostäder i kommunen med särskild service enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Den enskilde erbjuds i vissa fall boende utanför kommunen. I planering av Nacka bygger stad finns flertalet boenden med särskild service enligt LSS inplanerade och på lång sikt kommer behovet att kunna tillgodoses.

Nya arbetssätt har införts för att stödja personer som bott länge i sociala kontrakt. Omsättningen av kontrakt behöver öka och lägenheter frigöras till personer eller familjer med stora behov.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Barn och unga ska ges förutsättningar till bästa möjliga uppväxt och vuxenliv. Samarbetet med civilsamhället, föreningar och volontärverksamheter är starkt och förebygger sociala problem.

Nackabor som har behov av socialtjänst möts av tillgängliga, innovativa och kunskapsbaserade lösningar.

Arbete för att nå målet

Kommunen erbjuder tillsammans med Stockholms läns landsting, genom MiniMaria och Beroendemottagningen, lättillgängligt stöd för unga och vuxna med missbruk eller som riskerar hamna i missbruk. Fler behöver nås av det stöd som kommunen erbjuder. Under 2018 kommer extra insatser att genomföras för att fler ska kunna ta del av stödet. Stödinsatserna som kommunen erbjuder ska leda till önskat resultat för den enskilde, varför det kommer att vara ökat fokus på resultatuppföljning under 2018 för dessa insatser.

Dialoger kommer att inledas med föreningsliv och civilsamhälle under 2018 för att identifiera behov för barn och unga och få fler föreningar som vill bidra till att komplettera socialtjänstens uppdrag

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Nackabor erbjuds insatser av utförare och anordnare med hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.

Nackaborna ska ha fortsatt stor valfrihet i välfärden. Nackas anordnare ska leverera kunskapsbaserade välfärdstjänster med hög service, god kvalitet och goda resultat.

Arbete för att nå målet

Kommunens invånare förväntar sig att bli bemötta på ett flexibelt, enkelt och effektivt sätt. Fler myndigheter erbjuder idag inloggning via e-legitimation för att medborgarna ska kunna utföra ärenden. Socialtjänsten står inför ett paradigmskifte och kommer under 2018 att påbörja arbetet med att digitalisera olika

processer och planera för införandet av Mina sidor. Nackabor ska kunna kommunicera med sin handläggare, ta del av sitt ärende och bidra med information löpande under den tid han eller hon har kontakt med kommunen.

En upphandling av välfärdstekniklösningar blev klar under hösten 2017. Olika lösningar ska nu erbjudas kunder med funktionsnedsättning däribland ett digitalt påminnelse-system.

Framåtblick 2030

Digitaliseringen inom välfärden innebär stora förändringar och möjligheter. Nya insatser kan skapa effektivisering men framförallt möjlighet till ökad trygghet och självständighet hos medborgarna. Medborgare har höga förväntningar på välfärden och digitaliseringen ger möjlighet till inflytande och delaktighet vid utredning och beslut.

Personalförsörjningen är central för en tillväxtkommun som Nacka. Befolkningsökningen för personer 0–64 år beräknas till 44 procent till och med år 2030. Utbudet av socionomer inom myndighetsutövningen motsvarar idag inte efterfrågan. Åtgärder för att kunna attrahera, rekrytera och behålla medarbetare blir central för att kunna möta ett Nacka som växer.

Ny lagstiftning infaller under 2018 och fler nya lagar ses över och kan komma att påverka socialnämndens ansvarsområden:

- Lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård, ny från januari 2018.
- Översyn av socialtjänstlagen pågår och slutredovisningen ska ske senast 1 december 2018. Fokus är bland annat hur socialtjänsten kan bli mer tillgänglig och hur handläggningen kan förenklas.
- En pågående översyn av insatsen personlig assistans och dess ersättning enligt LSS och Socialförsäkringsbalken. Både stat och kommun tillhandahåller personlig assistans utifrån olika lagstiftningar. En förändrad tillämpning av Försäkringskassan ger kommunen högre kostnader.
- Regeringen föreslår att barnkonventionen inkorporeras i svensk lag den 1 januari 2020.

Resursfördelning

Socialnämnden tilldelas 727,1 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 9,3 miljoner kronor eller 1,3 procent jämfört med 2017. Ökningen beror på ökad befolkning samt höjningar avseende checkar.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsnin		tkr	%
Barn och unga (IFO)	-89 470	-103 783	-104 958	-5 455	0	-109 238	-5 455	5,3
Vuxna 19-64 år (IFO)	-46 649	-45 229	-40 930	-1 590	0	-46 819	-1 590	3,5
Personer med funktionsnedsättning	-418 963	-445 548	-431 640	4 130	-3 031	-444 449	1 099	-0,2
Gemensam socialtjänst	-3 377	-8 317	-7 000	766	-647	-8 198	119	-1,4
Myndighet och huvudmannan	-103 572	-112 169	-122 334	0	-3 500	-115 669	-3 500	3,1
Nämnd och nämndstöd	-11 714	-2 766	-1 905	0	0	-2 766	0	0,0
Summa	-673 745	-717 812	-708 767	-2 149	-7 178	-727 139	-9 327	1,3

Checkarna för LSS-verksamhet (boende, daglig verksamhet, korttidsboende, ledsagning och avlastning) höjs med 1,1 procent och 2,2 miljoner kronor tillförs nämnden för detta.

Checken för hemtjänst höjs 2 procent, vilket innebär en ökning med 0,5 miljoner kronor.

Nya antaganden om volymökningar har gjorts, vilket innebär vissa neddragningar i förhållande till tidigare antaganden. Hemtjänsten för personer under 65 år minskas med 3,5 miljoner kronor. Verksamheter under rubriken ”vuxna” tillförs endast 5,9 miljoner ytterligare jämfört med prognosen för 2017 (14 procent). Vidare antas att ökningen blir något lägre inom verksamhetsområdet ”funktionsnedsättning”, bland annat antas det nya LSS-boendet på Björnvägen kunna starta tidigast i slutet av året, budgeten ökas med endast 10,3 miljoner kronor.

Systemstödet Combine har tagits i drift och kapitalkostnader tillförs för detta med 0,6 miljoner kronor. Under 2018 ska nya funktioner utvecklas, bland annat ”Mina sidor” för att tillvarata stödets potential fullt ut. 2016 startade den första verksamheten för barn och ungdomar med psykisk ohälsa i Nacka, gemensamt med landstinget (”Horison” i Boo). Under hösten

2017 startar den andra enheten. (”Bryggan” i Fisksätra). Socialnämnden får i uppdrag att utvärdera dessa nystartade verksamheter. 0,7 miljoner kronor finns i budget för utökning av ytterligare verksamheter.

Personalomsättningen bland socialsekreterare har varit stor i landet som helhet, något som också drabbat Nacka det senaste året. Situationen har lett till en pressad arbetssituation med många nyanställda, inhyrda konsulter etc. För att behålla kompetenta medarbetare och samtidigt kunna attrahera och rekrytera nya tillförs nämnden 3,5 miljoner kronor.

Socialtjänsten ska vara tillgänglig för allmänheten och på ett sätt och en tid som passar Nackaborna. För att utveckla fler digitala tjänster och bättre möjligheter för allmänheten att kunna anmäla när t ex barn får illa tillförs nämnden 0,3 miljoner kronor.

Nämnden begär extra medel för projekt om hemsjukvård och lagen om utskrivningsklara från sjukhus, men detta arbete får klaras inom redan givna ramar.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden är huvudman och/eller myndighet för förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, grundsärskola, specialskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola samt för vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet. Utbildningsnämnden ansvarar för uppföljning, utvärdering, finansiering och systematiskt kvalitetsarbete för dessa verksamheter enligt skollagen, eller annan författning. Utbildningsnämnden ansvarar också för målformulering, effektivitet, uppföljning och finansiering av verksamheterna samt att se till att det finns ett varierat

och allsidigt utbud med hög kvalitet som ska tillgodose föräldrars och elevers önskemål. Föräldrar och elever ska ges en allsidig information om verksamheterna.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Utbildningsnämndens fokusområde och resultatindikatorer utgår från skolans uppdrag enligt läroplanens mål och andra nationella och kommunala styrdokument. Ytterligare viktiga mått, exempelvis elevresultat i årskurs tre och sex, finns med i kvalitetssystemet och redovisas. Detta kommer att tydliggöras i utbildningsnämndens utvärderingsplan. Alla indikatorer avser barn och elever i förskolor och skolor i Nacka. Resultat för gymnasieelever som är folkbokförda i Nacka följs upp i andra resultatredovisningar, vilket kommer att framgå av utbildningsnämndens utvärderingsplan.

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Alla barn och elever utvecklas maximalt. Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära.

För att nå det övergripande målet kommer utbildningsnämnden att fokusera på att alla barn och elever som går i förskola eller skola i Nacka utvecklas maximalt och även stimuleras till nyfikenhet och lust att lära.

Arbete för att nå målet

För att följa upp att alla barn och elever utvecklas maximalt kommer andelen elever i årskurs nio som blir behöriga till gymnasieskolan respektive andelen avgångselever som får gymnasieexamen att användas som indikatorer.

Resultaten från enkäter till föräldrar och elever kommer att användas vid uppföljning av att alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära. Föräldrars bedömning av barnens inflytande och elevers uppfattning av inflytande kommer att bedömas på samma sätt.

Därutöver kommer externa bedömningar av förskolor och skolors kvalitet att användas. Sådana kvalitetsbedömningar sker varje år för ett urval av förskolor och skolor genom observationer i verksamheterna.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet. Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande.

Ett fokusområde för utbildningsnämnden är att alla förskolor och skolor i kommunen ska hålla hög kvalitet. Det är något som bidrar till attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.

Arbete för att nå målet

För att följa upp att alla förskolor och skolor håller hög kvalitet kommer de årliga enkätsvaren från föräldrar och elever i förskola och skola att följas upp.

Utbildningsnämnden kommer även att följa upp att andelen förskolor och skolor uppnår en minsta resultatnivå. Detta mäts på olika sätt beroende på skolform.

Trygghet och lärmiljö kommer att följas upp genom föräldrars enkätsvar om deras barn är tryggt i förskolan samt elevernas enkätsvar om de känner sig trygga i skolan. Därutöver kommer andelen förskolor och skolor utan allvarlig kritik i extern granskning av miljö att användas som en indikator.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola. Det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.

Målet stark och balanserad tillväxt bryts ned inom utbildningsnämndens ansvarsområde till två fokusområden. För det första att föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola. För det andra att det är attraktivt att driva förskola och skola

i Nacka och att anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.

Arbete för att nå målet

Att det finns stora valmöjligheter i Nacka kommer att följas upp dels genom att det ska finnas tillgång till lediga platser inom förskola och skola i varje kommundel, dels genom andelen elever som får sitt första- och andra- tillgodosett till förskoleklass respektive grundskola. För att följa upp vad anordnare anser om Nackas attraktionskraft inom utbildningsområdet kommer enkäter och intervjuer att användas.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner. Alla elever klarar skolan inom avsedd tid. Nyanlända elever i Nacka kommer snabbt in i skolan och får en god grund för högre studier och arbetsliv.

För att uppnå målet kommer utbildningsnämndens fokus att vara att Nackas förskolor och skolor ligger i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner, att alla elever klarar skolan inom avsedd tid samt att nyanlända elever liksom alla elever får en god utbildning och får en god grund för högre studier och arbetslivet.

Arbete för att nå målet

I kvalitetsuppföljningen av förskolor och skolor i Nacka kommer olika indikatorer att användas per skolform. För förskolan, grund- och gymnasieskolan blir det uppföljning av att Nacka placerar sig bland de tre högst rankade kommunerna gällande andelen nöjda föräldrar och elever. För grundskolan kommer uppföljningen att avse att Nacka placerar sig bland de tio bästa skolkommunerna i Sverige. För gymnasieskolan att elevernas resultat i Nacka är bland de tio högsta av landets kommuner. Därutöver mäts även andelen elever som nått samtliga kunskapskrav i årskurs nio respektive andelen elever som erhållit gymnasieexamen inom tre år. Nyanlända elevers resultat kommer att följas upp särskilt.

Framåtblick 2030

Nackas skolor är bland landets bästa. Betygsresultaten är mycket goda och föräldrar och elever är nöjda med verksamheten. En utmaning för utbildningsnämnden är att se till att kvaliteten även fortsättningsvis är mycket hög. Utbildningsnämnden kommer fortsätta verka för att det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas. Som ett led i detta arbete träffar utbildningsenheten huvudmän och chefer för verksamheterna i kontinuerliga dialoger om kvaliteten och kvalitetsarbetet.

Tillgång till skolplatser och framtida utbyggnad:

Fram till 2030 behövs ytterligare cirka 3 900 förskoleplatser och cirka 5 100 skolplatser i Nacka. Det behövs även alternativa planer om färre aktörer vill etablera sig i kommunen, eller om etablerade aktörer skulle avsluta sin verksamhet. Då skolorna anpassar sin organisation utifrån skolvalets utfall är det svårt att kunna erbjuda skolplatser till inflyttande elever under pågående läsår.

Statliga uppdrag och utredningar:

Nacka kommun har yttrat sig över tidigare statliga utredningsförslag om bland annat obligatorisk förskoleklass för sexåringar och regeländringar för beräkning och beslut om bidrag till fristående förskolor och skolor.

Lagändringar:

Skyldighet att erbjuda lovskola införs, den ska anordnas i juni och vara minst 50 timmar. Stadieindelningen åk 1–3 (lågstadiet), åk 4–6 (mellanstadiet) och åk 7–9 (högstadiet) återinförs i grundskolan. Nuvarande timplan för grundskolan ersätts av en stadieindelad timplan.

Resursfördelning

Utbildningsnämnden tilldelas 2 796,7 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 86 miljoner kronor eller 3,2 procent jämfört med 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Förskola och pedagogisk omsorg	-704 710	-732 836	-717 836	15 504	-4 980	-722 312	10 524	-1,4
Vårdnadsbidrag	-1 092	-559	-559	559			559	-100,0
Fritidshem	-214 465	-216 769	-216 769	2 497		-214 272	2 497	-1,2
Öppen fritidsverksamhet	-5 457	-5 413	-5 413	-185		-5 598	-185	3,4
Förskoleklass	-57 365	-58 770	-58 770	1 124	-1 155	-58 801	-31	0,1
Grundskola	-971 846	-1 043 726	-1 035 726	-33 241	-21 555	-1 098 522	-54 796	5,3
Grundskolor	-23 927	-25 902	-25 902	-2 647	-566	-29 115	-3 213	12,4
Gymnasieskola	-312 861	-325 563	-325 563	-32 472		-358 035	-32 472	10,0
Gymnasieskolor	-12 479	-12 919	-12 919	-346		-13 265	-346	2,7
Likvärdighetsgarantin	-242 745	-252 890	-252 890	-6 382	-400	-259 672	-6 782	2,7
Öppen förskola	-5 914	-6 030	-6 030	-800	-500	-7 330	-1 300	21,6
Nämnd och nämndstöd	-25 054	-1 313	-1 313			-1 313		
Myndighet & Huvudmän	-1 119	-26 197	-26 197		-500	-26 697	-500	1,9
Forskning och utv.	-1 595	-1 795	-1 795			-1 795		
Summa	-2 580 629	-2 710 682	-2 687 682	-56 389	-29 655	-2 796 726	-86 044	3,2

Nämndens ram har anpassats till nya antaganden om antalet barn och elever och StorSthlms (före detta KSL:s) rekommendation om höjning av programpengen för gymnasiet till 1,8 procent.

Skolpengen för grundskolan, inklusive förskola och grundskolor, höjs med 2 procent. Förskolechecken höjs med 0,7 procent.

För att utveckla systemstödet Nacka24 tillförs nämnden 0,5 miljoner kronor, medan eventuell central antagningsprocess till grundskolan klaras inom ram eller genom finansiering från skolorna.

Driften av de öppna förskolorna i kommunen upphandlas under 2018 och en ny enhet planeras på Sicklaön. Nämnden tillförs sammanlagt 1,3 miljoner kronor för detta, det vill säga 0,5 miljoner mer än i ramändet.

Skärpta lagkrav om att erbjuda lovskola innebär att utbildningsnämnden tillförs 0,4 miljoner kronor till likvärdighetsgarantin för detta ändamål.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för socialtjänsten, kommunal vård och omsorg för personer över 65 år, utom ekonomiskt bistånd. Äldrenämnden svarar för myndighetsutövning och utreder och fattar beslut om insatser exempelvis hemtjänst, dagverksamhet och äldreboende. Nämnden beslutar om färdtjänst och bostadsanpassningsbidrag samt fastställer avgiften för den enskilde.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens fokusområde

Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas.

Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa, självständighet och socialt sammanhang.

Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet.

Nackas seniorer har stor möjlighet att välja anordnare av god kvalitet och kan påverka hur beviljade välfärdstjänster utförs.

Arbete för att nå målet

En ny lag om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård träder i kraft den 1 januari 2018. Lagen reglerar ansvaret för utskrivningsklara patienter mellan kommun och landsting. Kommunen får tre dagar på sig att förbereda en hemgång från slutenvården. Idag är det fem dagar. För att erbjuda kunder en trygg och säker hemgång kommer särskilt fokus att vara på vad som är viktigt för målgruppen vid hemgång.

Nackabor ska bemötas flexibelt, enkelt, snabbt och öppet. Arbetet med att förenkla för kunderna fortsätter. Under 2018 ska planeringen av Mina sidor påbörjas för att förenkla en säker kommunikation mellan kund, utförare och myndighet.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Seniorer har möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer, enligt sina individuella önskemål. Det finns lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till aktiviteter och uppmuntrar till olika former av möten.

När Nacka förtäts behöver olika typer av mötesplatser för äldre skapas för att främja social samvaro och fysisk aktivitet. Det kan handla om allt från träffpunkter till tillgängliga grönområden med utomhusgym.

Arbete för att nå målet

Under våren 2018 kommer äldrenämnden att ta ställning till hur dagverksamheten och de tidiga lättillgängliga insatserna ska utvecklas. Det finns ett behov av att komplettera dagens insatser för äldre med lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till hälsosamt åldrande och erbjuder ett socialt sammanhang för att minska ofrivillig isolering.

Föreningsliv och civilsamhälle bjuds in till dialog för att tillsammans med seniorrådet utforska vilka behov som föreningarna kan erbjuda och som kan bli ett komplement till kommunens uppdrag.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag utvecklar kommunen välfärden för Nackas seniorer. Nackas seniorer har tillgång till attraktiva och anpassade boenden.

Nacka kommun utvecklar välfärden för seniorer i nära samspel med anordnarna.

Arbete för att nå målet

Nacka kommun stimulerar och verkar för ett blandat utbud av boenden för äldre och möter behovet av

trygga boendeanternativ. Sociala omsorgsprocessens boendestrateg ingår i alla stadsbyggnadsprojekt när Nacka bygger stad och bevakar äldreperspektivet för särskilda boenden som alternativa boendeformer såsom trygghetsbostäder och seniorbostäder.

2018 öppnar Ersta Diakoni ett särskilt boende i Ältadalen med 54 lägenheter. Under 2019 öppnar Silver Life ett särskilt boende med 54 platser och ett hundratal trygghetsbostäder i Graninge. Dessutom finns planer för ett trygghetsboende med 24 lägenheter på Nya gatan i centrala Nacka och Aleris ett särskilt boende med 60 platser i Hasseludden.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Äldreomsorgen utvecklas utifrån nackabornas behov. Nackas särskilda boenden och hemtjänst håller hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.

Nackas anordnare fokuserar på att möta seniorernas förväntningar på tjänster och service av god kvalitet. Det görs olika slags verksamhetsuppföljningar för att säkerställa att tjänsterna svarar mot behoven och kartlägger vad som kan förbättras och utvecklas.

Arbete för att nå målet

Äldreomsorgen står inför ett paradigmskifte och påbörjar under 2018 arbetet med att digitalisera och automatisera olika processer och starta planeringen av Mina sidor. Nackabor ska kunna kommunicera med sin handläggare, ta del av sitt ärende och bidra med information löpande under den tid han eller hon har kontakt med kommunen.

I augusti 2017 avslutades en större upphandling av välfärdstekniklösningar och införandet av digitala larm inleddes under hösten 2017. Under 2018 tillkommer fler digitala lösningar för kunder som har hemtjänst.

Framåtblick 2030

Antalet personer 65 år och äldre beräknas öka med 37 procent till och med år 2030. Detta kräver planering av insatser i tid som exempelvis byggandet av särskilda bostäder för att motsvara behovet.

Personalförsörjningen är av central betydelse för en tillväxtkommun. Utbudet av socionomer inom myndighetsutövningen motsvarar inte efterfrågan vilket kräver åtgärder för att kunna möta ett Nacka som växer. Majoriteten av medarbetarna i äldreomsorgen finns bland anordnarna som kommer att konkurrera om utbildad arbetskraft. Ekonomiska förutsättningar för att rekrytera, behålla och attrahera personal blir avgörande liksom utvecklingen av digitalisering och ny teknik.

Medborgare har höga förväntningar på välfärden och digitaliseringen ger möjlighet till inflytande och delaktighet vid utredning och beslut. Välfärdsteknik kan höja effektiviteten samtidigt som tryggheten och självständighet kan öka hos Nackas seniorer.

Ny lagstiftning infaller under 2018 och fler nya lagar ses över och kan komma att påverka äldrenämndens ansvarsområden.

- Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård träder i kraft 1 januari 2018.
- Övertagande av hemsjukvården förväntas genomföras under 2020 och kommer att möjliggöra en sammanhållen hemsjukvård.
- Översyn av socialtjänstlagen pågår och slutredovisning ska ske senast 1 december 2018. Fokus är bland annat på hur socialtjänsten kan bli mer tillgänglig och hur handläggningen kan förenklas.

Resursfördelning

Äldrenämnden tilldelas 807,3 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 32,2 miljoner kronor eller 4,1 procent jämfört med 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Särskilt boende - check	-417 757	-397 401	-406 285	-30 877	-6 869	-435 147	-37 746	9,5
Särskilt boende - avtal	0	-42 781	-38 910	-1 523	0	-44 304	-1 523	3,6
Hemtjänst - check	-186 737	-199 065	-173 890	15 400	-3 833	-187 498	11 567	-5,8
Ledsagning - check	-961	-1 450	-940	0	-29	-1 479	-29	2,0
Avlösning - check	-1 379	-1 450	-878	0	-29	-1 479	-29	2,0
Verksamhet med beslut enl								
LSS - check	-9954	-15606,6	-9155	0	0	-15 607	0	0,0
Dagverksamhet äldre - check	-6321	-6874,6	-6165	0	0	-6 875	0	0,0
Korttidsvård - ej check	-16666	-17410	-31692	-2 000	0	-19 410	-2 000	11,5
Trygghetsalarm - ej check	-7005	-8748	-8868	0	0	-8 748	0	0,0
Övrig verksamhet	-27392	-38348	-39964	-754	-1 047	-40 149	-1 801	4,7
Myndighet & Huvudmänna	-43991	-44 358	-46 798	0	-600	-44 958	-600	1,4
Nämnd och nämndstöd	-5688	-1 605	-1 280	0	0	-1 605	0	0,0
Summa	-723 851	-775 096	-764 825	-19 754	-12 407	-807 257	-32 161	4,1

Checken för särskilt boende höjs med 1,6 procent och för hemtjänst, ledsagning och avlösning med 2 procent. Det innebär ytterligare 6,9 miljoner kronor respektive 3,9 miljoner kronor.

För att öka det hälsofrämjande arbetet, bland annat arbete mot fallskador, tillfördes nämnden 1 miljon kronor 2017. Under 2018 tillförs ytterligare 0,4 miljoner.

Under 2017 införs mobil återrapportering av faktiskt utförd tid hos de äldre i hemtjänsten. Det har inneburit en minskning av kostnaderna med 25 miljoner kronor. Jämfört med det prognostiserade utfallet för 2017 för hemtjänsten tillförs nämnden 8,7 miljoner kronor i ökad volym, det vill säga en ökning med 5 procent.

Systemstödet Combine har tagits i drift och kapitalkostnader tillförs för detta med 0,6 miljoner kronor. Under 2018 ska nya funktioner utvecklas, bland annat ”Mina sidor” för att tillvarata stödets potential fullt ut.

Personalomsättningen inom socialtjänsten, bland annat bland biståndshandläggare, har varit stor i landet som helhet, något som också drabbat Nacka. Situat-

Nämndens fokusområde

Alla verkar utifrån huvudmannens fokus.

God service i allt som görs.

ionen har lett till en pressad arbetssituation med många nyanställda, inhyrda konsulter etc. För att behålla kompetenta medarbetare och samtidigt kunna attrahera och rekrytera nya tillförs nämnden 0,6 miljoner kronor.

Kostnaderna för korttidsboende har ökat dramatiskt under 2017, men beräknas återgå till lägre volym under 2018, varför nämndens budget minskas med 3 miljoner kronor.

Nämnden begär extra medel för projekt om hemsjukvård och lagen om utskrivningsklara från sjukhus, men detta arbete får klaras inom redan givna ramar.

Äldrenämnden får i uppdrag att arbeta med att underlätta för anhöriga och närstående till personer med bland annat demenssjukdomar, exempelvis genom fler digitala tjänster.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken, samt vad som i övrigt vilar på överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt annan lag och författning. Nämnden verkar för att det finns gode män och förvaltare. Nämnden erbjuder gode män och förvaltare möjlighet till kunskapsutbyte och information som är väsentlig för uppdraget.

Nämndens fokusområde 2018–2020

Bästa utveckling för alla

Nämndens huvuduppdrag är att huvudmän har en god man eller förvaltare som fullgör sitt uppdrag med huvudmannens fokus. För att säkra en god tillgång på gode män måste nämnden arbeta för att man vill vara god man i Nacka.

Arbete för att nå målet

För att få personer att vilja vara god man i kommunen måste kommunen göra det attraktivt att vara god man i Nacka. Nämnden erbjuder god och effektiv service till gode männen och förenar detta med en effektiv tillsyn. Tillsammans med andra kommuner följer nämnden upp nöjdheten hos både huvudmän och gode män.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokusområde

Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart utförande av uppdrag.

Nämndens uppdrag inom detta område är att alla uppdrag genomförs på ett hållbart sätt – socialt, ekonomiskt och miljömässigt.

Arbete för att nå målet

De redovisningar som gode männen och förvaltarna lämnar in har lite olika uppdrag beroende på vilket uppdrag gode mannen har: sörja för person och/eller förvalta egendom. Genom att följa upp att båda delarna utförs på ett korrekt sätt och redovisas rätt i redovisningen verkar nämnden för att uppdraget utförs socialt och ekonomiskt hållbart. Genom att erbjuda gode männen att lämna in redovisningarna digitalt bidrar det till en bättre miljö. För att ytterligare stimulera till att redovisningarna lämnas in via e-tjänst kommer de som gör detta att få sitt arvode tidigare än andra förutsatt att redovisningen är korrekt. Nämnden har även ett nyckeltal om att minska användningen av bil i uppdraget. Det nyckeltal som funnits under 2017 har varit svårt att följa upp och har därför omformulerats.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokusområde

Alla huvudmän har en kompetent gode man.

När kommunen växer blir det flera som behöver god man. Nämndens uppdrag är att se till att alla snabbt får en god man med god kompetens.

Arbete för att nå målet

Nämnden säkrar att de som vill vara god man har rätt förutsättningar för att vara det och har krav på att man som gode man ska delta i kompetensutveckling. Nämnden har ett digitalt kunskapstest för alla som vill vara gode man. Nu införs ett system för certifiering av gode män på bred front. Från 2017 har ambitionsnivån höjts vad gäller hur fort man ska få en god man. För ensamkommande barn äger kommunen hela processen med att förordna en god man. För andra huvudmän är kommunen i vissa fall beroende av intyg från läkare och av att tingsrätten fattar beslut om god man efter kommunens förslag. Att nå målsättningen med två månader innebär att samspelet med olika delar måste bli effektivare.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokusområde

Rätt från början och i rätt tid.

Nämnden bidrar med att skattepengarna används på bästa sätt genom att ha låga kostnader och en verksamhet med hög effektivitet. Det görs genom att ha fokus på att göra rätt från början och att göra saker i rätt tid.

Arbete för att nå målet

Nämnden har sedan flera år en effektiv process för att granska redovisningarna som gode männen lämnar in och den blir ännu effektivare med stöd av de digitala tjänster som nu finns. Genom att nämnden i sina beslut ger tydlig bakgrund och motivering till beslut vill nämnden minimera överklagande som beror på att man inte förstår beslutet. Självklart ska man ha rätt att överklaga om man inte är nöjd med beslutet i sak.

Framåtblick 2030

Nämndens främsta utmaning är att hantera ett ökande behov av gode män och fler ärenden till följd av fler invånare. En procent av medborgarna har behov av en god man. Därtill är det viktigt att gode männen har rätt kompetens och verkar utifrån huvudmannens fokus. Detta kräver fortsatt arbete med gode service, rekrytering, utbildning och certifiering. Nämnden måste fortsätta arbetet med en effektiv och rättsäker granskning och uppföljning. Den digitalisering som påbörjats kommer att fortsätta i syfte att det ska bli enklare, effektivare och rätt från början. Den 1 juli infördes så kallade framtidfullmakter i landet. Det innebär att en person i förtid kan besluta att någon annan ska ta till vara ens intressen när man själv inte längre har förmåga att göra detta. Detta kan leda till att antalet enklare uppdrag för gode män kan minska något på sikt, och därmed antal ärenden. Överförmyndaren har ett visst tillsynsansvar kopplat till framtidfullmakterna men det är inte alls lika omfattande som för gode män. De för tidigt att i dagens läge sja om vilka konsekvenser framtidfullmakterna får för nämndens uppdrag.

Resursfördelning

Överförmyndarnämnden tilldelas 8,7 miljoner kronor för 2018, vilket är en ökning med 1,1 miljoner kronor eller 14,5 procent jämfört med 2017.

Tabell: Driftbudget, tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Prognos 2017 T2	Förändring		Budget 2018	Skillnad budget 2017 och 2018	
				Volym	Satsning		tkr	%
Överförmyndarverksamhet	-3 141	-3 207	-3 207	-1 100	0	-4 307	-1 100	34,3
Nämnd & nämndstöd	-170	-171	-171	0	0	-171	0	0,0
Myndighet & Huvudmänna	-4 183	-4 204	-4 204	0	0	-4 204	0	0,0
Summa	-7 494	-7 581	-7 581	-1 100	0	-8 681	-1 100	14,5

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2018–2020.

BILAGOR

Bilaga I. Nämndernas resultatindikatorer

KOMMUNSTYRELSEN – LEDA SAMORDNA

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och attraktiva för anordnarna. Kvaliteten i alla verksamheter håller en hög nivå och förbättras över tid. Reellt inflytande och påverkan i alla verksamheter ökar. Hur nöjda är medborgarna med den kommunala servicen.	Folkhälsa, frisktal.	-	-	-	-
		Kvalitet bland de 10% bästa i alla verksamheter.	-	-	-	-
		Nöjd inflytande index medborgare.	-	50	50	-
		Nöjd medborgarindex (NMI) medborgare.	-	67	67	-
		Nöjd kundindex NKI.	-	-	-	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Säkerställa en aktiv strategisk planering för mark, bostäder, lokaler och anläggningar. Säkerställa blandad bebyggelse med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Säkerställa att minst halva nacka är grönt och att invånare har nära till olika grönområden och vatten Balans mellan verksamhet och bostäder i större utvecklingsområden med god infrastruktur (30-70).	Andel grönt (park, natur, reservat mm grön mark).	-	50	50	-
		Andel hyresrätter i nyproduktion över tid.	-	30	30	-
		Andel invånare som har nära till grönt (300 m) och vatten(1 000 m).	-	-	-	-
		Balans verksamheter och bostäder med god infrastruktur (30-70).	-	-	-	-
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Resultatöverskott ska ligga på långsiktigt hållbar nivå. Soliditet ska öka över tid. Nya bostäder och nya arbetsplatser färdigställs enligt målen och är attraktiva över tid. Avser mäta resultatöverskottet i kommunen.	Färdigställda bostäder.	-	1 300	1 300	-
		Nya arbetsplatser.	-	1 000	1 000	-
		Nya Nackabor.	-	3 000	3 000	-
		Resultatöverskott.	-	2	2	-
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Kostnadseffektivitet - låg kostnad per invånare jämfört med andra kommuner på alla områden. Digitalisering som gör att kommunen är smart, enkel, öppen och tillgänglig för medborgarna. Öppen och proaktiv kommunikation och dialog på alla områden. Kostnad per invånare ska vara bland de 25% lägsta.	Digitaliseringsindex.	-	-	-	-
		Kommunikationsindex.	-	-	-	-
		Kostnad per invånare på alla områden.	-	-	-	-
		Låg Skattesats.	-	-	-	-
	God ekonomisk hushållning I Nacka kommun innebär god ekonomisk hushållning att: - Uppfyllelsegraden av de övergripande målen är god. - Kommunens resultatöverskott och soliditet sak ligga på en långsiktig hållbar nivå. - Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar.	Resultatöverskott.	2%	2%	2%	2%
		Soliditeten ska öka över tid.	>38%	>38%	>38%	>38%
		Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod.	Ja	Ja	Ja	Ja
Övriga investeringar ska självfinansieras till.	50%	50%	50%	50%		

KOMMUNSTYRELSEN – EGEN NÄMND

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Kommunens verksamhet ska drivas med hög kvalitet, ständiga förbättringar och ligga i framkant inom sitt område. Attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta, friska och motiverade medarbetare. Utveckla dynamiskt företagsklimat i toppklass som främjar innovation och entreprenörskap.	Nöjd kundindex NKI för KS alla områden.	-	-	-	-
		Antal nystartade företag per år.	-	-	-	-
		Hållbart medarbetarengagemang HME.	-	83	84	-
		Attraktiv arbetsgivare.	-	80	80	-
		Utvecklingsindex medarbetare.	-	76	77	-
		Arbets- och hälsoindex medarbetare.	-	70	71	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Skapa goda urbana lokaliseringsförutsättningar för verksamheter och arbetsplatser inom olika branscher i kommersiellt attraktiva lägen. Utveckla infrastruktur som bidrar till stadsutveckling och ökad framkomlighet i nära samspel med regionala och nationella aktörer. Tillhandahålla ändamålsenliga och kostnads-effektiva lokaler, bostäder och anläggningar med högt nyttjande, låg energiförbrukning i giftfria och trygga miljöer.	Volym (BTA) planerad verksamhetsyta.	-	-	-	-
		Andel Nackabor som är nöjda med framkomligheten.	-	70	70	-
		Nöjd medborgarindex NMI (SCB) med 5 Nackafrågor.	-	70	70	-
		Nöjd kundindex NKI, för hyresgäster i kommunens lokaler och anläggningar.	-	60	60	-
		Minskad klimatpåverkan genom minskat koldioxidutsläpp, minskad energiförbrukning och minskad användning av kemikalier i våra välfärdsfastigheter.	-	-	-	-
		Kapacitet lokaler i förhållande till efterfrågan.	-	-	-	-
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	God tillgång till arbetskraft med relevant kompetens för strategiskt viktiga branscher. Stadsutvecklingssekonomi ska var självfinansierad över tid. Övriga investeringar ska ha en hög grad av självfinansieringsgrad. Kommunens eget markinnehav ska utvecklas så att det bidrar till minst 40% av bostäder och arbetsplatser av det samlade målet till 2030.	Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens (Svenskt näringslivs ranking).	-	30	30	-
		Stadsutvecklingssekonomi är självfinansierad i rullande 5-årsperioder.	-	-	-	-
		Övriga investeringar är självfinansierade till 50%.	50	-	-	-
		Nya företag per år.	-	-	-	-
		Antal färdigställda bostäder på kommunal mark.	-	550	550	550
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets förutsättningar och en fungerande process för att etablera nya företag. Säkerställa att kommunens markinnehav används på ett affärsmässigt sätt. Överskottsmål i kommunal produktion. Kostnadseffektivitet i alla verksamheter.	Tillgänglig mark för företagsetableringar i förhållande till efterfrågan (>0).	-	-	-	-
		Försäljningsvärde på fastigheter/mark i förhållande till marknadsvärde (>0).	-	-	-	-
		Nöjd kundindex NKI kopplat till ex bygglov, milkö.	-	72	74	-
		Nöjd kundindex NKI kundservice, svarstid mm.	-	-	-	-

ARBETS- OCH FÖRETAGSNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de Nackabor som har behov.	Andel kursdeltagare inom gymnasial vuxenutbildning med lägst godkänt betyg. (Egen mätning, ej uppföljning KF).	88	91	92	93
		Andel kursdeltagare inom grundläggande vuxenutbildning med lägst godkänt betyg. (Egen mätning, ej uppföljning KF).	91	91	92	93
		Andel kursdeltagare inom svenska för invandrare som senast terminen efter kursstart med lägst godkänt betyg. (Egen mätning).	35	42	42	42
		Andel kursdeltagare som får lägst godkänt betyg kursen svenska som andraspråk (Skolverket, ej uppföljning KF).	96	96	96	96
		Andel Nackabor som har egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande direkt efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen. (Kolada)	40	65	65	65
		Andel Nackabor som har egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande sex månader efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen. (Egen mätning)	86	85	87	90
		Antal nyanlända som har egen försörjning efter avslutad insats. (Egen mätning, Ny indikator 2018).	24	50	50	50
		Antal kunder som efter insats från kommunen startar eget företag under ett år. (Egen mätning)	5	35	40	50
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Nackabors erfarenheter ska tas tillvara. Mötesplatser för innovation och entreprenörskap bidrar till ett välkommande, inkluderande och mångkulturellt samhälle. Nyanlända nackabors bostad finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjlighet till språkutveckling, ökad integration och jobb i samspel med civilsamhälle och näringsliv.	Antal procentenheter lägre arbetslöshet utrikesfödda i Nacka, jämfört med referenskommuner. (Arbetsförmedlingens statistik)	11,6	9	8	7
		Andel nyanlända som får en genomgångsbostad genom kommunen som fått en egen bostad inom två år. (Egen mätning)	6	50	55	60
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetsökande Nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov kompetens.	Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens. (ranking Svenskt näringslivs näringslivsranking).	-	100	100	100
		Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som fått egen försörjning (Egen mätning)	47	65	65	65
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag. Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden.	Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd. (Kolada)	28,2	30	28	26
		Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd. (Kolada)	-	2,3	2,1	1,9
		Kostnad för utbetalt ekonomiskt bistånd, kr/invånare. (Kolada)	-	660	690	690
		Genomsnittlig insatstid innan egen försörjning. (Egen mätning)	274	190	185	180

FRITIDSNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Attraktivt: Fritidsutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla.	Andel barn och ungdomar som anser att det finns ett brett utbud att ta del av på fritiden.	87	90	90	90
	Tillgängligt: Fritidsutbudet stimulerar till fysisk aktivitet för alla.	Andel som är aktiva av den totala befolkningen 7-20 år i bidragsberättigad förening. Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 30 min/dag.	75 -	76 69	77 70	78 -
	Delaktighet: Fritidsutbudet utvecklas genom medborgarnas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och önskningsar.	Andel deltagare som är nöjda med verksamheten som de deltar i.	-	-	-	-
		Fördelning mellan flickor respektive pojkar som deltar i de verksamheter som fritidsnämnden finansierar. Målet är 50 % flickor. Andel deltagare som är nöjda med verksamheten som de deltar i.	45 -	50 84	50 85	50 -
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Välskött: Det finns välskötta och lättillgängliga fritidsanläggningar.	Andelen besökare som anser att anläggningen är trygg. Andelen besökare som anser att anläggningarna är välskötta.	- -	- 80	- -	- -
	Stort utbud: Det finns ett rikt utbud av platser för spontan fritidsverksamhet.	Andelen medborgare som anser sig ha bra möjligheter till att kunna utöva sina fritidsintressen.	-	95	95	-
	Giffritt: Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giffri miljö.	Giffritt: Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giffri miljö.:Beskrivs i löpande text.	-	-	-	-
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Innovation: Fritidsverksamheten är innovativ och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov.	Andel bidragsberättigade föreningar som är nöjda med kommunens stöd till föreningslivet.	-	83	84	-
	Samverkan: Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet.	Samverkan: Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet. Beskrivs i löpande text.	-	-	-	-
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Hög kvalitet: Fritidsutbudet har hög kvalitet och anläggningarna är välbesökta.	Andel bokad tid i idrotts- och fritidsanläggningar.	100	100	100	100
	Hög kvalitet: Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar.	Hög kvalitet: Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar: Beskrivs i löpande text.	-	-	-	-
	Samutnyttjande: Lokaler och anläggningar är flexibla och samnyttjas.	Samutnyttjande: Lokaler och anläggningar är flexibla och samnyttjas: Beskrivs i löpande text.	-	-	-	-

KULTURNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Tillgänglighet: Kulturutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla.	Andel barn som deltar i musik- och kulturskola av den totala befolkningen.	-	45	50	-
		Andel pojkar i procent, som deltar i musik- och kulturskola.	39	-	-	-
	Delaktighet: Kulturutbudet utvecklas genom Nackabornas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och intressen.	Andel medborgare som är nöjda med kulturutbudet i Nacka.	-	95	95	-
		Andel barn och unga som deltar i den kulturaktivitet de helst vill.	-	96	96	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Läslust: Biblioteken stimulerar och bidrar till läslust.	Andel aktiva läntagare på bibliotek av den totala befolkningen, jämfört med övriga länet.	297	-	-	-
		Öppet: Bibliotek, kulturhus och museer, och kulturella arenor är öppna och attraktiva mötesplatser.	Antal besökare per år på museet Hamn. Antal besök per år på kulturhuset Dieselverkstaden. Antal besök per invånare och år på bibliotek, jämfört med övriga länet.	- - -	- - -	- - -
		Levande: Kulturarvet och den offentliga konsten utvecklas, berikar och bevaras.	Andel medborgare som upplever kulturarvet respektive den offentliga konsten som tillgängliga.	-	6,9	7
	Giffritt: Kulturverksamheterna bidrar till låg klimatpåverkan och en giffri miljö.	Giffritt: Kulturverksamheterna bidrar till låg klimatpåverkan och en giffri miljö.	-	-	-	-
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Innovation: Innovation och mångfald används för att nya kulturverksamheter ska starta och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov.	Andelen kulturaktörer som upplever att de har goda förutsättningar att starta, och utvecklas.	-	70	70	-
	Samarbete: För att kulturutbudet ska utvecklas sker samverkan lokalt, regionalt och nationellt.	Samarbete: För att kulturutbudet ska utvecklas sker samverkan lokalt, regionalt och nationellt.	-	-	-	-
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Hög kvalitet: Biblioteks- och kulturverksamheterna har hög kvalitet.	Nöjd medborgarindex bibliotek.	-	78	78	80
		Andel barn och unga som är nöjda med den kulturverksamheten de deltar i.	96	95	95	-
	Hög kvalitet: Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar. Samutnyttjande: Lokaler och anläggningar är flexibla och samnyttjas.	Beläggningsgrad på kulturaktiviteter för barn och unga på kulturhusen.	-	-	-	-

MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Nacka utvecklas med hög kvalitet, stor variation och i samklang med Nackabornas intressen. Framtagna detalplaner stödjer en utveckling av bostäder, infrastruktur och näringslivet i Nacka. Nackaborna är delaktiga i stadsutvecklingsprocessen. Myndighetsutövningen är effektiv, rättsäker, serviceinriktad och kundorienterad.	Mediantid fastighetsbildning.	189	175	175	175
		Mediantid planbesked.	19	16	16	16
		Mediantid detalplaner förnyelseområden.	-	36	36	36
		Mediantid detalplaner (ej förnyelseområden).	-	24	24	24
		Mediantid bygglovsärenden.	8	5	5	5
		NKI Bygglov.	-	70	71	72
		NKI miljö- och hälsoskydd.	-	70	71	72
		NKI Livsmedelstillsyn.	-	77	78	79
		Andelen överprövade planärenden som ändrats i sista instans.	-	20	20	20
		Andelen överprövade bygglovsärenden som ändrats i sista instans.	-	20	20	20
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Genom stadsutvecklingen skapas samband och offentliga rum som är attraktiva och trygga. Nackaborna har god tillgång till parker, grönområden och natur. Den negativa påverkan på miljön minskar.	Betygsindex på faktorn trygghet i medborgarundersökningen.	-	80	81	81
		Andel bostäder i föreslagna planer med högst 300 meter till park eller naturområde.	-	90	90	90
		Andel av befolkningen som bor i bostäder med en god ljudmiljö inomhus.	87	87	88	88
		Andel sjöar med god status vad gäller övergödning.	-	75	75	75
		Antal enskilda avlopp i kommunen.	-	1 500	1 500	1 400
		Föreorenade markområden som är sanerade.	-	6	6	6
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Nacka utvecklas tillsammans med Nackabor och näringsliv. Detalplaner tas fram i en takt som stödjer de övergripande målen om 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser fram till år 2030. Framkomligheten i samhällsplaneringen bevakas. Detalplaner tas även fram för att möjliggöra ny infrastruktur och en god tillgång till kollektivtrafik.	Betygsindex på faktorn bostäder i medborgarundersökningen.	-	59	60	60
		Betygsindex på faktorn arbetsmöjligheter i medborgarundersökningen.	-	63	64	64
		Antal bostäder i tillstyrkta detalplaner västra Sicklaön 2017-2019.	0	1 670	1 670	-
		Antal bostäder i tillstyrkta detalplaner övriga kommunen (ej västra Sicklaön) 2017-2019.	0	670	670	-
		Antal kvm BTA för verksamheter i tillstyrkta detalplaner 2017-2019.	-	-	-	-
		Andel av bostäder i föreslagna planer med högst 400 meter till närmaste hållplats.	-	80	80	80
		MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. Taxor ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Vid detaljplanering ska kommunens markinnehav nyttjas affärsmässigt och nya välfärdsfastigheter (skolor, äldreboende, idrotts- och kulturbyggnader etc.) ska vara finansierade.	Det genomsnittliga antalet bygglovsbeslut per handläggare.	-	105
Det genomsnittliga antalet inspektioner/tillsynsbesök per inspektör/livsmedel.	-			150	150	150
Det genomsnittliga antalet inspektioner/tillsynsbesök per inspektör.	-			50	50	50
Grad av självfinansiering av verksamhetsområde (miljötillsyn).	-			48	49	50
Andel verksamheter inom livsmedelstillsynen som genom egna insatser påverkat sin taxenivå (sänkt avgift).	-			15	15	15
Andel verksamheter inom miljötillsynen som genom egna insatser påverkat sin taxenivå (sänkt avgift).	-			10	10	10
Antal bostäder som gått från en omodern till aktuell detaljplan.	-			-	-	-
Plankostnad (kr/kvm) för nya lokaler och lägenheter i flerbostadshus.	-			1 000	1 000	1 000
Plankostnad (kr/kvm) för nya lokaler och lägenheter i flerbostadshus (> 50 bostäder).	-			150	150	150

NATUR- OCH TRAFIKNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	2017: Det offentliga rummet är en plats där nackaborna kan uttrycka sina idéer och drömmar, eller bara vara. En mötesplats för alla. Alla har lätt att orientera sig och förflytta sig i Nackasamhället.	Årlig besöksutveckling i park och natur med +3%.	-	3	3	3
		Det offentliga rummet kan i ökad utsträckning användas för ideella initiativ.	28	-	-	-
		Orienterbarhet och tillgänglighet till besöksmål i det offentliga rummet är god.	-	-	-	-
		2016: Andelen av kommunens totalpoäng i den årliga undersökningen Sveriges friluftskommun.	66	85	85	85
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	2017: God tillgång på attraktiva offentliga miljöer och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värmas. Framkomligheten är säker och trygg för alla med prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik.	Attraktiv park enligt Boverkets normer för mätning.	-	-	-	-
		Rankning i SCB:s medborgarundersökning (här ingår trygghetsfrågor).	-	70	70	70
		Andel kollektiv- och cykelresenärer vad gäller arbetspendling.	61	65	65	67
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	2017: Allmänna anläggningar utförs och underhålls så att funktion, livslängd, långsiktig ekonomi och miljöaspekter optimeras.	Långsiktig ekonomi och funktion utvärderas med hjälp av livscykelkalkyler och -analyser innan beslut om detaljplan och genomförande av investeringar.	2	25	35	60
		Inverkan på de lokala miljömålen till följd av investeringar i allmänna anläggningar.	0	90	90	90
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	2017: Kostnader för kommunens allmänna anläggningar som andel av kommunens totala kostnader och per invånare skavara konstant eller minska över tid samtidigt som kvaliteten bibehålls eller ökar.	2016: Nämndens driftsbudget i relation till kommunens totala budget/invånare.	-	5	5	5
		Andel av kommunens totala kostnader.	-	5	5	5
		Kostnad per kommuninvånare (netto).	-	2 359	2 388	2 421

SOCIALNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Nackaborna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar och får hjälp innan problemen blir för stora. Den som behöver hjälp får det enkelt och snabbt genom ett varierat utbud av lättillgängligt stöd.	Andel kunder som utsatts för våld i nära relation och som lever ett liv utan våld efter avslutad insats.	-	75	80	85
		Andel kunder som erbjuds föräldrastödsinsatser och som anser att de har fått stöd och vägledning i sin föräldraroll.	-	94	95	96
		Andel barn och unga 13-17 år som är delaktiga i utformningen kring vilken stöd och hjälp de ska få.	-	80	85	90
		Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får den hjälp de vill ha i sin grupp- eller servicebostad.	-	80	82	84
		Antal besök i Socialpsykiatrins öppna verksamhet.	-	-	-	-
		Antal individer som har fått stöd av anhörigstödet.	-	-	-	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Nackabor i behov av stöd har tillgång till anpassade boendeformer integrerade i alla kommunal delar vilket bidrar till ökad inkludering och goda villkor för alla.	Antal barn och unga per som vräks från sin bostad.	-	0	0	0
		Andel av sociala kontrakt som avslutas och där den boende får en egen bostad.	-	5	10	15
		Andel kunder som bedömts och beviljats bistånd till boende enligt LSS och där behovet kan tillgodoses inom kommunens gränser.	-	-	-	-
		Antal utförare som erbjuder möjlighet till digitala och resefria möten.	-	60	70	85
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Barn och unga ska ges förutsättningar till bästa möjliga uppväxt och vuxenliv. Samarbetet med civilsamhället, föreningar och volontärverksamheter är starkt och förebygger sociala problem.	Antal unga i behov av stöd för risk- och missbruk och som får insats av MiniMaria.	161	210	225	225
		Andel ungdomar som fått insats på MiniMaria för sitt missbruk och som vid avslutad insats är drogfrä.	-	60	70	80
		Andel vuxna som fått insats på Beroendemottagningen för sitt missbruk och efter avslutad insats nått sitt mål med insatsen.	-	70	75	80
		Antal föreningar som arbetar förebyggande med barn och unga och som söker och beviljas bidrag.	-	-	-	-
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKÄTTEPENGARNA	Nackabor erbjuds insatser med hög kvalitet av utförare och anordnare. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.	Antal nya välfärdstekniklösningar för målgruppen personer med funktionsnedsättning.	-	3	4	5
		Andel anordnare/utförare som följts upp och som har en verksamhet av god kvalitet.	-	-	-	-
		Andel barn 0-12 år som ej återaktualiseras inom ett år efter avslutad utredning eller insats.	-	75	77	79
		Antalet besök som sker genom digital teknik.	-	50	100	200
		Andel som upplever att de kan påverka vilken typ av hjälp de får av socialtjänsten i Nacka.	-	75	80	85
		Andel kunder som har läkemedel, bor på gruppboende i kommunen och erbjuds årlig läkemedelsgenomgång.	-	100	100	100
		Antalet digitala lösningar som införts - FÖRSLAG ENHETSNIKIVÅ.	-	-	-	-
		Andel gruppboenden i kommunen som utför egenkontroll av hälso- och sjukvårdsdokumentation.	-	100	100	100

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Alla barn och elever utvecklas maximalt.	Andel elever som når grundläggande kunskapsnivå - Grundskola.	-	97	97	97
		Andel elever som når grundläggande kunskapsnivå - Gymnasieskola.	-	95	95	95
		Genomsnittlig betygsnivå - Grundskola.	266	265	265	265
		Genomsnittlig betygsnivå - Gymnasieskola.	-	15,2	15,3	15,3
	Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära.	Upplevd stimulans - Förskola.	97	95	95	95
		Upplevd stimulans - Grundskola.	66	75	75	75
		Upplevd stimulans - Gymnasieskola.	44	65	75	75
		Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - Förskola.	87	85	85	85
		Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - Grundskola.	66	75	75	75
		Upplevelse av inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll - Gymnasieskola.	36	50	50	50
		Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Förskola.	-	3,3	3,3	3,3
		Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Grundskola.	-	3,3	3,3	3,3
		Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Våga Visa-observationer de två senaste åren - Gymnasieskola.	-	3,3	3,3	3,3
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet.	Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräldrar/elever - Förskola.	94	95	95	95
		Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräldrar/elever - Grundskola.	70	90	90	90
		Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräldrar/elever - Gymnasieskola.	50	65	75	75
		Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt - Förskola.	-	90	95	95
		Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt - Grundskola.	-	72	80	80
		Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt - Gymnasieskola.	-	77	90	90
	Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande.	Trygghet och lärmiljö - Förskola.	96	95	95	95
		Trygghet och lärmiljö - Grundskola.	88	95	95	95
		Trygghet och lärmiljö - Gymnasieskola.	92	95	95	95
		Trygghet och lärmiljö - Alla skolformer.	-	90	90	90
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola.	Tillgång till platser i förskolan i varje kommun del - Förskola.	Ja	Ja	Ja	Ja
		Tillgodosedda förstahandsval vid val av skola - Grundskola.	89	90	90	90
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTE- FENGARNA	Det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.	Andel huvudmännen nöjda eller mycket nöjda med att verka i Nacka.	-	80	80	80
		Antal huvudmän som årligen kontaktar kommunen i etableringssyfte.	-	4	5	5
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTE- FENGARNA	Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner.	Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/elever i enkätundersökningen - Förskola.	Ja	Ja	Ja	Ja
		Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/elever i enkätundersökningen - Grundskola.	Nej	Ja	Ja	Ja
		Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/elever i enkätundersökningen - Gymnasieskola.	-	Ja	Ja	Ja
	Alla elever klarar skolan inom avsedd tid.	Andel elever som fullföljer och når målen i en skolform inom avsedd tid - Grundskola.	-	89	90	90
		Andel elever som fullföljer och når målen i en skolform inom avsedd tid - Gymnasieskola.	-	78	80	80
	Nyanlända elever i Nacka kommer snabbt in i skolan och får en god grund för högre studier och arbetsliv.	Nyanlända elevers resultat - Grundskola.	39	55	60	60
		Nyanlända elevers resultat - Gymnasieskola.	-	50	50	50

ÄLDRENÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas. Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa, självständighet och socialt sammanhang. Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet.	Andel kunder som upplever att de kan påverka hur hjälpen genomförs i hemtjänst.	-	95	95	95
		Andel kunder som upplever att de kan påverka hur hjälpen genomförs i särskilt boende.	-	79	80	80
		Andel kunder som upplever en trygg och säker hemgång från slutenvården.	-	80	90	100
		Antal unika medarbetare inom hemtjänsten som besöker den enskilde under en period om 14 dagar.	-	-	-	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Seniorer har möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer, enligt sina individuella önskemål. Det finns lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till aktiviteter och uppmuntrar till olika former av möten.	Andel kunder som uppger att de bor på det särskilda boende som de valt.	-	93	93	93
		Andel kunder i särskilt boende som uppger att de är nöjda med de sociala aktiviteter som erbjuds.	-	75	77	79
		Antal föreningar som söker och beviljas föreningsbidrag för att bidra till en social meningsfull fritid och/eller ett hälsosamt åldrande.	-	-	-	-
		Andel utförare som erbjuder möjlighet till digitala och resefria möten.	-	60	70	85
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag utvecklar kommunen välfärden för Nackas seniorer. Nackas seniorer har tillgång till attraktiva och anpassade boenden.	Andel som beviljats särskilt boende och får plats inom 90 dagar.	63	100	100	100
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Äldreomsorgen utvecklas utifrån Nackabornas behov. Nackas särskilda boenden och hemtjänst håller hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.	Antal kunder som använder välfärdsteknologi inom hemtjänsten.	-	100	150	200
		Nackas äldreomsorg är bland de 10 % bästa kommunerna i landet avseende kvalitet och effektivitet.	-	-	-	-
		Antal besök och vårdplaneringar som sker genom digital teknik.	-	-	-	-
		Andel individuppföljning som genomförs inom uppsatt tid.	-	100	100	100
		Andel anordnare/utförare som följs upp och som har en verksamhet av god kvalitet.	-	-	-	-
		Antal individer som har fått anhörigstöd.	-	-	-	-
		Antal digitaliserade lösningar som införs - FÖRSLAG ENHETSnivÅ.	-	-	-	-
		Andel ärenden som sker genom automatiserad handläggning - SKA DETTA GENOMFÖRAS 2018 eller ska vi lägga den på enhetsnivå?	-	-	-	-
		Andel särskilda boenden som utför egenkontroll av hälso- och sjukvårdsdokumentation.	-	100	100	100
		Andel kunder där en riskbedömning för undernäring genomförs.	-	100	100	100

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Övergripande mål	Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2017	Mål 2018	Mål 2019	Mål 2020
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA	Alla verkar utifrån huvudmannens fokus. God service i allt som görs. Avser följa upp huvudmäns nöjdhet med sin gode man.	Andel gode gode män som är nöjda med servicen.	84	90	95	-
		Andel huvudmän som är nöjda med sin gode man.	79	90	90	-
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA	Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart utförande av uppdrag.	Andel redovisningar som lämnas in felfria.	-	90	95	-
		Andel redovisningar som lämnas in via digital tjänst.	-	50	70	-
		Andel uppdrag där gode män huvudsakligen använder bil.	-	30	20	-
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT	Alla huvudmän har en kompetent god man.	Andel certifierade gode män.	-	50	70	-
		Andel ensamkommande som får god man inom en vecka.	-	100	100	-
		Andel huvudmän som får god man inom två månader.	-	100	100	-
MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA	Rätt från början och i rätt tid.	Andel beslut som överklagas.	-	5	5	-
		Andel redovisningar granskade per 30/6.	100	100	100	-

Bilaga 2. Check- och ersättningsbelopp samt avgifter

Tabell 1) Checkbelopp för förskoleverksamhet och fritidshem

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Förskola	Kronor per år		
	1-2 år	3-5 år	6 år
Förskola 1-5 år			
- 20-25 timmar/vecka	96 968	79 553	-
- 26-39 timmar/vecka	133 251	111 760	-
- 40 timmar och mer/vecka	147 971	128 637	-
Förskola 6 år, en nivå	-	-	103 957
Allmän förskola 3-6 år, en nivå	-	49 760	49 760
Pedagogisk omsorg			
Pedagogisk omsorg 1-5 år			
- 20-25 timmar/vecka	69 405	54 181	-
- 26-39 timmar/vecka	107 186	89 283	-
- 40 timmar och mer/vecka	111 550	94 952	-
Pedagogisk omsorg med lokal 1-5 år			
- 20-25 timmar/vecka	81 390	66 100	-
- 26-39 timmar/vecka	119 197	101 250	-
- 40 timmar och mer/vecka	123 593	106 951	-
Pedagogisk omsorg med lokal 6 år, en nivå	-	-	88 970
Fritidshem			
Förskoleklass	61 036		
Förskoleklass, barn till föräldraledig 10 t/v	48 209		
Årskurs 1-3	40 067		
Årskurs 1-3, barn t föräldraledig/arbetslös 10 t/v	31 654		
Årskurs 4-6 (öppen fritidsverksamhet)	1 414		

Tabell 2) Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	Kronor per månad			
	Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4
Förskola och pedagogisk omsorg 1-6 år				
- 20-25 timmar/vecka	1 232	825	406	0
- 26-39 timmar/vecka	1 292	853	426	0
- 40 timmar och mer/vecka	1 362	908	454	0
Fritidshem				
- förskoleklass-årskurs 3	908	454	454	0
- barn till föräldraledig/arbetslös förälder, 10 t/v	908	454	454	0
- årskurs 4-6, öppen fritidsverksamhet	Avgiften fastställs av utbildningsnämnden			

Tabell 3) Checkbelopp förskoleklass och grundskoleutbildning

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Förskoleklass och grundskoleutbildning	Kronor per år
Förskoleklass	40 797
Grundskola	
- årskurs 1-3	72 954
- årskurs 4-6	74 788
- årskurs 7-9	94 031
Grundsärskola	
- årskurs 1-3	256 462
- årskurs 4-6	263 231
- årskurs 7-9	277 282

Tabell 4) Checkbelopp och ersättningar gymnasieskola

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Nationella gymnasieprogram inom samverkansområdet	Kronor per år
Barn- och fritidsprogrammet	80 907
Bygg- och anläggningsprogrammet (BA) - samtliga inrik	112 658
Bygg- och anläggningsprogrammet, Anläggningsfordon	178 397
Bygg- och anläggningsprogrammet, Anläggningsfordon	211 266
Bygg- och anläggningsprogrammet, Anläggningsfordon	178 397
Bygg- och anläggningsprogrammet, Anläggningsfordon	178 397
Ekonomiprogrammet	76 831
El- och energiprogrammet	107 719
El- och energiprogrammet, Energiteknik (EEENE)	114 423
Estetiska programmet	104 850
Estetiska programmet, Estetik och media (ESEST)	108 948
Estetiska programmet, musik (ESMUS)	122 106
Fordons- och transportprogrammet (FT) - Samtliga inr	132 711
Fordons- och transportprogrammet, Transport (FTTR	178 323
Fordons- och transportprogrammet, Transport (FTTR	201 129
Fordons- och transportprogrammet, Transport (FTTR	178 323
Fordons- och transportprogrammet, Transport (FTTR	178 323
Handels- och administrationsprogrammet	84 733
Hantverksprogrammet	105 466
Hotell- och turistprogrammet	84 999
Humanistiska programmet	77 124
Industriprogrammet	139 113
Naturbruksprogrammet (NB)	162 783
Naturbruksprogrammet, Lantbruk (NBLAN)	201 515
Naturbruksprogrammet, Trädgård (NBTRA)	201 515
Naturvetenskapliga programmet	84 980
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	124 756
Samhällsvetenskapsprogrammet (SA) - samtliga Åk I	76 658
Samhällsvetenskapsprogrammet, Media, info och komn	86 506
Samhällsvetenskapsprogrammet, Media, info och komn	91 430
Samhällsvetenskapsprogrammet, Media, info och komn	86 506
Samhällsvetenskapsprogrammet, Media, info och komn	86 506
Teknikprogrammet	89 154
VVS- och fastighetsprogrammet	109 085
Vård- och omsorgsprogrammet	85 066
Lagidrott - NIU	17 125
Individuell idrott - NIU	20 550

Programinriktat individuellt val, IMPRO inom samverkansområdet	Kronor per år
Barn- och fritidsprogrammet	84 079
Bygg- och anläggningsprogrammet	116 253
El- och energiprogrammet	110 741
Fordons- och transportprogrammet	136 380
Handels- och administrationsprogrammet	88 175
Hantverksprogrammet	108 429
Hotell- och turismprogrammet	88 175
Industritekniska programmet	141 738
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	127 752
Naturbruksprogrammet	165 055
VVS- och fastighetsprogrammet	112 527
Vård- och omsorgsprogrammet	88 175
Övriga gymnasieprogram	Kronor per år
Introduktionsprogram	98 054
Introduktionsprogram språkinriktning (IMSPR)	141 648
Gymnasiesärskola	304 936

Förändring jämfört med föregående år

Gymnasieskolans ersättningar är uppräknade med 1,8 procent exkl. gymnasiesärsk

Interkommunal ersättning för elever som går i klass med hörselanpassning. Ersättning utöver programpris (kr/elev/läsår)	Kronor per år
Vård- och omsorgsprogrammet – Kungsholmens västr	224 051
Naturvetenskapliga programmet – Kungsholmens västr	223 958
Samhällsvetenskapliga programmet, beteende – Kungsh	215 821
Samhällsvetenskapliga programmet, samhälle– Kungshc	215 821
Ekonomiprogrammet – Thorildsplans gymnasium	213 647
Teknikprogrammet– Thorildsplans gymnasium	225 878
El- och energiprogrammet– Thorildsplans gymnasium	244 124

Interkommunal ersättning/tilläggsbelopp för modersmålsundervisning	Kronor per år
Ersättning kr/elev/läsår	8 472

Tabell 5) Checkbelopp och avgifter - musikskola

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Musikskola	Kronor per barn/elev per år	Avgift per elev och termin
Ämneskurs	9 304	1 080
Grupp ≤ 12 elever	5 296	530
Grupp ≥ 13 elever	2 762	530

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Tabell 6) Checkbelopp särskilt boende för äldre

Ersättning, kronor per dygn	1	2	3	4	5
Vårdbehov, timmar	1-6	7-11	12-15	16-20	21-24
	1 110	1 385	1 649	1 892	2 326

Tabell 7) Checkbelopp dagverksamhet, äldre

Ersättning, kronor per dygn	1	2	3
	329	518	870

Tabell 8) Checkbelopp hemtjänst (äldre och personer med funktionsnedsättning)

Ersättning, kronor per timme
387

Tabell 9) Checkbelopp ledsagning (Äldre och personer med funktionsnedsättning)

Ersättning, kronor per timme
318

Tabell 10) Checkbelopp avlösning (Äldre och personer med funktionsnedsättning)

Ersättning, kronor per timme
307

Tabell 11) Checkbelopp för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning till barn och ungdomar enligt Sol

Ersättning kr per timme	
Ledsagarservice, LSS	307
Avlösarservice, LSS	318
Avlösning enl SOL, barn och unga upp till 20 :	307

Tabell 12) Ersättningsbelopp gruppboendestäder LSS

Ersättning, kronor per dygn	1	2	3	4	5
	956	1 306	1 658	2 363	3 157

Tabell 13) Ersättningsbelopp serviceboendestäder LSS

Ersättning, kronor per dygn	1	2	3	4	5
	641	878	1 117	1 588	2 121

Tabell 14) Checkbelopp daglig verksamhet, LSS

Ersättning, kronor per dag Heltid	1	2	3	4	5	6
	489	595	834	1 120	1 507	1 847
Ersättningsnivå, kronor per dag Deltid	1	2	3	4	5	6
	353	417	584	785	1 054	1 293

Tabell 15) Checkbelopp korttidsvistelse, LSS

Ersättningsnivå, kronor per dygn	1	2	3
	3 282	3 937	4 593

Tabell 16) Ersättningsbelopp boendestöd

Ersättning, kronor per timme	Tider	Belopp
Måndag - fredag	7:30-19:00	379
Måndag - fredag	19:00-22:00	420
Lördag, söndag, helg	7:30-17:00	430

Tabell 17) Checkbelopp sysselsättning för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Sysselsättning i grupp kronor per halvdag	
402	
Individuell sysselsättning, extern arbetsplats kronor per månad	
Kartläggning 3 månader:	4 834
Uppföljning:	1 470

Tabell 18) Ersättningsbelopp familjerådgivning

Ersättning, kronor per samtal	Belopp inkl egenavgift	Varav egenavgift
	1 394	273

Tabell 19) Checkbelopp familjebehandling

Ersättning, kronor per timme	
En familjebehandlare	803
Två familjebehandlare	1 527

Tabell 20) Checkbelopp för strukturerad öppenvårdsbehandling för personer med missbruksproblematik

Ersättning	
Strukturerad öppenvårdsbehandling	42 142
Strukturerad samtalsserie, kronor per timme	812
Rådgivning, kronor per timme	711

Tabell 21) Ersättningsbelopp för kontaktmannaskap för personer med missbruksproblematik

Ersättning kronor per timme	kl 07:30-19:00	19:00-22:00	07:30-17:00
	363	402	412

Tabell 22) Checkbelopp kommunala arbetsmarknadsinsatser

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Check	Belopp per månad
Jobbpeng grund	3 686
Jobbpeng förstärkt	4 858
Jobbpeng språk- och arbetsintroduktion	7 330
Check	Kronor engångsersättning
Jobbpeng specialutbildning 1	5 000
Jobbpeng specialutbildning 2	10 000
Jobbpeng specialutbildning 3	15 000
Jobbpeng bonus	18 000

Tabell 23) Checkbelopp samhällsorientering

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Checkgrupp (språk)	Belopp
Arabiska, spanska, engelska, turkiska, svenska	4 372
Somali, persiska, tigrinja, ryska, thai, serbiska	4 864
Amharinja, mandarin	5 246
Övriga och inklusive tolk	6 472

Tabell 24) Checkbelopp vuxenutbildning

Momskompensation utgår enligt gällande regler

Verksamhet	Kronor per verksamhetspoäng
Grundläggande vuxenutbildning	
Kurser inom grundläggande vuxenutbildning	51,4
Orienteringskurser	45,0
Gymnasial vuxenutbildning	
Allmänna gymnasiala kurser	47,2
Kurser inom barn- och fritidsprogrammet	48,1
Kurser inom handelsprogrammet	48,1
Kurser inom vård- omsorgsprogrammet	48,1
Kurser inom administrationsprogrammet	48,1
Kurser inom hotell- och turismprogrammet	48,1
Matematik, fysik, kemi och biologi	59,6
Kurser inom restaurang- och livsmedelsprogrammet	64,2
Naturkunskap	53,6
Övriga yrkesinriktade kurser	72,7
Kurser på distans	38,8
Verksamhet	Kronor per slutförd kurs
Svenskundervisning för invandrare, SFI	
Kurs A	21 030
Kurs A distans	14 520
Kurs B	16 600
Kurs B distans	11 460
Kurs C och D	13 020
Kurs C och D distans	8 990
Verksamhet	Kronor per slutförd praktik
Arbetspraktik i samband med SFI	3 065

Tabell 25) Avgift kolleversamhet

Inkomstnivå	Familiens sammanlagda inkomst före skatt, kronor/månad	Avgift per barn och dag
Nivå 1	0-25 000	78
Nivå 2	25 001-50 000	156
Nivå 3	50 001 och mer	262

Tabell 26) Avgift vigsel

Vigselavgift	Kronor
Administrationsavgift vid bokning av vigsel för par där båda personerna är folkbokförda utanför kommunen	500

Bilaga 3. Taxor

Nämndernas förslag till mål och budget omfattar i förekommande fall förslag till ändringar i taxor. Följande förslag till ändringar har lämnats och kommer att ingå i det förslag till mål och budget för 2018-2020 som kommunstyrelsen fastställer den 23 oktober och som kommunfullmäktige beslutar den 13 november.

De föreslagna förändringarna beskrivs kortfattat här.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Förslag till ändrad taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena

I syfte att kunna ge Nacka kommuns invånare säkra livsmedel, livsmedelsanläggningarna den kontroll de har rätt till och för att hålla en hög kostnadstäckningsnivå föreslås en höjning av timtaxan från nuvarande 1 220 kronor till 1 260 kronor från och med den 1 januari 2018. Höjningen är i linje med prisindex för kommunal verksamhet som för 2017 är 3,4 procent.

Den offentliga livsmedelskontrollen ska vara avgiftsfinansierad och huvudprincipen är att den ska uppnå full kostnadstäckning. Varje livsmedelsverksamhet betalar en årlig avgift som motsvarar ett visst antal timmar av kontroll baserat på risken för verksamheten. Taxan för livsmedelskontroll behöver motsvara kostnaden för kontroll. Om taxan är för låg riskerar livsmedelsanläggningarna att inte få den kontroll de har rätt till, eftersom resurserna inte täcker de antal inspektörstimmar som krävs. Det medför en risk att de livsmedel som produceras och hanteras inte är säkra vilket i sin tur kan riskera människors hälsa.

För exempelvis en förskola eller en restaurang som tilldelats 7 timmar i årlig kontrolltid, skulle en höjd timavgift innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 8 540 kronor till 8 820 kronor.

Förslag till ändrad taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens och strålskyddslagens område samt lagen med

särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

Timtaxan höjs till 1 075 kronor per timme enligt Prisindex kommunal verksamhet (PKV) för augusti. Viss miljöfarlig verksamhet får höjd avgift för att motsvara det tillsynsbehov som finns. Utbildningsverksamheternas årliga tillsynsavgifter baseras på en riskbedömning, förutom den erfarenhetsbedömning som redan finns. Förtydligande kring att avgift tas ut för nedlagd handläggningstid även om en anmälan dras tillbaka av den sökande.

Tillsyn av hantering av växtskyddsmedel, biocidprodukter, kosmetiska produkter och tatueringfärg införas i taxan.

Taxan är påverkbar genom att erfarenheter från tillsynsbesök kan ge premiering i form av sänkt avgift om det ser bra ut alternativt extradebitering om det ser mindre bra ut.

Justering av taxa för planering, byggande, kartor och Mättjänster

En översyn av den gällande taxan för planering, byggande, kartor och mättjänster har genomförts. Indexuppräkningsav taxan med 3,4 % sker i linje med tidigare beslut. Justeringar föreslås inom kart-, GIS- och mättjänster.

I mål- och budget 2017-2019 fattades beslut om att införa en årlig indexreglering av taxan baserat på Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) rekommenderar PKV som underlag vid beräkningar av kostnaders utveckling i fasta löner och priser. Indexet används i SKL:s egna beräkningar och beskrivningar av sektorns kostnadsutveckling.

För 2017 är Prisindex för kommunal verksamhet 3,4 %. Indexuppräkningsav taxan innebär inte någon förändring i faktorn för respektive tjänst utan endast en indexreglering av grundbeloppet "G" med 3,4% inför 2018. Grundbeloppet "G" ökar därmed från nuvarande nivå på 56 till 58. Detta påverkar samtliga tjänster som ej är timbaserade.

Natur- och trafiknämnden

Ny taxa för upplåtelse av offentlig plats

Taxan för upplåtelse av offentlig plats är i behov av uppdatering. Anpassning till pågående stadsutveckling har gjorts för att ge utrymme för mer gatuliv som kiosker och torghandel. Taxan gäller offentlig plats där kommunen är markägare. I samband med att taxan justeras kommer även regelverket för hantering av upplåtelser att uppdateras

Mark som utgör offentlig plats enligt ordningslagen upplåts av polismyndigheten. Kommunen får ta ut taxa för upplåtelse av offentlig plats på mark som kommunen äger. 2014 beslutade kommunfullmäktigen att inrätta en taxa för offentlig plats i Nacka kommun. Innan dess fanns bara en taxa för reklamordningar.

Med offentlig plats avses enligt 1 kap 2 § i ordningslagen bland annat gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål samt allmänna vägar. Natur- och trafiknämnden utgör remissinstans vid ansökan om nyttjande av offentlig plats. För upplåtelse av annan kommunal mark ansvarar kommunstyrelsen. För sådan mark gäller inte ordningslagens regler om nyttjande av offentlig plats och därmed inte heller den taxa som det här ärendet handlar om. Dock kan vissa platser jämföras med offentlig plats i lokala ordningsföreskrifter och då gäller samma regler.

Införande av avgifter och viten i samband med trafikplaneringsplan och schakttillstånd.

Förslaget innebär att Nacka kommun med start 1 januari 2018 ta ut avgift för att ansöka om tillstånd för trafikplaneringsplan och schakttillstånd samt kommer att kunna ta ut viten i samband med dessa. Avgiftsnivåerna är framtagna för att ligga på en gemensam nivå med flera andra kommuner i regionen. Avgifter och viten medför att kommunen som ansvarig för allmän plats och väghållare kan få bättre kontroll över pågående arbeten, bidra till en säkrare miljö och mer framkomligt för allmänheten och få en bättre

struktur vid arbeten inom Nacka kommun.

Avgifterna föreslås vara 1 500 kr vardera för trafikplaneringsplan och schakttillstånd som ger två veckors arbete, därefter kostar det 1 500 kr per påbörjad vecka. Viten ligger på nivåer mellan 5 000 kr – 20 000 kr beroende på förseelse och grövre förseelser kan även utdelas per dag.

Socialnämnden

Förslag till ny taxa vid försäljning och tillsyn av e-cigarett och påfyllningsbehållare

Ny Lag (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare trädde i kraft 1 juli 2017. Lagen innebär en anmälningsplikt till kommunen för de verksamheter som vill sälja e-cigarett, kommunen har sedan ett tillsynsansvar och kontroll av egentillsyn.

Avgiften för kommunens handläggning av anmälan och tillsyn av försäljning av e-cigarett föreslås ligga på samma nivå som anmälan av tobak, 2 000 kronor och följa samma modell med nedsättning vid försäljning av fler produkter (tobak, folköl).

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens förslag på taxor och avgifter 2018

I utbildningsnämndens tjänsteskrivelse om mål och budget 2018-2020 föreslås kommunstyrelsen att fastställa avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem enligt Skolverkets beslut om tak för maxtaxan för 2018. Tjänsteskrivelsen antogs på nämnd 2017-09-21.

I bilagan till mål och budget 2018-2020 återfinns följande skrivning gällande taxor.

Avgifterna för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem föreslås följa reglerna om maxtaxa. Utbildningsnämnden föreslår också kommunstyrelsen att maxtaxan höjs enligt Skolverkets beslut om taket för maxtaxan för förskola, annan pedagogisk omsorg och fritidshem. Skolverkets har ännu inte meddelat

Tabell 2) Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	Kronor per månad			
	Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4
Förskola och pedagogisk omsorg 1-6 år				
- 20-25 timmar/vecka	1 232	825	406	0
- 26-39 timmar/vecka	1 292	853	426	0
- 40 timmar och mer/vecka	1 362	908	454	0
Fritidshem				
- förskoleklass-årskurs 3	908	454	454	0
- barn till föräldraledig/arbetslös förälder, 10 t/v	908	454	454	0
- årskurs 4-6, öppen fritidsverksamhet	Avgiften fastställs av utbildningsnämnden			

höjningen för 2018. Avgiften för öppen fritidsverksamhet föreslås beslutas av rektor.

minska under 2018, beräkningen inför budgetarbetet är en minskning med drygt 1,7 miljoner. En anpassning kommer att genomföras för att tydliggöra kostnaderna kopplade till utbyggnation på redan befintliga tomter, Attefalls hus.

Nacka vatten och avfall AB

VA-taxa 2018

VA- taxan ska utformas så att den täcker kostnaderna för vatten och avlopp i Nacka. Under 2018 bedöms kapitalkostnaderna öka när nödvändiga reinvesteringar i befintligt ledningsnät, anläggningar och nya anläggningar tas över allt eftersom Nacka bygger stad. Brukningsavgiften föreslås ligga oförändrad, samtidigt föreslås en höjning av anläggningsavgiften med 2 procent. Detta med anledning av att täcka de ökade kostnaderna i de nybyggnadsprojekt som pågår. För att följa va-lagstiftningen och underlätta hanteringen av allt fler LTA-pumpar föreslås att §5.9 utgår från va-taxan.

Avfallstaxa 2018

En ny avfallstaxa tas fram varje år och träder i kraft 1 januari efter beslut i kommun-fullmäktige. 2018 års taxa föreslås höjas med 4% från 1 januari för att täcka delar av de kostnader som uppstår under 2018. Framförallt är det satsningen på ÅVC i Älta och den nya ÅVC i Boo som påverkar budgeten under 2018. Samt räntekostnaderna vid byggandet av KIL Kretsloppspark under 2018 och de kommande åren. Den upparbetade skulden till kollektivet kommer att

Bilaga 4. Investeringar

Tillkommande investeringsmedel 2017-2021 och senare, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projekt-budget	Förslag nytt beslut	Ny projekt-budget	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021 och senare	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostnad
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto		
Boo gård skola	-15,5	-311,5	-327,0	-4,5	-68,0	-134,0	-105,0	0,0	-10,2	-2,5
Sigfridborgs skola	-15,5	-267,0	-282,5	-13,0	-43,0	-115,0	-96,0	0,0	-8,0	0,0
Kristallen förskola	-10,5	-88,5	-99,0	-8,0	-48,0	-32,5	0,0	0,0	-3,6	-0,6
Boo gård sporthall	0,0	-51,5	-51,5	-1,0	-1,0	-1,0	-30,0	-18,5	-1,8	-0,5
Sigfridborgs sporthall	-20,0	-34,5	-54,5	0,0	-14,5	-20,0	0,0	0,0	-1,0	-0,5
Utveckling Myrsjö sportcentrum	-2,0	-4,0	-6,0	0,0	-2,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Multihall Fisksätra	0,0	-4,0	-4,0	-1,7	-1,5	-0,8	0,0	0,0	-0,2	0,0
Konstgräs Fisksätra idrottsplats	0,0	-11,0	-11,0	0,0	-6,0	-5,0	0,0	0,0	-0,8	0,0
Konstgräs Skuru idrottsplats	-5,0	-5,0	-10,0	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	0,0
Björknäs ishall, isolering	-8,8	-6,2	-15,0	0,0	-6,2	0,0	0,0	0,0	-0,9	-0,9
11 mannplaner, Hellas, Ominge, Skuru, Porsmosseverket	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Komponentutbyte 2018-2020	0,0	-150,0	-150,0	0,0	-50,0	-50,0	-50,0	0,0	-9,8	0,0
Nyckelviken, garage, förråd, WC	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Bostadsförsörjning sociala behov	-300,0	-60,0	-360,0	0,0	-60,0	0,0	0,0	0,0	-3,2	-0,7
Grundläggning utbyggnad stadshus	-0,7	-3,0	-3,7	0,0	-3,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Erstavik25:38 Morningside Marina	-1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Solbrinken Grundet	-9,4	-11,7	-21,1	-5,0	-3,0	-1,0	-28,5	25,8	0,0	0,0
Älgö	-231,4	-8,0	-239,4	-8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bergs gård	-14,3	-3,0	-17,3	-2,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sydvästra Plania	-7,6	-2,7	-10,3	-2,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Detaljplan 1, Älta C, etapp A och B	-41,3	-2,3	-43,6	0,0	-2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Svindarsberg	-2,4	-1,7	-4,1	-1,0	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Område x och Z, Boo	-10,1	-0,2	-10,3	-2,2	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hamnvägen, Fisksätra	-2,4	2,4	0,0	-1,0	1,4	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektmedel tidiga skeden	-150,0	-50,0	-200,0	0,0	0,0	0,0	-50,0	0,0	0,0	0,0
Fastighetsförvärv Sicklaön 397:2, centrala Nacka	0,0	-19,7	-19,7	-19,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
GNSS mottagare för lantmäteri	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inventarier Valfärd skola	0,0	-40,0	-40,0	0,0	0,0	0,0	-40,0	0,0	-8,0	0,0
Inventarier Valfärd samhällsservice	0,0	-1,5	-1,5	0,0	0,0	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0
Reinvestering lekplatser 2020	0,0	-5,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	-0,5	0,0
Utegym 2019-2020	0,0	-3,6	-3,6	0,0	0,0	-1,8	-1,8	0,0	-0,3	0,0
Reinvestering vägnät 2020	0,0	-30,0	-30,0	0,0	0,0	0,0	-30,0	0,0	-2,6	0,0
Reinvestering konstbyggnader 2020	0,0	-16,0	-16,0	0,0	0,0	0,0	-16,0	0,0	-0,6	0,0
Reinvestering gatubelysning 2020	0,0	-20,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	-20,0	0,0	-1,3	0,0
Sickla bro, förstudie	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cykelväg Värmdövägen Boo etapp 3	0,0	-34,0	-34,0	0,0	-34,0	0,0	0,0	0,0	-2,0	0,0
Fisksätra trafikplats, projektering	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Kyrkviksparken	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Entréer Velamsund	0,0	-1,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Parkmark 2019-2020	0,0	-10,0	-10,0	0,0	0,0	-4,0	-6,0	0,0	-1,1	0,0
Infartsparkeringar	0,0	-3,5	-3,5	0,0	-3,5	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Totalt tillkommande investeringsmedel	-847,9	-1 265,2	-2 113,1	-68,1	-359,5	-365,1	-479,8	7,3	-57,3	-5,7

Bilaga 5 Finansiell verksamhet

Finansiell verksamhet	2016 Bokslut	2017 Budget	2017 Prognos	2018 Budget	2019 Plan	2020 Plan
Pensioner (utöver det som påförs nämnderna)	-89	-85	-79	-87	-84	-103
Statsbidrag (del av välfärdmiljard flykting, bostadsbidrag, maxtaxa, del av flykting mm)	14	93	93	90	81	74
Avvecklingskostnader	-2	-5	-5	-5	-5	-5
Återbetalning AFA						
Internränta anläggningstillgångar	91	91	82	107	112	114
Avskrivningar	221	225	227	221	229	235
Exploatering, realisationsvinster	9	64	48	73	611	317
Upplösning garantireserv Rikshem 2015	23					
Summa	267	383	366	400	945	633

Bilaga 6a Stöd till de politiska partiernas arbete arvoden 2015-2018

Partistöd

Partistödet består av följande:

- Ett grundstöd i form av ett kanslistöd med 110 000 kronor/parti som är representerat i kommunfullmäktige.
- Ett mandatbaserat stöd på 25 000 kronor/mandat i kommunfullmäktige. Inriktningen är att detta ska höjas med 500 kronor/år 2016, 2017 och 2018. Därutöver tillkommer 5 000 kronor/mandat i utbildningsstöd och 5 000 kronor/mandat för stöd till ungdomsverksamhet.

Kommunalråd

Kommunfullmäktige utser bland kommunstyrelsens ledamöter kommunalråd på hel- eller deltid, dock inte på mindre än 50 procent. På detta sätt ges ett antal personer möjlighet att under stor del av sin arbetstid kunna sätta sig in i och styra den kommunala verksamheten och få ett bättre helhetsperspektiv för att på ett djupare sätt utöva demokratiskt inflytande.

Månadsarvode för kommunalråd som också är ordförande i kommunstyrelsen ska utgöra 70 procent av arvode för annat statsråd än statsminister. För övriga kommunalråd ska månadsarvodet utgöra 60 procent av arvodet för annat statsråd än statsministern. Kommunalråd med tjänstgöringsgrad på 50 procent kan också erhålla andra årsarvoden och sammanträdesarvoden som hittills både på dag- och kvällstid. För kommunalråd på heltid utgår också sammanträdesarvode för kvällssammanträden.

Partierna nominerar kommunalråd enligt följande:

M	2,5
FP	1,0
C	0,5
KD	0,5
S	1,0
MP	0,5

Deltidsengagerade förtroendevalda

Kommunfullmäktige utser deltidseagerade förtroendevalda för att ge personer i partierna möjlighet att fördjupa sig i kommunala frågor. Majoritetspartierna och oppositionspartierna fördelar sinsemellan vardera 459 000 kronor i årsarvode som deltidresurs. Om inget annat anges sker fördelningen (avrundat) utifrån storlek i kommunfullmäktige.

Gruppledare/deltidsengagerad förtroendevald

Partigrupperna i kommunfullmäktige väljer gruppledare bland sina ledamöter och ersättare. För att ge dessa förutsättningar att kunna utföra sitt uppdrag på ett bra sätt utgår ett arvode enligt följande:

För parti i kommunfullmäktige med minst 2 mandat (MP, FP, NL, C, V, KD, SD): 61 200 kronor

För parti i kommunfullmäktige med minst 10 mandat (S): 91 800 kronor

För parti i kommunfullmäktige med minst 20 mandat (M): 122 400 kronor.

Årsarvoden

Årsarvoden för deltidsengagerad, gruppleddare, ordförande och vice ordförande i nämnder, kommittéer och råd samt sammanträdesarvoden fastställs i mål och budget. Inriktningen är att arvodena årligen ska värdesäkras. Arvodena ska ge rimlig kompensation för det ansvar och den tidsåtgång som uppdragen medför. För kommunstyrelsens presidium utgår inget annat fast arvode än för kommunalråd.

Politiska sekreterare

För att biträda de förtroendevalda i deras politiska arbete ges partierna möjlighet att anställa politiska sekreterare enligt följande:

Parti med 1-2 mandat:	0
Parti med 3 mandat:	0,25 politisk sekreterare
Parti med 4 mandat:	0,5 politisk sekreterare
Parti med 5 mandat:	0,75 politisk sekreterare
Parti med 6-19 mandat:	1,0 politisk sekreterare
Parti med minst 20 mandat:	1,5 politisk sekreterare

Parti med kommunalråd får därutöver 0,25 politisk sekreterare, för att särskilt kunna biträda dessa.

Tjänst som politisk sekreterare ska tas ut löpande. Den kan delas på flera personer (dock inte i mindre delar än 0,25 tjänst), tas ut under del av året men inte sparas till kommande år. Anställning som politisk sekreterare gäller i maximalt 4 år, d.v.s. som längst till 2018-12-31. Lönenivån sätts till 34 000 kronor/månad för 2015 och räknas årligen upp med genomsnittet av den procentuella löneökningen för kommunanställda året innan.

Lokalbehov

Partierna har rätt att hyra arbetsrum för politiska sekreterare i Stadshuset. Villkoren ska vara desamma som för andra verksamheter som hyr lokaler i Stadshuset. Telefonanslutningar får partierna lösa genom egna abonnemang medan datakommunikation och internetuppkoppling erhålls för politiska sekreterare på samma sätt som för förtroendevalda.

IT-stöd för förtroendevalda

Sammanträdeshandlingar ska i princip endast skickas elektroniskt till de förtroendevalda, men handlingarna ska också finnas tillgängliga på www.nacka.se. Kommunen ska tillhandahålla läsplattor för att underlätta för de förtroendevalda.

Kommunen ska erbjuda viss introduktionsutbildning vid inledningen av den nya mandatperioden för att underlätta för de förtroendevalda att klara uppdraget i den delen.

Deltidsengagerade, gruppleddare och nämndordförande ska kunna använda kommunens nätverk i Stadshuset, komma åt gemensamma mappar och dokument samt kunna skriva ut och kopiera dokument som behövs för uppdraget

Bilaga 6 b Förtroendemannarvoden

Organ	Ordförande, årsarvode (kronor)	1:e och 2:e vice ordförande (kronor)
Kommunfullmäktige	63 672	31 836
AFN, MSN, NTN, SN, UN, ÄN	212 242	106 121
FN, KN	122 039	61 019
Nacka Energi AB, Nacka Vatten AB	122 039	61 019
Valnämnden (ej valår)	10 612	5 306
Valnämnden (valår)	21 224	10 612
ÖFN	31 836	15 918
Miljökommittén, Mångfaldskommittén, Kommittén för hälsa och livskvalitet	42 448	21 224
Råden (BRÅ, naturvårdsråd, näringslivsråd, funktionsnedsättning, seniorråd)	21 224	10 612
Årsarvode, kronor		
Socialutskott	21 224	
Revisorer	79 591	
Deltidsengagerad M	0	
Deltidsengagerad L	212 242	
Deltidsengagerad C	159 181	
Deltidsengagerad KD	106 121	
Deltidsengagerad S	196 323	
Deltidsengagerad MP	122 039	
Deltidsengagerad V	53 060	
Deltidsengagerad NL	68 979	
Deltidsengagerad SD	37 142	
Gruppledare M	127 345	
Gruppledare L	63 672	
Gruppledare C	63 672	
Gruppledare KD	63 672	
Gruppledare S	95 509	
Gruppledare MP	63 672	
Gruppledare V	63 672	
Gruppledare NL	63 672	
Gruppledare SD	63 672	
Sammanträdesarvoden (kronor)		
Grundarvode	541	
Grundarvode Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	1 205	
Per påbörjad halvtimme	65	
Ersättning för förlorad arbetsförtjänst, halvdag	677	
Ersättning för förlorad arbetsförtjänst, heldag	1 355	
Ersättning för barn tillsyn, maximalt belopp per timme mot uppvisande av kvitto eller faktura	306	

Bilaga 7. Motioner

Fritidsverksamhet för barn mellan 10-12 år i Nacka

Motionärerna har yrkat att kommunfullmäktige ska fatta följande beslut.

- Kommunen ska garantera alla barn mellan 10-12 år fritidsverksamhet under skolloven.
- Fritidsverksamheten antingen ska drivas inom ramen för skolornas eller fritidsgårdarnas fritidsverksamhet.
- Verksamheten ska finnas tillgänglig inom närområdet och att föräldrar ska vara välinformerade om aktiviteternas lokalisering.

Förslagen har följande motivering. Allt sedan fritidsverksamheten integrerades i skolans verksamhet har barn mellan 10–12 år saknat fritidsverksamhet under skolloven.

Detta är särskilt problematiskt för barn med yrkesarbetande föräldrar som inte har möjlighet att ta semester och som saknar ett socialt nätverk. Det har delvis åtgärdats genom särskilda fritidsklubbar inom skolans ram och med vissa fritidsaktiviteter under sommaren, men fortfarande saknas det verksamheter för många barn mellan 10–12 år under skolloven.

Utbildningsnämnden har berett förslagen i motionen vid sitt sammanträde den 21 september 2017, § 73. I huvudsak förelåg följande underlag.

Regeländring för fritidsklubb 10-12 år

Utbildningsenheten har genom intervjuer, enkät och workshops med ett flertal rektorer och anordnare, gjort en bedömning om att fritidsklubben för 10-12 åringar borde gälla på alla skollov, inkluderat sommarlovet. Vidare bedömer utbildningsenheten att

nuvarande ersättningsnivå är tillräcklig då det redan finns verksamhet för yngre barn under loven och dessa verksamheter bör kunna samverka. Nuvarande ersättning är 1 414 kr per år för alla inskrivna elever i årskurs 4-6 och baserar sig på ett beslut av kommunfullmäktige 1999. I tillägg till ersättningen betalar föräldrarna en avgift till anordnaren enligt anordnarens egna taxor. Regelförändringen medför att beslutet från 1999 bör revideras enligt nedan:

Utdrag från tjänsteskrivelse som låg till grund för beslutet 1999:

- Verksamheten behöver inte bedrivas under sommaren, men öppethållandet bör garanteras under minst 400 timmar per läsår.

Punkt ovan föreslås ersättas med:

- Verksamheten ska även innefatta alla skollov och vara anpassad efter föräldrar och elevers vistelsebehov.

Stadsledningskontoret delar utbildningsnämndens bedömning att nämndens förslag om att ändra reglerna så att fritidsklubb 10-12 år ska erbjudas på alla skollov innebär att intentionerna bakom förslagen i motionen är uppfyllda. Nämndens förslag omfattar också det som anges i motionen om att

- fritidsklubsverksamhet ska finnas tillgänglig inom närområdet och att
- föräldrar ska vara välinformerade om aktiviteternas lokalisering,

genom den del av det föreslagna beslutet som lyder ”..vara anpassad efter föräldrar och elevers vistelsebehov”. Utbildningsnämnden driver på att verksamheten ska vara anpassad efter de elever som vill delta i fritidsklubsverksamheten.

Det genomförs nu omfattande informationsinsatser riktade till skolorna om den föreslagna förändringen och så kommer också att ske gentemot föräldrarna. Fritidsklubben drivs av skolorna, så även den delen av förslagen i motionen är tillgodosedda.

Bilaga 8. Majoritetsprogrammet 2014-2018

Vi bygger Nacka för framtiden – Öppenhet och mångfald när Nacka växer

Majoritetspartiernas politiska plattform för 2015-2018

Vi fyra Allianspartier har beslutat att samverka för att fortsätta leda Nacka. Vi ska föra en tydlig borgerlig politik för hela Nacka med fokus på ökat bostadsbyggande, bättre framkomlighet, fler jobb, hög kvalitet i välfärden och god miljö.

1. ALLIANSENS VÄRDERINGAR OCH VISIONER

Våra grundläggande idéer och värderingar bygger på respekt för individen, människors lika värde och originalitet. Utgångspunkten när vi formar samhället är en tro på varje människa och på människans förmåga och vilja att ta ansvar för sig själv, sina nära och för samhället. Människor ska ha större makt över sin egen vardag och livssituation. Vi ska vårda och utveckla Nackas unika valfrihetsmodeller. Vi sätter individen och familjen i centrum.

Vi vill se ett Nacka där alla får utrymme att växa. Varje människa ska komma till sin rätt och kunna förverkliga just sina idéer om hur man vill leva sitt liv i Nacka. Nya människor och företag ska välkomnas.

Trycket på Nacka att växa är stort. Detta är i grunden oerhört positivt, eftersom det bottnar i framtidstro och optimism och skapar nya värden. Alliansen bejakar denna utveckling, men ser självklart också de utmaningar detta medför, t ex när det gäller framkomlighet, tryck på naturen och att kunna rekrytera kompetenta medarbetare till olika välfärdstjänster. Men fördelarna överväger.

Vi vill se en stark, grön och långsiktigt hållbar tillväxt i Nacka. Tillväxt är en nödvändig förutsättning för att kunna bryta arbetslöshet och utanförskap och samtidigt förbättra miljön. Tillväxt ger de nya jobb som behövs, vilket i sin tur ger ekonomiskt utrymme för både individer och samhälle. Fler invånare ger också förutsättningar för bättre service, t ex i form av större underlag för handel i våra lokala centra och kollektivtrafik. Och det är bra att vi blir fler skattebetalare i Nacka, som delar på gemensamma kostnader. Miljö och natur ska värnas när Nacka växer. Minst halva Nacka ska vara grönt.

Ekonomisk välfärd är dock inte allt. För att vi ska må bra måste både yttre och inre värden få plats. Även detta perspektiv måste finnas med i de politiska besluten, i en tid av konsumtion och materiellt fokus.

En förutsättning för ett medmänskligt och tryggt samhälle är att människor bryr sig om varandra. Vi vill stärka civilsamhället och enskildas engagemang. Nacka kommun ska inte ha monopol på att hjälpa människor som behöver stöd. Tvärtom, vi är övertygade om att samhället blir bättre när enskilda människor, samfund, föreningar och näringsliv finnas med i detta arbete.

1.1 Ett Nacka för alla

Alliansen står för ett tolerant och öppet samhälle där vi tror att alla människor behövs och kan bidra. Vi accepterar ingen form av diskriminering, utan vill aktivt motverka nedvärdering av människor på grund av deras kön, ålder, religion, etnicitet, sexuella läggning, könsidentitet, funktionsnedsättning eller sociala problematik. Att vi människor är olika är en tillgång som berikar vårt samhälle.

Ett generöst och välkomnande flyktingmottagande är självklart för oss. Jobb och utbildning är nyckelfaktorer för en lyckosam integration. Kommunens vision om Öppenhet och Mångfald är uttryck för en politik som vänder sig till alla.

Nacka ska vara en jämställd kommun där män och kvinnor har samma möjligheter – i skolan, i föreningslivet och arbetslivet. Kommunen ska arbeta med att skapa tryggare miljöer och motarbeta våld i nära relationer och vara ett föredöme som arbetsgivare. Vi ska fortsätta stödja kvinno- och brottsofferjourerna.

I syfte att intensifiera arbetet med dessa frågor inrättas en parlamentarisk mångfaldskommitté.

1.2 Styrningen blir tydligare

Kontinuitet i den grundläggande styrningen ska kombineras med ständig förnyelse av formerna för att uppnå målen.

Kommunens vision om *”Öppenhet och Mångfald”* ligger fast, liksom den grundläggande värderingen *”Respekt för människors kunskap och egen förmåga, samt för deras vilja att ta ansvar”*. Till detta läggs ambitionen att *”Nacka ska vara bäst på att vara kommun”*. Innebörden i detta är att kommunens breda och mångfacetterade verksamhet vara bland de tio procent bästa i landet i olika mätningar.

Vi tror på en styrmodell som bygger på tillit till verksamheten och där stort ansvar och mycket befogenheter finns lokalt. Där bör man avgöra hur de tillgängliga resurserna bäst används. Nacka tillämpar sedan länge, med framgång, lokalt resultatansvar på enheterna med överföring av över- och underskott, internhyror och internpriser. De principerna behålls.

En tydlig och god kommunikation och dialog är strategiskt viktigt när Nacka växer. Visionsarbetet kring Nacka stad och projektet *”Konsten att bygga stad”* syftar till att skapa delaktighet och engagemang bland medborgare och företag för kommunens utveckling. Det arbetet ska fortsätta. Övrigt kommunikationsarbete, inte minst kring stora infrastrukturprojekt som berör nackaborna och vår framkomlighet (t ex Slussenombyggnaden, Östlig förbindelse och en ny Skurubro), ska förstärkas. Vi strävar efter att kontinuerligt utveckla dialogen mellan medborgare och kommun och vi vill pröva nya former för medborgarinflytande, t ex i stadsplaneringen och i utvecklingen av de lokala centrumområdena.

Under 2015 förbättras styrningen i kommunen.

- De övergripande målen ska bli tydligare och enklare för att få större styrverkan och bättre möta de utmaningar som ligger framför oss.
- De ekonomiska målen anpassas till den nya situationen med kraftigare tillväxt.
- Vi vill se tydligare mål för stadsbyggnadsprocessen, exploateringsverksamheten och fastighetsfrågorna där både tidsaspekter och ekonomi finns med.
- Ägardirektiv tas fram till bolag och verksamheter.
- En ny nämndorganisation, som syftar till att underlätta genomförandet av de politiska målen i majoritetsprogrammet, införs.
- Råden för samverkan och dialog mellan politiken, intresseorganisationer och Nackasamhället kopplas tydligare till kommunstyrelsen och ansvarig nämnd genom att de politiska representanterna utses inom respektive styrelse/nämnd.

Nacka ska vara en smart, öppen och enkel kommun. Servicen till och bemötande av medborgare och företag ska vara snabb och korrekt. Vi vill se fortsatt digitalisering med fler e-tjänster där man kan följa sina ärenden på nätet (t ex ansökan om bygglov och serveringstillstånd).

1.3 Attraktiv arbetsgivare

Nacka ska vara en attraktiv arbetsgivare. Det finns stora utmaningar att samtidigt klara generationsskifte och en kraftig utbyggnad av såväl välfärdsverksamheterna som de verksamheter som utvecklar vårt territorium, vilket fordrar aktiva och målmedvetna insatser för att rekrytera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare.

Vi slår vakt om dagens organisation, som tydligt betonar tilliten till de professionella medarbetarna. Ansvar och befogenheter ska, så långt det är effektivt möjligt, finnas i verksamheten, nära både medarbetare och medborgare. Vi vill inte detaljreglera hur medarbetarna ska prioritera eller utföra sina uppgifter för att bäst nå målen. Cheferna ska ha ett stort och tydligt mandat för att kunna utveckla sin verksamhet.

Vi vill att Nacka ska vara en förebild när det gäller att utveckla ett hållbart medarbetarengagemang. Friska och engagerade medarbetare som fokuserar på målen gör ett bättre jobb, vilket leder till hög kvalitet och kundnytta och samtidigt god ekonomi i verksamheten. En av de viktigaste faktorerna för att medarbetarna ska trivas är att man har en bra chef, som motiverar och får medarbetarna att gå i takt åt samma håll. Även av detta skäl är det viktigt med stor lokal frihet att fatta beslut.

Individuell och differentierad lönesättning är viktigt för att förstärka en god kvalitetsutveckling. Det enskilda engagemang som medarbetarna visar ska återspeglas i lön och kompetensutveckling. Lönekartläggningar ska genomföras regelbundet och osakliga löneskillnader motarbetas.

Kompetens beträffande jämställdhet, jämlikhet, mångfald och HBTQ-frågor ska genomsyra hela organisationen, liksom vad barnperspektivet innebär.

Som arbetsgivare ska Nacka också vara ett föredöme i att tillhandahålla praktikplatser för elever i gymnasiet, personer som studerar SFI eller har insatser via kommunens jobbpeng. Vi vill även se ett aktivt engagemang för de nya yrkesintroduktions-anställningarna (YA-jobben), som öppnar för ungdomar att ”lära sig jobbet på jobbet”.

2. EKONOMI OCH JOBB

Ordning och reda i ekonomin är grunden för en ansvarsfull politik. De ambitioner vi uttrycker i detta majoritetsprogram måste alltid ställas mot det ekonomiska utrymmet. Den ekonomiska politiken ska föras med långsiktigt perspektiv och så att skattehöjningar undviks.

Om det går bra för Nacka och Sverige – om fler jobbar, klarar sin egen försörjning och betalar skatt – så ökar skatteintäkterna i Nacka. Hög prioritet måste därför ges åt att höja tillväxten, så att det skapas nya resurser för välfärden. När ekonomiskt utrymme finns vill vi prioritera fortsatta satsningar på att skapa världens bästa skola, att säkra kvaliteten i omsorgen och åtgärder för att nå de lokala miljömålen.

De största hoten mot kommunens ekonomi som vi nu kan se är dels en ekonomisk politik i landet som gör det mindre lönsamt att arbeta och mer lönsamt att leva på bidrag, dels förändringar av skatteutjämningsystemet i en riktning som straffar tillväxt. Om skatteutjämnningen skärps, i enlighet med vad S, V och MP föreslagit i riksdagen under 2014, så står Nacka inför mycket stora ekonomiska påfrestningar. Men det finns också andra hot mot

ekonomin; segregation, utanförskap och en känsla av tomhet, trots ekonomisk rikedom. Detta kan tudela samhället, med mycket höga kostnader som följd.

2.1 Ekonomi i balans kräver utrymme och prioriteringar

Nacka befinner sig nu i ett läge med mycket stark expansion. I ett långsiktigt perspektiv är detta ekonomiskt fördelaktigt. Vi blir fler invånare och fler skattebetalare som delar på gemensamma kostnader. Samtidigt medför tillväxten behov av stora investeringar i infrastrukturen innan alla de nya medborgarna flyttat in, t ex utbyggd tunnelbana, överdäckning av Värmdöleden och ny bussterminal vid Forum. Under 2015 ska de ekonomiska målen ses över för att bättre spegla denna situation.

Nacka ska ha en aktiv finansförvaltning. Övergång till certifikat och obligationer har sänkt räntekostnaderna avsevärt. Ytterligare åtgärder behövs för att låneskulden ska hållas på en nivå som är långsiktigt hållbar. Det fordrar samarbete med andra parter om angelägna investeringar samt försäljningar. Vi vill även pröva sk gröna obligationer vid framtida lånebehov.

Varje skattekrona ska användas så effektivt och ändamålsenligt att medborgarna känner att de får större värde för pengarna på detta sätt än om de skulle ha använt dem själva. Det kräver kontinuerliga insatser för att mäta effektiviteten i kommunens insatser i jämförelse med andra kommuners och vidta åtgärder så att Nacka tillhör de mest effektiva. Det kräver också ständiga prioriteringar av vad som är kommunala kärnuppgifter.

För oss är det självklart att kommunen som helhet, nämnderna och verksamheterna ska ha balans i sin ekonomi. Den budget som är beslutad ska hållas och vid risk för överskridanden ska åtgärder omedelbart vidtas. Vi vill se en ökad affärsmässighet i kommunens agerande och det gäller både inom de verksamheter som drivs i kommunal regi och i kommande exploateringar.

Nacka ska fortsätta ha låg skatt. Det främjar tillväxten, men är framför allt viktigt för att ge medborgare med små marginaler större ekonomisk frihet. Det ska alltid löna sig att jobba.

Vi vill också att våra medborgare och företag genom sitt eget agerande ska kunna påverka avgifterna för t ex förskola, sophämtning, och livsmedelstillsyn.

Kommunens fastighetsförvaltning har förbättrats de senaste åren. Genom att höja hyrorna och samtidigt tillföra verksamheterna pengar för att klara detta, så är ekonomin nu i balans och det finns större utrymme för löpande underhåll av lokalerna. En fastighetsstrategi arbetas nu fram, där principer för ägande och förvaltning klargörs. Vi vill ha en aktiv fastighetspolitik där både köp och försäljningar kan vara aktuella. Det är bra att få in konkurrens på fastighetsmarknaden.

Konkurrens och konkurrensneutralitet mellan olika aktörer är viktiga styrprinciper i Nacka. Kommunen ska inte tillföra extra pengar till de kommunala verksamheterna i form av att underskott regelmässigt skrivs av. Det kan endast ske i undantagsfall och när det finns särskilda skäl (t ex om en verksamhet läggs ned) För att skapa likvärdiga ekonomiska villkor mellan kommunala och privata utförare inom välfärdssektorn så kompenseras de privata aktörerna för sina momskostnader. Detta har hittills hanterats olika av olika nämnder. För att skapa ett enhetligt förhållningssätt övergår vi från 2015 till att de checkbelopp (skolpeng, jobbpeng, hemtjänstcheck etc) som kommunfullmäktige fastställer är exklusive momskompensation. Därutöver tillförs de privata aktörerna kompensation för momskostnaderna som motsvarar det statsbidrag som kommunen kan återsöka, vilket för närvarande är 6 procent.

2.2 Företagande och jobb är grunden för välfärd

Jobb och företagande är grunden för vår välfärd och för att människor ska känna sig delaktiga i samhället. Vårt mål är att 10 000 nya jobb eller arbetsplatser ska skapas på västra Sicklaön fram till år 2030 samt ytterligare ett antal tusen i övriga kommundelar. Detta kräver att Nacka har ett av landets bästa klimat att starta och driva företag i.

Under 2015 ska en näringslivsstrategi utarbetas. Den ska visa på vilka de strategiska faktorerna är för att företag ska etablera sig och växa i Nacka och hur kommunen på bästa sätt kan bidra. Ett område där kommunen har en direkt påverkan är vid myndighetsutövning, t ex vad gäller bygglov, serveringstillstånd och livsmedelstillsyn. Den ska vara snabb, enkel och korrekt och utgå från värderingen att vi tror på människor.

Tillgång till kompetent arbetskraft samt framkomlighet, kommunikationer och tillgång till bredband är andra viktiga frågor där kommunen kan och ska underlätta för företagen. Vi vill även att kommunen fortsätter ge stöd till nyföretagande och innovationer. Kommunen ska bidra till att verksamhetsområden/företagsbyar finns i alla kommundelar. Med fler jobb och större dagbefolkning ökar dessutom underlaget för våra lokala centra.

Nackas jobbpeng bidrar till att arbetslösa som har försörjningsstöd erbjuds aktiva insatser för att snabbt komma i egen försörjning. Jobbpengen förändras något under 2015 för att öka träffsäkerheten i insatserna och underlätta administrationen. Utfallet ska följas noga.

Vi vill att Nacka ska vara pilotkommun för samverkan med Arbetsförmedlingen när det gäller gemensamt utbud av jobbskapande insatser. Inom ramen för samordningsförbundet Välfärd i Nacka ska ytterligare insatser göras för att enskilda inte kommer i kläm mellan olika myndigheter, utan i stället får snabb hjälp. För att förstärka genomslaget av detta överförs ansvaret för försörjningsstöd till Arbets- och företagsnämnden med målet att fler ska klara sin försörjning själva.

Många företag vill vara en tydlig del av det lokala samhället och göra en samhällsinsats, t ex hjälpa till med praktikplatser och sommarjobb. Kommunen ska göra det enkelt för företagen att kunna bidra.

Kommunen är en stor upphandlare och finansiär av varor av tjänster. Genom kundval och smarta upphandlingar ska vi underlätta för små och medelstora lokala företag att lägga anbud.

2.3 Nacka berikas av mångfald

Nacka berikas av att människor med olika bakgrund bor här. 17 000 av våra invånare är födda utomlands och de allra flesta är väl etablerade i det svenska samhället. 2 000 av nackaborna har bott i Sverige högst 2 år, många av dem behöver hjälp med språk och jobb. Vissa är nyanlända flyktingar som kommunen har avtal med Migrationsverket om att ta emot och där kommunen ställer upp med stora insatser.

Ett generöst och välkomnande flyktingmottagande är självklart för oss. Vi ser jobb och utbildning som nyckelfaktorer för en lyckosam integration och dit kommunens insatser ska koncentreras. Arbets- och företagsnämnden får ett samlat ansvar för flyktingmottagandet och att samordna integrationsinsatserna i kommunen. Målen för verksamheten ses över.

Bristen på bostäder är den trånga sektorn i Nacka och övriga Stockholmsregionen. Vi är beredda att pröva olika tillfälliga boendelösningar för att kunna öka flyktigmottagandet.

3. UTVECKLA TERRITORIET NACKA

Vi Allianspartier fick förtroende i valet för att öka takten i bostadsbyggandet. Vi har en genomtänkt strategi för hur vi vill utveckla Nacka och samtidigt bevara unika miljöer och grönområden. De nya bostäderna ska främst tillkomma genom förtätning på västra Sicklaön och i centrala lägen i övriga kommundelar så att naturområden samtidigt bevaras. Planeringen ska ske i samspel med medborgarna, dialog och förankring är viktigt.

Vi eftersträvar ett brett politiskt samförstånd om detta. Det finns också stor uppslutning bakom både översiktsplanen från 2012 och tunnelbaneavtalet från 2014, vilket förpliktigar.

3.1 Hela Nacka ska utvecklas

Västra Sicklaön ska utvecklas till en tät och blandad stad ("Nacka stad"), i enlighet med de beslut som redan fattats om vision för staden i Nacka. Vi vill se en stad där alla får plats och utrymme, en vänlig stad som är nära och nyskapande. Gestaltning, arkitektur, torgytor, mötesplatser, kultur och konst, motionsmöjligheter, lekplatser, arbetsplatser, handel och restauranger är viktiga inslag för att skapa en attraktiv och barnvänlig stad. Planeringen för detta ska se sammanhållet så att även arbetsplatser, skolor, idrottsanläggningar etc får sin naturliga plats. Markanvisningar ska bidra till att skapa variation så att helheten blir en spännande sammanhållen stadsstruktur med kvartersbebyggelse.

Även övriga kommundelar ska utvecklas. Vi vill se en förtätning runt de lokala centrumen Ektorp, Fisksätra, Orminge, Saltsjöbaden och Älta. Det ger underlag för bättre service och handel och är en förutsättning för att de lokala centrumen ska vara levande mötesplatser. Villaområdena ska få behålla sina olika karaktärer och särarter.

Det är mycket angeläget att öka tempot i både planering och byggande. Detaljplaner som omfattar minst 5 000 bostäder på västra Sicklaön och 2 000 i övriga kommundelar ska ha beslutats till och med år 2017. Handläggnings-tider, både i planskedet och för bygglov, ska förkortas.

En blandning av bostäder vad gäller upplåtelseform, storlek och gestaltning ska eftersträvas. Vi behöver både stora och små lägenheter, studentbostäder, seniorboenden och prisvärda bostadsrätter. Vår ambition är att en tredjedel av de tillkommande bostäderna fram till 2030 ska vara hyresrätter. I avtal om markanvisningar och exploateringar ska vi säkra behovet av sociala kontrakt. Vi behöver inget kommunalt bostadsbolag eftersom behoven bättre tillgodoses på andra sätt.

Vi har ofta omväxlande väderförhållanden på våra breddgrader, vilket medför en blåsig vädertyp. Detta måste beaktas när Nacka stad byggs ut och våra lokala centra förnyas, så att onödiga blåshål och vindtunnlar undviks, eftersom det skapar otrivsel och motverkar stadslivet.

Förnyelseplaneringen i sommarstugeområdena går mot sitt slut. Under mandatperioden ska alla detaljplaner vara klara. Vi är, som hittills, öppna för att behålla enskilda vägar om de boende efterfrågar det. Gatukostnadsavgifter ska tas ut enligt de fastställda principerna. Standarden på vägarna ska utformas i dialog med de boende.

Strategiska frågor som måste lösas under mandatperioden är om Värmdöleden ska överdäckas mellan Nacka Forum och Nacka Strand eller en längre sträcka och hur det ska finansieras samt var nya bussterminalen vid Nacka Forum och tunnelbaneuppgångarna ska ligga.

3.2 Förädla det gröna och det blå

Nacka ska växa i harmoni med de gröna och blå värdena som gör Nacka så attraktivt, dvs med beaktande av natur och vatten. Vi vill se ett miljövänligt, energieffektivt och hållbart stadsbyggande där naturens egna reningsprocesser tas tillvara, t ex genom gröna tak, våtmarker för dagvattenrening och träd för luftrening.

Kommunens miljö- och klimatambitioner när vi bygger stad ska samlas i ett gemensamt dokument. Det handlar om grönytefaktor vid markanvisningar, riktlinjer för hållbart byggande, energieffektivisering, parkeringsstrategi, ekosystemtjänster, cykelstrategi mm. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott samordnar detta.

Arbetet med klimatstrategin och de lokala miljömålen fortsätter enligt de riktlinjer som kommunfullmäktige lade fast i juni 2014. En parlamentarisk miljömålskommitté inrättas för att påskynda detta arbete. Kommittén får ett tydligt uppdrag att komplettera miljöanalysen, att följa miljösituationen i Nacka vad avser status och utvecklingen över tid av de fastställda nyckeltalen samt relatera dessa till andra kommuners mål, att föreslå strategier för det vidare arbetet, att föreslå nya etappmål samt att stödja nämndernas arbete. Kommittén ska årligen lämna rapport till kommunstyrelsen och i övrigt lämna de förslag till kommunstyrelsen man finner påkallat. Kommittén ska stödjas av stadsledningskontoret.

Nacka har många sjöar och vattendrag och en lång kuststräcka. Närheten till vattnet tillhör Nackas styrkor och ska tas tillvara. Det är angeläget att kontakten med vattnet ökar, t ex i form av strandpromenader och att nya bostäder planeras så att de får sjöutsikt. Som skärgårdskommun ska vi värna om och underlätta för båtlivet, bland annat genom att tillåta nya båtplatser och möjliggöra för miljöanläggningar med båtbottentvättar och mottagning av latrin och avfall. Ett särskilt program för vattenvård och sjörestaurering ska tas fram. En av de viktigaste åtgärderna är att påskynda utbyggnaden av kommunalt VA och få en effektiv dagvattenrening.

Minst halva Nacka ska vara grönt i form av naturreservat, parker och andra grönområden. De fyller en viktig funktion för människors livskvalitet, rekreation och hälsa och för att värna den biologiska mångfalden. Reservatsbildning pågår för Skuruparken, Baggenstäket, Svärdsö, Ryssbergen och Rensättra. Dessa ska slutföras snarast möjligt. Ytterligare reservat efter dessa planeras för närvarande inte. Föreskrifterna ska ske så att inskränkningar i allemansrätten minimeras och ett aktivt friluftsliv stimuleras.

Ansvar för skötseln av kommunens natur och parker samlas i en ny Natur- och trafiknämnd från 2015, varvid Naturreservatsnämnden läggs ned. Särskilda styrdokument för de stora reservaten Nyckelviken och Velamsund, där också publik verksamhet bedrivs, ska tas fram för att tydliggöra hur vi vill utveckla dessa områden och där olika intressekonflikter kan avgöras.

Nacka ska vårda sitt territorium. Ute ska det vara rent, snyggt och inbjudande med trevliga planteringar. För att skapa trygga miljöer, särskilt vid stora kollektivtrafikklägen, måste man arbeta aktivt med belysning och stadsplanering. Klotter både förfular områden och skapar en känsla av otrygghet och ska därför motarbetas kraftfullt.

Nackaborna ska ha en giftfri vardag. Det gäller i synnerhet barn, som är extra känsliga för olika kemikalier. Mat i förskolan och skolan och barnens arbetsmaterial och leksaker i verksamheten ska vara fria från gifter. Miljökrav ska ställas vid upphandling av mat och material.

3.3 Bättre framkomlighet

Det ska vara lätt och bekvämt att resa i och till Nacka. Vi vill verka för ett Nacka som hänger ihop genom hållbara kommunikationer, vägar och kollektivtrafik. Det är en extra utmaning när Nacka växer, men tillväxten är också en förutsättning för att det ska vara möjligt att investera i bättre framkomlighet. Nacka ska vara tydlig i kontakter med Trafikverket, Stockholm och Landstinget om att våra invånares framkomlighet måste förbättras.

Alliansen i Nacka, Stockholm, landstinget och riksdagen har under gångna två mandatperioder fattat flera beslut som underlättar framkomligheten. Under 2015 påbörjas förlängningen av Tvärbanan till Sickla och Kvarnholmsförbindelsen öppnas för trafik. Saltsjöbanan ska börja en välbehövlig renovering för att öka turtäthet och punktlighet. Under slutet av perioden ska tunnelbanan och den nya Skurubron börja byggas. De är mycket angelägna och förseningar måste undvikas.

Slussen är en central punkt för Nacka och nackaborna, trots att den inte ligger i kommunen. Tusentals nackabor passerar där varje dag på väg till och från arbete och studier. Slussen är i stort behov av upprustning och Nacka har tidigare enigt ställt sig bakom Stockholms planer på hur omvandling av Slussen ska ske. Det är av yttersta vikt att säkra en bussterminal vid Slussen som är både kapacitetsstark och bekväm. Signaler från Stockholm om en mindre bussterminal och uppskjuten renovering inger stor oro och vi ska därför försöka fördjupa dialogen med Stockholm och påtala de behov som finns och kommer att finnas när Nacka bygger stad och tar ett betydande ansvar för regionens bostadsförsörjning.

Slussen måste fungera som knutpunkt såväl under ombyggnadstiden som när ombyggnaden är klar. Vi ska ännu tydligare markera nackabornas behov av framkomlighet under ombyggnadstiden. Vi är också beredda att medverka till mer pendelbåtstrafik och fler infartsparkeringar för att underlätta.

Alliansregeringen avsatte över 2 miljarder kronor till förprojektering för en östlig förbindelse mellan Nacka och Värtahamnen/Ropsten. En sådan skulle bidra till att trafik leds runt innerstaden i stället för rakt igenom. När Norra länken färdigställs är det den östliga förbindelsen som saknas för att sluta ringen runt Stockholm. Den skulle påtagligt förbättra nackabornas framkomlighet. Nacka ska med högt tempo fortsätta planeringen för östlig förbindelse. Vi noterar att Centerpartiet inte tagit ställning till Österleden.

Vi vill underlätta för människor att välja cykel framför bilen och då måste det vara tryggt och smidigt att cykla. Nacka ska ha sammanhängande och säkra cykelstråk. Cykelstrategin, som tagits fram under 2014, ska genomföras med utbyggnad av nya cykelbanor och cykelparkeringsplatser i bra kollektivtrafiklägen. Vi vill få till stånd ett system med lånecyklar i Nacka utan att skattefinansiera verksamheten. Vi är därför beredda att, om nödvändigt, ändra i de riktlinjer som finns för skyltning.

I syfte att förbättra framkomlighet och parkeringssituationen på västra Sicklaön införs parkeringsavgifter under 2015. Detta stimulerar också ökat kollektivtrafikresande.

Den förbättrade framkomligheten ska självklart även omfatta de som har funktionsnedsättning.

4. UTVECKLA VÄLFÄRDEN

Kommunen har en avgörande roll för att människors vardag ska fungera. Vi vill att de välfärdstjänster som kommunen finansierar ska hålla hög kvalitet och bidra till att både människor och samhället utvecklas. Våra invånare ska i så hög utsträckning som möjligt kunna välja anordnare och påverka servicen. Vi ska uppmuntra ökad mångfald av aktörer för att ännu bättre möta människors olika behov.

4.1 Förskola och skola i världsklass

Barn och ungdomar i Nacka ska ha tillgång till världens bästa utbildning, varje dag. Vi vill att alla elever ska kunna lära och utvecklas maximalt utifrån sina egna förutsättningar. Det fordrar stor valfrihet, individualiserad undervisning och rätt stöd i tid, oavsett om eleven är högpresterande, särbegåvad, har språk- eller inlärningssvårigheter eller på annat sätt behöver hjälp för att nå läroplanens mål och sin egen fulla potential.

Likvärdighetsgarantin förändras från 2015 i syfte att öka träffsäkerheten i de extra resurser som fördelas vid sidan av skolpengen, så att fler barn och ungdomar når sin fulla potential och får rätt stöd i tid. Förändringen ska följas upp så att den ger avsett resultat. En förutsättning för ett fungerande mottagande av nyanlända elever är att skolorna direkt får ökade resurser så att eleverna snabbt kommer in i undervisningen och lär sig svenska.

Skolan ska erbjuda alla elever en trygg och stimulerande lärmiljö och i klassrummen ska det vara lugn och arbetsro. Det innebär att klasserna inte får vara för stora. Särskilt i lågstadiet är det viktigt med små grupper, då eleverna lär sig grunderna i att läsa, skriva och räkna. Vi har nolltolerans mot kränkande behandling och mobbning i och kring skolan. Goda studieresultat är kopplat till att eleverna känner trygghet, att det är ordning och arbetsro på lektionerna men också att de har inflytande över vardagen i skolan. Även regelbunden fysisk aktivitet förbättrar inläring, visar forskningen, vilket manar till efterföljd i våra skolor. Mer insatser behöver göras för att eleverna ska röra sig mer varje dag.

Den mest avgörande faktorn för elevernas lärande är att det finns yrkesskickliga lärare med gedigna ämneskunskaper och förmåga att väcka nyfikenhet och motivera eleverna att lära nytt. Nacka ska vara en attraktiv arbetsgivare så att de bästa vill bli lärare hos oss. Vi vill fortsätta på den inslagna vägen med fler karriärtjänster och där Nacka är löneledande för lärare. Skickliga lärare ska ha bra betalt. Det gäller även förskolan. Vår prioritering är kompetenta lärare.

En annan viktig faktor för lärandet är elevernas tid med sina lärare. Vi ser gärna reformer där eleverna får fler lektioner, framför allt i matematik, och mer hjälp med läxorna. En viktig grund för inläring är läsandet. Läs-kunnighet är nyckeln till livslång förkovran och bildning, och en förutsättning att kunna delta fullt ut som delaktig samhällsmedborgare. Vi vill på olika sätt stärka skolans uppdrag att främja lusten att läsa.

Nacka har varit, och ska vara, föregångare med modern teknik i skolan. Datorer ska vara hjälpmedel för lärandet, inget självändamål. Digitaliseringen ökar ofta motivationen och ska underlätta en modern och individualiserad undervisning. Därför är det viktigt att satsningen fortsätter.

Varje barn är unikt och har rätt att bemötas med respekt för sin personlighet. Detta ställer höga krav på förskolan, där många barn tillbringar en stor del av sin tid. Förskolan ska vara en trygg plats med kompetent personal som är lyhörda för barnens behov. Miljön ska vara trivsamt, säker och stimulerande för att uppmuntra varje barn att upptäcka, utveckla och träna sina förmågor och fantasier.

En av de största utmaningarna för att höja kvaliteten är att öka andelen förskollärare. Utbildade barnskötare är också en viktig personalkategori, inte minst för de mindre barnen. Vi ska pröva möjligheten att öka den tid som barn till arbetssökande och föräldralediga får vara i förskolan, från 25 till 30 timmar per vecka.

Alla som har rätt till en förskoleplats ska kunna erbjudas detta utan dröjsmål vi accepterar ingen platsbrist i Nacka, och ingen ska behöva åka tvärs över kommunen till sin förskola om de inte själva har önskat detta.

Det är viktigt att det finns många olika alternativ att välja mellan med olika inriktning.

Pedagogisk omsorg, tidigare kallat familjedaghem, ska finnas som komplement till förskola för familjer som önskar det. Vårdnadsbidraget är en möjlighet för föräldrar att kunna vara hemma längre än vad föräldrapengen medger. Möjligheten att ta ut vårdnadsbidrag på halvtid ska utredas.

4.2 Trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar

Frågan om barns och ungdomars uppväxtvillkor är central i ett välfärdssamhälle. Vi vill att alla som växer upp i Nacka ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar. Trygga familjer, en bra skola och rika möjligheter till kultur och idrott skapar bra möjligheter för det.

Samtidigt som Nacka är en kommun som generellt ger utrymme för goda uppväxtvillkor, finns barn och unga som mår dåligt och far illa. Det kan handla om psykisk ohälsa, missbruk och socialt utanförskap eller utnyttjande. Kommunen har en central roll för att motverka detta.

En tidig varningssignal för att allt inte står rätt till är frånvaro i skolan. Skolk ska därför tas på största allvar och leda till insatser från skolornas sida.

Barn i riskzon ska få stöd i ett tidigt skede och förebyggande insatser ska prioriteras. Samtidigt är det viktigt att de insatser man vidtar är resultatinriktade. Att bara ”göra något” räcker inte, insatserna ska vara evidensbaserade.

Föräldrar ska erbjudas stöd i föräldrarollen. Det kan handla om stöd med anknytning, stöd till pappor att prioritera upp vården av sina barn och allmänt inspirera föräldrar att ge tid till sina barn. Ett bra sätt är det nya ABC-programmet.

Vi vill också betona elevhälsans självklara plats. Där samlas på ett naturligt sätt olika stödfunktioner i skolan runt eleverna i vardagen. Vi vill att denna verksamhet genomlysas. SkolFam-projektet för familjehemsplacerade ungdomar har varit framgångsrikt och ska vara permanent och breddas till fler ungdomar.

Socialnämnden ska ha ett tydligt ansvar för att samordna det förebyggande barn- och ungdomsarbetet. Vi ser ett allt större behov av fördjupat samarbete mellan olika instanser runt barn och unga. Kontakterna mellan skolorna, socialtjänsten, fritidsgårdar, föreningslivet, polisen och vården måste förbättras. Samarbetet måste grundas på en respekt för varje organisations ansvar och kompetens, men med ett gemensamt intresse av att stödja barnet eller ungdomen. För att arbetet ska vara framgångsrikt måste problem med sekretess mellan organisationerna minskas.

Vi ser med oro på ungdomars tilltagande drogmissbruk. Alkoholkonsumtion förefaller minska, men narkotiska preparat som cannabis och nätdroger blir allt mer tillgängliga. Kommunen måste, tillsammans med andra, tydligt motarbeta detta. Nya effektivare insatser måste till för att bryta trenden.

4.3 God vård och omsorg när den egna förmågan inte räcker till

Alla människor har rätt till ett tryggt och självständigt liv. De flesta av oss behöver hjälp och stöd under vissa skeenden i livet, vissa mer än andra. Den vård och omsorg som kommunen finansierar för personer som behöver hjälp i sin vardag ska hålla hög kvalitet.

En utmaning kommande år är att vården och omsorgen byggs ut i takt med att Nackas befolkning växer. Äldre- och omsorgsnämnden ska bland annat verka för att fler boenden för äldre byggs, både för personer med och utan vårdbehov.

Det kan handla om fler särskilda vårdboenden med olika inriktning, trygghetsboenden och seniorlägenheter med både hyres- och bostadsrätter. Vi vill också att äldre fritt ska kunna söka sig till de boenden de önskar i hela länet.

Vi ser gärna också att sjukvården vid Nacka sjukhus byggs ut, för att våra invånare ska få en vård som är nära och tillgänglig. Kommunen ska söka samverka med landstinget kring hur kommunens tillväxtambitioner med sikte på 2030 påverkar vårdbehoven. I ett första skede kan det handla om utbyggd barnsjukvård, fler vårdplatser och ytterligare funktioner kopplade till närakuten, men i en förlängning också till en förlossningsklinik.

Valfriheten för äldre är central för oss. Man ska inte bli omyndigförklarad bara för att man behöver hjälp när man blir gammal. Vi tillämpar en sk kvarboendepprincip, som innebär att man har rätt att bo kvar hemma livet ut. Avvägningen mellan att bo hemma och på särskilt boende ska de äldre och deras anhöriga göra, inte kommunen. Checksystemen, som garanterar valfriheten, ska ses över. Genom större andel undersköterskor i hemtjänsten kan kvaliteten höjas. Vi ska också ta initiativ för att fler äldre ska delta i dagverksamhet.

LSS-verksamheten har byggts ut kraftigt det senaste decenniet och det statliga regelverket förändrats så att kommunerna fått ta allt större del av kostnaderna. I Nacka ökar såväl de egna kostnaderna för LSS-insatser som kostnaderna för LSS-utjämning med andra kommuner. Detta faktum måste utredas noga i syfte att kraftigt minska utjämningskostnaderna.

4.4 Kultur och fritid

Nacka ska ha ett rikt och brett utbud av kultur och fritidsaktiviteter för alla åldrar och av hög kvalitet. Kultur, idrott och motion bidrar till livskvalitet och främjar hälsan. Kommunen har ett särskilt ansvar för att alla barn och unga, oavsett familjeförhållanden, får möjlighet att uppleva och utöva kulturverksamhet, därför prioriterar vi barn och ungdomar och deras möjligheter till aktiviteter. Biblioteken, musikskolorna och kulturkurserna utgör viktiga inslag i kulturutbudet. Inför 2016 ska vi pröva möjligheten att införa en check för kulturkurser inom dans, teater, cirkus och bild för att öka utbudet och mångfalden av aktörer som kan erbjuda Nackas barn och unga spännande kulturupplevelser.

Nacka har varit föregångare i att upphandla driften av biblioteken, detta med mycket gott resultat: fler och nöjdare besökare till rimliga kostnader. Under perioden ska en ny biblioteksupphandling göras. Mediabeståndet är så klart det avgörande i ett bibliotek. Det ska vara aktuellt, ha bredd och kvalitet, och ligga i framkant med digital media.

HAMN-museet i Fisksätra öppnade 2014 och har stor potential att bli en spännande attraktion, inte bara för Nacka utan för hela regionen. Fisksätra och de som bor där nu och tidigare, har så mycket att berätta och lära oss. Historien i Fisksätra är relevant för oss också idag. Vi behöver känna vår historia för att förstå nutiden och framtiden.

Nacka har visat sig vara en intressant besöks- och turistkommun. Vi vill hitta nya vägar för att underlätta besök, både när det gäller att ta del av vår natur och våra kulturella skatter.

Kultur har en viktig sammanhållande kraft i samhället och skapar livskvalitet för många. Människor i Nacka har olika kulturell bakgrund, vilket vi ser som berikande. Det är bra att olika kulturer och traditioner kan mötas och komma till uttryck i Nackasamhället. "Guds Hus" i Fisksätra är ett gott exempel på att mångkultur inte behöver betyda kulturkrock och leda till konflikter. Vi ser positivt på sådana initiativ.

Kultur-, fritids- och natur- och trafiknämnderna har viktiga roller när Nacka växer. Behoven av mötesplatser och lokaler för kultur, idrott, spontanidrott, motion och lek måste klargöras tidigt i planeringsprocessen så att de blir naturliga inslag i områdena. Vi ser t ex gärna att en ny biblioteksfilial kan starta på Kvarnholmen och att en ny större lekplats för barn planeras in på Sicklaön. Kulturutbudet ska följa utvecklingen när Nacka får fler invånare.

Fritidsnämnden arbetar nu med kapacitetsplan och behovsanalys för kommande idrottsanläggningar. Våra höga ambitioner vad gäller tillgänglighet och standard måste alltid ställas mot ekonomiskt utrymme. Vi vill prioritera det som med så liten ekonomisk insats ger största nytta för våra barn och ungdomar. Vi är öppna för att pröva nya lösningar, t ex där kommunen hyr tider för allmänheten och barn- och ungdomsverksamhet i stället för att bygga och driva allt i egen regi. Vid planeringen av nya anläggningar ska flickors villkor särskilt uppmärksammas. Vi vill också ha upplysta motionsspår i några av våra större naturområden, t ex Nyckelviken.

Idrottsområdet på Järlahöjden är en knutpunkt för kommunens idrottsliv. Det är en bra lokalisering, i synnerhet när tunnelbana och bussterminal kommer till Forum. Dagens funktioner bör säkras när området omvandlas, men möjligen i andra former.

Vi planerar för ett nytt fullgott alternativ till Näckenbadet och en ny simhall i Boo. Lokalisering av båda anläggningarna utreds nu och vägval beträffande detta måste göras under 2015. Ett alternativ är att området runt Myrsjöskolan utvecklas till ett större sportcampus med simhall, fullstor konstgräsplan och ny idrottshall. Det är också angeläget att en ny idrottshall tillkommer i Älta.

I Nacka, med stora skogs- och naturområden, finns naturliga förutsättningar för ridverksamheten att utvecklas. Senast har kommunen utökat sitt engagemang genom Stall Compass. Efterfrågan på ridning är fortsatt stort. Vi vill möta det i första hand genom ett nytt ridhus i Velamsund. Ridverksamheten i Velamsund behöver långsiktiga villkor för kunna expandera. Vi ska därför överväga möjligheten för verksamheten att friköpa stallet och är beredda att teckna långsiktiga arrendeavtal för betesmark och annat. För att utveckla ridverksamheten på längre sikt ska ytterligare insatser övervägas under mandatperioden, t ex ett nytt ridhus i Källtorp.

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 273

Dnr KFKS 2017/19

Mål och budget 2018–2020 för Nacka kommun

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa skattesatsen för år 2018 till 18:43, en sänkning med 10 öre.

Ärendet i övrigt bordläggs och tas upp till ny behandling på kommunstyrelsens sammanträde den 6 november 2017 då också oppositionens budgetförslag kommer att behandlas.

Ärendet

Ärendet avser budget och övergripande mål för kommunens verksamheter. Det innehåller också förslag på vad fullmäktige ska besluta att nämnderna, utifrån sina olika ansvar, ska fokusera på för att kommunen ska nå de övergripande målen, så kallade fokusområden. Förslaget innehåller en sänkning av kommunalskatten med 10 öre, så att den blir 18:43.

Särskilt fokus i den föreslagna budgeten läggs på fem områden; starkare arbetslinje, trygghetspaket, framkomlighetspaket, ny fas i stadsbyggandet och högre kvalitet i välfärden. Budgeten för de centrala välfärdsnämnderna ökar för utbildningsnämnden 109 miljoner kronor (4 procent), äldrenämnden 42 miljoner kronor (5,5 procent) och socialnämnden 20 miljoner kronor (2,7 procent).

Under 2018 föreslås att checkar höjs inom till exempel, förskola (0,7 procent), grundskolan (2 procent), gymnasiet (1,8 procent), musikskolan (0,5 procent), särskild boendeform äldre (1,6 procent), hemtjänst, ledsagning och avlösning både äldre och yngre (2 procent) och, LSS¹ (1,1 procent).

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 19 oktober 2017

Mål och budget 2018–2020 för Nacka kommun

Sammanfattning taxor mål och budget 2018-2020 och bilagor från nämnder

¹ Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 10 oktober 2017 § 138

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterade informationen om mål och budget inklusive taxor till protokollet och att förslag om mål och budget läggs direkt till kommunstyrelsens sammanträde den 23 oktober 2017.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa skattesatsen för år 2018 till 18:43, en sänkning med 10 öre.

I övrigt yrkade Mats Gerdau att ärendet bordläggs och tas upp till ny behandling på kommunstyrelsens sammanträde den 6 november 2017 då också oppositionens budgetförslag kommer att behandlas.

Rolf Wasteson (V) meddelade att han ej deltar i beslutet till förmån för eget budgetförslag.

Khashayar Farmanbar (S) meddelade att Socialdemokraternas kommunstyrelsegrupp ej deltar i beslutet till förmån för eget budgetförslag.

Sidney Holm (MP)m meddelade att Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp ej deltar i beslutet till förmån för eget budgetförslag.

Christina Ståldal (NL) meddelade att Nackalistans kommunstyrelsegrupp ej deltar i beslutet till förmån för eget budgetförslag.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

I protokollsanteckningen instämde Christina Ståldal (NL) och Khashayar Farmanbar (S).

”När alliansmajoritetens budget lades till kommunstyrelsen så lades den tillsammans med en tjänsteskrivelse, underskriven av två av kommunens ledande tjänstemän. I tjänsteskrivelse presenteras ”highlights” ur budgeten med förslag om att budgetförslaget ska antas. Detta hade varit naturligt om det var en tjänstemannabudget. I detta läge är det inte fel att en tjänsteskrivelse läggs i ärendet men den bör hålla sig neutral till alliansmajoritetens förslag. Det är en grannliga uppgift för tjänstemän att vara oväldiga och

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

inte låta sig styras av politikerna. Det är tjänstemännens roll att arbeta fram och lägga förslag utifrån sin oberoende expertställning. Lika grannlaga är det för ledande politiker att inte tvinga in tjänstemän i en roll där deras oberoende expertroll kan ifrågasättas. Med hanteringen av årets budget (liksom de två senaste åren) anser vi att den här gränsen har överträtts.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

NACKA
KOMMUN

FÖRHANDLINGS PROTOKOLL

Typ av möte	Förhandling enligt MBL § 11	
Mötesdatum	2017-10-26	
Parter	Arbetsgivarpart: Lena Dahlstedt, Stadsdirektör Elisabeth Carle, personaldirektör	Företrädare: Gabriella Pierrou Nyström, Läraryrskommitténs skolledare Pyret Due Hedlund, Jenny Hjelte, Kommunal Andrea Feichtinger, SSR Kristofer Andersson, Sveriges Psykologförbund Tina Edén, Sveriges Ingenjörer Love Edenborg, Christian Nützel, Sveriges Arkitekter Hélène Fischer Guste, Lärarnas Riksförbund Ewa Ekwall, Läraryrskommittén

Vid protokollet

Ärende

Förhandling av mål och budget för Nacka kommun 2018–2020.

Arbetsgivarens förslag

Enligt bilagan Mål och budget 2018–2020.

Personalorganisationernas synpunkter

Enligt bifogade bilagor.

Resultat av förhandlingen

Sveriges Ingenjörer och Sveriges Arkitekter avslutar i enighet.
Övriga organisationer avslutar i oenighet.

Förhandlingarna förklaras avslutade 2017-10-26

Justeras

PD14

NACKA
KOMMUN

Elisabeth Carle

För arbetsgivarparten

Lena Dahlstedt, stadsdirektör

Elisabeth Carle, personaldirektör

För arbetstagarpart

Vision

Olle Sjöström

PUNKT 7 I KOMMUNENS
SAMFUNDSE

Läraryrket

Åsa Ekwall

Sveriges Psykologförbund

Knut Johansson

Kommunal

Tyna Dve Beckström

Sveriges Skolledarförbund

SSR

Andrea Feichtinger Andrea Feichtinger

Sveriges Ingenjörer

Tina Edén Tina Edén

Sveriges Arkitekter

Christina Nikkel

Christina Nikkel

Lärarnas Riksförbund

Håkan Eriksson

Sveriges Arbetsterapeuter

Läraryrketns yrkanden inför Mål och Budget 2018

”Vi har höga ambitioner med utbildningen i Nacka! Världens bästa förskolor och skolor ska finnas här. Den utbildningspolitiska strategin betonar kunskap, arbetsro och valfrihet. Alla har rätt till stimulerande lärande, inflytande och trygg arbetsmiljö.”¹

För att detta ska bli verklighet yrkar Läraryrket att;

- checkar för förskolor och skolor ska ses över för att täcka alla kostnadsökningar, dessutom ska checkbeloppet beräknas på antal barn oberoende av dess vistelsetid.
- förskolor och skolor skall kompenseras för uttagna hyreskostnader.
- fördelningen av Likvärdighetsgarantin² är klar så att den finns med i organisationsarbetet för nytt läsår.
- resurser för nyanlända barn i förskola och skola skall användas till fler anställningar av utbildad personal.
- ännu ej fullt utnyttjade nybyggda förskolor och skolor betalas av Kommunstyrelsen.

För att Nacka som attraktiv arbetsgivare ska kunna behålla och rekrytera de bästa lärarna yrkar Läraryrket att;

- alla lärare, i alla skolformer, får tydliga lönesatsningar i de kommande kommunala lönerevisionerna.
- budgeten skall räcka till goda löneökningar och en minskad arbetsbelastning.
- Valfärd Skola fortsätter att utvärdera om stress och arbetsbelastning³.
- Nacka åter blir löneledande i Stockholms län.

Läraryrket känner fortsatt **stor oro** för lärarnas arbetsbelastning! Budgeten inför kommande år skall räcka till en bättre arbetsmiljö med minskade barn – och elevgrupper, ökad lärartäthet och högre löner. Vissa lärare och elever missgynnas idag beroende på i vilket område skolan är belägen. Läraryrket yrkar därför på att likvärdigheten i Nackas förskolor och skolor tas på allvar och blir en realitet!

Läraryrketns Styrelse / Mikael Eriksson ordf.

¹ www.nacka.se/web/barnomsorg_utb/Sidor/default.aspx

² http://infobank.nacka.se/handlingar/utbildningsnamnden//2015/20151209/05a_Tjskr_Internbudget_for_utbildningsnamnden_ar_2016.pdf

³ <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/organisatorisk-och-social-arbetsmiljo-afs-20154/>

ÖVERGRIPANDE

Svar till Mål och Budget angående framförallt förslaget för förskola/skola.

Sveriges Psykologförbund vill framföra följande:

- Ingen kompensation för löneökningar innebär svårighet att rekrytera såväl baspersonal inom förskola/skola (särskilt förskollärare!) som elevhälsopersonal som psykologer, kuratorer, skolsköterskor och skolläkartimmar.
- Dessutom riskerar man att tvärtom behovet se en minskning av antalet personal på alla nivåer eftersom personalkostnaderna är den stora utgiftsposten och den man kan spara på.
- Utifrån ett barnperspektiv som ju kommunen säger sig vilja ha, sker det om budgeten tas, en minskning av antalet trygga anknytningspersoner för förskolebarnen, färre vuxna att ty sig till på fritids, färre stödpersoner runt klassläraren och därmed mindre tid för de som är närmast barnen att ge dem uppmärksamhet och bekräftelse för en fortsatt god utveckling.
- Utbildningsnivån på personalen riskerar också att sjunka genom att man inte kan rekrytera personal med adekvat utbildning som förskollärare och fritidspedagoger etc.
- Utifrån barnperspektivet är det också viktigt att såväl elever som skolpersonalen i stort har tillgång till en välfungerande elevhälsa.
- Man behöver fler, inte färre timmar, men en kontinuitet på alla tjänster inom elevhälsan. För eleverna innebär det att det kan finnas personal på skolan när *de har behov*.
- För förskolebarn innebär det viktiga förbyggande arbetet att till exempel de vuxna runt dem har tillgång till psykologisk kunskap.
- Som förslaget innebär det små eller inga möjligheter för rektorer och förskolechefer att förstärka den elevhälsa/det psykologiska stöd de har.
- Det hälsofrämjande och förebyggande arbete som Nacka kommun vill värna om och säger sig prioritera riskerar att blir lidande. Elevhälsan reduceras till att bara arbete med åtgärdande och "akuta" insatser.
- Psykologer kan bidra med ökat elevhälsoperspektiv i den viktiga utvecklingen av Nacka kommun när man bygger stad, nya skolor och förskolor. Tar man in psykologer tidigt i processen får man barnperspektivet mer belyst för att möjliggöra val i barnens intresse. Detta går i linje med Nacka kommuns övergripande mål och värderingar.

För Sveriges psykologförbund lokal avdelning Nacka kommun Eva Christina Bergander och Kristofer Andersson

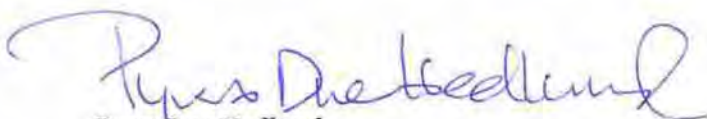
Kommunal.

Kommunal Sektion Öst synpunkter och yrkande på Nacka Kommuns mål och Budget för 2018-2020

Kommunal känner oro för att förslaget på skattesänkning och att förslagen på ekonomiska uppräknings för verksamhet inte kommer att vara tillräckligt för att skapa de bästa förutsättningar för utveckling.

Kommunal yrkar:

- Att verksamheterna ges pris och löneuppräknings ger i den omfattning som behövs utifrån de kollektivavtal som råder och ev. ska tecknas under 2018. Effektiviseringar i alla ära, det finns inga ursäkter att fortsätta utföra eller att inte utveckla välfärdstjänster som inte utförs på ett effektivt sätt med hög kvalitet. Kommunal ser en risk i att effektiviseringarna inte innebär några effektiviseringar, utan i stället att anställda arbetar med en ökad arbetsmängd och lite fortare. Konsekvenserna av det leder till stressjukdomar eller ohälsa för medarbetare, konflikter i arbetsgrupper och en sämre kvalitet till kommunens invånare.
- Att Nacka kommun inför ett tak på max 25 st. medarbetare en chef ska ha under sig. Detta för att kvalitén i de tjänster som utförs av anställda inom den kommunala verksamheten ska öka och för att vara en attraktiv arbetsgivare.
- Att checkbeloppen inom samtliga verksamheter där checksystemet tillämpas ersättningen ger förutsättningar för anordnare att leva upp till att vara attraktiva arbetsgivare med schyssta villkor för sina anställda så att de kan leverera kvalitativa välfärdstjänster. De uppräknings som anges i budgeten är långt ifrån tillräckliga för att uppnå schyssta villkor.
- Att de kommunala verksamheterna kompenseras med motsvarande summa som överskottet av momskompensationen till enskilda verksamheter.
- Att Kommunen inrättar en visselblåsartjänst för medborgare och anställda att använda sig av då misstankar om oegentligheter föreligger.
- Att Kommunstyrelsen inte uppdrar till natur- och trafiknämnden det särskilda uppdraget att upphandla drift av verksamheterna vid Nyckelviken enligt förslag nr. 37.c.
- Att om KF ändå beslutar att upphandla driften av Nyckelviken så ska den egna produktionen ges möjlighet att lämna eget anbud, och inte hindras från att delta.
- Att beslut nr. 48 avvaktas med att beslutas alternativt avslås i vart fall till dess att rektorer kunnat säkerställa en kvalitativ verksamhet utifrån att undersöka efterfrågan och kunna fastställa avgiften för föräldrarna i de delar där rektor beslutar om avgift för öppen fritidsverksamhet. Kommunal anser att de är ytterst viktigt att politikerna fastställer vad behovsanpassade öppettider innebär. Är det meningen att skolor ska erbjuda nattklubb för elever mellan 10–12? Att inte tillför ytterligare medel med ett sådant förslag, kan i praktiken innebära att beslutet inte kommer innebära någon faktisk ytterligare välfärdstjänst för kommunens invånare.

Pyret Due Hedlund
Kommunal sektion Öst

Den 21 oktober 2017

Kommentarer till Alliansens budgetförslag 2018 från Lärarförbundet Skolledare Nacka kommun

Både förskolan och skolan står inför en dramatisk lärarbrist, vilket innebär att vi under en lång tid framöver kommer att få arbeta med nyrekryteringar. Ett arbete som vi ser som viktigt för att bibehålla den goda kvalitén i skolan/förskolan. Nacka kommun har varit och är fortfarande är en attraktiv skolkommun, men det budgetförslag som alliansen nu lägger befarar vi kommer att skapa bekymmer för att vidmakthålla detta.

Den höjning av utbildningscheckarna som alliansen föreslår i sin budget oroar oss skolledare. Vi tror inte att det kommer att räcka till för att fortsätta hålla den höga kvaliteten i rekryteringar av pedagoger. Framförallt förskolan kommer ha svårt att bibehålla standarden då höjningen av checkarna under ett antal år hållits tillbaka!

Vi anser att om Nacka i fortsättningen vill vara en framgångsrik skolkommun så måste det finnas förutsättningar att rekrytera kompetenta pedagoger. Det är dessutom viktigt att vi har kraft och möjlighet att bibehålla de som redan finns i kommunen.

För Skolledarna Lärarförbundet

Gabriella Pierrou Nyström

Akademikerförbundet SSR

SSR är inte överens med arbetsgivaren gällande Mål och Budget 2018-2020 för Nacka kommun.

SSR anser att det inte finns tillräckligt utrymme i budgeten för löneökningar och personalkostnader. Vi vill belysa att det är särskilt svårt att rekrytera socionomer som i kombination med en hög arbetsbelastning och en dålig löneutveckling söker sig bort från Nacka kommun. Trots att det i budgeten satsas ekonomiska medel på att attrahera, behålla och rekrytera personal anser SSR att det fortsatt kommer råda en hög personalomsättning vilket kan leda till fortsatt behov av konsulter då det tar tid att fylla vakanta tjänster. Detta ger i sin tur en sämre service till Nackas medborgare och ett sämre skyddsnät för de som behöver stöd och hjälp.

Styrelsen för SSR

Yttrande Mål och budget 2018-2020

Yttrande från Sveriges Arkitekter avseende formulering i Kommunstyrelsens förslag till Mål och budget 2018, avseende förslag till särskilda beslut s.4. I förslaget finns följande formulering:

Genomföra markanvisning för stadsbebyggelse i "klassisk stil".

Sveriges Arkitekter vill framföra att formuleringen är problematisk och bör ses över eftersom den innebär begreppsförvirring samt riskerar att ge upphov till uppförandet av pastischer utan koppling till sin kontext. Arkitektur i "klassisk stil" syftar rimligen till byggnadsverk uppföra under klassicismen, dvs. mellan ca 1400-tal och fram till 1840 och inkluderar därmed barock, renässans, rokoko, nyklassicism och ett flertal andra stilar. Det framgår inte av förslaget vilken av dessa klassiska stilar som bör vara vägledande för kommande markanvisningar i kommunen. Eftersom idealen och uttrycken inom de olika stilarna som ryms inom begreppet "klassisk arkitektur" är så pass olika är Sveriges Arkitekters vädjan en tydligare definition av begreppet.

Sveriges Arkitekter genom

Christian Nützel och Love Edenborg

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Nacka Kommunförening

20.10 2017

Synpunkter på Mål och Budget 2018-2020

Skolan

Mål: "Resultaten för eleverna i Nackas skolor ska ligga bland de tio bästa kommunerna i landet." När det gäller skolresultatet för våren 2017 visade det sig att Nackas elever fortsätter att vara bland de bästa i landet!

Nacka ska vara bäst på att vara kommun samt vara en attraktiv arbetsgivare! Vi anser att det är viktigt att gå från ord till handling och göra en rejäl satsning på skolan i denna budget!

För att fortsättningsvis nå så hög måluppfyllelse som möjligt gäller det att kommunen såväl ska kunna behålla sina skickliga lärare som att kunna nyrekrytera skickliga och legitimerade lärare. Lönen är en viktig parameter för att både nyrekrytera samt behålla kvalificerade lärare och vi önskar att kommunen skjuter till medel för att dels permanenta lärarlönelyftssatsningen och karriärläroreformen, samt för att även kunna ha ekonomiska ramar så att alla Nackas lärare ska kunna nås av en extra satsning.

När det gäller skolpengen för grundskolan anser vi att den behöver räknas upp rejält med tanke på ökande kostnader. Det finns även mycket som skulle behöva förbättras när det gäller lärarnas arbetsbelastning, arbetsmiljö, möjlighet att få extra resurser för barn med särskilda behov mm.

Angående finansieringen av gymnasieskolan får vi tydliga signaler på att en uppräknig av programpengen på 1,8% inte kommer att vara tillräcklig.

För LR Nacka

Héléne Fischer Guste

kommunombud

Förhandling Mål och budget 2018-2020

Sveriges Arbetsterapeuter yrkar:

- att arbetsgivaren utvecklar vad det betyder att 'både rekrytera och bibehålla kompetenta medarbetare'
- att arbetsgivaren även utvecklar vad som ger 'attraktiva anställningsformer och utvecklingsmöjligheter'
- att arbetsgivaren ser över kompensation för löne- och kostnadsökningar i syfte att ha en 'konkurrenskraftig egen produktion av välfärdstjänster'

Ulrika Andersson
För Sveriges Arbetsterapeuter

28 augusti 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 214

Dnr KFKS 2017/108

Motion – Kommunalt trygghetsboende

Motion den 2 februari 2017 av Gunnel Nyman Gräff m fl (S)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad

Ärende

I motionen yrkar Gunnel Nyman Gräff med flera (S) att kommunstyrelsen får i uppdrag att starta ett kommunalt trygghetsboende.

I beredningen av motionen redovisar äldrenämnden att äldreheten i samverkan med enheten för strategisk stadsutveckling i arbetet med detaljplaner bevakar att trygghetsboenden byggs i alla kommundelar. Äldrenämnden redogör för att inom de kommande åren är två trygghetsbostäder med olika upplåtelseformer klara för inflyttning.

Bedömningen är att det finns en långsiktig planering för att tillgodose behovet av trygghetsboenden och att kommunfullmäktige kan anse att motionen är färdigbehandlad med en notering om det.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 augusti 2017 § 107

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 3 augusti 2017

Äldrenämndens beslut den 14 juni 2017, § 48

Motionen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 15 augusti 2017 § 107

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

28 augusti 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Beslut i äldrenämnden den 14 juni 2017, § 48

Äldrenämnden föreslog kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Rolf Wastson (V), Sidney Holm (MP) och Christina Ståldal (NL), bifall till förslagen i motionen.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Trygghetsboende

Motion den 2 februari 2017 av Gunnel Nyman Gräff, Majvie Svärd, Helena Westerling, Maria Raner, Carl-Magnus Grenninger (S).

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen yrkar Gunnel Nyman Gräff med flera (S) att kommunstyrelsen får i uppdrag att starta ett kommunalt trygghetsboende.

I beredningen av motionen redovisar äldrenämnden att äldreheten i samverkan med enheten för strategisk stadsutveckling i arbetet med detaljplaner bevakar att trygghetsboenden byggs i alla kommundelar. Äldrenämnden redogör för att inom de kommande åren är två trygghetsbostäder med olika upplåtelseformer klara för inflyttning.

Stadsledningskontoret delar äldrenämndens bedömning är att det finns en långsiktig planering för att tillgodose behovet av trygghetsboenden och att kommunfullmäktige kan anse att motionen är färdigbehandlad med en notering om det.

Förslagen i motionen

Gunnel Nyman Gräff med flera (S) föreslår i motionen att ett trygghetsboende i Nacka ska följa Äldreboendedelegationens (SOU 2008:11) förslag på definition av trygghetsboende där bland annat ingår:

- Trygghetsboende ska möta behoven hos äldre personer som känner sig otrygga och oroliga i sina nuvarande bostäder
- Man ska ha tillgång till gemensamhetslokal
- Personal ska finnas som stöd för trygghet och aktiviteter
- Det ska finnas möjlighet till gemensamma måltider

- Alla boende får ett trygghetslarm

Äldrenämndens utredning och bedömning

Äldrenämnden föreslog den 14 juni 2017, § 48, att kommunfullmäktige ska notera att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Som underlag för äldrenämndens förslag till beslut förelåg i huvudsak följande utredning.

I beslutet om mål och budget 2016 - 2018 fick äldrenämnden i uppdrag att i samverkan med exploaterings- och fastighetsansvariga stimulera tillkomsten av trygghetsboenden med varierande upplåtelseformer i olika delar av kommunen. Äldrenämnden arbetar med ett strategiskt underlag som ska stödja att det byggs och utvecklas trygghetsboenden med olika upplåtelseformer i olika delar av Nacka. I arbetet med detaljplaner bevakar äldreheten, i samverkan med enheten för strategisk stadsutveckling, att trygghetsboenden byggs i alla kommundelar.

Inom de kommande åren är två trygghetsbostäder med olika upplåtelseformer klara för inflyttning.

- Under 2018 kommer ett trygghetsboende med cirka 100 bostadsrätter att vara klara för inflyttning i Graninge, Saltsjö-Boo.
- Under 2021 kommer ytterligare ett trygghetsboende med 24 lägenheter stå inflyttningsklara på Nya Gatan i centrala Nacka.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Stadsledningskontoret delar äldrenämndens bedömning att motionen kan anses färdigbehandlad med noteringen att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inga konsekvenser för barn.

Bilagor

Äldrenämndens beslut den 14 juni 2017, § 48
Motionen

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Anne-Lie Söderlund
Social- och äldredirektör

14 juni 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Äldrenämnden

§ 48

ÄLN 2017/48

Bygg ett Trygghetsboende nu! Motion den 2 februari av Gunnel Nyman Gräff med flera (S)

Beslut

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

I motionen yrkar socialdemokraterna att kommunstyrelsen får i uppdrag att starta ett kommunalt Trygghetsboende. Äldrenämndens uppdrag är att stimulera tillkomsten av Trygghetsbostäder med olika upplåtelseformer i olika kommundelar vilket är uppfyllt.

I kommande detaljplanarbeten bevakar Kvalitet och stöd Omsorgsenheten i samverkan med Strategisk stadsutveckling att Trygghetsboenden byggs i alla kommundelar. Inom de kommande åren är två Trygghetsbostäder med olika upplåtelseformer klara för inflyttning.

- Under 2018 kommer ett Trygghetsboende med cirka 100 bostadsrätter att vara klara för inflyttning i Granninge, Saltsjö-Boo.
- Under 2021 kommer ytterligare ett Trygghetsboende med 24 lägenheter stå inflyttningsklara på Nya Gatan i centrala Nacka.

Enhetens bedömning är att det finns en långsiktig planering för att tillgodose behovet av Trygghetsbostäder.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad 2016-05-15

Bilaga 1: Motion från socialdemokraterna, Bygg ett Trygghetsboende nu!

Yrkanden

Monica Brohede Tellström (L) yrkade bifall till enhetens förslag.

Gunnel Nyman Gräff (S) yrkade, med instämmande av Eva Hellung-Strohl (MP), bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställde förslagen mot varandra och fann att äldrenämnden beslutade i enlighet med Monica Brohede Tellströms yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Socialdemokraterna i Nacka kommunfullmäktige

Bygg ett Trygghetsboende nu!

Motion till Nacka kommunfullmäktige

I Nacka har diskussion om Trygghetsboende återkommit gång på gång. Socialdemokraterna har lagt förslag om Trygghetsboende, bl.a. i våra budgetförslag, och majoriteten har gång på gång försäkrat att nu, NU! är det på gång. Hur detta "på gång" ska gå till har däremot varit ganska luddigt. Så även definitionen av vad ett Trygghetsboende är.

När det gäller byggande av Trygghetsboende är det också viktigt att det blir "på riktigt". Inte något allmänt hus där bara äldre får bo, utan med innehåll och ett gott alternativ till att bo kvar hemma i villan/lägenheten.

Socialdemokraterna anser att ett Trygghetsboende i Nacka ska följa Äldreboendedelegationens (SOU 2008:11) förslag på definition av trygghetsboende där bland annat nedanstående ingår:

- trygghetsboende ska möta behoven hos äldre personer som känner sig otrygga och oroliga i sina nuvarande bostäder
- man ska ha tillgång till en gemensamhetslokal
- personal ska finnas som stöd för trygghet och aktiviteter
- det ska finnas möjlighet till gemensamma måltider
- alla boende får ett trygghetslarm

Men blir det inte jättedyrt? Det beror naturligtvis på hur man räknar. Lägg ihop vad det kostar att *inte* ha Trygghetsboenden i Nacka så kommer det visa sig att det inte blir dyrare än att äldre medborgare behöver hemtjänst på en mängd olika ställen eller plats på ett särskilt boende. Möjligheten att flytta till ett Trygghetsboende borde vara en självklar del i valfriheten.

Så! Sätt igång! Vänta inte på att någon annan ska fixa det som är kommunens ansvar.

Vi yrkar därför att

- kommunstyrelsen får i uppdrag att starta ett kommunalt Trygghetsboende

Nacka 2 februari 2017

Gunnel Nyman Gräff (S) Majvie Swärd (S) Helena Westerling (S) Maria Raner (S) Carl-Magnus Grenninger (S)

19 juni 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 192

Dnr KFKS 2017/113

Motion – Strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs

Motion den 6 februari 2017 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen med hänvisning till att Trafikverket planerar att rusta upp och förbättra tillgängligheten och trafiksäkerheten längs den befintliga gång- och cykelvägen längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs. Det är Trafikverkets ansvar som väghållare för Ältavägen att ordna en trygg och säker väg för oskyddade trafikanter.

Ärende

I motionen föreslås att kommunen ska upprätta kontakt med alla berörda parter (markägare, förvaltare samt väghållare) för att komma överens om utformning och finansiering av en trädäcksförbindelse mellan Kvarnen i Hästhagen och Nackanäsbron.

I kommunens förstudie om strandpromenader i Nacka kommun är denna sträcka inte utpekad eller prioriterad som strandpromenad, detta då det redan finns en befintlig gång- och cykelväg längs med Ältavägen som har utsikt över Järlasjön. Trafikverket, som är väghållare för Ältavägen, planerar dessutom att rusta upp gång- och cykelvägen för att öka framkomligheten och trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna längs sträckan mellan Hästhagen och Nackanäs. Byggstart är planerad till 2018.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 7 juni 2017 § 89

Natur och trafiknämnden den 16 maj 2017 § 88

Enheten för planering och tillstånd, tjänsteskrivelse den 2 maj 2017

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 7 juni 2017 § 89

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen med hänvisning till att Trafikverket planerar att rusta upp och förbättra tillgängligheten och trafiksäkerheten längs den befintliga gång- och cykelvägen längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs. Det är

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

19 juni 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Trafikverkets ansvar som väghållare för Ältavägen att ordna en trygg och säker väg för oskyddade trafikanter.

Beslut i natur- och trafiknämnden den 16 maj 2017 § 88

Natur- och trafiknämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen med hänvisning till att Trafikverket planerar att rusta upp och förbättra tillgängligheten och trafiksäkerheten längs den befintliga gång- och cykelvägen längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs. Det är Trafikverkets ansvar som väghållare för Ältavägen att ordna en trygg och säker väg för oskyddade trafikanter.

Yrkanden

Sidney Holm (MP) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), Rolf Wasteson (V) och Christina Ståldal (NL), bifall till förslagen i motionen.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”Motionen handlar om så mycket mer än bara den farliga trafiksituationen. När vi bygger stad på Västra Sicklaön är det viktigt att binda ihop, tillgängliggöra, ta hand om och förädla de värden vi har i Nacka. Ju mer vi förtätar, desto fler blir vi som ska dela på allt det vackra kommunen har att erbjuda och vi måste arbeta mer aktivt med det som kallas för kulturella ekosystemtjänster. Det är stor skillnad på att promenera längs en hårt trafikerad väg med en sjö nedanför en kulle på andra sidan vägen, och att promenera utmed ett trädäck vid en strandkant utan några bilar som svischar förbi. Dagens gång- och cykelbana använder man för att det saknas bättre alternativ, för att man måste, eller så tar man bilen istället.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

16 maj 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

§ 88

Dnr NTN 2017/117

Motion – Bygg en strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs

Motion den 6 februari 2017 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen med hänvisning till att Trafikverket planerar att rusta upp och förbättra tillgängligheten och trafiksäkerheten längs den befintliga gång- och cykelvägen längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs. Det är Trafikverkets ansvar som väghållare för Ältavägen att ordna en trygg och säker väg för oskyddade trafikanter.

Ärendet

I motionen föreslås att kommunen ska upprätta kontakt med alla berörda parter (markägare, förvaltare samt väghållare) för att komma överens om utformning och finansiering av en trädäcksförbindelse mellan Kvarnen i Hästhagen och Nackanäsbron.

I kommunens förstudie om strandpromenader i Nacka kommun är denna sträcka inte utpekad eller prioriterad som strandpromenad, detta då det redan finns en befintlig gång- och cykelväg längs med Ältavägen som har utsikt över Järlasjön. Trafikverket, som är väghållare för Ältavägen, planerar dessutom att rusta upp gång- och cykelvägen för att öka framkomligheten och trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna längs sträckan mellan Hästhagen och Nackanäs. Byggstart är planerad till 2018.

Förslagen i motionen

I motionen föreslås att kommunen ska upprätta kontakt med alla berörda parter för att komma överens om utformning och finansiering av en trädäcksförbindelse mellan Kvarnen i Hästhagen och Nackanäsbron. Sträckan mellan Hästhagen och Nackanäs samt det trafiksäkerhetsreglerade övergångsstället vid Nacka kvarn beskrivs i motionen som olycksdrabbade. Motionslämnaren anser att den befintliga gång- och cykelvägen längs Ältavägen inte är en bra väg för barnen i Hästhagen att gå eller cykla på till och från skolan i Sickla. Detta då man menar att gående och långsamma cyklister hamnar mellan fortkörande pendelcyklister på ena sidan och mötande tung trafik som passerar inom vingelavstånd på andra sidan. Motionslämnaren menar därför att ett bredare trädäck längs vattnet mellan Hästhagen och Nackanäs skulle bidra till ökad säkerhet för oskyddade trafikanter vilket även skulle uppmuntra till mindre bilkörning. Vidare framhålls även fördelen med att knyta samman centrala Nacka med Hästhagen och de östra delarna av Nackareservatet på ett bra och mer naturskönt sätt längs vattnet, samt att tillgängligheten till och från både Järlasjöns stränder och Nackareservatets joggingslingor skulle förbättras.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

16 maj 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämndens utredning och bedömning

Marken där strandpromenaden föreslås anläggas ligger i Nacka kommun men ägs av Stockholms stad. Området utgör naturreservat och omfattas av strandskydd likväl som riksintresse för friluftsliv. Trafikverket är väghållare för Ältavägen samt gång- och cykelvägen längs Ältavägen.

Enheten för planering och tillstånd har varit i kontakt med Trafikverket och de är inte intresserade av att anlägga eller medfinansiera en strandpromenad längs sträckan då de planerar att rusta upp den befintliga gång- och cykelvägen längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs. Åtgärderna som de avsatt medel för ämnar förbättra det regionala cykelstråket genom att öka framkomligheten och trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna. Byggstarten för projektet är planerad till 2018.

I kommunens förstudie från 2013 om strandpromenader i Nacka kommun har både befintliga samt planerade promenadstråk utmed havsstränder och sjöar pekats ut och prioriterats för att ytterligare förbättra tillgängligheten för allmänheten till kommunens vattennära lägen. Sträckan längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs är inte utpekad eller prioriterad som strandpromenad i programmet. Detta med anledning av att det redan finns en gång- och cykelväg längs med Ältavägen som har utsikt över Järlasjön. Sträckor som har prioriterats är platser där det i dagsläget inte finns någon alternativ väg för gångtrafikanter och cyklister. Den 20 maj 2014 beslutade dåvarande Tekniska nämnden att en strandpromenad längs med södra sidan om Järlasjön inte ska prioriteras inom den närmsta tiden men att den ska finnas med i framtida planering.

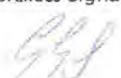

En strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs skulle utan tvekan bidra till en ökad vattenkontakt men då det redan finns en alternativ gång- och cykelväg skulle tillgängligheten endast öka marginellt. I egenskap av väghållare är det Trafikverkets ansvar att ordna en trygg och säker lösning för de oskyddade trafikanterna mellan Hästhagen och Nackanäs. I och med att Trafikverket redan planerar att bygga om den befintliga gång- och cykelvägen för att öka både framkomligheten och trafiksäkerheten anser enheten för planering och tillstånd att nyttan av den är större än en ny strandpromenad i dagsläget, framför allt om man beaktar kostnadsfrågan i och med att den åtgärden helt kommer bekostas av Trafikverket.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Att både utreda och anlägga en strandpromenad är kostsamt. Utökad budget för såväl utredning som anläggning av strandpromenader skulle krävas. Budgeten för skötsel av strandpromenader skulle därefter även öka.

Konsekvenser för barn

En ny strandpromenad längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs skulle skapa en ytterligare alternativ väg för barn att gå till och från skola och fritidsaktiviteter mellan

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

16 maj 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

Hästhagen och Nackanäs. En strandpromenad byggs i en trafikseparerad miljö vilket skulle vara positivt för barn då de är mindre trafikmedvetna än vuxna. Emellertid är Trafikverkets planerade upprustning av den befintliga gång- och cykelvägen till fördel även för barn då syftet med upprustningen är att öka framkomligheten och trafiksäkerheten.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse 2017-05-02

Bilaga 1 Motion – Bygg en strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs, den 6 februari 2017 av Sidney Holm (MP)

Yrkanden

Per Chrisander (MP) yrkade avslag på förslag till beslut. Christina Ståldal (NL) instämde i avslagsyrkandet.

Leopold Birkholm (KD) yrkade bifall till enheten förslag till beslut. Björn Strehlnert (C) instämde i bifallsyrkandet.

Beslutsgång

Med avslag på Per Chrisanders avslagsyrkande beslutade nämnden i enlighet med Leopold Birkholms bifallsyrkande.

Protokollsanteckningar

Per Chrisander (MP), Anne Magnusson (MP) och Lena Rönnerstam (S) lät anteckna följande till protokollet.

” I motionen klargörs många stora fördelar med att anlägga en strandpromenad för gång- och mindre snabba cykeltrafikanter. Den upprustning som Trafikverket planerar av Ältavägen bör fokusera på de snabbare cykeltrafikanternas behov. Den del av finansieringen som behövs för att bättre än nu tillgodose de behov som gång- och mindre snabba cykeltrafikanter, framför allt skolbarn, har borde då kunna föras över till strandpromenaden. Det är bra när de begränsade anläggningsresurser som finns för gång- och cykeltrafik nyttjas optimalt. Även om det tar planeringsresurser i anspråk så skulle det vara en samhällsekonomisk vinst, förutom övriga fördelar, om den hittillsvarande planeringen ändras i enlighet med motionens förslag.”

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande till protokollet.

” Nackalistan tyckte att det fanns mycket stor anledning att gå motionen till mötes och se till att det blir en både naturskön och trafiksäker väg, för både barn och vuxna. ”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

2017-05-02

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2017/117

Natur- och trafiknämnden

Motion – Bygg en strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs

Motion den 6 februari 2017 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen med hänvisning till att Trafikverket planerar att rusta upp och förbättra tillgängligheten och trafiksäkerheten längs den befintliga gång- och cykelvägen längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs. Det är Trafikverkets ansvar som väghållare för Ältavägen att ordna en trygg och säker väg för oskyddade trafikanter.

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunen ska upprätta kontakt med alla berörda parter (markägare, förvaltare samt väghållare) för att komma överens om utformning och finansiering av en trädäcksförbindelse mellan Kvarnen i Hästhagen och Nackanäsbron.

I kommunens förstudie om strandpromenader i Nacka kommun är denna sträcka inte utpekad eller prioriterad som strandpromenad, detta då det redan finns en befintlig gång- och cykelväg längs med Ältavägen som har utsikt över Järlasjön. Trafikverket, som är väghållare för Ältavägen, planerar dessutom att rusta upp gång- och cykelvägen för att öka framkomligheten och trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna längs sträckan mellan Hästhagen och Nackanäs. Byggstart är planerad till 2018.

Förslagen i motionen

I motionen föreslås att kommunen ska upprätta kontakt med alla berörda parter för att komma överens om utformning och finansiering av en trädäcksförbindelse mellan Kvarnen i Hästhagen och Nackanäsbron. Sträckan mellan Hästhagen och Nackanäs samt det trafiksäkerhetsreglerade övergångsstället vid Nacka kvarn beskrivs i motionen som olycksdrabbade. Motionslämnaren anser att den befintliga gång- och cykelvägen längs Ältavägen inte är en bra väg för barnen i Hästhagen att gå eller cykla på till och från skolan i Sickla. Detta då man menar att gående och långsamma cyklister hamnar mellan fortkörande

pendelcyklister på ena sidan och mötande tung trafik som passerar inom vingelavstånd på andra sidan. Motionslämnaren menar därför att ett bredare trädäck längs vattnet mellan Hästhagen och Nackanäs skulle bidra till ökad säkerhet för oskyddade trafikanter vilket även skulle uppmuntra till mindre bilkörning. Vidare framhålls även fördelen med att knyta samman centrala Nacka med Hästhagen och de östra delarna av Nackareservatet på ett bra och mer naturskönt sätt längs vattnet, samt att tillgängligheten till och från både Järlasjöns stränder och Nackareservatets joggingslingor skulle förbättras.

Enhetens utredning och bedömning

Marken där strandpromenaden föreslås anläggas ligger i Nacka kommun men ägs av Stockholms stad. Området utgör naturreservat och omfattas av strandskydd likväl som riksintresse för friluftsliv. Trafikverket är väghållare för Ältavägen samt gång- och cykelvägen längs Ältavägen.

Enheten för planering och tillstånd har varit i kontakt med Trafikverket och de är inte intresserade av att anlägga eller medfinansiera en strandpromenad längs sträckan då de planerar att rusta upp den befintliga gång- och cykelvägen längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs. Åtgärderna som de avsatt medel för ämnar förbättra det regionala cykelstråket genom att öka framkomligheten och trafiksäkerheten för de oskyddade trafikanterna. Byggstarten för projektet är planerad till 2018.

I kommunens förstudie från 2013 om strandpromenader i Nacka kommun har både befintliga samt planerade promenadstråk utmed havsstränder och sjöar pekats ut och prioriterats för att ytterligare förbättra tillgängligheten för allmänheten till kommunens vattennära lägen. Sträckan längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs är inte utpekad eller prioriterad som strandpromenad i programmet. Detta med anledning av att det redan finns en gång- och cykelväg längs med Ältavägen som har utsikt över Järlasjön. Sträckor som har prioriterats är platser där det i dagsläget inte finns någon alternativ väg för gångtrafikanter och cyklister. Den 20 maj 2014 beslutade dåvarande Tekniska nämnden att en strandpromenad längs med södra sidan om Järlasjön inte ska prioriteras inom den närmsta tiden men att den ska finnas med i framtida planering.

En strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs skulle utan tvekan bidra till en ökad vattenkontakt men då det redan finns en alternativ gång- och cykelväg skulle tillgängligheten endast öka marginellt. I egenskap av väghållare är det Trafikverkets ansvar att ordna en trygg och säker lösning för de oskyddade trafikanterna mellan Hästhagen och Nackanäs. I och med att Trafikverket redan planerar att bygga om den befintliga gång- och cykelvägen för att öka både framkomligheten och trafiksäkerheten anser enheten för planering och tillstånd att nyttan av den är större än en ny strandpromenad i dagsläget, framför allt om man beaktar kostnadsfrågan i och med att den åtgärden helt kommer bekostas av Trafikverket.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Att både utreda och anlägga en strandpromenad är kostsamt. Utökad budget för såväl utredning som anläggning av strandpromenader skulle krävas. Budgeten för skötsel av strandpromenader skulle därefter även öka.

Konsekvenser för barn

En ny strandpromenad längs Ältavägen mellan Hästhagen och Nackanäs skulle skapa en ytterligare alternativ väg för barn att gå till och från skola och fritidsaktiviteter mellan Hästhagen och Nackanäs. En strandpromenad byggs i en trafikseparerad miljö vilket skulle vara positivt för barn då de är mindre trafikmedvetna än vuxna. Emellertid är Trafikverkets planerade upprustning av den befintliga gång- och cykelvägen till fördel även för barn då syftet med upprustningen är att öka framkomligheten och trafiksäkerheten.

Bilaga

Bilaga 1 Motion – Bygg en strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs, den 6 februari 2017 av Sidney Holm (MP)

Mikael Ranhagen
Enhetschef
Enheten för planering och tillstånd

Malin Zeidlitz
Trafikplanerare
Enheten för planering och tillstånd

miljöpartiet de gröna

Bygg en strandpromenad mellan Hästhagen och Nackanäs

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2017-02-06

Nackas mest olycksdrabbade gång-/cykelbana? – Idag finns det ingen bra väg att gå, jogga eller cykla mellan Hästhagen och Nackanäs. Barnen i Hästhagen är hänvisade till gång/cykelbanan längs Ältavägen om de vill gå eller cykla till den närbelägna skolan i Sickla. Idag måste de först korsa den tidvis livligt trafikerade Ältavägen för att komma till gång- och cykelbanan på Ältavägens vänstra sida.

Hela cykelbanan ligger i en lång utförlöpa och snabba pendelcyklister kommer ofta upp i hastigheter över 50 km/h. Långsammare cyklister ska hålla till höger så snabbare cyklister kan svischa förbi på vänster sida, samtidigt som mötande tung trafik passerar inom vingelavstånd på höger sida. Sträckan där Hästhagens cyklister ansluter till Ältavägen är förmodligen Nackas mest olycksdrabbade.

Samhällsplanering ska uppmuntra till rörelse - Att röra sig utan bil mellan Hästhagen och Nackanäs är en allt annat än munter upplevelse. Ett lite bredare trädäck längs vattnet mellan Hästhagsvägen och Nackanäsbron för gående, joggare och långsammare cyklister skulle bidra till ökad säkerhet för oskyddade trafikanter vilket i sin tur skulle uppmuntra till mindre bilkörning. Idag är det knappast någon förälder i Hästhagen som vågar låta sina barn cykla eller gå till den närliggande Sickla skola, av förklarliga skäl är det fler som skjutsar med bil.

Den felande länken - Dagens sträckning av GC vägen är dessutom väldigt ful och trist. Ett naturskönt alternativ längs vattnet skulle på ett bra sätt knyta ihop centrala Nacka med Hästhagens vackra villaområde och de östra delarna av Nackareservatet. Strandpromenaden skulle utöver att tillgängliggöra mer av Järlasjöns stränder för alla kommuninvånare också ta bort den felande länken för alla motionärer på väg till och från många av Nackareservatets joggingslingor och uppmuntra till en hälsosam livsstil.

Området kring den aktuella vägsträckan tillhör Nacka men ägs av Erstavik och förvaltas av Stockholm. Fastigheten Stora Nynäs (gamla Nacka värdshus) invid Nackanäsbron där strandpromenaden är tänkt att ansluta till Nackanäsbron ägs idag av Stockholm kommun.

Miljöpartiet yrkar på att:

- ❖ Kommunen tar kontakt med alla berörda parter för att komma överens om utformning och finansiering av en trädäckförbindelse mellan Kvarnen i Hästhagen och Nackanäsbron.

*****

Sidney Holm (MP)

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 242

Dnr KFKS 2016/758

Naturreservat i Trolldalen

Motion den 12 september 2016 av David Bergquist och Åsa Nyberg (SD)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen då det pågår ett detaljplanearbete för området där Trolldalen är belägen. Området är litet och kommunfullmäktige noterar att kommunen har möjlighet att bevara det som naturmark i detaljplan.

Sammanfattning

Motionärerna har föreslagit att Trolldalen vid Henriksdalsringen ska inrättas som naturreservat och att grönområdet kring västra Svindersviken ska ingå i naturreservatet.

Det pågår ett detaljplanearbete för området och i det arbetet kan prövas om Trolldalen ska bevaras som naturmark. Förslaget är mot denna bakgrund att kommunfullmäktige avslår förslaget om att inrätta området som naturreservat.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 14 september 2017

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut den 7 december 2016, § 254

Natur- och trafiknämndens förslag till beslut den 24 januari 2017, §7

Utdrag ur Skogsstyrelsens databas Skogens pärlor

Naturvärdesinventering av Pro Natura

Motionen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i natur- och trafiknämnden den 24 januari 2017 § 7

Natur- och trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen om att inrätta naturreservat i Trolldalen eftersom området är litet och kommunen har möjlighet att bevara det som naturmark i detaljplan.

Beslut i miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 7 december 2016 § 264

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige avslår motionen, eftersom förslagen strider mot intensionerna i översiktsplanen och föregriper pågående programarbete.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Yrkanden

Maria Raner (S) yrkade, med instämmande av Mats Gerdau (M), Rolf Wasteson (V) och Sidney Holm (MP), bifall till stadsledningskontorets förslag.

Christina Ståldal (NL) yrkade bifall till förslagen i motionen.

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldals yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Maria Raners yrkande.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal lät anteckna följande för Nackalistan's kommunstyrelsegrupp.

”I tjänstehandlingen för att inrätta ett naturreservat av Trolldalen så får motionen en förhållandevis positiv hantering men utan att vara särskilt bindande för ett kommande reservat. Det är snart val och en mindre positiv hantering kan i värsta fall komma efter valet. Låt oss ändå hoppas på en positiv hantering av detta område som betyder så mycket för både människor, djur och natur. Nackalistan vill bevara oförstörd natur i Trolldalen och på många andra platser och därför säger vi Ja till motionens innehåll.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2017-09-14

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2016/

Kommunstyrelsen

Naturresevat i Trollaldalen

Motion den 12 september 2016 av David Bergquist och Åsa Nyberg (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen då det pågår ett detaljplanearbete för området där Trollaldalen är belägen. Området är litet och kommunfullmäktige noterar att kommunen har möjlighet att bevara det som naturmark i detaljplan.

Sammanfattning

Motionärerna har föreslagit att Trollaldalen vid Henriksdalsringen ska inrättas som naturresevat och att grönområdet kring västra Svindersviken ska ingå i naturresevatet.

Det pågår ett detaljplanearbete för området och i det arbetet kan prövas om Trollaldalen ska bevaras som naturmark. Förslaget är mot denna bakgrund att kommunfullmäktige avslår förslaget om att inrätta området som naturresevat.

Förslagen i motionen

David Bergquist och Åsa Nyberg (SD) har i sin motion föreslagit att Trollaldalen inrättas som naturresevat och att grönområdet kring västra Svindersviken, norr om Värmdöleden ska ingå i naturresevatet.

Förslaget är huvudsakligen motiverade enligt följande.

Engagemanget för att bevara Trollaldalen, det värdefulla skogsområdet öster om Henriksdalsringen, söder om Finnbooda, har under en lång tid varit stort. Området är en grön oas för de boende på Henriksdalsringen och består av unik natur med stora naturvärden samt boplats för flera rödlistade arter. Nu planeras Trollaldalen att bebyggas, något som det finns ett motstånd mot från de närboende som använder området för rekreation, grillning och promenader. Motionärerna menar att området, något som

dessutom går väl ihop med ambitionen att ingen Nackabo ska ha mer än 300 meter till närmsta grönområde, istället bör bevaras och även säkras som naturområde för framtiden genom att inrättas som naturreservat. De förtroendevalda bör lyssna på medborgarnas åsikt i frågan och ta hänsyn till de över 300 personer som skrivit under namninsamlingen samt de synpunkter om att bevara området som inkom under samrådet kring detaljplaneförslaget. Även grönområdet kring västra Svindersviken, det vill säga väster om Nacka båtklubb och norr om Värmdöleden, bör ingå i reservatet. I området ligger den vackert belägna 1700-tals herrgården Svindersvik.

Utredning och bedömning

Förslagen i motionen har beretts av miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 7 december 2016, § 254, och natur- och trafiknämnden den 24 januari 2017, § 7.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag och underlag

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har föreslagit följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår motionen, eftersom förslagen strider mot intentionerna i översiktsplanen och föregriper pågående programarbete.

Sammanfattningsvis förelåg huvudsakligen följande underlag.

I översiktsplanen är området betecknat som ”tät stadsbebyggelse”. Parker och närnatur kan förekomma, men naturreservat är inte aktuellt. Översiktsplanen pekar även ut de områden som bör utredas för naturreservatsbildning. För närvarande pågår arbete med ett detaljplaneprogram för Henriksdalsområdet. Det är synnerligen olämpligt att i strid mot översiktsplanen och mitt under en programprocess påbörja bildandet av naturreservat för delar av programområdet. När programmet slutligen antagits kan värdefull natur säkras i de kommande detaljplanerna.

Natur- och trafiknämndens förslag och underlag

Natur- och trafiknämnden har fattat följande beslut utifrån förslagen i motionen.

Natur- och trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen om att inrätta naturreservat i Trolldalen eftersom området är litet och kommunen har möjlighet att bevara det som naturmark i detaljplan.

Som underlag för beslutet låg sammanfattningsvis huvudsakligen följande.

Området ingår delvis i planprogrammet för Henriksdal som miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 9 november 2016 beslutade att skicka på plansamråd. I förslaget till planprogram föreslås områdets norra delar bebyggas samt området utmed Henriksdalsbacken. Området öster och söder om Henriksdalsberget är ett registrerat objekt med naturvärden i Skogsstyrelsens databas Skogens pärlor (bilaga 3). Kommunen har även beställt en egen naturvärdesinventering av Pro

Natura där det framgår att området har höga naturvärden (bilaga 4).

Området är värdefullt men eftersom det är litet bör det kunna bevaras genom att planläggas som naturmark i detaljplan. Då marken ägs av kommunen har kommunen möjlighet att bevara naturen utan att det bildas naturreservat. Det skulle också gå i linje med miljömålet "Ett rikt växt- och djurliv" där en av indikatorerna är att andelen naturmark med höga värden ska öka till 2030.

Stadsledningskontorets samlade förslag utifrån nämndernas beredning

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden och natur- och trafiknämnden anger båda att detaljplan är den lämpligaste formen för att utreda och besluta om användningen av Trolldalen. Stadsledningskontoret föreslår utifrån detta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen då det pågår ett detaljplanearbete för området där Trolldalen är belägen. Området är litet och kommunfullmäktige noterar att kommunen har möjlighet att bevara det som naturmark i detaljplan.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Ett beslut att göra som motionärerna föreslår har inte kostnadsberäknats. De ekonomiska konsekvenserna av att planlägga området som naturmark beräknas i arbetet med detaljplan.

Konsekvenser för barn

Prövningen av konsekvenserna för barn sker i det pågående planarbetet.

Bilagor

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut den 7 december 2016, § 254
2. Natur- och trafiknämndens förslag till beslut den 24 januari 2017, §7
3. Utdrag ur Skogsstyrelsens databas Skogens pärlor
4. Naturvärdesinventering av Pro Natura
5. Motionen

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Dag Björklund
Trafik- och fastighets-
direktör

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör

24 januari 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

§ 7

NTN 2016/851

Motion – Naturreservat i Trolldalen

Motion den 12 september 2016 av Åsa Nyberg och David Bergqvist (SD)

Beslut

1. Natur- och trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen om att inrätta naturreservat i Trolldalen eftersom området är litet och kommunen har möjlighet att bevara det som naturmark i detaljplan.

Ärendet

Motionen föreslår att kommunfullmäktige inrättar Trolldalen och grönområdet kring västra Svindersviken, norr om Värmdöleden, som naturreservat. Området ingår delvis i planprogrammet för Henriksdal som miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN) den 9 november 2016 beslutade att skicka på plansamråd. I förslaget till planprogram föreslås områdets norra delar bebyggas samt området utmed Henriksdalsbacken.

Området öster och söder om Henriksdalsberget är ett registrerat objekt med naturvärden (N 250-2012) i Skogsstyrelsens databas Skogens pärlor (se bilaga 4). Kommunen har även beställt en egen naturvärdesinventering av Pro Natura där det framgår att området har höga naturvärden (se bilaga 3).

Området är värdefullt men eftersom det är litet bör det kunna bevaras genom att planläggas som naturmark i detaljplan. Då marken ägs av kommunen har kommunen möjlighet att bevara naturen utan att det bildas naturreservat. Det skulle också gå i linje med miljömålet ”Ett rikt växt- och djurliv” där en av indikatorerna är att andelen naturmark med höga värden ska öka till 2030.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Värdering av olika markanvändning är i detta fall ett tydligt val mellan exploateringsintäkter och värden av ekosystemtjänster, biologisk mångfald och människors hälsa förknippat med närhet till natur och rekreation. Det senare är viktigt för att uppfylla Nackas miljömål *Ett rikt växt- och djurliv* samt kommunens övergripande mål *Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka*.

Konsekvenser för barn

Ett bevarande av området som naturmark kommer att fortsatt betyda att barn som bor i Henriksdal har tillgång till ett värdefullt närområde med gammal skog och skyddsvärda arter. Detta är positivt utifrån hälsoaspekter samt möjligheten till naturlig lek och lärande om naturen.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

24 januari 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse 2017-01-02
Bilaga 1 Protokollsutdrag KSAU
Bilaga 2 Motionen
Bilaga 3 Naturvärdesinventering Pro Natura
Bilaga 4 Utdrag från Skogens pärlor

Yrkanden

Christina Ståldal (NL) yrkade att nämnden beviljar motionens förslag.

Per Chrisander (MP) och Lena Rönnerstam (S) yrkade bifall till förslag till beslut.

Beslutsgång

Med avslag på Christina Ståldals yrkande beslutade nämnden i enlighet med Per Chrisanders bifallsyrkande.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande till protokollet.

” Nackalistan stöder motionen om att inrätta ett naturreservat i Trolldalen. Att istället inrätta ett mindre förpliktigande område som ”naturområde”, gör att området står på en juridiskt lösligare grund och lättare kan omvandlas och tas i anspråk för annat bruk. ”

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Naturreservat i Trolldalen

Motion den 12 september 2016 av Åsa Nyberg och David Bergqvist (SD).

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige avslår motionen, eftersom förslagen strider mot intensionerna i översiktsplanen och föregriper pågående programarbete.

Ärendet

Motionen föreslår att skogsområdet Trolldalen öster om Henriksdalsringen inrättas som naturreservat, samt att grönområdet kring västra Svindersviken norr om Värmdöleden ingår i naturreservatet. I översiktsplanen är området betecknat som ”tät stadsbebyggelse”. Parker och närnatur kan förkomma, men naturreservat är inte aktuella. Översiktsplanen pekar även ut de områden som bör utredas för naturreservatsbildning. För närvarande pågår arbete med ett detaljplaneprogram för Henriksdalsområdet. Enheten för strategisk stadsutveckling anser att det är synnerligen olämpligt att i strid mot översiktsplanen och mitt under en programprocess påbörja bildandet av naturreservat för delar av programområdet. När programmet slutligen antagits kan värdefull natur säkras i de kommande detaljplanerna.

Förslagen i motionen

Enligt motionen är Trolldalen, skogsområdet öster om Henriksdalsringen, en grön oas för de boende på Henriksdalsringen och består av unik natur med stora naturvärden samt boplatser för flera rödlistade arter. Motionärerna konstaterar att Trolldalen planeras att bebyggas och framhåller att området används av de närboende för rekreation, grillning och promenader. De menar att området istället bör bevaras och säkras som naturområde för framtiden genom att inrättas som naturreservat. Enligt motionen bör även området kring västra Svindersviken, det vill säga väster om Nacka båtklubb och norr om Värmdöleden, där Svindersviks herrgård ligger, ingå i reservatet.

Motionen föreslår:

- att Trolldalen inrättas som naturreservat,
- att grönområdet kring västra Svindersviken, norr om Värmdöleden ingår i naturreservatet.

Enhetens utredning och bedömning

I Nackas översiktsplan ”Hållbar framtid i Nacka” klargörs kommunens mål och strategier för olika områden. Strategin ”Skapa en tät och blandad stad på västra Sicklaön” syftar till att lösa behovet av bostäder på ett hållbart sätt. Genom att förtäta redan bebyggd miljö kan vi bygga resurssnålt och utnyttja befintlig infrastruktur, tillskapa bostäder med god

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

kollektivtrafikförsörjning och spara stora obebyggda naturområden. Översiktsplanen strategi "Planera, förvalta och utveckla den gröna och blå strukturen" pekar ut de områden där naturreservatsbildning pågår, samt där utredning om naturreservatsbildning ska göras. Henriksdal och Trolldalen ingår i det område som i översiktsplanen betecknas som "tät stadsbebyggelse", vilket även är det område där kommunen i tunnelbaneavtalet lovat att 13500 bostäder ska byggas till 2030. Inom detta område ska givetvis behovet av parker och närnatur tillgodoses, men bildande av naturreservat är inte i enlighet med vare sig översiktsplanen eller den strukturplan som tagits fram för Nacka stad (västra Sicklaön) och som behandlats i kommunstyrelsen i juni 2015.

För närvarande pågår arbete med ett detaljplaneprogram för Henriksdalsområdet. Syftet med ett detaljplaneprogram, är att i ett tidigt skede utreda den lämpligaste användningen för olika markområden i enlighet med reglerna i 2 kap. Plan- och bygglagen. Tidigt i projektet genomfördes en medborgardialog i Nacka kommuns interaktiva 3D-modell. Två dialogaktiviteter genomfördes även med barn och unga i området. Områdes naturvärden har beskrivits, dels i skogsstyrelsens övergripande inventering, dels den naturinventering som tagits fram inom programmets ram. Dessa underlag har funnits med i utarbetandet av det samrådsförslag till program för Henriksdalsområdet som nu är aktuellt. Programsamråd kommer att ske med "öppna hus" och möjlighet ges att lämna synpunkter på programförslaget. Synpunkter kan lämnas skriftligt och i Nacka kommuns 3D-modell. Efter programsamrådet kommer de inkomna synpunkterna att utvärderas och programförslaget att revideras.

Enheten för strategisk stadsutveckling anser att det är synnerligen olämpligt, att i strid mot översiktsplanens rekommendationer och mitt under en programprocess, påbörja bildandet av naturreservat för delar av programområdet. När ett program slutligen antas kan planarbetet gå vidare och värdefull natur säkras genom att denna blir naturmark i de kommande detaljplanerna. Någon naturreservatsbildning är enligt enheten inte lämplig.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

För kommunalägd mark är de ekonomiska konsekvenserna främst beroende av om kommunen får en intäkt av markförsäljning eller inte. I all planläggning sker en avvägning, där tillräckliga markområden ska avsättas för park, rekreation och välfärdsfastigheter, och där annan mark utgör bebyggelsekvarter som kan ge en intäkt för kommunen. Den bebyggelse som i programmets samrådsförslag placerats på den aktuella marken skulle enligt en översiktlig beräkning ge intäkter till kommunen på ca 500 milj.kr. En naturreservatsbildning under pågående planeringen föregriper denna avvägning och kan därför innebära att kommunen får mindre intäkter, utan att bildandet av naturreservat innebär ett sådant värde som skulle motivera detta intäktsbortfall. Bildande av naturreservat innebär även en kostnad i form av kommunens interna handläggning.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Konsekvenser för barn

Det är viktigt för barnen att lämplig naturmark i tillräcklig omfattning finns tillgänglig i närområdet. Om den formella statusen är natur i lagakraftvunnen detaljplan eller naturreservat torde dock sakna betydelse. Det är även viktigt för de kommande generationerna att tillräckligt med bostäder byggs i attraktiva lägen.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse daterad 2016-11-17

Motion den 12 september 2016 av Åsa Nyberg och David Bergqvist (SD)

Yrkanden

Roger Bydler (MP) yrkade med instämmande av Helena Westerling (S), Birgitta Rasmussen (V), Cathrin Bergensträhle (M) och Jan-Eric Jansson (KD) på bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsgång

Miljö och stadsbyggnadsnämnden beslutade i enlighet med Roger Bydler's bifallsyrkande.

Protokollsanteckningar

Roger Bydler (MP) lämnade följande protokollsanteckning för miljöpartiet, socialdemokraterna och vänsterpartiet:

”Vi har i samband med att detaljplaneprogrammet för Henriksdal behandlades i nämnden framfört vikten av att bebyggelsen i Trolldalen begränsas med tanke områdets höga naturvärden och att det är ett viktigt och omtyckt rekreations- och lekområde. Inte minst med tanke på att barnen i de närliggande förskolorna ofta gör utflykter och leker i området är det viktigt att det bevaras.

Med tanke på att vi nu är mitt inne i planprocessen för Henriksdal anser vi det inte vara en lämplig tidpunkt att ta upp frågan om att området ska inrättas som naturreservat.

I den fortsatta programprocessen anser vi att hänsyn ska tas till områdets unika karaktär och dess viktiga funktion för boende i området, liksom för barn och andra som besöker området. Vi vill också peka på vikten av att ta hänsyn till de synpunkter om att bevara Trolldalen, som har förts fram från olika organisationer och från boende i denna del av Sicklaön.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2017-01-02

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2016/851

Natur- och trafiknämnden

Motion – Naturreservat i Trolldalen

Motion den 12 september 2016 av Åsa Nyberg och David Bergqvist (SD)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen om att inrätta naturreservat i Trolldalen eftersom området är litet och kommunen har möjlighet att bevara det som naturmark i detaljplan.

Sammanfattning

Motionen föreslår att kommunfullmäktige inrättar Trolldalen och grönområdet kring västra Svindersviken, norr om Värmdöleden, som naturreservat. Området ingår delvis i planprogrammet för Henriksdal som miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN) den 9 november 2016 beslutade att skicka på plansamråd. I förslaget till planprogram föreslås områdets norra delar bebyggas samt området utmed Henriksdalsbacken.

Området öster och söder om Henriksdalsberget är ett registrerat objekt med naturvärden (N 250-2012) i Skogsstyrelsens databas Skogens pärlor (se bilaga 4). Kommunen har även beställt en egen naturvärdesinventering av Pro Natura där det framgår att området har höga naturvärden (se bilaga 3).

Området är värdefullt men eftersom det är litet bör det kunna bevaras genom att planläggas som naturmark i detaljplan. Då marken ägs av kommunen har kommunen möjlighet att bevara naturen utan att det bildas naturreservat. Det skulle också gå i linje med miljömålet ”Ett rikt växt- och djurliv” där en av indikatorerna är att andelen naturmark med höga värden ska öka till 2030.

Förslagen i motionen

Motionen föreslår att kommunfullmäktige ska inrätta Trolldalen och grönområdet kring västra Svindersviken, norr om Värmdöleden, som naturreservat. Trolldalen som ligger öster om Henriksdalsringen och söder om Finnboda beskrivs i motionen som en grön oas för boende i närheten samt som ett område med en unik natur med stora naturvärden och flera rödlistade arter. Området planeras nu att bebyggas. Motionslämnarna menar att området bör bevaras och säkras som naturområde för framtiden genom att det inrättas som

naturreservat. De menar också att detta skulle gå väl ihop med ambitionen att ingen Nackabo ska ha mer än 300 meter till närmsta grönområde. Man anser även att politikerna bör lyssna på medborgarnas åsikt i frågan och ta hänsyn till de över 300 namnunderskrifterna som inkommit till kommunen.

Enhetens utredning och bedömning

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN) beslutade den 9 november 2016 att skicka programmet för Henriksdal på plansamråd. Man tog då även beslut om att stryka ett kvarter på östra Henriksdalsberget med syfte att bevara ett sammanhängande stråk av natur.

Området öster och söder om Henriksdalsberget är ett registrerat objekt med naturvärden (N 250-2012) i Skogsstyrelsens databas Skogens pärlor (se bilaga 4). Objektet beskrivs som ett stort område med hållmarkstallskog och branter där den nedre delen består av ädla lövträd såsom ek, alm och ask. Grova ekar växer längs med strandpromenaden och den varma solbelysta miljön gynnar främst insekter men även lavar på ädla lövträd. Cirka 70 % av området är skogsmark medan 30 % är berg (hållmark, blockmark, klappersten). Inventerare på Skogsstyrelsen beskriver området som värdefullt som inte bör bebyggas.

I samband med att förslag till planprogram tagits fram har kommunen även beställt en egen naturvärdesinventering av området (se bilaga 3). Denna är gjord i januari 2014 av Pro Natura. Det aktuella området har delats in i delområde 1 i den södra delen (10,5 ha, naturvärdesklass 1) och delområde 2 i den norra delen (1,8 ha, naturvärdesklass 2). Vid bedömning av delområdenas naturvärden har Skogsstyrelsens manual för nyckelbiotopsinventering använts. Förutom detta har naturvärdesträd kartlagts där kriterierna för urval i huvudsak gjorts utifrån Naturvårdsverkets skrift *Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet*. Signalarter och rödlistade arter har även noterats.

I förslaget till planprogram är bebyggelsen placerad inom delar av naturvärdesinventeringens delområde 2 och delområde 1. I förslaget lämnas en grön korridor i delområde 2, dock kommer fortfarande en stor del av naturområdet att försvinna. I korridoren föreslås också områden tas i anspråk för gatustråk, torg/mötesplatser och en hundrastgård. Detta kommer innebära att det skapas barriärer som isolerar området i mindre delar vilket ytterligare minskar värdet på den naturen som blir kvar. Ytterligare en konsekvens av förslagen i planprogrammet är att det blir svårare att uppnå kommunens miljömål *Ett rikt växt- och djurliv* där Nacka ska ha ett *Variert landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter*. Miljömålet finns med i Nackas miljöprogram 2016-2030 och en av indikatorerna för att mäta att målet uppfylls är att andelen yta av kommunytan som är naturmark med höga naturvärden ska öka till 2030.

Det råder inget tvivel om att det finns höga naturvärden på platsen vilket stöds av både Skogsstyrelsens naturvärdesobjekt och Pro Naturas naturvärdesinventering. Området ingår också i det större sammanhängande naturområdet som sträcker sig längs med den norra kusten av Sicklaön och som finns utpekad i kommunens gröstrukturprogram. Däremot är

det en avvägning av vilka områden som kommunen ska föreslå som nya naturreservat respektive planlägga som naturmark. Det totala området som föreslås är endast ca 15 ha och kommunen har möjlighet att skydda det i detaljplan som Natur med en precisering att levande och döda träd ska bevaras.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Värdering av olika markanvändning är i detta fall ett tydligt val mellan exploateringsintäkter och värden av ekosystemtjänster, biologisk mångfald och människors hälsa förknippat med närhet till natur och rekreation. Det senare är viktigt för att uppfylla Nackas miljömål *Ett rikt växt- och djurliv* samt kommunens övergripande mål *Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka*.

Konsekvenser för barn

Ett bevarande av området som naturmark kommer att fortsatt betyda att barn som bor i Henriksdal har tillgång till ett värdefullt närområde med gammal skog och skyddsvärda arter. Detta är positivt utifrån hälsoaspekter samt möjligheten till naturlig lek och lärande om naturen.

Bilagor

1. Protokollsutdrag KSAU
2. Motionen
3. Naturvärdesinventering Pro Natura
4. Utdrag från Skogens pärlor

Mikael Ranhagen
Enhetschef
Enheten för planering och tillstånd

Anna Herrström
Kommunekolog
Enheten för planering och tillstånd

Naturvärdesträd på Henriksdalsberget, Nacka kommun

Pro Natura

Tomas Fasth 2013

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	2
Inventeringsområde	2
Metodik	3
Resultat	4
Diskussion	7
Referenser	10

Bilagor

Bilaga 1 Karta över naturvärdesträd

Bilaga 2 Beskrivning av delområden

Bilaga 3 Karta över värdräd och sällsynta växter

Bilaga 4 Tabell över naturvärdesträd och rödlistade arter

Författare och fotograf (där inget annat anges): Tomas Fasth

Foto sid 4: Bernt Gerebäck, Finnbodaberget

Omslagsbild: Henriksdalsbergets sydsida med Alphyddan i bakgrunden

Utskriftsdatum: den 3 mars 2014

Postadress Småland	Organisationsnr	Momsredovisningsnr	
Högemålen 2	85 72 06-3488	14-85 72 06-3488	
563 91 Gräna	F-skattesedel	Plusgiro	Bankgiro
Tel 0730-631506	857206-3488	392123-6	371-1165
Hemsida: www.pro-natura.net			

Henriksdalsberget – Delområdesbeskrivningar

1 Hällmarkstallskog, bergbrant, strandskog N-klass 1 Areal: 10,5

Beskrivning

Mellan Henriksdalsberget och Svindersviken sträcker sig en sydvänd bergbrant, delvis trädklädd, delvis av öppna klippor och bergväggar. Branten fortsätter väster om järnvägen där den leds in i en tunnel genom berget, men denna del tillhör Stockholms kommun och har ej inventerats. Ovan brantkrönet kläds hällmarken av tallskog, gles eller tätare i små sprickdalar. En större sprickdal skär igenom hällmarken som kläds med ek-hassellund (Trolldalen). I övergången mellan Trolldalen och hällmarken blandas ek och tall. Närmast vattnet finns en smal ridå strandskog vid sidan av båtbyggor och uppläggsplatser. Bitvis blir zonen med lövskog bredare och högre i slutningen finns här ek- hassellund. Innanför Svindersviken fortsätter förkastningssprickan mot Hammarbysjön i en öppen utfyllnad där marknivån har höjts avsevärt under senare decennier. Marken har här utnyttjats för industrier med ligger idag öde. Till delområdet hör även en nordvänd brant klädd med tallskog söder om Finnberget.

Beskrivningen nedan börjar i väster, vid järnvägstunneln genom Henriksdalsberget.

I den sydvända branten, fram till Svindersviken, domineras den övre delen av öppna klippor och trädsiktet är glest eller gruppvis förekomst av främst lövträd på små avsatser. Eken dominerar med ganska unga träd. Gamla träd saknas. Längre ned i branten tätar trädsiktet och fler ädellövträd tillkommer. Lönn och alm förekommer och även oxel och björk är ganska vanliga. I kanten mot den öppna gräsmarken (Dockan) innanför Svindersviken står några enstaka grövre ekar och lönnar. Brantens äldsta trädsikt utgörs av tall som förekommer insprängt i lövskogen. Döda träd är vanliga av alla arter.

Busksiktet är utbrett och artrikt. Här finns måbär, skogstry, hagtorn, berberis och druvfläder men också ovanligare inslag som surbjörnbär, en art som på dessa nordliga breddgrader bara påträffas vid sydvästberg. Den bar ännu gröna blad vid besöket och sågs här och var. Grusslok som trivs på solexponerade kalkklippor har här en av sina två förekomster i Nacka. Lokalerna har varit kända sedan mitten av 1800-talet. En handfull tuvor hittades. Tidigare fanns fler men dessa är numera begravda av utfyllnaden. Markfloran är bitvis frodig där vatten sipprar fram i sprickor i brantens övre del. I ”Natur på Sicklaön” anges förekomst av myskmadra. I branten mot Svindersviken finns en bergvägg med överhäng där en annan raritet växer i klippsprickorna. Murrutan är lika sällsynt som grussloken utanför förekomst med urbergskalk i skärgården och kring södra Södertörn-Vagnhärad. Utöver denna förekomst finns arten på enbart en lokal på norra Södertörn. Att överhänget nyttjas flitigt av bergsklättrare verkar inte nämnvärt störa murrutan. Andra småväxta ormbunkar som finns i branten är gaffel-, hälle-, och svartbräken.

Strandridån med löv domineras av björk, klibbal, säl, ask och lönn. Det är bara fragment kvar av denna biotop utmed norra sidan av Svindersviken där båtklubben har brett ut sig. Några få gamla klibbalar vittnar ännu om att denna biotop kan ha hyst eller ännu hysa sällsynta hålträdslevande skalbaggar. Idag syns nyss fällda säl, ask och lönnar där bävern varit framme för att skaffa mat och byggmaterial. Längre från vattnet växer vippärt. Övergången från strandridån via ek-hassellund och branten är bruten av en nybyggd G/C-väg. Från denna sträcker sig en zick-zack-vinklad ståltrappa upp mot Trolldalen som domineras av ek-hassellund med inslag av grövre träd och utbredda, gamla hassel-buketter.

Two of Henriksdalsbergets rariteter, Grasslokens fröställningar (överst) och murrutans vintergröna blad (nederst). Båda arterna kända sedan sekler, gynnade av kalkhalten i berget.

Nya inslag nedanför Henriksdalsberget senaste decenniet; G/C-vägen dragen nära stranden mot Svindersviken och en säl fälld av bäver. Vägen innebar att 100-tals lövträd fälldes.

I tallskogarna på krönet och i nordbranten dominerar gamla tallar där 20 värdträd för tallticka påträffades. Andra signal/rödlistade arter är svart praktbagge, reliktböck, blomkålssvamp och grovticka. I tallskogen förekommer även lite ek och björk. Tillgången på döda träd av både tall och lövträd är ovanligt god och detta gynnar vedsvampar. Främst tall förekommer med 30 grova torrträd och ett 10-tal grova lågor. I ädellövs skogen nedanför överhänget växer svartöra på en fallen grov almgren. Längst österut i den högst belägna tallskogen finns en liten terrängsvacka med mossevegetation. På nordvända klippytor förekommer klipptussar.

Till de biologiska värdena i branten tillkommer kulturhistoriska där rester av försvarsmuren som omgav den på krönet belägna fornborgen ännu finns tydliga rester kvar i terrängen, bl a i en trång passage mellan två bergsryggar strax söder om Trolldalen.

Bedömning

Området är sedan tidigare bedömt som naturvärdesobjekt och i detta ingår även delområde 2. Emellertid bedöms här områdets status högre och $\frac{3}{4}$ av detta naturvärdesobjekt har nyckelbiotopklass, d v s klass 1. Områdets status från kommunalt naturvårdsobjekt bör också höjas till regionalt värde för denna del. Motivet för detta är förekomsten av gammal tall, riklig tillgång på död ved, ädellövbestånd med god förekomst av hasselbuskage, sällsynt markflora i branter och lövmiljöer samt riklig förekomst av rödlistade arter knutna till främst tall. Förekomsterna av död ved är ovanligt spridda och sammantaget mättes 70 stammar. Om även klenare stammar räknas in är antalet än större. Frånvaron av gamla ekar tyder på ett kontinuitetsbrott under 1800-talet vilket antyds av kvarstående stubbar. Strandskogen med hålträd av al hyser områdets äldsta lövträd. Dessa bör bevaras även om de står väldigt trångt intill båtplatser och båthus som har tagit det mesta utrymmet på stranden.

Omfattande grävningsarbeten är ett senare ingrepp som starkt påverkat slutningen i samband med byggandet av vägen och avverkning av kringväxande träd har krävts vid bygget och har utförts även efteråt, inte bara av sjuka almar utan även andra lövträd, döda som levande. Närstående träd med skadade rötter kan inom kort behöva tas ner eller grova grenar avslägsnas för att förbipasserande fotgängare och cyklister ska slippa risken att få fallande stammar eller grenar över sig. Lämna i så fall nedkapade stammar och grövre grenar i en deponi strax intill åt vedsvampar.

Ytterligare inventeringar behövs under vegetationsperioden i de lövdominerade delarna. Detta gäller särskilt Trolldalen, strandskogen med tillhörande lövlund samt klippängar och lövbestånd i sydbranten. Utöver floran bör även insektslivet studeras översiktligt eller eventuellt med hjälp av fällor.

2   Tallskog   Naturvärdesklass 2   Areal: 1,8 ha

Beskrivning

Nordvästra hörnet av grönområdet öster om Henriksdalsbergets bostäder är till stor del tallskog belägen i en nordslutning. I de lägre delarna finns stort lövinslag, främst ek och björk. Dominerande delar av tallskogen är medelålders men med inslag av gamla träd. I västra delen överväger äldre tall och här finns inslag av värdefulla döda träd av både tall och lövträd. Tallticka förekommer på en handfull träd och även svart praktbagge förekommer att döma av färsk gnagspår. En stor björkhögstubbe med fnösketikor är lämplig boplats för andra skalbaggar.

Bedömning

Större delen av skogsbeståndet har ej den höga ålder som krävs för nyckelbiotopklass och har därför ett något lägre naturvärde än tallskogen i övrigt på Henriksdalsberget. Här finns mindre partier som håller nyckelbiotopklass och i övrigt spridda äldre tallar och döda träd som ger området betydande naturvärde.

En björkhögstubbe som utgör ett värdefullt inslag av död ved som gör skogen mer levande.

3 Hällmark, tallskog Naturvärdesklass 3 Areal: 0,8 ha

Beskrivning

De högsta partierna av Henriksdalsberget har tunt jordtäckte som erbjuder föga högre växtlighet men vida vyer. Vid foten av branten, närmast Henriksdalsringen, står några kraftigare, äldre tallar. Till detta delområde har även förts ett tätare tallbestånd belägen på andra sidan Henriksdalsringen. Tallarna är här drygt 100 år gamla.

Bedömning

Tallskog med god potential att utveckla högre naturvärden finns i anslutning till nyckelbiotopen på hällmarker och i branterna. De högsta partierna erbjuder mer vyer än ved.

4 Lövskog, blandskog Naturvärdesklass 2 Areal: 0,9 ha

Beskrivning

På nordsidan av Henriksdalsringen finns ett litet lövbestånd med en av inventeringsområdets få förekomster av asp. Andra lövträd är björk, rönn, lönn, ek och alm. Beståndet består av medelålders-äldre träd. Tallinslaget utgörs mest av träd > 100 år. Både bland lövträd och tallar finns många döda stammar. På död aspved förekommer signalarten rävticka.

Bedömning

Den rika tillgången på död lövved och en del hålträdsaspar ger området ett högt naturvärde. Döda almar har inte bedömts utgöra risk för förbipasserande. En åtgärd som föreslås är att en ganska grov ek i ett bryn slyröjs.

5 Tallskog Naturvärdesklass 3 Areal: 1,1 ha

Beskrivning

I nordsluttningen nedanför Henriksdalsberget finns ett medelålders tallbestånd med inslag av äldre träd som är drygt 150 år gamla. Trädskiktet är tätt och bjuder på en del klenare död ved.

Bedömning

Tallskog med potentiellt höga naturvärden.

6 Blandskog Naturvärdesklass 2 Areal: 0,4 ha

Beskrivning

Intill Kvarnholmsvägen finns ett flerskiktat blandbestånd. Det äldre trädskiktet utgörs av tall medan lövinslaget är yngre. Döda tallar och värdträd för tall- och grovticka förekommer.

Bedömning

Gammal tall med förekomster av krävande arter samt död tallved motiverar högt naturvärde.

7 Blandskog Naturvärdesklass 1 Areal: 0,9 ha

Mellan Danvikshem och Vilans skola finns ett blandbestånd beläget i en sydsluttning. Tall dominerar och utgör de äldsta träden där många är > 200 år gamla. Lövinslaget utgörs främst av ek men här finns många arter, bl a alm, ask, lönn, parklind, oxel, körsbär och björk. Buskskiktet är välutvecklat där slån och nypon bildar ett bryn mot den öppna marken i söder. I övrigt förekommer även hassel, skogstry, måbär, oxbär, snöbär, slån och liguster, flertalet noterade vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nyligen men större delen av buskagen finns i följande delområde som beskrivs separat.

Sammanlagt finns ca 60 naturvärdesträd, flertalet tallar men också en handfull lövträdsarter. Främst förekommer bärande arter, oxel och körsbär. Dessutom en del döda almar som drabbats av almsjuka. De gamla tallarna är ofta värdträd för talltickan som finns i ca 1/3 av dem. Andra rödlistade arter som noterades är reliktböck och vintertagging.

Området ligger i anslutning till både skola och dagis och utnyttjas flitigt för exkursioner. Genom skogen löper även äldre, stenlagda stigar.

Slät pansarbark och grova grenar med parasiterande tallticka visar på tallars höga ålder.

Bedömning

Det höga naturvärdet är knutet till förekomsten av gammal tall med ett flertal rödlistade arter av vedinsekter och -svampar. Den rika förekomsten av lövträd och buskar bidrar också. Området är registrerat som naturvärdesobjekt av kommunalt intresse men dess status bör höjas till nyckelbiotop med tanke på mängden riktigt gammal tall där talltickan förekommer. Värna om buskbrynet mot söder där uppväxande lövträd bör gallras för att ge gynnsam solexponering av buskage. Almsjuka träd kapas ner för att inte riskera besökarens och förbipasserandes liv.

8   Bergbrant, park   Naturvärdesklass 2   Areal: 0,5 ha

De bostäder som uppfördes intill Danvikshem på 1990-talet för äldre människor omges av en glest trädbevuxen gräsmark och klippor som slutar i en sydvänd brant. På krönet till branten finns några äldre ekar med vida kronor. Vid foten av branten finns enstaka äldre ekar kvar i en lövskog som nyligen genomhuggits då många ihåliga oxlar försvann. Meningen med avverkningen var möjligen att avlägsna almsjuka träd men medan motorsågarna fanns på plats passade man på att omföra lövskogen till en park med glesare trädskikt. Kvarstående ekar bör om de får stå kvar ha gynnsamt läge att utveckla högre värde.

Det soliga läget i branten är gynnsamt för floran och här finns ett välutvecklat buskskikt med hägg, hagtorn, berberis, skogstry, måbär, oxbär, snöbär och liguster, slån, samtliga noterade vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nyligen. Markfloran bjuder bl a på skär kattost.

Bedömning

Området har vad gäller branten och brantfoten räknats till det naturvärdesobjekt som fö innehåller naturvärden knutna till tall (föregående delobjekt). Naturvärdena i branten är mer knutna till markfloran, brynvegetation och den insektsfauna som är knuten härtill. Dessa värden bör dokumenteras närmare vid lämpligare årstid, förslagsvis försommaren. Tills vidare bedöms naturvärdena vara på kommunal nivå.

Lövskogsbrant som genomhuggits nyligen och omförs till park

9 Barrskog, bergbrant Naturvärdesklass 1 Areal: 0,4 ha

Beskrivning

I en sydvänd rasbrant, inklämd mellan Finnbergets kala hjässa och höghus vid dess fot, finns högvuxna och ganska grova tallar i ett glest bestånd. Flertalet är gamla och talticka förekommer. På en solexponerad stam finns gamla gnagspår efter reliktböck. Insprängt bland tallarna har stått ett stort antal lövträd tidigare men dessa har nyligen avverkats till större delen, däribland almsjuka träd. Någon kvarstående död alm återstår samt spridda äldre ekar.

Bedömning

Ett 10-tal gammeltallar i ett litet barrbestånd i brant sluttning motiverar nyckelbiotopklass. Om död ved tillåts ligga kvar i rasbranten kommer naturvärdet att öka.

Kojbygge som smälter in väl i omgivande tallskog är exempel på närrekreation.

10 Lövskog Naturvärdesklass 3 Areal: 0,2 ha

Beskrivning

Mellan Kvarnholmsvägen och Finnberget finns ett litet lövbestånd. Här växer äldre ekar, lönnar och björkar samt enstaka tallar.

Bedömning

Potentiella högre naturvärden är knutna till ek och björk.

11   Kyrkogård   Naturvärdesklass 2   Areal: 0,7 ha

Beskrivning

En kolerakyrkogård som var i bruk under 1800-talet har planterats med ädellövträd. Idag dominerar äldre ädellövträd av lönn, ask, parklind och hästkastanj. I nordöstra hörnet står några resliga blågranar, *Picea pungens*, en inplanterad art från Nordamerika. En del lönnar har utvecklat håligheter och på ask noterades flera arter hättemossor. Död ved finns i form av kvarsittande grova grenar, en halvdöd hängask samt en grov alm som dött av almsjuka.

Bedömning

De äldre ädellövträden ger området som i första hand har kulturhistoriska värden dess höga naturvärde. I kulturmiljövärdena ingår även träden.

Förekomster av eventuella vedsvampar bör dokumenteras under hösten då även marksvampar kan förekomma. Håligheter kan hysa fladdermöss.

Den grova almen bör omgående kapas ner för att inte riskera att den faller över väg eller byggnader. Flera träd bör ses över och eventuellt åtgärdas av arborister. Återhamla parklindar som hamlats tidigare. Blågranarna förefaller vara välmående.

Om död almved lämnas vid kyrkogården kan den omhändertaras av vedsvampar, exv. svartöra

Inledning

Henriksdalsberget är beläget vid gränsen mellan Nacka och Stockholm. Härifrån har man vidsträckt vy mot farleden för båttrafiken till Stadsgården och Hammarbysjön. Vattentornet på toppen av Henriksdalsberget utgör sedan ett halvsekel ett riktmärke som syns långt utanför Nackas gränser. Henriksdalsberget utgör också början på den halvö som sträcker sig österut mot Kvarnholmen. I söder begränsas den av Svindersviken som skiljs från Hammarbysjön och av trafikleden som fortsätter genom Nacka mot Värmdö kommun.

Under 2013 har ett planprogram tagits fram som syftar till att förtäta områdets bebyggelse. I samband med detta beställdes en detaljerad naturvärdesinventering utifrån områdets trädbestånd. Pro Natura, som tidigare utfört flera trädinventeringar på Sicklaön, delar av Ryssbergen, Järlahöjden och Nacka Strand, har fått uppdraget av Nacka kommun att kartlägga träd med höga naturvärden i området. Inventeringen syftar till att utifrån trädbestånden bedöma det biologiska naturvärdet i området. Områdets utsträckning framgår av bilaga 1. Utifrån kunskaper om kvalitén på trädbestånden kan slutsatser om funktionaliteten dras.

Sedan decennier tillbaka finns också planer på en ny trafikled, förbifart Österleden där en bro över Svindersviken skulle leda biltrafiken genom en tunnel i berget vidare mot Djurgården. Konsekvenserna av dessa planer för naturvärden och flora beskrevs av Huth & Henning 1989.

Fältarbetet har utförts i januari 2014 och redovisats i februari. Kontaktperson på kommunen har varit Elisabeth Rosell och Terese Karlqvist. Henrik Thulin medverkat i kartredovisning.

Inventeringsområdet

Henriksdalsberget är naturligt avgränsat av vatten. Idag utgör trafikapparaten vid Lugnet områdets södra gräns vid sidan av Svindersviken. I väster har den sänkta Hammarbysjöns stränder blivit bostäder och trafikled nedanför berget. Sedan kommungränsen ändrats tillhör halva berget och Lugnet Stockholms kommun och ingår därmed ej i inventeringsuppdraget. Utesluten från inventeringen är även de tätbebyggda delarna med bostäder samt Finnberget närmast Kvarnholmen. Hamnområdena vid Danviken har ej heller inventerats. Se avgränsning på översiktskarta. Inventeringsområdets bruttoareal är drygt 50 men i praktiken knappt 40 ha.

Området kännetecknas av stark kuperingsgrad med höga branter nedanför nakna berghällar. Henriksdalsberget höjer sig 50 m över Svindersvikens innersta del. Sprickdalar skär genom berget och ger utrymme för frodigare växtlighet på djupare jordtäckte.

Kontakten med vatten är betydande, inte bara genom de vyer som höjderna erbjuder. Svindersviken är nästan 2 km lång och skiljer inventeringsområdet från övriga Sicklaön.

Dominerande naturtyper är tallskog på höjderna medan branterna främst är bevuxna med ek och tall. Tallskogen är ofta av gles hållmarkstyp, på djupare jordtäckte tätare och med lövinslag. Gran saknas helt inom inventeringsområdet. I sprickdalar finns bitvis ek-hassellundrar. Strandskogen längs Svindersviken har ett blandat trädskikt med främst klibbal och ask. Den branta terrängen erbjuder ofta gläntor i trädskiktet där markfloran och buskskiktet får större utrymme. Lodröta bergväggar och överhäng bekläds enbart av småväxta ormbunkar bland högre växtlighet. Kala berghällar är också vanliga. Parker är en vanlig naturtyp och har ökat i utbredning i takt med bebyggelsens expansion senaste decenniet. Anlagda parker har ofta ett artrikt trädskikt med inslag av exotiska arter från Nordamerika.

Trots områdets centrala läge, strax utanför Danvikstull, rymmer lika mycket natur som bebyggelse. I trädinventeringen ingår också annan mark än orörd natur och parker.

Grönstrukturerna i Nacka inventerades nyligen översiktligt (Ekologigruppen 2009) och ett mindre och ett större objekt avgränsades som nyckelbiotoper, dvs skogsbestånd med högt naturvärde. Henriksdalsberget finns också närmare beskrivet i "Natur på Sicklaön" där främst dess sydvända brant med dess flora har dokumenterats (praktikarbete vid Stockholms universitet 1984). Områdets speciella flora har dokumenterats redan av 1800-talets botaniker. Den sydvända branten och kalkinslaget i berggrunden är viktiga förklaringar.

Naturområdena nyttjas flitigt av närboende vad gäller flertalet beskrivna skogsbestånd. Dagensgrupper och skolbarn vid Vilan nyttjar skogsdungen närmast Danviks hospital men också kyrkogården närmast skolan. Tillkomsten av en G/C-väg längs Svindersviken har gett tillträde till den annars ganska otillgängliga branten av Henriksdalsberget. Parkområdena nyttjas främst av närboende där de glest trädklädda klipporna nära Danviks hospital kan framhållas.

Nyttjandet av vatten sker främst genom småbåtar. Större delen av Svindersvikens norra sida upptas av bryggor och upplagsplatser.

Metodik

Biologiskt värdefulla träd kartläggs över hela Sverige i ett åtgärdsprogram inriktat på lövträd i odlingslandskapet (Naturvårdsverket). Kriterier för urval av träd som används har i stort följts med smärre modifieringar, där anpassning har skett till dominerande naturtyp. Se nedan. Gammal tall, äldre ädellövträd, död ved samt värdträd för rödlistade arter är de främsta värdebärande strukturerna i grönstrukturerna som har karterats med hjälp av GPS.

De egenskaper hos nyckelelementen som antecknats är, förutom position och träslag, omkrets, vitalitet, förekomst av håligheter med eller utan innehåll av mulm, död ved och eventuella arter av intresse. De särskilda arter som antecknats är signalarter som indikerar höga naturvärden och rödlistade arter (hotade eller nära riskzonen). Önskemål om åtgärder, exempelvis frihugging, noterades men också ur säkerhetssynpunkt nödvändig nedkapning.

Ribban för att kvalificera sig som naturvärdesträd är hög. Det viktigaste kriteriet är åldern. För tall och ek har en uppskattad ålder av ca 200 år krävts om inte andra egenskaper, håligheter, rik förekomst av död ved eller rödlistad art har sänkt ribban. Alla träd som bedömts vara minst 200 år har dock inte tagits med. Träd < 40 cm i diameter i brösthöjd har som regel utelämnats. På sämre marker har dock gränsen sänkts till 35 cm. För gran har 120 år använts som gräns. Åldersnivån för andra lövträd har valts till 80 år. Håligheter utvecklas med åldern och är ett användbart kriterium för hög ålder. Hålträd med en stamdiameter > 40 cm har inventerats. Mulmförekomst i håligheter (mulm består i huvudsak av trädmjöl) har uppskattats utifrån. Utöver synbar mulm har tr addediameter och hålstorlek här varit vägledande. För döda träd (torrträd och lågor) har ribban lagts vid både längd och grovlek. 30 cm i diameter i någon stamdel har varit ett riktvärde. Samma gräns används av Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering för att anteckna grov ved. Högstubbar < 2 m och lågor < 3 m har inte inventerats. Värdträd för rödlistade arter har inventerats, oavsett omfång och ålder. En viss andel efterträdare ingår också i inventeringen. Kriteriet för efterträdarna är för samtliga trädarter åldern där denna ska vara strax under ribban. Som exempel har ek och tall som är ca 150 år gamla räknats in i denna kategori.

Inte enbart de enskilda naturvärdesträden är beskrivna utan även de bestånd dessa bildar. Ambitionen har varit att urskilja delområden med enhetlig naturtyp och naturliga eller kulturskapad avgränsning. Viktigt vid indelningen har också varit naturvärdesklass utifrån trädbeståndets naturvärde. Kriterierna har här följt Skogsstyrelsens manual för ordinarie nyckelbiotopsinventering (NBI, Larsson m fl 2002). Nyckelbiotoper utgör högsta naturvärdesklass och är skogsbestånd där rödlistade arter konstateras eller förväntas förekomma spridda i bestående populationer. Till stöd för denna bedömning fungerar både strukturer och signalarter. Bestånd som inom kort förväntas uppnå de kriterierna brukar betecknas som naturvärdesobjekt vid nyckelbiotopsinventering och utgör näst högsta klass. NBI kan även tillämpas på parkmark och i andra markslag än skog som Pro Natura har utfört. För träd bärande miljöer är det ingen principiell skillnad mellan parker och skogar.

Delområdenas naturvärdesklassning har skett utifrån trädbestånden men också med stöd av förekommande markflora och buskskikt. Klass 1 motsvarar nyckelbiotopklass, klass 2 ett naturvärdesobjekt. Klass 3 är potentiella, biologiska värdekärnor (klass 1 och 2), på lite sikt.

I fältarbetet har ett ortofoto i skala 1: 10 000 använts. Miljöer och arter har dokumenterats med digitalkamera. Till fältutrustningen har också hört handlupp och fickkniv.

Resultat

Utbredningen av naturvärdesträd och fördelningen av trädslag framgår av karta i bilaga 1. Bilaga 1 visar också delområden som skiljts ut i inventeringsområdet. Beskrivning av delområden och naturvärdesbedömning av dessa finns redovisade i bilaga 2. Bilaga 3 visar karta över värdträd för rödlistade arter. Tabell för samtliga naturvärdesträd med tillhörande signal- och rödlistade arter är bilaga 4.

Områdets grövsta ek med Danvikshem i bakgrunden. Gamla ekar saknas fö i området.

Henriksdalsberget uppvisar både ovanligt mycket natur och ovanliga arter, stor trädslagsblandning bland naturvärdesträden och förhållandevis stor mängd död ved.

55 % av naturvärdesträden är tall, 15 % är ek, 20 % är övriga ädellövträd medan resterande 10 % utgörs av björk, oxel, klibbal, asp, säl, rönn och hassel i ordning efter fallande frekvens. Övriga ädellövträd är lönn, alm, ask, parklind, hästkastanj och fågelbär, majoriteten utgörs av planterade parkträd. Gran saknas, inte bara som naturvärdesträd. Däremot finns en handfull planterade blågranar men dessa har ej mätts in som naturvärdesträd även om de har hög ålder.

Av tabellen i bilaga 4 kan man utläsa att enskilt viktigaste urvalskriteriet har varit ålder. Flera kriterier har ibland använts vid urvalet av ett träd så den totala summan blir här 467. Utifrån den summan utgör hög ålder nästan 1/3. ¼ utgörs vardera av döda träd och övriga. Bland övriga ryms både efterträdare, här främst ekar och andra ädellövträd, samt riskabla träd. Dryga 100 grova döda träd är särklassigt högre än i tidigare trädinventeringar på Sickalön med undantag för Ryssbergen och i samma nivå som Tollare detaljplaneområden.

Delområde	Areal	N-klass	Biotop 1	Biotop 2	Biotop 3
1	10,5	1	Hällmarkstallskog	Bergbrant, ädellövskog	Strandskog
2	1,8	2	Tallskog	Blandskog	
3	0,8	3	Hällmark	Tallskog	
4	0,9	2	Lövskog	Blandskog	
5	1,1	3	Tallskog		
6	0,4	2	Blandskog		
7	0,9	1	Blandskog		
8	0,5	2	Bergbrant	Park	
9	0,4	1	Tallskog	Rasbrant	
10	0,2	3	Lövskog		
11	0,7	2	Park, ädellövträd		
SUMMA	18,2				

Tab 1. Delområdenas fördelning på naturtyper, naturvärdesklass samt areal

Dominerande naturtyp är tallskog men framträdande är också blandbestånd där lövinslaget ofta är större än tallandelen. Se tabell 1 ovan. Rena lövskogar förekommer i rasbranter, strandskogar, parker och i andra anlagda bestånd. Större delen av tallskogen är av hällmarkstyp där trädskiktet är lågvuxet, ofta glest och ojämnt fördelat till större sprickbildningar. Lövskogarna bjuder på stort innehåll, oftast dominerande, av ädellövträd. Underväxande hassel är vanlig där jordtacket är djupare. Gammal hassel med omfattande buskage av stammar samlade finns i flera delområden. Den största hasselbuketten står just utanför delområde 8 och 9. Buketten är ett par m i diameter och högsta stammarna är > 5 m höga. Med så imponerande mått var det skäl nog att bedöma den som ett naturvärdesträd.

Naturvärdesklassning av delområdena har främst skett utifrån trädvärden där fält- och buskskikt i mindre grad bidragit. 90 % av naturvärdesträden återfinns inom de klassade skogsbestånden, delområdena som har en varierande storlek mellan 0,2-10 ha. S:a ca 16 ha skogs- och parkmark har bedömts som biologiska värdekärnor vilket är >1/3 av totala arealen.

Viktigaste värdträd för biologisk mångfald inom naturmarken är tall, på parkmark lönn. Värdarten tallticka som även är rödlistad i landet, sågs på ett 40-tal värdträd. Lönnar har en mer artrik vedsvampflora men flertalet av dessa har 1-åriga fruktkroppar som visar sig under sensommaren och hösten.

Värdträdens arter är nästan samtliga vedsvampar som är rödlistade eller signalarter. En handfull arter av svampar och skalbaggar är knutna till tall. 80 % av fynden utgörs av tallticka. I övrigt gjordes ett fåtal fynd av svamparna grovticka och vintertagging samt skalbaggarna svart praktbagge och reliktböck. Dessa båda noterades med hjälp av gnagspår. Bland lövträden noterades enbart tre värdträd, dels en död asp (rävticka) och död alm (svartöra) samt en mycket gammal och ihålig klubbäl där dess håligheter med mulm kan antas vara boplats åt krävande arter av vedinsekter. Fler värdträd bland lövträden skulle upptäckts om inventeringen gjorts vid annan årstid. Totalantal fynd av rödlistade eller signalarter var 55.

Vedsvampen svartöra växer på död alm vid Henriksdalsbergets brant. Arten har rödlistats i Sverige som följd av att almens fortlevnad hotas av almsjuka.

I flera delområden kan markfloran förmodas vara rik och bidra till naturvärdet. Men dessa naturvärden får dokumenteras närmare vid kompletterande besök vid lämpligare årstid.

I ett område finns kulturhistoriska värden i form av förhistoriska rester från en fornborg. Muren är placerad mellan två bergryggar som annars skulle sakna hinder för anfallande fiender. Kulturhistoriska och sociala värdena har inte vägts in i naturvärdesklassen.

Trots att trädinventeringen utfördes i januari var det ändå möjligt att se en del av markfloran. Således gjordes en del återfynd av kända förekomster av i Sörmland sällsynta arter. Fyndplatserna redovisas också på värdkartan. De aktuella arterna är surbjörnbär, skär kattost, grusslok och murruta. För de bägge förstnämnda arter finns sannolikt fler förekomster i samma delområde. För de bägge sistnämnda arterna finns inga eller någon enstaka lokal utöver denna i Nacka. En signalart som sågs i lövskogen nära Svindersviken var vippärt.

Andra sällsynta arters förekomst i området, tillfälliga adventivväxter, har sin invandringshistoria förknippad med kvarnarnas sädesavfall som ofta var förorenat av ogräs. Ett exempel är kålsenap som växer i vägbanan nära viadukten under Saltsjöbanan.

Diskussion

Sammanfattningsvis kan sägas att inventeringsområdet bjuder på betydande naturvärden som till vissa delar är av länsintresse. Delområde 1 har idag status som naturvärdesobjekt som låg till grund för en naturvärdesklassning av objektet på kommunal nivå. Emellertid har inventeringen visat att mängden gammal tall och värdräd för rödlistade arter samt den goda tillgången på död ved av främst tall ger objektet nyckelbiotopklass. Sådana objekt rankas som regel till objekt av länsintresse. Till dess högre status bidrar inte enbart de trädbärande värdena. Henriksdalsbergets sydbrant har en särpräglad flora som hänger samman med topografi och berggrund. Dessa värden som har varit välkända länge kvarstår trots ingrepp under senaste decennierna som har reducerat förekomsten av grusslok. Det största ingreppet är också det senaste där en ny G/C-väg anlagts intill Svindersviken under 2000-talet. I den branta terrängen har mängder med träd avverkat och jord grävts bort. Många kvarstående äldre träd har påverkats negativt och kommer få svårt att klara sig efter att rotsystemen har skadats. En föregripande MKB skulle ha kunnat förutse omfattningen av skadorna. Om ingreppet har inneburit att förekomster av sällsynta arter försvunnit känner jag inte till men även detta måste en MKB ha kunnat förutse. Det ingrepp som nästan ödelade förekomsten av grusslok vid foten av berget var den utfyllnad som ägde rum efter att Dockan tömdes på skrot och marknivån höjdes avsevärt då området utsågs till tipp för jord och sten.

Henriksdalsbergets brantaste del där den småväxta ormbunken murruta växer i klippsprickor. Lägg märke till i berget inslagna järn som används av bergsbestigare.

Henriksdalsbergets trädvärden är i första hand knutna till tall, främst på hållmarker och nordvända branter (delområde 1). Här finns såväl gamla träd som död ved i ovanligt stor omfattning. Hela berget håller inte riktigt nyckelbiotopklass men särskilda trädvärden knutna till tall finns spridda även i delområde 2. Ekvärdena är inte lika stora. Gamla träd saknas vilket tyder på att avverkning ägt rum under tidigare sekler. De redovisade ekarna i branten är i huvudsak efterträdare, framtida värdebärande ekar. Av andra ädellövträd saknas också gamla träd, exempelvis lind. Till delområde 1 hör också strandskog och mer eller mindre djupa sprickdalar där lövinslaget bitvis är dominerande. Främsta naturvärdesträdet av lövträd i hela inventeringsområdet är en klibbal nära båthus och båtplatser. Trädet är mycket gammalt, ihåligt och innehåller mulm. Vitaliteten är vikande till följd av hög ålder. Detta träd hyser med stor sannolikhet arter av hålträdsinsekter som vanligtvis lever i gamla ekar. Strandskogen längs Svindersviken är hårt undanträngd av fritidsbåtar och tillhörande upplagsplatser där trots allt rester lever kvar av den ursprungliga naturtypen.

Vid sidan av det stora nyckelobjektet kring Henriksdalsbergets branter finns även andra högvärdiga bestånd där trädvärdena är betydande. Området närmast Danviks hem, delområde 7, är ett sådant. Även detta är en registrerad nyckelbiotop där tallvärdena varit avgörande. Ingreppen har emellertid varit omfattande helt nyligen i flera av de högklassiga objekten, främst genom avverkning riktad mot lövträd. Almsjukan synes ha varit en anledning till åtgärderna men betydligt fler arter än alm har avverkats. I de fall avverkningar skett inom nyckelbiotoper finns en samrådsplikt före åtgärder som påverkar naturvärdena, oavsett omfattningen. Markägaren är skyldig att kontakta Skogsstyrelsen innan avverkning, röjning, etc äger rum. Normalt brukar sådant samråd ske i fält med rådgivande personal från den statliga tillsynsmyndigheten och tilltänkta åtgärder och hänsyn märks ut på plats.

Fördjupad inventering behöver ske under sommarhalvåret i flera av delområdena. Markfloran inom delområde 1 (branter, sprickdalar, hållar och strandnära lövskogar), 7 och 8 (branter) bör dokumenteras under vår-försommar. Öppna hållar utanför delområdena bör också inventeras. Om möjligt kan även insektslivet undersökas översiktligt eller med hjälp av fällor. Perioden bör utsträckas under hela sommaren.

Sydvänd, buskklädd klippa där flora och fauna bör inventeras närmare sommartid.

Inventering av vedsvampar bör kompletteras vad gäller arter med 1-åriga fruktkroppar inom områden med äldre ädellövträd i första hand. Efter en sådan fördjupning kommer kunskapen om förekomsterna av rödlistade arter utökas väsentligt. För att fånga helheten av områdets naturvärden bör även Svindersvikens vattenområde ingå i en fördjupad studie där exempelvis fågellivet undersöks närmare. Bävren har nyligen etablerat sig här och viken är möjligen stor nog för att kunna hysa en familj.

Mängden död ved är ett viktigt för många arter i skogen men uppfattas av en del människor som förfulande och ett hinder för framkomligheten. Faktum är att den döda veden kan vara ett hot då torrträd förekommer i anslutning till vägar och bebyggelse. Mängden död ved som dokumenterats i detta arbete förklaras till mycket liten del av almsjukan som drabbat stora delar av södra Sverige. Merparten av de akuta fall av riskabla träd som bedömts utgörs av döda almar. Många döda eller döende träd finns i anslutning till den nyanlagda G/C-vägen. Det gäller både tall och ek. Till viss del räcker det här att kapa grenar men då bör arborister anlitas. I kategorin övriga finns också en hel del riskabla träd med varierande åtgärdsbehov.

Biologiska naturvärdesbedömningar bör kompletteras av grönstrukturernas betydelse för rekreation. Med tanke på att alternativa rekreationsområden helt saknas på denna del av Sicklaön framstår återstående ännu oexploaterade delar av Henriksdalsberget som oerhört betydelsefulla. Höjdområdena erbjuder vida vyer över inloppet till Stockholm. För Vilans skola är närheten till berget av stor betydelse som pedagogisk miljö. Förskolan frekventerar den närbelägna nyckelbiotopen nedanför Danviks hospital flitigt.

Den fornborg som funnits på Henriksdalsberget finns kvar som rester idag av skyddsmuren. Kvarvarande delar bör åtnjuta det lagliga skydd som fornminneslagen föreskriver.

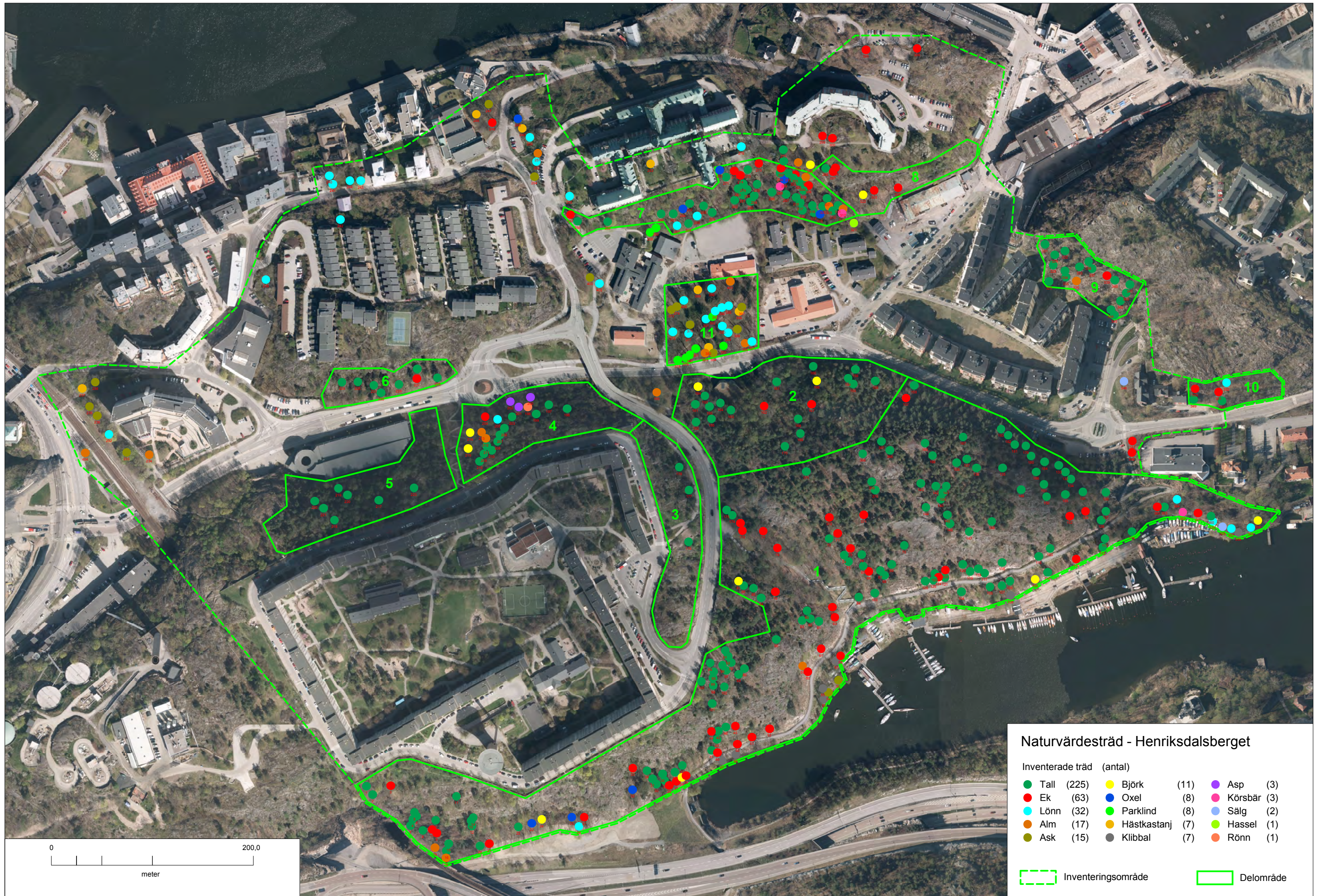

I en smal passage mellan två bergryggar har block placerats i en rad som bildar basen av en sedan länge raserad försvarsmur vilken ingick i den fornborg som fanns kring toppen av Henriksdalsberget under förhistorisk tid.

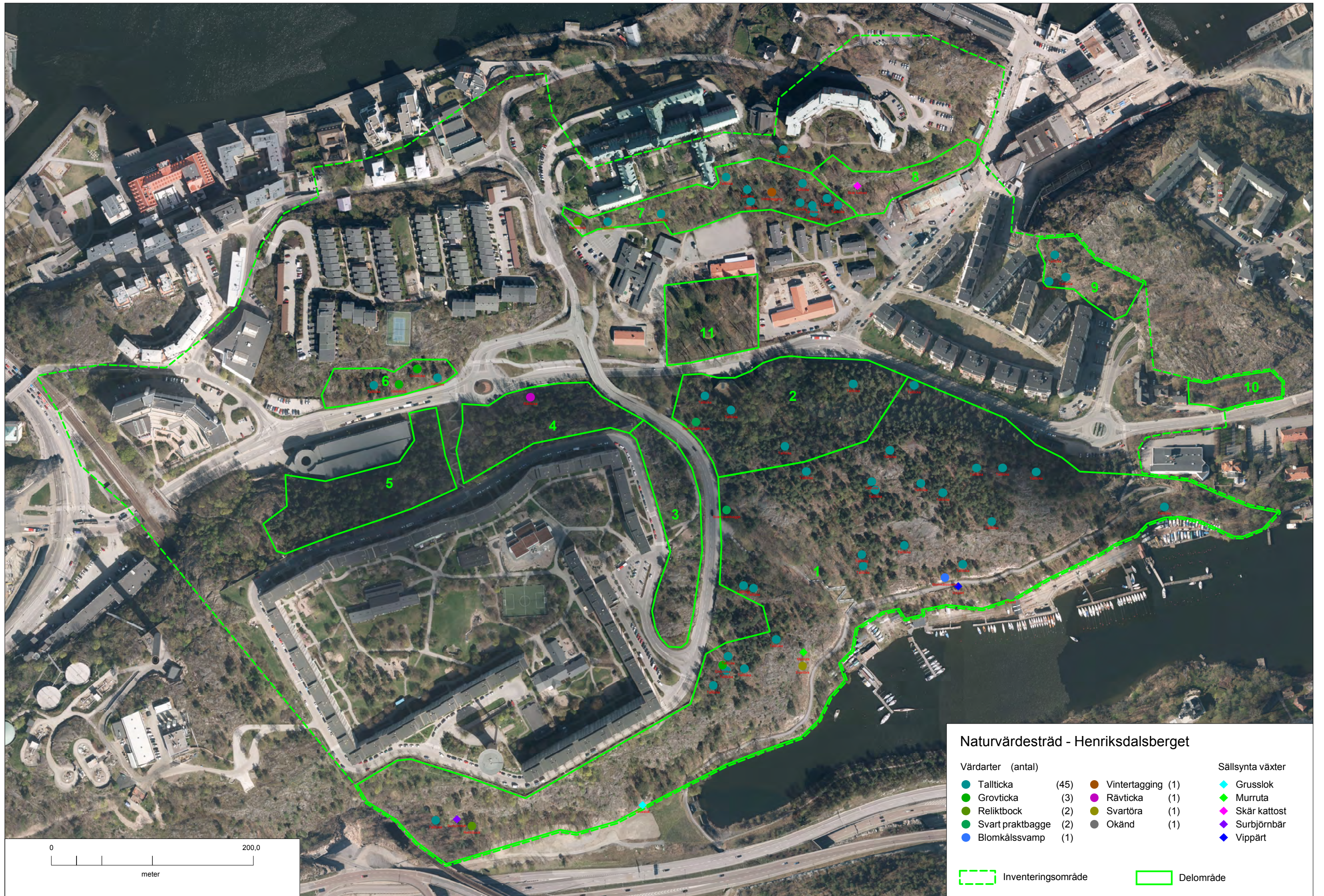
Referenser

- Ehnström, B & Axelsson, R. 2002: Insektsgnag i bark och ved. Artdatabanken, SLU.
- Ekologigruppen 2009: Underlag till Grönstrukturplan.
- Elvers, I. 1980: *Melica ciliata* och *Setaria viridis* återfunna på klassiska Stockholmslokaler. Svensk Botanisk Tidskrift 2/1980.
- Fasth, T. 2008: Detaljerad naturvärdesinventering av Ryssbergen. Pro Natura
- Gärdenfors, U. 2010: Rödlistade arter i Sverige 2010. Artdatabanken, SLU.
- von Huth, M. & Henning, C. 1988: Vegetationen runt Nacka trafikplats – Beskrivning och konsekvensbedömning. Examensarbete Naturgeografiska institutionen Stockholm.
- Hällgren, A. 1994: Natur i Sickla – nu och i framtiden. Examensarbete Naturgeografiska inst.
- Larsson, A. m fl 2001: Manual för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen.
- Nacka kommun 2013: Startpromemoria för planprogram Henriksdalsberget.
- Naturvårdsverket 2004: Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda lövträd i kulturlandskapet.
- Naturgeografiska institutionen, Stockholms universitet 1984: Natur på Sicklaön – Försök till resurs- och probleminventering. Praktikarbete naturvård, Biologisk-geovetenskaplig linje.
- Rydberg, H. & Wanntorp, H-E. 2001: Sörmlands flora. Botaniska Sällskapet i Stockholm.

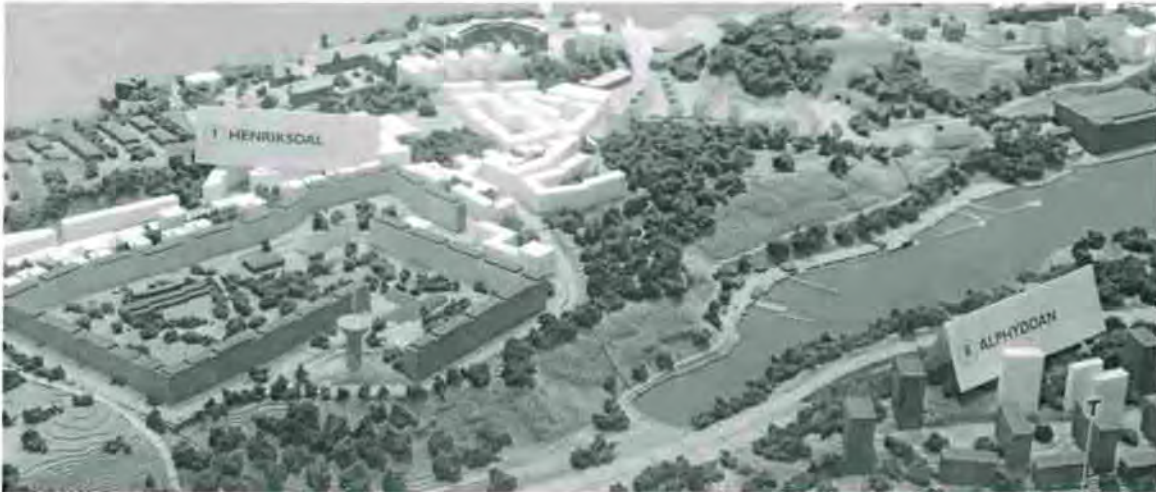

Kartinformation

- Kartsymboler
- Avverkningsanmälan
- Utförd avverkning
- Kulturhänsyn
- Naturhänsyn
  - Biotopskyddsytta
  - Naturvårdsavtal
  - Nyckelbiotop
  - Nyckelbiotop bolag
  - Naturvärde
  - Sumpskog
  - Natura 2000 habitat
  - Natura 2000 fågel
  - Nationalparker
  - Naturreservat

MOTION: INRÄTTA NATURRESERVAT I TROLLEDALEN

Engagemanget för att bevara Trolldalen, det värdefulla skogsområdet öster om Henriksdalsringen, söder om Finnboda, har under en lång tid varit stort. Området är en grön oas för de boende på Henriksdalsringen och består av unik natur med stora naturvärden samt boplats för flera rödlistade arter. Nu planeras Trolldalen att bebyggas, något som det finns ett motstånd mot från de närboende som använder området för rekreation, grillning och promenader. Vi menar att området, som dessutom går väl ihop med ambitionen att ingen Nackabo ska ha mer än 300 meter till närmsta grönområde, istället bör bevaras och även säkras som naturområde för framtiden genom att det inrättas som naturreservat. Politikerna bör lyssna på medborgarnas åsikt i frågan och ta hänsyn till de över 300 personer som skrivit under namninsamlingen samt de synpunkter om att bevara området som inkom under samrådet.

Även grönområdet kring västra Svindersviken, det vill säga väster om Nacka båtklubb och norr om Värmdöleden, bör ingå i reservatet. I området ligger den vackert belägna 1700-tals herrgården Svindersvik.

Kommunfullmäktige föreslås därför besluta

Att Trolldalen inrättas som naturreservat

Att grönområdet kring västra Svindersviken, norr om Värmdöleden ingår i naturreservatet

Eric Myrin

12 juli 2016

David Bergqvist

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 243

Dnr KFKS 2016/893

Temadag i skolorna kring brott mot mänskligheten

Motion den 19 september 2016 av Eric Myrin (SD) och David Bergqvist (SD)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom det är respektive rektor som beslutar om utformningen av skolans undervisning. Kommunfullmäktige noterar även att intentionerna bakom förslaget om att öka elevernas kunskap om brott mot mänskligheten redan bedöms vara uppfyllda genom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna anser att kunskapen om förintelsen under andra världskriget är god, men många av dagens ungdomar saknar kännedom om totalitära regimer och om brott mot mänskligheten som begicks i dåvarande Sovjetunionen, Kambodja, Rwanda och på Balkan. Motionärerna föreslår därför att kommunen bör verka för att skolorna i Nacka årligen genomför en gemensam temadag om brott mot mänskligheten.

Läroplanerna för skolan anger att utbildningen ska förmedla respekt för de mänskliga rättigheterna. Läroplanerna vilar bland annat på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och skolorna i Nacka och Sverige arbetar aktivt med respekt för alla människors lika värde i teori och praktik för alla barn och elever. Det är respektive rektor som beslutar om hur undervisningen ska utformas för att eleverna ska få förutsättningar att uppnå såväl kursplanernas kunskapskrav som de övergripande målen i läroplanen. Mot den bakgrunden är bedömningen att förslaget i motionen ska avslås. Det ska även noteras att intentionerna bakom förslaget om att öka elevernas kunskap om brott mot mänskligheten redan bedöms vara uppfyllda genom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 19 september 2017 § 127

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den

Kommunstyrelsens verksamhetsutskotts beslut den 25 april 2017, § 25

Utbildningsnämndens beslut den 22 mars 2017, § 27

Motionen

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 19 september 2017 § 127

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom det är respektive rektor som beslutar om utformningen av skolans undervisning. Kommunfullmäktige noterar även att intentionerna bakom förslaget om att öka elevernas kunskap om brott mot mänskligheten redan bedöms vara uppfyllda genom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslut i kommunstyrelsens verksamhetsutskotts den 25 april 2017, § 25

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom intentionerna bakom förslaget redan uppfylls inom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten.

Beslut i utbildningsnämndens den 22 mars 2017, § 27

Utbildningsnämnden föreslog kommunfullmäktige att avslå motionen "Temadag i skolorna kring brott mot mänskligheten" av Eric Myrin och David Bergqvist, (SD).

Yrkanden

Tobias Nässén (M) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Tobias Nässéns yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Temadag i skolorna kring brott mot mänskligheten

Motion den 19 september 2016 av Eric Myrin (SD) och David Bergqvist (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom det är respektive rektor som beslutar om utformningen av skolans undervisning. Kommunfullmäktige noterar även att intentionerna bakom förslaget om att öka elevernas kunskap om brott mot mänskligheten redan bedöms vara uppfyllda genom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna anser att kunskapen om förintelsen under andra världskriget är god, men många av dagens ungdomar saknar kännedom om totalitära regimer och om brott mot mänskligheten som begicks i dåvarande Sovjetunionen, Kambodja, Rwanda och på Balkan. Motionärerna föreslår därför att kommunen bör verka för att skolorna i Nacka årligen genomför en gemensam temadag om brott mot mänskligheten.

Läroplanerna för skolan anger att utbildningen ska förmedla respekt för de mänskliga rättigheterna. Läroplanerna vilar bland annat på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och skolorna i Nacka och Sverige arbetar aktivt med respekt för alla människors lika värde i teori och praktik för alla barn och elever. Det är respektive rektor som beslutar om hur undervisningen ska utformas för att eleverna ska få förutsättningar att uppnå såväl kursplanernas kunskapskrav som de övergripande målen i läroplanen. Mot den bakgrunden är bedömningen att förslaget i motionen ska avslås. Det ska även noteras att intentionerna bakom förslaget om att öka elevernas kunskap om brott mot mänskligheten redan bedöms vara uppfyllda genom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten.

Förslaget i motionen

Motionärerna föreslår följande:

- Kommunen bör verka för att skolorna i Nacka årligen genomför en gemensam temadag om brott mot mänskligheten.

Motionärerna anser att kunskapen om förintelsen under andra världskriget generellt är god men att eleverna däremot saknar kunskap om andra brott mot mänskligheten som begåtts under historien. Motionärerna nämner särskilt brott begångna under 1900-talet. Av det skälet bör eleverna få kunskap om dessa brott genom en årlig temadag om brott mot mänskligheten för Nackas skolor.

Utbildningsnämndens utredning och bedömning

Utbildningsnämndens beredde förslaget i motionen vid sitt sammanträde den 22 mars 2017, § 27. Nämnden föreslog kommunfullmäktige besluta följande.

”Kommunfullmäktige avslår motionen ”Temadag i skolorna kring brott mot mänskligheten” av Eric Myrin och David Bergqvist, (SD).”

Som underlag för nämndens beslut förelåg i huvudsak följande.

Kunskapsresultaten i Nackas skolor bedöms som mycket goda. Det gäller såväl i faktiskt utfall som relativt andra jämförbara kommuner och med den nationella nivån. En viktig faktor i detta kan utgöras av Nacka kommuns styrmodell. Den innebär bland annat att den mål- och resultatstyrda skola vi har i Sverige respekteras i form av att det är rektorerna som beslutar om *hur* undervisningen och skolans verksamhet i övrigt ska utformas för att eleverna ska få förutsättningar att uppnå såväl kursplanernas kunskapskrav som de övergripande målen i läroplanen. Mot den bakgrunden är bedömning att förslaget om att kommunen bör verka för att skolorna i Nacka årligen genomför en gemensam temadag om brott mot mänskligheten ska avslås.

Kommunstyrelsens verksamhetsutskotts utredning och bedömning

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott beredde förslaget i motionen vid sitt sammanträde den 25 april 2017, § 25. Verksamhetsutskottet föreslog kommunfullmäktige besluta följande.

” Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom intentionerna bakom förslaget redan uppfylls inom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten.”

Som underlag för utskottets beslut förelåg i huvudsak följande.

Läroplanerna för skolan anger att utbildningen ska förmedla respekt för de mänskliga rättigheterna. Läroplanerna vilar bland annat på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och skolorna i Nacka arbetar aktivt med respekt för alla människors lika värde i teori och praktik för alla barn och elever. I grundskolan tar kursplanen i historia upp folkmord under avsnittet centralt innehåll för årskurs 7-9. Där nämns ”förintelsen och andra folkmord” och Gulag-systemet i Sovjetunionen anges som exempel på folkmord. Det finns även undervisningsmaterial tillgängligt om detta tema. Ett av de mer kända är Forum

för levande historia som tillhandahåller lektionsupplägg för undervisning om kommunistiska regimers brott mot mänskligheten.

Läroplanerna anger inte när under läsåret olika moment ska genomföras. Skolorna i Nacka har även stor frihet att besluta hur undervisningen ska organiseras och när olika moment i ämnesplanerna ska genomföras. En gemensam temadag i Nacka skulle kräva att skolorna koordinerar sin undervisning så att eleverna fått undervisning om brott mot mänskligheten före temadagen.

Kommunstyrelsen verksamhetsutskott bedömer därför att motionärernas förslag bedöms redan bedöms vara uppfyllt inom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten. Det får därför anses överflödigt att skolorna skulle koordinera sin ämnesplanering om brott mot mänskligheten för en gemensam temadag.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Som framgår av utbildningsnämndens utredning och bedömning är det respektive rektor som beslutar om utformningen av skolans undervisning och verksamhet för att eleverna ska få förutsättningar att uppnå såväl kursplanernas kunskapskrav som de övergripande målen i läroplanen. Samtidigt anges det i läroplanen för skolan att utbildningen ska förmedla respekt för de mänskliga rättigheterna. Läroplanerna vilar bland annat på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och skolorna i Nacka arbetar aktivt med respekt för alla människors lika värde i teori och praktik för alla barn och elever. I grundskolan tar kursplanen i historia upp folkmord under avsnittet centralt innehåll för årskurs 7-9. Där nämns "förintelsen och andra folkmord" och Gulag-systemet i Sovjetunionen anges som exempel på folkmord. Mot bakgrund av ovan föreslår stadsledningskontoret att förslaget i motionen ska avslås eftersom det är respektive rektor som beslutar om utformningen av skolans undervisning. Det ska även noteras att intentionerna bakom förslaget om att öka elevernas kunskap om brott mot mänskligheten redan bedöms vara uppfyllda genom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Att genomföra motionens förslag skulle troligtvis komma att innebära en viss kostnad i form av ersättning till samtliga Nackas skolor för en årlig temadag av det slag som motionen föreslår.

Konsekvenser för barn

Motionens förslag bedöms inte medföra några konsekvenser för barn eftersom kunskaper om brott mot mänskligheten ingår redan i den ordinarie skolundervisningen.

Bilagor

1. Motionen
2. Utbildningsnämndens beslut den 22 mars 2017, § 27
3. Kommunstyrelsens verksamhetsutskotts beslut den 25 april 2017, § 25

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Sidrah Schaider
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten

22 mars 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Utbildningsnämnden

§ 27

UBN 2016/239

Temadag i skolorna kring brott mot mänskligheten

Beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen ”Temadag i skolorna kring brott mot mänskligheten” av Eric Myrin och David Bergqvist, (SD).

Ärendet

Eric Myrin och David Bergqvist, (SD) föreslår i motionen att kommunen ska verka för att Nackas skolor varje år arrangerar en generell temadag kring brott mot mänskligheten.

Utifrån att det i utbildningsnämndens ansvar inte ingår att ange *hur* Nackas skolor ska organisera undervisningen eller arbeta i övrigt för att uppnå läroplanens mål och kunskapskrav är utbildningsenhetens bedömning att motionen bör avslås.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse från utbildningsenheten, daterad 2017-03-14.

Bilaga 1: Motion: Temadag i skolorna kring brott mot mänskligheten.

Bilaga 2: Remiss av motioner från kommunfullmäktige den 17 oktober 2016 och den 14 november 2016, § 182-190 KSAU 2016-11-15.

Yrkanden

Tobias Nässén yrkade bifall till utbildningsenhetens förslag.

Beslutsgång

Utbildningsnämnden beslutade i enlighet med Tobias Nässéns yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 25

Dnr KFKS 2016/893

Temadag i skolorna kring brott mot mänskligheten

Motion den 19 september 2016 av Eric Myrin och David Bergqvist (SD)

Beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom intentionerna bakom förslaget redan uppfylls inom läroplanen och den ordinarie skolverksamheten.

Ärende

Eric Myrin och David Bergqvist (SD) föreslår i en motion att kommunfullmäktige ska verka för att Nackas skolor varje år arrangerar en generell temadag kring brott mot mänskligheten.

Motionärerna anser att medan kunskapen om förintelsen under andra världskriget är god, saknar många av dagens ungdomar kännedom om totalitära regimer och om brott mot mänskligheten som begicks i dåvarande Sovjetunionen, Kambodja, Rwanda och på Balkan.

Välfärd skola anser att intentionerna bakom förslaget redan uppfylls inom läroplanen och undervisningen i Nackas skolor. Välfärd skola anser därför att motionen bör avstyrkas.

Handlingar i ärendet

Välfärd skolas tjänsteskrivelse den 25 april 2017

Motionen

Beslutsgång

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott beslutade i enlighet med Välfärd skolas förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

MOTION: TEMADAG I SKOLORNA KRING BROTT MOT MÄNSKLIGHETEN

Varje år brukar många grundskolor och ibland även gymnasieskolor anordna en särskild temadag då eleverna får arbeta med frågor kring förintelsen av judar under andra världskriget. Detta brukar även uppta en relativt stor del av historia- och samhällsundervisningen. Att detta utgör ett stort inslag i skolan är något som även avspeglar sig i elevernas kunskaper, detta då 95% av alla 15-20-åringar känner till förintelselägret Auschwitz. Samtidigt är ofta kunskaperna om andra regimer och koncentrationsläger oerhört låga. En undersökning för ett antal år sedan visade att 90% i motsvarande grupp *inte* kände till Gulag och knappt hälften trodde att antalet offer för kommunismen under 1900-talet var under en miljon. Fyra av fem kände inte till att Vitryssland är en diktatur.

Det är givetvis bra att kunskapen är så pass stor om andra världskrigets förintelse, men samtidigt är det skrämmande att få känner till andra fruktansvärda massmord, totalitära regimer och brott mot mänskligheten under historiens gång. För att öka på dessa kunskaper menar vi att det vore en fördel om kommunens skolor anordnar en generell temadag kring brott mot mänskligheten. Det är av oerhörd vikt att våra framtida samhällsbyggare får kännedom om att massmord och utrotning är något som kan ske och har skett i närtid och har uppstått i många olika ideologier. Det kan handla om de tiotals miljoner människor som dog i Sovjets koncentrationsläger, det kommunistiska Kambodja på 70-talet då en fjärdel av befolkningen utplånades, Rwanda år 1994 då nästan en miljon människor dödades på ett par månader eller den etniska resningen på Balkan under 90-talet. En temadag kring detta skulle vidga många elevers vyer, fylla en enorm kunskapslucka samt skapa en förståelse för att brott mot mänskligheten kan ske var som.

Kommunfullmäktige föreslås därför besluta

Att kommunen ska verka för att Nackas skolor varje år arrangerar en generell temadag kring brott mot mänskligheten

Eric Myrin

David Bergqvist

19 september 2016

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 244

Dnr KFKS 2017/228

Motion – Kollektivboende i Nacka

Motion den 6 mars 2017 av Christina Ståldal (NL), med flera.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan finns styrdokument uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärende

Motionärerna vill att kommunen främjar och marknadsför olika former av kollektivboende när Nacka bygger stad. Stadsledningskontoret delar uppfattningen att kollektivboende är en intressant boendeform och det är attraktivt att få till varierade upplåtelseformer. Det finns inget hinder mot att uppföra kollektivboende i ett hyresrättshus eller i ett bostadsrättshus och det finns redan stöd i gällande styrdokument, program för markanvändning, som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen och att den därmed kan anses färdigbehandlad.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 12 september 2017 § 197

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 7 juli 2017

Motion från Nackalistan, Kollektivboende i Nacka

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 12 september 2017 § 197

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan finns styrdokument uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Yrkanden

Rolf Wasteson (V) yrkade, med instämmande av Sidney Holm (MP), bifall till förslagen i motionen.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Beslutsgång

Med avslag på Rolf Wastesons yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med stadsutvecklingsutskottets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2017-07-07

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2017/228

Kommunstyrelsen

Motion – Kollektivboende i Nacka

Motion den 6 mars 2017 av Christina Ståldal (NL), med flera.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan finns styrdokument uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionärerna vill att kommunen främjar och marknadsför olika former av kollektivboende när Nacka bygger stad. Stadsledningskontoret delar uppfattningen att kollektivboende är en intressant boendeform och det är attraktivt att få till varierade upplåtelseformer. Det finns inget hinder mot att uppföra kollektivboende i ett hyresrättshus eller i ett bostadsrättshus och det finns redan stöd i gällande styrdokument, program för markanvändning, som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen och att den därmed kan anses färdigbehandlad.

Förslagen i motionen

Motionärerna vill att kommunen främjar och marknadsför olika former av kollektivboende när Nacka bygger stad. I Stockholmsområdet och Nacka bor många människor i singelhushåll och skulle med ett boende med mer gemensamma inslag också få möjlighet till ett nära socialt liv tillsammans med övriga boende.

Därför yrkar motionärerna att fullmäktige beslutar:

- Att på olika sätt kommunicera med byggherrar om kollektivboende som en önskad boendeform
- Att implementera kollektivboende som önskvärd boendeform i styrdokument för Nacka bygger stad
- Att en parameter för byggande av kollektivboende tas med i upphandlingar och avtal Motionen presenteras i sin helhet i bilagan till denna tjänsteskrivelse.

Enhetens utredning och bedömning

Nacka kommun har ett program för markanvändning, kommunens program för markanvändning med riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal, vilket antogs av kommunfullmäktige den 18 april 2016. Punkt 7.1 ställer krav på varierade upplåtelseformer, däribland att minst 30% av bostäderna skall upplåtas för hyresrätt. Punkt 7.2 ger kommunstyrelsen redan idag möjlighet att ställa krav på låg boendekostnad, eftersträva blandade storlekar på bostäder och säkerställa bostäder för studenter, äldre samt prisvärda hyres- och bostadsrätter. Här inryms kollektivboende.

Kollektivboende är en intressant boendeform och kan likställas/fungera som studentbostäder, ungdomsbostäder, seniorbostäder och liknande. Stadsledningskontoret delar bilden av att det är attraktivt att få till varierade upplåtelseformer och det finns inget hinder mot att uppföra kollektivboende i ett hyresrättshus eller i ett bostadsrättshus. Nacka upplåter tomträtt för uppförande av hyresrättslägenheter och har möjlighet att i sidoavtal rabattera avgälden vid upplåtelse för studentbostäder eller om kommunstyrelsen så vill kollektivboende. Redan idag förs en aktiv dialog med Nackas byggherrar kring bostäder med låg boendekostnad och möjligheten till delade bostäder, för kommunens behov och för bland annat målgrupperna ungdomar och studenter.

Mot bakgrund av ovan anser stadsledningskontoret att det redan finns stöd i gällande styrdokument, program för markanvändning, som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen och att den därmed kan anses färdigbehandlad.

Ekonomiska konsekvenser

All markanvisning, oavsett upplåtelseform, bör ske under marknadsmässiga förutsättningar. Mot den bakgrunden skulle en anvisning i syfte att skapa ett kollektivboende inte ge några negativa ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Konsekvenser för barn

Att skapa boendemiljöer med en blandning av lägenhetstyper och upplåtelseformer bör öka möjligheten för barn att få en bra och varierad uppväxtmiljö.

Bilaga

Motion från Nackalistan, Kollektivboende i Nacka

Jenny Asmundsson
Bostads- och affärsutvecklingsdirektör
Stadsledningskontoret

Andreas Totschnig
Enhetschef, biträdande
stadsbyggnadsdirektör
Enheten för strategisk stadsutveckling

Motion

Kollektivboende i Nacka

Nya Nacka stad ska enligt visionen vara en "nära och nyskapande stadsdel". ... "För att kunna vara nyskapande behöver vi utmana våra sätt att tänka och göra, dvs skapa nya tanke- och beteendemönster." (Ur Nackas hemsida avsnittet Om Konsten att skapa stad.) Stadsbyggandet ska vidare vara Ansvarsfullt och hållbart. Det är här som byggande av hus med annan form av lägenheter och boende kommer in.

Det måste inte vara ett helt hus som är ett kollektivhus. Det kan vara en våning med normala lägenheter men med gemensamma lokaler där de boende kan laga mat, äta tillsammans och umgås. Det kan vara för vissa åldrar eller för alla åldrar. Det kan t ex vara för unga vuxna som vill bo billigare och ha vissa gemensamma funktioner och samtidigt bo billigare än vad det annars skulle kosta.

Kollektivhus är en boendeform som bygger på att var och en har sin privata lägenhet men också gemensamma ytor för olika serviceinrättningar. I Stockholmsområdet och Nacka bor många människor i singelhushåll och skulle med ett boende med mer gemensamma inslag också få möjlighet till ett nära socialt liv tillsammans med övriga boende.

Nackalistan vill att det blir en större variation av olika former av boende jämfört med de standardformer som nu nästan alltid produceras. Att ta med olika former för kollektivboende i kommunikation och önskemål till intresserade byggherrar och i avtalsparametrar.

Nackalistan vill att fullmäktige beslutar

Att på olika sätt kommunicera med byggherrar om kollektivboende som en önskad boendeform

Att implementera kollektivboende som önskvärd boendeform i styrdokument för Nacka bygger stad

Att en parameter för byggande av kollektivboende tas med i upphandlingar och avtal

Nackalistan 170228

Christina Ståldal

Efson Goitom

Bosse Ståldal

Micke Carlsson

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 245

Dnr KFKS 2017/378

Motion - Ältavägen som kommunal väg

Motion den 24 april 2017 av Khashayar Farmanbar (S)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att Trafikverket under 2018 avser bygga ut gång- och cykelvägen längs med Ältavägen för att öka både framkomlighet och trafiksäkerhet samt att det pågår diskussioner med Trafikverket om Ältavägens framtida utformning. Ett kommunalt övertagande av vägensvaret för Ältavägen är inte aktuellt. Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Ärendet

I motionen föreslås att kommunen utreder vilka för- och nackdelar som skulle finnas med att Nacka kommun övertar väghållarskapet från Trafikverket. Dessutom föreslås att trafiksituationen på Ältavägen utreds ur ett långsiktigt perspektiv och att en vägplan för Ältavägen upprättas i samarbete med Trafikverket för att skapa en god och säker trafikmiljö för bilister, kollektivtrafik, cyklisterna och fotgängare.

Kommunen har i samband med de pågående stadsbyggnadsprojekten i området en dialog med Trafikverket angående vägens framtida utformning och funktion. När det gäller att skapa bättre förutsättningar för gång- och cykeltrafik längs med Ältavägen planerar Trafikverket redan att bygga om den befintliga gång- och cykelvägen för att öka både framkomligheten och trafiksäkerheten. Vägplan är framme för antagande och byggstart planeras till 2018. Ett kommunalt övertagande av vägensvaret för Ältavägen är inte aktuellt. Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 29 augusti 2017 § 159

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 8 augusti 2017 § 151

Natur- och trafiknämnden den 20 juni 2017 § 99

Enhetens för planering och tillstånd tjänsteskrivelse den 1 juni 2017

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 29 augusti 2017 § 159

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att Trafikverket under 2018 avser bygga ut gång- och cykelvägen längs med Ältavägen för att öka både framkomlighet och trafiksäkerhet samt att det pågår diskussioner med Trafikverket om Ältavägens framtida utformning. Ett kommunalt övertagande av vägensvaret för Ältavägen är inte aktuellt. Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 8 augusti 2017 § 151
Ärendet bordlades.

Beslut i natur- och trafiknämnden den 20 juni 2017 § 99

Natur- och trafiknämnden föreslog kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige noterar att kommunen för en dialog med Trafikverket kring utvecklingen av Ältavägen och i den dialogen ingår även ett eventuellt kommunalt övertagande. Förslagen i motionen genomförs därmed redan i stora delar.

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige noterar att kommunen för en dialog med Trafikverket kring utvecklingen av Ältavägen och i den dialogen ingår även ett eventuellt kommunalt övertagande. Förslagen i motionen genomförs därmed redan i stora delar.

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Rolf Wasteson (V) och Sidney Holm (MP), bifall till förslagen i motionen.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till stadsutvecklingsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

20 juni 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

§ 99

KFKS 2017/378

Motion - Ältavägen som kommunal väg

Motion den 24 april 2017 av Khashayar Farmanbar (S)

Beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att kommunen för en dialog med Trafikverket kring utvecklingen av Ältavägen och i den dialogen ingår även ett eventuellt kommunalt övertagande. Förslagen i motionen genomförs därmed redan i stora delar.

Ärendet

I motionen föreslås att kommunen utreder vilka för- och nackdelar som skulle finnas med att Nacka kommun övertar väghållarskapet från Trafikverket. Dessutom föreslås att trafiksituationen på Ältavägen utreds ur ett långsiktigt perspektiv och att en vägplan för Ältavägen upprättas i samarbete med Trafikverket för att skapa en god och säker trafikmiljö för bilister, kollektivtrafik, cyklister och fotgängare.

Kommunen har i samband med de pågående stadsbyggnadsprojekten i området en dialog med Trafikverket angående vägens framtida utformning och funktion. I de samtalen har även idén om övertagande lyfts. Trafikverket har än så länge ställt sig avvaktande till en sådan lösning eftersom de anser att Ältavägen är en viktig väg ur ett regionalt framkomlighetsperspektiv och att de utifrån detta vill ha rådighet över vägen.

När det gäller att skapa bättre förutsättningar för gång- och cykeltrafik längs med Ältavägen planerar Trafikverket redan att bygga om den befintliga gång- och cykelvägen för att öka både framkomligheten och trafiksäkerheten. Vägplan är framme för antagande och byggstart planeras till 2018

Förslagen i motionen

I motionen föreslås att kommunen utreder vilka för- och nackdelar som skulle finnas med att Nacka kommun övertar väghållarskapet från Trafikverket. Dessutom föreslås att trafiksituationen på Ältavägen utreds ur ett långsiktigt perspektiv och att en vägplan för Ältavägen upprättas i samarbete med Trafikverket för att skapa en god och säker trafikmiljö för bilister, kollektivtrafik, cyklister och fotgängare. Bakgrunden till förslagen är den förtätning som kommunen planerar i Älta centrum samt i Sickla.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

20 juni 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Natur- och trafiknämnden

Enhetens utredning och bedömning

Trafikverket har vägrätt på Ältavägen och är väghållare. Detta ger dem större rätt till vägen än kommunen som markägare. Vägrätten ligger så att säga över markägandet. Det är Trafikverket som har beslutanderätt om de vill överlämna vägen till kommunen eller inte.

Kommunen har i samband med de pågående stadsbyggnadsprojekten i området en dialog med Trafikverket angående vägens framtida utformning och funktion. I de samtalen har även idén om övertagande lyfts. Trafikverket har än så länge ställt sig avvaktande till en sådan lösning, eftersom de anser att Ältavägen är en viktig väg ur ett regionalt framkomlighetsperspektiv och att de utifrån detta vill ha rådighet över vägen.

När det gäller att skapa bättre förutsättningar för gång- och cykeltrafik längs med Ältavägen planerar Trafikverket redan att bygga om den befintliga gång- och cykelvägen för att öka både framkomligheten och trafiksäkerheten. Vägplan är framme för antagande och byggstart planeras till 2018.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Det finns idag inte några beräknade kostnader för vad ett kommunalt övertagande skulle kosta, men drift- och underhåll av hela Ältavägen skulle innebära ett stort åtagande för kommunen.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse2017-06-01

Bilaga 1 Motionen

Yrkanden

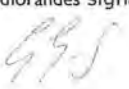

Lena Rönnerstam (S) yrkade med instämmande av Per Chrisander (MP) att beslutsmeningen ändras till, Natur- och trafiknämnden bifaller motionen.

Gunilla Grudevall-Steen (L) yrkade bifall till enhetens förslag till beslut. Följande instämde i bifallsyrkandet Peter Zethraeus (M), Eva Närvä-Eickenrodt (M), Christina Ståldal (NL), Peter Zethraeus (M), Björn Strehlenert (C), Monica Sundström (S) samt Sofia Hanner (L).

Beslutsgång

Med avslag på Lena Rönnerstams yrkande beslutade nämnden i enlighet Gunilla Grudevall-Steens bifalls yrkande.

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Ändra huvudmannaskapet för Ältavägen och gör Ältavägen till en kommunal väg

Motion från Socialdemokraterna i Nacka

I och med planerna på ytterligare bebyggelse i och runt Älta centrum måste tanken på utbyggnad av kollektivtrafik och effektivisering av vägar att undersökas. Kollektivtrafiken är underdimensionerad redan i dagsläget och i rusningstrafik är bussarna fullsatta innan de hunnit genom halva Älta. Med en ökad inflyttning kommer även troligtvis biltrafiken att öka kontinuerligt och Ältavägen belastas redan idag med drygt 10 000 fordon per dygn. I planerna för om- och utbyggnaden av Älta centrum till en mer stadsliknande miljö ingår att bygga över 1500 nya lägenheter på båda sidorna av Ältavägen. Enligt programskrivningen ska Ältavägen bli en stadsgata.

Nacka kommun äger Ältavägen som idag är en länsväg nr 260, men den sköts av Trafikverket som är dess huvudman. Att Ältavägen skulle kunna bli en kommunal väg, som den tidigare var, bör inte vara en omöjlighet. Till exempel är Saltsjöbadsleden Sveriges enda kommunala motorväg. Vi tror att förtätningen av Älta och skapandet av en stadsgata på Ältavägen kan vara ett skäl till att ändra huvudmannaskapet. Därigenom kan Nacka kommun råda över utformningen av regleringar av biltrafik, gång- och cykelvägar samt få förutsättningar för att skapa en effektiv, god och säker trafikmiljö.

Socialdemokraterna yrkar därför

att trafiksituationen på Ältavägen utreds ur ett långsiktigt perspektiv.

att en vägplan för Älta upprättas helst i samarbete med Trafikverket för att skapa en god och säker trafikmiljö för bilister, kollektivtrafik, cyklister och fotgängare.

att ge Trafikenheten i uppdrag att undersöka möjligheten och eventuella för och nackdelar med att överföra huvudmannaskapet för Ältavägen från Trafikverket till Nacka kommun.

Khashayar Farmanbar (S)

Martin Hellströmer (S)

Helena Westerling (S)

Majvie Swärd (S)

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 246

Dnr KFKS 2017/512

Motion - Inrätta ett idrottsråd eller idrottsforum

Motion den 29 maj 2017 av Khashayar Farmanbar m.fl (S)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige avslår förslaget om att kommunen ska inrätta ett idrottsråd eller idrottsforum. Kommunfullmäktige noterar att föreningar har uttryckt att de är nöjda med den dialog som kommunen för med föreningar i olika frågor som berör föreningslivets verksamhet.

Ärende

Motionärerna föreslår att det ska inrättas ett idrottsråd i kommunen, där föreningar ska kunna påverka det som är relevant för idrottsrörelsen.

Bedömningen är att det är föreningslivet som på egen hand ska initiera och driva ett sådant råd. Kommunen har redan väl utarbetade rutiner för dialog med föreningslivet där föreningar har möjlighet att lämna synpunkter på förslag till beslut i frågor som berör dem.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 19 september 2017 § 128

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 5 juli 2017

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 19 september 2017 § 128

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige avslår förslaget om att kommunen ska inrätta ett idrottsråd eller idrottsforum. Kommunfullmäktige noterar att föreningar har uttryckt att de är nöjda med den dialog som kommunen för med föreningar i olika frågor som berör föreningslivets verksamhet.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Rolf Wasteson (V) och Christina Ståldal (NL) bifall till förslagen i motionen.

Richard Wendt (M) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Khashayar Farmanbars yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Richard Wendts yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Motion - Inrätta ett idrottråd eller idrottsforum

Motion den 29 maj 2017 av Khashayar Farmanbar m.fl (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige avslår förslaget om att kommunen ska inrätta ett idrottsråd eller idrottsforum. Kommunfullmäktige noterar att föreningar har uttryckt att de är nöjda med den dialog som kommunen för med föreningar i olika frågor som berör föreningslivets verksamhet.

Sammanfattning

Motionärerna föreslår att det ska inrättas ett idrottsråd i kommunen, där föreningar ska kunna påverka det som är relevant för idrottsrörelsen.

Bedömningen är att det är föreningslivet som på egen hand ska initiera och driva ett sådant råd. Kommunen har redan väl utarbetade rutiner för dialog med föreningslivet där föreningar har möjlighet att lämna synpunkter på förslag till beslut i frågor som berör dem.

Förslagen i motionen

Motionärerna framför att kommunen står inför en stor uppgift när kommunen ska bygga stad och samtidigt ska bygga anläggningar för föreningarnas verksamhet. De menar att det finns en risk att idrottsanläggningar byggs bort och att det är svårt för enskilda föreningar att föra sin egen talan. De anser att det är viktigt att säkerställa att kommunen även framöver ger tillfredställande möjligheter till idrott för invånarna i Nacka. Därför föreslår de att kommunfullmäktige ska fatta följande beslut.

1. Att det ska inrättas ett idrottsråd i Nacka som ska främja och påverka de angelägenheter som är ett gemensamt intresse för idrottsrörelsen
2. Att idrottsrådet ska kunna ta initiativ och lägga fram förslag som är relevanta för idrottsrörelsen

3. Att idrottsrådet ska vara en remissinstans i processer som berör idrottsverksamheten i kommunen
4. Att idrottsrådet ska vara rådgivande i frågor som berör idrottsrörelsen

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

I fritidsnämndens reglemente anges att nämnden ska hålla en fortlöpande dialog med föreningarna i frågor inom nämndens ansvarsområde. I reglementet anges även att nämnden ska bevaka behovet av anläggningar och byggnader för fritidsverksamhet. Kommunen har regelbundet dialoger med föreningslivet och dess allianser och samarbetsorgan. Dialoger genomförs i samband med att olika frågor bereds, till exempel när nya idrottsanläggningar planeras eller när behoven av kapacitet av kommande idrottsanläggningar ska bedömas. Vid dessa dialoger ges föreningslivet möjligheter att lämna synpunkter på förslag till beslut samt lämna egna förslag. Under en vecka i november bjuder kommunen årligen in till föreningsledardagar där det bland annat ordnas workshops på frågor som är angelägna för föreningslivet. Vid några tillfällen under året inbjuds även föreningar till frukostmingel i stadshuset där viktiga teman diskuteras. Frukostmingel är en arena för möten och dialog. Fritidsnämnden har även ett öppet sammanträde per år där föreningar bjuds in att ställa frågor, lämna förslag och ge synpunkter.

Kommunen har även i vissa områden initierat så kallade idrottsanläggningsråd, där företrädare för kommunen, föreningar och andra aktörer samlas för att vid behov diskutera lokala anläggningsfrågor i ett avgränsat lokalt område. Inför fördelning av tider i idrottsanläggningar bjuder kommunen in berörda föreningar in till särskilda fördelningsmöten.

Föreningslivet drivs på ideell basis. Ofta är det föräldrar till aktiva barn som engagerar sig. Föreningarna uttrycker att de har fullt upp med sin egen verksamhet. Därför har kultur- och fritidsenheten bedömt att det är viktigt att vara varsamma med de ideella krafternas tid, när kommunen bjuder in till olika aktiviteter som vänder sig till föreningslivet. Enheten menar även att det inte är en kommunal angelägenhet att initiera ett idrottsråd. Att föreningar går samman i gemensamma föreningsråd är något som föreningar måste ta initiativ till på egen hand, utan kommunens styrning. Därmed kan ett föreningsråd vara självständigt och agera fritt gentemot kommunen, vilket gagnar föreningslivet. Genom åren har det funnits ett antal olika föreningsråd där flera föreningar samverkat, antingen i en kommundel, som Älta föreningsråd, eller utifrån verksamheten, som NIA, Nacka idrottsallians eller FIN, Fotbollen i Nacka. När dessa råd så önskat har kommunen även träffat dem och deltagit i deras möten. Då det finns ett omfattande föreningsliv har det varit en fördel när flera föreningar gått samman när föreningarna själva velat få träffa kommunen.

Stadsledningskontoret bedömer att det är överflödigt med ett idrottsråd då kommunen har väl utarbetade rutiner och arbetsformer för dialogen med föreningslivet, som möter de behov som motionärerna föreslår ska mötas med ett idrottsråd. Stadsledningskontoret

konstaterar att det för närvarande inte finns några idrottsföreningar som efterfrågat ett idrottsråd som kommunen ska initiera och ansvara för.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut får inga ekonomiska konsekvenser för kommunen. Att utreda möjligheterna att inrätta ett idrottsråd i Nacka kan ta mellan en till tre arbetsdagar i anspråk av en person. Vad det gäller ekonomiska konsekvenser om kommunen ska driva ett idrottsråd kan endast besvaras efter ytterligare utredning. De ekonomiska konsekvenserna beror bland annat på i vilken omfattning ett idrottsråd ska ha verksamhet.

Konsekvenser för barn

I beredningen av ärendet har ingen särskild barnkonsekvensutredning genomförts. Stadsledningskontoret har inte utrett om det finns ett intresse för ett idrottsråd bland barn och ungdomar i kommunen.

Bilaga

1. Motion Inrätta ett idrottsråd eller idrottforum 29 maj 2017
2. Beslut i KSAU 7 juni 2017

Anders Mebius
Kultur- och fritidsdirektör
Stadsledningskontoret

Thomas Sass
Utvecklingsledare
Kultur- och fritidsenheten

Inrätta ett idrottråd eller idrottsforum

Motion från Socialdemokraterna i Nacka

Vi bygger inte bara en stad när Nacka ska växa, vi bygger även ett samhälle. Politiken och tjänstemännen står inför en stor uppgift när samhället inte bara ska bygga byggnader men även bygga för föreningar.

Föreningar drivs av intresset att producera en utveckling för medborgarna som ger livskvalité och ett värde som är svårt att sätta ett pris på. Nacka har flertalet föreningar som i var sin gren producerat många talanger genom åren. Deras insatser är svåra att sätta ett pris på och riskerar att byggas bort om de enskilt ska föra sin talan. Nacka kommun har tre nämnder som berör idrotten, natur och trafik, kultur samt fritidsnämnden även ibland kan socialnämnden i specifika uppdrag beröras. Där kan samma förening behöva föra sin talan i alla tre förvaltningar.

Därför anser vi att det behövs ett idrottsråd för Nacka Kommun där föreningarna kan föra sina synpunkter och träffa tjänstemän och politiker från alla berörda områden. Detta för att när detaljplanerna skickas ut och övergripande mål ska tas för föreningslivet säkerhetsställa att vi har fortsatt lukrativt och tillfredställande möjligheter till idrott för invånarna i Nacka.

Socialdemokraterna yrkar därför

- att det ska inrättas ett idrottsråd i Nacka som ska främja och påverka de angelägenheter som är gemensamt intresse för idrottsrörelsen.
- att idrottsrådet ska kunna ta initiativ och lägga fram förslag relevant för idrottsrörelsen.
- att idrottsrådet ska vara en remissinstans i processer som berör idrottsverksamheten i kommunen
- att vara rådgivande i frågor som berör idrottsrörelsen.

Khashayar Farmanbar (S)

Lena Rönnerstam (S)

Ella Tegsten (S)

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 274

Dnr KFKS 2016/983

Bibliotek för prioriterade grupper

Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Ärende

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) föreslår i en motion att kultur- och fritidsenheten ska analysera hur biblioteken kan arbeta med att nå de prioriterade grupperna barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska samt att biblioteken ska samarbeta för att motsvara minoriteters och prioriterade gruppers behov i olika kommundelar.

Motionen återremitterades från kommunstyrelsen den 8 maj 2017 för att kompletteras med exempel på hur biblioteken ska nå och arbeta med prioriterade grupper.

Samtliga Nackas bibliotek arbetar systematiskt med att nå alla prioriterade grupper. Biblioteken arbetar och samarbetar på olika sätt beroende på hur lokalsamhället ser ut och vilka behov invånarna i kommundelen har. De enskilda biblioteken arbetar med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser, anpassat mediebestånd, riktad inbjudan och uppsökande verksamhet.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 10 oktober 2017 § 143

Kulturnämnden den 19 september 2017 § 54

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 16 augusti 2017

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 1 februari 2017

Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 10 oktober 2017 § 143

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen**Beslut i kulturnämnden den 19 september 2017 § 54**

Kulturnämnden föreslog att kommunfullmäktige fattar följande beslut:
Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Beslut i kommunstyrelsen den 8 maj 2017 § 143

Kommunstyrelsen återremitterade ärendet till kulturnämnden för att kompletteras med exempel på hur biblioteken ska nå och arbeta med prioriterade grupper.

Yrkanden

Rolf Wasteson (V) yrkade, med instämmande av Christina Ståldal (NL) och Helena Westerling (S), bifall till förslagen i motionen.

Hans Peters (C) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Rolf Wastesons yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Hans Peters yrkande.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson lät anteckna följande.

”Nacka har sex mindre bibliotek, varav inget är att betrakta som huvudbibliotek. Därför saknas ett övergripande ansvar för medborgarna i allmänhet och prioriterade grupper i synnerhet. Vad som gör situationen värre är att biblioteken är uppdelade på två olika anordnare. Vi vill att man, oavsett vilken kommun del man än bor i, skall få likvärdig service. Vi vill att man gemensamt skall ta ansvar för kommunens medborgare, trots konkurrenssituationen. Vi vill att tillgängligheten lyfts upp, kvaliteten kan inte mätas i hur många böcker man lyckas låna ut. Biblioteken är en lagstadgad verksamhet. När vi nu går in i ett skede där driften av kommunens bibliotek blir helt privatiserad är det av största vikt att kartlägga de enskilda enheternas styrkor och svagheter för att kunna fullfölja det demokratiska uppdraget.

Eftersom ekonomin för Nackas bibliotek till stor del baseras på antal utlån (för att det är lätt att mäta) så är det av intresse för anordnarna att köpa in populära titlar och låna ut dessa så många gånger det är möjligt. Om ett Nackabibliotek skulle deponera böcker hos ett grupp- eller äldreboende tas dessa ur cirkulation och blir en förlustaffär. På Dieselverkstadens bibliotek fanns i våras inga titlar på andra språk än svenska och engelska. Istället fanns en skylt som hänvisar till Internationella biblioteket i Stockholm(!). Böcker på lättläst svenska är användbara av flera grupper, här spelar exponeringen stor roll. Vi vill att

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

synlighet och tillgänglighet av medier för de olika minoritetsgrupperna skall lyftas upp oavsett bibliotekets profil.

Samarbetet mellan biblioteken haltar, detta är en direkt följd av konkurrensen biblioteksanordnarna emellan. Undersökningar visar att medborgarna nästan uteslutande besöker sitt närmaste bibliotek, närhetsprincipen. Vissa arrangemang lockar deltagare från andra kommuner och bör samproduceras. När Fisksättas bibliotek ordnar kostnadsfritt skrivarläger för unga och fler ungdomar från Saltsjöbaden anmäler sig – flyttas resurser från ett upptagningsområde till ett annat. Naturligtvis skall alla få delta utan hänsyn till bostadsområde. Vi är ju samma kommun! Men hur skall man få Saltisbibblan att ta sitt ansvar?"

Vi vill se hur de enskilda biblioteken jämför sig med varandra och det får vi inget svar på. Därför väljer vi att yrka att motionen ska bifallas."

Christina Ståldal lät anteckna följande för Nackalistans kommunstyrelsegrupp.

"Det som står i motionen är att nämnden ska analysera hur biblioteken arbetar med att nå de prioriterade grupperna i olika delar av kommunen. Det borde inte vara en så svår uppgift att få en konkret beskrivning av detta eftersom det säkert ingår i de årsrapporter som kommer från biblioteken. Då kan man se och analysera hur verksamheten ser ut i relation till antal invånare som tillhör grupperna och hur man har lyckats. I svaret ges bara en summarisk beskrivning vilket inte är tillfredsställande. Genom att inte presentera en tydlig beskrivning av verksamheten för prioriterade grupper och hur den ser ut i omfång och måluppfyllelse kan man ana att det brister i hur man når ut. Ytterligare ett exempel på att öppenheten i Nacka är synnerligen begränsad."

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--

19 september 2017

 SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Kulturnämnden

§ 54

KUN 2016/114

Återremitterad motion – Bibliotek för prioriterade grupper

Beslut

Kulturnämnden föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:
 Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Ärendet

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) föreslår i en motion att kultur- och fritidsenheten ska analysera hur biblioteken kan arbeta med att nå de prioriterade grupperna barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska samt att biblioteken ska samarbeta för att motsvara minoriteters och prioriterade gruppers behov i olika kommundelar.

Motionen återremitterades från kommunstyrelsen den 8 maj 2017 för att kompletteras med exempel på hur biblioteken ska nå och arbeta med prioriterade grupper.

Samtliga Nackas bibliotek arbetar systematiskt med att nå alla prioriterade grupper. Biblioteken arbetar och samarbetar på olika sätt beroende på hur lokalsamhället ser ut och vilka behov invånarna i kommundelen har. De enskilda biblioteken arbetar med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser, anpassat mediebestånd, riktad inbjudan och uppsökande verksamhet.

Handlingar i ärendet

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 16 augusti 2017

Bilaga 1: Motion bibliotek för prioriterade grupper

Bilaga 2: Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 1 februari 2017

Yrkanden

Hans Peters (C) yrkade bifall till kultur- och fritidsenhetens förslag till beslut.

Fredrik Holmqvist (V) yrkade att motionen återremitteras till kultur- och fritidsenheten för att analysera de enskilda bibliotekens arbete med de prioriterade grupperna.

Mattias Qvarsell (S) yrkade bifall till Fredrik Holmqvist (V) återremissyrkande.

Hans Peters (C) yrkade avslag på Fredrik Holmqvist (V) återremissyrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

19 september 2017

 SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Kulturnämnden

§54 forts.

Beslutsgång

Ordförande Hans Peters ställde Fredrik Holmqvists återremissyrkande mot sitt yrkande om avslag och fann att kulturnämnden biföll Hans Peters avslagsyrkande.

Kulturnämnden beslutade således i enlighet med Hans Peters bifallsyrkande till enhetens förslag.

Protokollsanteckningar**Fredrik Holmqvist (V) lät anteckna följande till protokollet.**

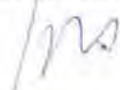

”I den här vändan har vi fått en mängd exempel, men inget om hur de enskilda bibliotekens del av helheten. Vänsterpartiet yrkar därför på återremiss för att låta kulturenheten svara fylligare på fråga 1. Vi vill se hur de enskilda biblioteken jämför sig med varandra.

En bakgrund till motionen; Nacka har sex mindre bibliotek, varav inget är att betrakta som huvudbibliotek. Därför saknas ett övergripande ansvar för medborgarna i allmänhet och prioriterade grupper i synnerhet. Vad som gör situationen värre är att biblioteken är uppdelade på två olika anordnare. Vi vill att man, oavsett vilken kommunal del man än bor i, skall få likvärdig service. Vi vill att man gemensamt skall ta ansvar för kommunens medborgare, trots konkurrenssituationen. Vi vill att tillgängligheten lyfts upp, kvaliteten kan inte mätas i hur många böcker man lyckas låna ut. Biblioteken är en lagstadgad verksamhet. När vi nu går in i ett skede där driften av kommunens bibliotek blir helt privatiserad är det av största vikt att kartlägga de enskilda enheternas styrkor och svagheter för att kunna fullfölja det demokratiska uppdraget.

Eftersom ekonomin för Nackas bibliotek till stor del baseras på antal utlån (för att det är lätt att mäta) så är det av intresse för anordnarna att köpa in populära titlar och låna ut dessa så många gånger det är möjligt. Om ett Nackabibliotek skulle deponera böcker hos ett grupp- eller äldreboende tas dessa ur cirkulation och blir en förlustaffär.

På Dieselverkstadens bibliotek fanns i våras inga titlar på andra språk än svenska och engelska. Istället fanns en skylt som hänvisar till Internationella biblioteket i Stockholm(!). Böcker på lättläst svenska är användbara av flera grupper, här spelar exponeringen stor roll. Vi vill att synlighet och tillgänglighet av medier för de olika minoritetsgrupperna skall lyftas upp oavsett bibliotekets profil.

Samarbetet mellan biblioteken haltar, detta är en direkt följd av konkurrensen biblioteksanordnarna emellan. Undersökningar visar att medborgarna nästan uteslutande besöker sitt närmaste bibliotek, närhetsprincipen. Vissa arrangemang lockar deltagare från andra kommunal delar och bör samproduceras. När Fisksättras bibliotek ordnar kostnadsfritt skrivarlager för unga och fler ungdomar från Saltsjöbaden anmäler sig – flyttas resurser från ett upptagningsområde till ett annat. Naturligtvis skall alla få delta utan hänsyn till bostadsområde. Vi är ju samma kommun! Men hur skall man få Saltisbibblan att ta sitt ansvar?” - - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kulturnämnden

Återremitterad motion – Bibliotek för prioriterade grupper

Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V)

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Sammanfattning

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) föreslår i en motion att kultur- och fritidsenheten ska analysera hur biblioteken kan arbeta med att nå de prioriterade grupperna barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska samt att biblioteken ska samarbeta för att motsvara minoriteters och prioriterade gruppers behov i olika kommundelar.

Motionen återremitterades från kommunstyrelsen den 8 maj 2017 för att kompletteras med exempel på hur biblioteken ska nå och arbeta med prioriterade grupper.

Samtliga Nackas bibliotek arbetar systematiskt med att nå alla prioriterade grupper.

Biblioteken arbetar och samarbetar på olika sätt beroende på hur lokalsamhället ser ut och vilka behov invånarna i kommundelen har. De enskilda biblioteken arbetar med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser, anpassat mediebestånd, riktad inbjudan och uppsökande verksamhet.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår:

- Att kulturenheten ska analysera hur de enskilda biblioteken kan arbeta med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser och mediebestånd.
- Att biblioteken ska samarbeta för att motsvara minoriteters och prioriterade gruppers behov i olika kommundelar.

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsen den 8 maj 2017 § 143

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Rolf Wastesons yrkande. Således remitterades ärendet till kulturnämnden för att komplettera med exempel på hur biblioteken ska nå och arbeta med prioriterade grupper.

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 25 april 2017 § 56

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Beslut i kulturnämnden den 21 mars 2017 § 13, KUN 2016/114

Kulturnämnden föreslog att kommunfullmäktige skulle fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Enhetens utredning och bedömning

Samtliga Nackas bibliotek arbetar systematiskt med att nå alla prioriterade grupper.

Biblioteken arbetar och samarbetar på olika sätt beroende på hur lokalsamhället ser ut och vilka behov invånarna i kommundelen har. De enskilda biblioteken arbetar med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser, mediebestånd, riktade inbjudningar och uppsökande verksamhet.

Nedan följer beskrivningar och exempel på hur biblioteken arbetar med de prioriterade grupperna:

- **Barn inom förskoleverksamheten**

Alla förskolor kontaktas och bjuds in till biblioteket där nya medier presenteras för barnen och förskolepersonalen. Bibliotekspersonalen uppsöker förskolor där barnen är för små för att besöka biblioteket. Detta möjliggör att alla barn, inte bara de som kommer med sina föräldrar, får möjlighet att besöka biblioteket och träffa personalen. Biblioteken arbetar i samverkan med pedagogerna i förskolan och anordnar regelbundna träffar och informationsmöten under terminerna. På så sätt utvecklas samarbetet kontinuerligt utifrån förskolornas behov.

Målet med verksamheten är att stimulera barn till läslust och språkutveckling. Varje termin erbjuds evenemang kostnadsfritt till förskolorna i närområdet för barn i alla åldrar.

Exempel på aktiviteter är: sagostunder, sångsamlingar, mini-Bio, utställningar, läsinspirerande ordlekar, språkpåsar med bilderböcker på svenska och hemspråk utifrån de olika språkbehoven.

- **Barn och unga på fritiden 0 – 20 år**

Aktiviteter och mediasamlingen vänder sig till barn i alla åldrar, från olika kulturer, till föräldrar och personal som kommer i kontakt med barn och ungdomar.

Exempel på aktiviteter för de minsta: alla som besöker BVC erbjuds att komma till biblioteket och få tips om pek- och ramsböcker samt vikten att läsa för barnen. I samband med första besöket på biblioteket får alla barn en bok.

Biblioteken samarbetar med organisationen Svenska med baby som har målgruppen föräldralediga och barn. Tillsammans arrangeras träffar på biblioteken, med språkträning och under helger och lov erbjuds sagostunder på olika språk.

För de något äldre barnen, sju år och uppåt, ordnas eftermiddagsaktiviteter ofta i samarbete med andra kulturaktörer i kommunen, till exempel ordnas verkstad, bygga egna dataspel, programmering för barn och bokfika med barnbibliotekarierna. Det anordnas löpande bokcirkel där barnen styr litteratururval och inspirerar varandra. Personalen deltar som handledare och moderatorer.

Under Läslovet, (höstlovet) görs extra lovprogram ofta i samarbete med föreningar, till exempel högläsning tillsammans med avslappnande yoga och läsning om origami kombinerat med verkstad.

Varje sommar anordnas skrivarläger eller skrivardagar. Filmvisningar, ibland med text på olika språk, författarbesök, filosofiska samtal, poddradiokurser, samt skriv- och remake-cirkel (skapa nytt utifrån gammalt), äger oftast rum på biblioteken. Ibland är biblioteken ute på uppsökande verksamhet vid badplatser och idrottsanläggningar.

- **Funktionshindrade**

Den övergripande strategin för målgruppen är att inkludera alla funktionsvarierade i all verksamhet. I biblioteket ska alla kunna förstå och klara av att använda bibliotekets tjänster, såväl fysiska som digitala. Biblioteken samarbetar med olika aktörer som arbetar med till exempel neuropsykiatriska diagnoser och unga med erfarenhet av psykisk ohälsa och utanförskap. Biblioteken tillhandahåller registrering på Legimus (tidigare tal- och punktskriftsbiblioteket) för egen nedladdning av tal- och ljudböcker. Bibliotekens webbsidor är anpassade för avsedd grupp.

Biblioteken tillhandahåller Daisy-spelare (ljudspelare för digitala talböcker) för utlån samt cd med aktuella böcker och klassiker. Mediesamlingen innehåller media med taktill text och punktskrift för personer med synskada eller synnedläggning, lättlästa böcker för alla åldrar samt böcker med stor stil. För vuxna besökare med en psykisk funktionsvariation finns böcker med vuxna teman men med anpassat språk.

Hörslingor håller på att installeras på alla bibliotek. Funktionsvarierade som inte kan komma till biblioteket erbjuds hemsändning av media, så kallad Boken kommer.

Exempel på aktiviteter är: biblioteksvisningar för särskoleklasser, de yngre barnen inbjuds till sagostunder, läsprojekt för ungdomar med neuropsykiatriska funktionsvariationer. Bibliotekspersonalen besöker olika aktörer som arbetar med funktionsvarierade.

- **Invandrare och personer med svenska som andraspråk**

Biblioteken arbetar i nära dialog med olika enheter på kommunen, volontärer och ideella organisationer för att snabbt kunna fånga upp och tillgodose de behov som uppstår och förändras över tid. Exempel på samarbete med organisationer är Volontär i Nacka, Röda korset, olika trossamfund, SFI-skolor, organisationen Svenska med baby, med flera. Under 2017 förstärktes bibliotekens budget för arbetet med nyanlända med projektbidrag från kulturrådet.

Lättläst litteratur och information med språkkurser med mera exponeras på speciella hyllor i biblioteket. På webben finns guider till intressant litteratur och digitala resurser. Biblioteken samarbetar med organisationer och volontärer och erbjuder allt ifrån studiehjälp genom Röda Korset till samhällsguidning genom kommunens volontärsamordnare.

Biblioteken bjuder kontinuerligt in SFI-studenter till biblioteksintroduktioner där böcker, bibliotekskatalog och andra digitala resurser presenteras.

Alla bibliotek erbjuder tillgång till pressdisplay, en tidning -och tidskriftsdatabas med tusentals internationella dagstidningar.

Exempel på aktiviteter är: språkcaféer, läxhjälp, jobbcoaching, bokcirklar med lättlästa böcker för vuxna, anpassade bokpresentationer för grundskolan och SFI.

Bibliotekspersonalen närvarar vid välkomsträffor för nyanlända i Nacka kommun, erbjuder språklekar och musik för nyanlända barn på boenden och språkcaféer.

Temakvällar anordnas för alla nackabor med information om integration och flyktningmottagande.

- **Vuxenstuderande**

Målgruppen vuxenstuderande ges genom biblioteken stöd genom en studievänlig fysisk miljö med tysta läsplatser, grupprum samt utrustning såsom wifi, lån av datorer, scanners med mera. Biblioteken köper löpande in studielitteratur, erbjuder tillgång till relevanta databaser, e-uppslagsverk varav många är tillgängliga hemifrån. Exempel på aktiviteter är: utbildning av vuxenstuderande i informationssökning och källkritik, studievägledning samt möjlighet att tenta på distans.

Bilagor

1. Motion bibliotek för prioriterade grupper
2. Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 1 februari 2017

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lars Nilsson
Sakkunnig bibliotek kultur
Kultur- och fritidsenheten

2017-02-01

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KUN 2016/114

Kulturnämnden

Motion bibliotek för prioriterade grupper

Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V)

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Sammanfattning

Biblioteken arbetar i enlighet med Nacka kommuns biblioteksstrategi. Där framgår att de prioriterade grupperna är

- Barn inom förskoleverksamhet
- Barn och unga på deras fritid
- Funktionsnedsatta
- Invandrare och personer med svenska som andraspråk
- Vuxenstuderande

Uppföljningen av bibliotekens arbete görs i förhållande till fastställda mål och strategier. Utvärdering och analys av bibliotekens resultat sker bland annat genom dialog, regelbundna verksamhetsbesök, verksamhetsrapportering och statistikinsamling. Utvärderingarna visar att biblioteken arbetar aktivt med de prioriterade grupperna och samverkar med representanter för de olika grupperna. Kultur- och fritidsenheten bedömer därmed att analyser av arbetet med de prioriterade grupperna redan utförs och att dessa visar att biblioteken redan samverkar på så sätt som avses i motionen.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår:

- Att kulturenheten ska analysera hur de enskilda biblioteken kan arbeta med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser och mediebestånd.
- Att biblioteken ska samarbeta för att motsvara minoritetens och prioriterade gruppers behov i olika kommundelar.

Enhetens utredning och bedömning

Biblioteken har en viktig funktion som fria, neutrala mötesplatser där medborgarna kostnadsfritt kan låna media och ta del av ett brett informations- och kulturutbud på egna

villkor. Det framgår av uppföljningar att biblioteken utgör en särskild viktig resurs när det gäller att stimulera barn till läslust och bidra till språk-, skriv- och läsutveckling. I kundundersökningar framkommer att biblioteken även är en prioriterad mötesplats för nyanlända invandrare som behöver information och kunskap om det svenska samhället.

Av paragraf 4 och 5 bibliotekslagen (2013:801) framgår att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information, samt ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken, andra språk än de nationella minoritetsspråken och lättläst svenska.

Prioriterade grupper ägnas också särskild uppmärksamhet i Nacka kommuns biblioteksstrategi. Av strategin framgår:

”Samtliga nackabor ska ha tillgång till fri biblioteksverksamhet i enlighet med bibliotekslagen och Nacka kommuns prioriteringar. Det innebär att samtliga folkbibliotek i Nacka ska ägna särskild uppmärksamhet åt följande målgruppers individuella behov

- Barn inom förskoleverksamheten
- Barn och unga på deras fritid
- Funktionsnedsatta
- Invandrare och personer med svenska som andraspråk
- Vuxenstuderande”

Biblioteksverksamheten följs regelbundet upp och utvärderas i förhållande till fastställda mål. Kulturnämndens uppföljning och utvärdering ger stöd i nämndens utvecklingsarbete och visar om biblioteksverksamheten utvecklas mot måluppfyllelsen. Nämndens uppföljning och utvärdering ska också stödja bibliotekens eget kvalitetsarbete. Varje bibliotek har ansvar för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som leder till utveckling av verksamheten.

Uppföljning och utvärdering av biblioteksverksamheten

- Omfattar alla folkbibliotek i Nacka
- Utgår från kommunala och nationella mål
- Använder både kvantitativa och kvalitativa metoder
- Redovisar resultat öppet, lättillgängligt, tydligt och med jämförelser över tid och mellan bibliotek
- Ger resultat som lyfter fram styrkor, synliggör förbättringsområden och följer upp effekter av åtgärder

Uppföljning och utvärdering fastställs årligen i en plan. Följande metoder används regelbundet:

- Medborgarundersökningar, till exempel kommunens attitydundersökning, vänder sig till ett urval medborgare och visar vad både besökande och icke-besökande anser om verksamheten.
- Kundundersökning till besökare
- Nyckeltal, bland annat för att mäta måluppfyllelse
- Kvalitetsredovisning. Varje folkbibliotek ska en gång per år, som ett led i sitt systematiska kvalitetsarbete, ge en samlad bild av kvaliteten i verksamheten i förhållande till målen samt hur enheten arbetar vidare för att utveckla verksamheten.

Hur biblioteken arbetar med prioriterade grupper är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Uppföljning sker i samband med de regelbundna verksamhetsbesöken och bibliotekens årliga verksamhetsrapport samt statistikinsamling. Utvärderingarna visar att biblioteken arbetar aktivt med de prioriterade grupperna och samverkar med representanter för de olika grupperna. Biblioteken har en utvecklad samverkan med förskolor och skolor, med läsfrämjande insatser och projekt för att öka lär- och läsintresset. Biblioteken har ett aktivt samarbete med regionbiblioteket, samt regional samverkan med andra bibliotek. Biblioteken samverkar också kring läsfrämjande aktiviteter med förskolor, skolor, lokala föreningar, Barnavårdscentralen, Arbetsförmedlingen, SFI och andra aktörer som arbetar med de prioriterade grupperna. Bibliotekslokalerna är tillgänglighetsanpassade för personer med funktionsvariationer, och verksamhet erbjuds även till funktionsvarierade.

Inför förlängning av biblioteksavtalen 2015 gjordes en utvärdering av biblioteksverksamheten av ett externt utvärderingsförestag, Public Partner. Syftet med utvärderingen var att värdera hur väl biblioteken i Nacka arbetar utifrån nationella, regionala och kommunala styrdokument där prioriterade gruppen är en del av helheten. Utvärderingen var baserad på biblioteksverksamheten som helhet, det vill säga samtliga sex bibliotek. Utvärderingen grundades på intervjuer med chefer och medarbetare vid samtliga bibliotek samt genomgång av befintligt material i form av kundundersökningar, styrdokument och tidigare verksamhetsuppföljningar.

Public Partner konstaterade att biblioteken i Nacka verkar i enlighet med den lokala biblioteksstrategin och enligt nationell lagstiftning. Medarbetarna uppger målen som självklara och arbetar i enlighet med dessa. Detta gäller särskilt målet om öppenhet. I de årliga kundundersökningarna får biblioteken överlag ett mycket gott betyg. I samtal med representanter för aktörer som samarbetar med biblioteken, där ett urval av representanter för de prioriterade grupperna fanns med, framträder också en positiv bild. De intervjuade är mycket nöjda med samarbetet och lyfter fram biblioteken som öppna, tillgängliga och måna om samverkan och att det finns ett tydligt fokus på biblioteken att utveckla servicen till prioriterade grupper. Samtliga aktörer som intervjuats ser biblioteket som en viktig samarbetspartner. Det man särskilt vill framhålla är den neutrala miljön där så mycket kunskap finns att tillgå, bemötandet från kunnig personal, den strategiskt centrala placeringen av biblioteken samt de generösa öppettiderna. De olika målgrupperna kan i hög grad påverka inköp av media. Det som efterfrågas i syfte att utveckla samverkan är större lokaler med en lokaldisposition som gör att besökaren varken stör eller blir störd. Man ser också gärna fler anställda på biblioteken med annat modersmål än svenska.

Uppföljningen av hur väl biblioteken arbetar med de prioriterade grupperna fortsätter. Som en del av det systematiska kvalitetsarbetet kommer enheten genomföra verksamhetsbesök på biblioteken under hösten och då bland annat följa upp arbetet med de prioriterade grupperna. Enheten bedömer därmed att arbete med att analysera hur biblioteken arbetar med att nå de prioriterade grupperna redan utförs och att samarbete redan idag sker för att minoriteters och prioriterade gruppers behov tillgodoses.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut får inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Bilaga

Motion bibliotek för prioriterade grupper

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lars Nilsson
Sakkunnig bibliotek kultur
Kultur- och fritidsenheten

Motion från Vänsterpartiet

Bibliotek med sex armar

Enligt bibliotekslagen skall biblioteken ägna särskild hänsyn till prioriterade grupper. De prioriterade grupperna är barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska. Vi vill att Kulturenheten tittar extra på hur det uppnås i Nacka.

Nacka har idag sex mindre bibliotek, men, inget av dem kan räknas som huvudbibliotek. Biblioteken har profilerat sig på olika sätt, vi har "läsesalongen", "ungdomsbiblioteket" och "det internationella biblioteket". De flesta besökare väljer bibliotek genom närhetsprincipen, alltså du går till det bibliotek där du bor och inte vilken profil biblioteket har, därför måste vi försäkra oss om att även det lokala biblioteket –oavsett profil– ger tillgång till den bredd som tillgodoses av ett huvudbibliotek.

Att anordna evenemang på biblioteken är mycket positivt och lockar till läsning. Du kan träffa författare, lyssna på ett föredrag, du kan få estetiska upplevelser och delta i eller lyssna på diskussioner om aktuella ämnen. Det är alltid viktigt att analysera syftet med ett sådant event och vilka biblioteket vill nå. Risken är att det sker en likriktning i vilka föreläsare det bjuder in och vilka evenemang det skapar. Ett skäl till detta kan helt enkelt vara en önskan att locka större publik, eller att ett sponsoravtal genererar viss typ av aktivitet. Ett vinstdrivande företag försöker få ut så mycket av sin satsning som möjligt, på gott och ont. Bibliotek å andra sidan är en lagreglerad verksamhet som har som uppdrag att vara en mötesplats för kultur, lärande och demokrati. Kvalitet skall gå före kvantitet, att värna om demokrati går före kundnöjdhet.

Som motvikt till de respektive bibliotekens profilering skulle ett ökat samarbete mellan biblioteken främja syftet med att ge ökad bredd och service för kommuninvånarna. Det har dock visat sig svårt då biblioteken hittills snarare sett sig som rivaler. De resurser som finns bör möta behoven oavsett huvudman och upptagningsområde.

Vänsterpartiet yrkar:

- Att kulturenheten analyserar hur de enskilda biblioteken kan arbeta med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser och mediebestånd,
- Att biblioteken samarbetar för att motsvara minoritetens och prioriterade gruppers behov i olika kommundelar.

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 275

Dnr KFKS 2017/388

Intern bytessajt i Nacka kommun

Motion den 24 april 2017 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige notera att det som föreslås i motionen redan pågår. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Ärende

I motionen föreslås att kommunen ska inrätta en intern site där kommunens enheter kan köpa och sälja möbler och inventarier internt. Kommunen har idag ett avtal med ett företag vad gäller köp och försäljning av begagnade möbler. Under hösten kommer det via företaget att tillhandahållas en site där kommunens verksamheter utanför Nacka stadshuset internt kan köpa och sälja möbler. I stadshuset ansvarar serviceenheten för möbler och fast utrustning, enheterna köper således inte själva sådant. Det som föreslås i motionen finns redan i kommunen, med den skillnaden att kommunen inte själva ansvarar för siten.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 10 oktober 2017 § 144
Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 28 augusti 2017
Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 10 oktober 2017 § 144

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige notera att det som föreslås i motionen redan pågår. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Yrkanden

Sidney Holm (MP) yrkade bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Sidney Holms yrkande.

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

”Att tänka cirkulärt, dela med varandra och inte tillverka i överflöd när saker redan finns, skulle kunna vara ett steg på vägen mot uppfyllelse av Nacka lokala miljömål inom begränsad klimatpåverkan genom konsumtion. Miljöpartiet vill att kommunen ska integrera den cirkulära ekonomin i den kommunala och starta en intern bytessajt för bland annat inventarier. Om olika enheter inom kommunen kan ta och ge av varandra så minskar så väl kostnaden för inköp som miljöbelastningen.

Under hösten kommer det nu att tillhandahållas en site liknande den vi föreslagit, där kommunens olika verksamheter, både i och utanför Nacka stadshus, internt ska kunna köpa och sälja möbler. I dagsläget sker bara interna byten inom stadshuset.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2017-08-28

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2017/388

Kommunstyrelsen

Intern bytessajt i Nacka kommun

Motion den 24 april 2017 av Sidney Holm

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att avslå förslagen i motionen, eftersom det som föreslås i den redan pågår. Motionen är härmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunen ska inrätta en intern site där kommunens enheter kan köpa och sälja möbler och inventarier internt. Kommunen har idag ett avtal med ett företag vad gäller köp och försäljning av begagnade möbler. Under hösten kommer det via företaget att tillhandahållas en site där kommunens verksamheter utanför Nacka stadshuset internt kan köpa och sälja möbler. I stadshuset ansvarar serviceenheten för möbler och fast utrustning, enheterna köper således inte själva sådant. Det som föreslås i motionen finns redan i kommunen, med den skillnaden att kommunen inte själva ansvarar för siten.

Förslagen i motionen

I motionen föreslås att kommunen i likhet med Göteborg ska integrera den cirkulära ekonomin i den kommunala och starta en intern bytessajt för bland annat inventarier. Olika enheter kan ta-(och)-ge av varandra så att såväl kostnaden för inköp som miljöbelastningen minskar. Det konkreta förslaget är att Nacka tar inspiration av Göteborg stads satsning på den interna bytessajten Tage och ser hur även Nacka kan arbeta med detta.

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Kommunen har sedan ett år tillbaka avtal med ett av landets större företag när det gäller begagnade kontorsmöbler. Företaget heter Recycling Partner och har verksamhet bland annat på Kvarnholmen. I avtalet ingår att kommunen kan köpa begagnade möbler, sälja begagnade möbler och få möbler som inte används magasinerade. I avtalet ingår även att leverantören ska tillhandahålla en site där kommunens enheter kan byta, köpa och sälja möbler internt. Formellt sätt äger kommunstyrelsen möbler och utrustning. I stadshuset ansvarar serviceenheten för möbler och fast utrustning. Kommunens produktionsenheter köper möbler och utrustning inom den internbudget man har. Siten riktar sig främst till produktionsverksamheterna.

Kommunen har därmed en tjänst som i stora delar påminner om Göteborgs tjänst, med den skillnaden att kommunen har avtal med ett företag. Kommunen provade för ett antal år sedan att ha en intern bytessite på intranätet, men den användes inte mycket och lades ned. Med det avtal kommunen har nu har kommunens enheter tillgång till ett både bredare utbud och bredare tjänster. Det ligger helt i linje med kommunens ambition att vara bäst på att vara kommun. Det som förslås i motionen finns redan på plats. Stadsledningskontoret föreslår att förslaget i motionen avslås.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Det finns inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Genom att kommunens förskolor och skolor kan köpa begagnade möbler billigare än nya kan medel frigöras till verksamhet som kommer barnen till del.

Bilaga

Motionen

Mats Bohman
Stadsledningskontoret

Georgios Katsikiotis
Serviceenheten

Motion till Nacka kommunfullmäktige 24 april 2017

Sidney Holm

Miljöpartiet de gröna

Ta hjälp av Tage som inredningsarkitekt!

Cirkulär ekonomi¹. **Vi har "tjatat" om det förr. Att låna saker av varandra, att byta. Att till någon annan ge det du inte själv vill ha eller orkar se.** I Göteborg har de integrerat den cirkulära ekonomin i den kommunala och startat en intern bytessajt för bl.a. inventarier. Olika enheter kan ta-(och)-ge² av varandra så att såväl kostnaden för inköp som miljöbelastningen minskar.

Bytessajten Tage startade upp 2013 och är en möjlighet för alla anställda i Göteborgs Stad att via intranätet lägga ut annonser med överblivna kontorsmöbler eller andra saker som kan användas av andra inom staden.³ På så vis kan inventarier som en förvaltning inte längre vill ha få nytt liv i en annan förvaltning inom kommunen.⁴

Att tänka cirkulärt, dela med varandra och inte tillverka i överflöd när saker redan finns skulle vara ett steg på vägen mot uppfyllelse av Nacka lokala miljömål om begränsad klimatpåverkan genom konsumtion.⁵ Miljöpartiet vill därför att kommunen tittar på hur en liknande intern bytessajt kan skapas i Nacka.

Mot bakgrund av detta föreslår Miljöpartiet att:

- Nacka tar inspiration av Göteborg stads satsning på den interna bytessajten Tage och ser hur även Nacka kan arbeta med detta

-----
Sidney Holm, MP

¹ Se <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUs-miljoarbete/Cirkular-ekonomi/> samt <http://supermiljobloggen.se/nyheter/2014/07/den-cirkulara-ekonomin>

² Läs mer om Tage på http://goteborg.se/wps/portal/start/miljo/det-gor-goteborgs-stad/goda-exempel-pa-miljoarbete!/ut/p/z1/hY5BC4lwHMU_jdf9NzXduq2DkYoaBNouobGmoE6mNejTZ8eg6NOe7_d4DwRUIMb60aI66fRY96s_i-BSkPhId4Tjfm8ifDglRZOlac4zF8p_gFhj_EMcOwyiawZkrwPCiGxcwigLPZ_6YRCy4L3Px8ajCoSRN2mkQXez3mqXZZq3DnawtRYprVUv0Swd_K3R6nmB6gOEaaiegSz5COGx-98!/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nOSEh/#htoc-6

³ http://www.vartgoteborg.se/prod/sk/vargotnu.nsf/1/miljo_o_kretslopp.stort_sug_efter_begagnat_pa_kommunala_bytessajten_tage

⁴ http://www.vartgoteborg.se/prod/sk/vargotnu.nsf/1/ovrigt_bytessajten_tage_ger_kommunala_mobler_nytt_liv

⁵ <http://miljobarometern.nacka.se/begransad-klimatpaverkan/>

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 276

Dnr KFKS 2017/385

Regler för omreglering av tomträttsavgälder och försäljning av tomträtter

Motion den 24 april 2017 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom frågan är utredd genom kommunfullmäktiges beslut om program för markanvändning den 18 april 2016, § 107.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

I motionen föreslås att kommunen ska ta fram regler för hur omreglering av avgälder och försäljning av tomträtter för flerbostadshus ska gå till samt att kommunfullmäktige beslutar om vilka regler som ska gälla.

Ärendet återremitterades på kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskotts sammanträde den 8 augusti 2017 för att kompletteras med redovisning av hur många tomträtter som finns med bostadsrätter, hyresrätter respektive småhus, avgäldsnivåer och principer.

Mot bakgrund av gällande lagregler om omreglering av tomträttsavgäld och av vad som framgår om friköpsnivåer i av kommunfullmäktige beslutat program för markanvändning bedömer kommunstyrelsen att det inte finns något behov av att ta fram ytterligare regler kring detta.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 3 oktober 2017 § 212
Enhetens för fastighetsutveckling tjänsteskrivelse den 22 september 2017
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 8 augusti 2017 § 149
Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 3 oktober 2017 § 212
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.
Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom frågan är utredd genom kommunfullmäktiges beslut om program för markanvändning den 18 april 2016, § 107.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 8 augusti 2017 § 149

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott återremitterade ärendet till stadsledningskontoret för komplettering enligt följande:

- redovisning av hur många tomträtter som finns med bostadsrätter, hyresrätter respektive småhus,
- hur avgäldsnivån fastställs vid anvisning av nya tomträtter för hyresrätter,
- de principer som kommunen arbetar efter när det gäller omreglering av tomträttsavgäld för såväl småhus som flerbostadshus, samt
- de principer som kommunen arbetar efter när det gäller rabatt på tomträttsavgälden för hyresrätter.

Yrkanden

Sidney Holm (MP) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), Christina Ståldal (NL) och Rolf Wasteson (V), bifall till förslagen i motionen.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till stadsutvecklingsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”I tjänsteskrivelsen konstateras att programmet för markanvändning som Allianspolitikerna brukar hänvisa till helt saknar bestämmelser om hur beräkningen av avgälden och dess storlek för flerbostadshus vid omreglering eller försäljning ska gå till. Alliansen hänvisar nu istället till att man följer reglerna i jordabalken och att det inte behövs några ytterligare regler. Jordabalkens regler går dessvärre att tolka lite olika och det vore bättre med tydligare regler i kommunens program för markanvändning. Att Nacka tolkar jordabalkens regler annorlunda än t.ex. vår grannkommun Stockholm, framgår tydligt när Nacka värderar tomträtterna på Henriksdalsberget högre än tomträtterna vid Stureplan i centrala Stockholm.

Miljöpartiet vill att det fattas ett politiskt beslut om hur omregleringar ska gå till, inte bara för villaägare som idag utan även för de som bor i lägenhet.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Christina Ståldal lät anteckna följande för Nackalistans kommunstyrelsegrupp.

”Nackalistan instämmer i motionens syfte med att skapa regler för hur omreglering av avgälder och försäljning av tomträtter för flerbostadshus ska gå till. Att perspektivet på uttagandet ska utgå från likabehandlingsprincipen för Nackaborna och till långsiktig social hållbarhet borde vara självklart. De höga tomtpiserna i Nacka hör till landets högsta och detsamma gäller tomträttsavgälden. Detta får som konsekvens dyra bostäder som inte riktar sig till den grupp som är i störst behov av bostäder, generellt sett de unga. Nackalistan är kritisk till hur försäljningen av tomtmark tvingades på Henriksdalsborna mot bakgrund av hotet om en mycket hög tomträttsavgäld. Den sociala hållbarheten lyser med sin frånvaro i Nacka bygger stad.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2017-09-22

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2017/385

Kommunstyrelsen

Regler för omreglering av tomträttsavgälder och försäljning av tomträtter

Motion den 24 april 2017 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen eftersom frågan är utredd genom kommunfullmäktiges beslut om program för markanvändning den 18 april 2016, § 107.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunen ska ta fram regler för hur omreglering av avgälder och försäljning av tomträtter för flerbostadshus ska gå till samt att kommunfullmäktige beslutar om vilka regler som ska gälla. Mot bakgrund av gällande lagregler om omreglering av tomträttsavgäld och av vad som framgår om friköpsnivåer i av kommunfullmäktige beslutat program för markanvändning bedömer enheten för fastighetsutveckling att det inte finns något behov av att ta fram ytterligare regler kring detta.

Förslagen i motionen

Sidney Holm (MP) föreslår i motionen att kommunen ska ta fram regler för hur omreglering av avgälder och försäljning av tomträtter för flerbostadshus ska gå till. Kommunfullmäktige föreslås besluta om vilka regler för detta som ska gälla.

Mot bakgrund av gällande lagregler om omreglering av tomträttsavgäld och av vad som framgår om friköpsnivåer i av kommunfullmäktige beslutat program för markanvändning bedömer enheten för fastighetsutveckling att det inte finns något behov av att ta fram ytterligare regler kring detta. Förslagen i motionen bör därför avslås med hänvisning till detta.

Enhetens för fastighetsutveckling utredning och bedömning

Antal tomträtter upplåtna för bostadsändamål

Av kommunens fastigheter upplåtna med tomträtt är i dagsläget 473 upplåtna för småhus, tre för flerbostadshus med upplåtelseformen bostadsrätt, samt nio för flerbostadshus med upplåtelseformen hyresrätt.

Avgäldsnivå vid nyupplåtelse

Upplåtelse av nya tomträtter med upplåtelseformen hyresrätt hanteras av exploateringsenheten. Vid anvisning av nya tomträtter för hyresrätter används två olika förfaranden, anbuds förfarande och direktanvisning. Om anbuds förfarande tillämpas lämnar intressenter anbud vartefter kommunen väljer det mest fördelaktiga anbudet. I de fall direktanvisning används fastställs marknadsvärdet genom expertutlåtanden från två oberoende auktoriserade värderingsmän, förutsatt att marknadsvärdet inte sedan tidigare är känt för kommunen. Marknadsvärdet utgör avgäldsunderlaget vartefter en avgäldsränta tillämpas för fastställande av tomträttsavgälden.

Principer och avgäldsnivå vid omreglering m.m.

Vad avser omreglering av tomträttsavgäld följer av 13 kap 11 § i jordabalken att överenskommelse om ändring av avgälden för den kommande tidsperioden inte får träffas senare än ett år före utgången av den löpande perioden. Parterna har alltså möjlighet att träffa en frivillig överenskommelse om tomträttsavgäldens storlek för den kommande avgäldsperioden fram till och med ett år före den pågående avgäldsperioden slut. Om parterna inte kommer överens ska jordägaren för att inte förlora sin rätt till avgäldsreglering stämma tomträttshavaren. I det fallet ska rätten på grundval av det värde marken äger vid tiden för omprövningen bestämma avgälden för den kommande perioden. Vid omprövningen ska avgälden bestämmas på grundval av det värde som marken har vid tiden för omprövningen. Värderingen görs i princip efter gängse metoder för markvärdering. Vid bedömning av markvärdet ska hänsyn tas till ändamålet med upplåtelsen och de närmare föreskrifter som ska tillämpas i fråga om fastighetens användning och bebyggelse. Med marknadsvärdet menas det mest sannolika priset vid en försäljning av en fastighet på den allmänna marknaden. För att fastställa detta gör kommunen två externa värderingar som i normalfallet utgår från ortsprismetoden. Tomträttsavgälden beräknas sedan genom att det fastställs en ränta (avgäldsränta) på avgäldsunderlaget. Räntan utgår från den långsiktiga realräntan på den allmänna kapitalmarknaden. Med hänvisning till det låga allmänna ränteläget och mot bakgrund av gällande rättspraxis tillämpar kommunen en avgäldsränta om 3 %.

det av kommunfullmäktige beslutade program för markanvändning omfattar inte några bestämmelser om beräkningen av avgälden och dess storlek vid omreglering av avgälder för flerbostadshus. De befintliga lagregler som anger hur omreglering av avgälder ska gå till och hur avgälden ska beräknas tillämpas. När omreglering sker av tomträtter upplåtna för flerbostadshus erbjuder kommunen tomträttshavaren en rabatt på avgälden så länge som lägenheterna upplåts med hyresrätt. Avgäldsunderlaget, vilket ligger till grund för den rabatterade avgälden, beräknas på samma sätt som vid nyupplåtelse av tomträtt med hyresrätt vilket redogjorts för ovan. Därefter appliceras en avgäldsränta på avgäldsunderlaget på samma sätt som för övriga tomträttsupplåtelser, vilken för närvarande uppgår till 3 %.

Vid omreglering av tomträttsavgälden för tomträtter med småhus är utgångspunkten att avgäldsunderlaget fastställs på samma sätt som vid beräkning av friköpspriset för tomträtter med småhus. Detta innebär således att avgäldsunderlaget, liksom friköpspriset vilket följer av gällande program för markanvändning, utgör 50 % av det gällande marktaxeringsvärdet vid omregleringstillfället. Därefter beräknas avgälden på samma sätt som för flerbostadshus genom att det fastställs en ränta på avgäldsunderlaget. Räntan som tillämpas för tomträtter med småhus är densamma som för flerbostadshus.

I fråga om pris vid friköp av tomträtter för flerbostadshus kan det konstateras att det av punkten 4.3 i program för markanvändning, antaget av kommunfullmäktige den 18 april 2016, framgår att ”friköp av mark upplåten med tomträtt ska ske på ett marknadsmässigt sätt”. Enhetens för fastighetsutveckling bedömning är att frågan om principerna för friköpspris av fastigheter upplåtna med tomträtt därmed är till fullo utredda och att ytterligare regler inte är nödvändigt.

Ekonomiska konsekvenser

En begränsning i avgäldens storlek eller priset vid försäljning av tomträtter upplåtna med flerbostadshus skulle innebära minskade intäkter till kommunen.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn.

Bilaga

Motion – Regler för omreglering av försäljning av tomträtter

Taina Sunnarborg
Enhetschef
Enheten för fastighetsutveckling

Anna Ahrling
Markchef
Enheten för fastighetsutveckling

Skapa tydliga regler kring omreglering av tomträttsavgälder

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2017-04-24

Kommunen gräver guld på Henriksdalsberget – Inflationen har varit drygt 10 % den senaste tioårsperioden. I bostadsbristens Nacka har en bostadsrätt under samma tioårsperiod blivit ungefär dubbelt så dyr. I relation till detta är det märkligt att kommunen nyligen krävt en fyrdubbling av tomträttsavgälden vid den tioåriga omregleringen för flerbostadshus på Henriksdalsberget. Den föreslagna avgälden var så pass hög att den i själva verket tvingade fram ett friköp. Kortsiktigt var friköp det bästa alternativet för de boende men den stora skuldökning ett friköp för med sig innebär också en ökad känslighet för framtida räntehöjningar.

Rena rama vilda västern – I Nacka finns inga regler för hur en omreglering eller friköp ska gå till för de som bor i lägenheter, bara för de som bor i villor. För flerbostadshus har omregleringar blivit rena rama vilda västern och det känns mer som att kommunen hittat ett nytt Klondike.

Ingen traditionell höger/vänster fråga – I grannkommunen Stockholm röstade Alliansen nyligen nej till de Rödgrönas höjning på 83 % för de boende på Villagatan på Östermalm, det skulle slå för hårt mot hushållens ekonomi. Samtidigt tycker Alliansen i Nacka att Henriksdalsbornas ekonomi klarar av en höjning med nästan 400 %, en fem gånger så stor höjning som Alliansen i Stockholm röstade nej till för Östermalmsborna.

Någon dj@#la ordning ska det va – Miljöpartiet vill att det fattas ett politiskt beslut om hur omregleringar ska gå till, inte bara för villaägare som idag utan även för de som bor i lägenhet. I [kommunens program för markanvändning](#) står det ingenting om hur man ska gå tillväga vid omregleringar för flerbostadshus, bara vid nyupplåtelse. Om friköpspriset för flerbostadshus ska beräknas står det: "Friköp av mark upplåten med tomträtt ska ske på ett marknadsmässigt sätt". Detta en alltför luddig skrivning som egentligen inte säger någonting alls. Det är också märkligt att villaägare konstant erbjuds bättre villkor än de som bor i lägenhet.

Mot bakgrund av detta yrkar Miljöpartiet att:

- ❖ kommunen tar fram regler för hur omreglering av avgälder och försäljning av tomträtter för flerbostadshus ska gå till.
- ❖ kommunfullmäktige beslutar om vilka regler för detta som ska gälla.

*****

Sidney Holm (MP)

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 277

Dnr KFKS 2017/380

Riktlinjer för tomträttsavgäld

Motion den 24 april 2017 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom frågan är utredd genom kommunfullmäktiges beslut om program för markanvändning den 18 april 2016, § 107.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Ärendet

I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram riktlinjer för tomträttsavgäld för bostäder som utgår från likabehandlingsprincipen för Nackaborna samt tar hänsyn till en långsiktig social hållbarhet.

Ärendet återremitterades på kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskotts sammanträde den 8 augusti 2017 för att kompletteras med redovisning av hur många tomträtter som finns med bostadsrätter, hyresrätter respektive småhus, avgäldsnivåer och principer.

Kommunstyrelsens uppfattning är att frågan i och med kommunfullmäktiges beslut att anta program för markanvändning den 18 april 2016 är utredd och att överväganden av bland annat likställighetsprincipen gjordes i samband med det beslutet. Ytterligare utredning bedöms därför inte nödvändig.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 3 oktober 2017 § 213
Enhetens för fastighetsutveckling tjänsteskrivelse den 22 september 2017
Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 8 augusti 2017 § 150
Motion

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 3 oktober 2017 § 213

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom frågan är utredd genom kommunfullmäktiges beslut om program för markanvändning den 18 april 2016, § 107. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 8 augusti 2017 § 150

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott återremitterade ärendet till stadsledningskontoret för komplettering enligt följande:

- redovisning av hur många tomträtter som finns med bostadsrätter, hyresrätter respektive småhus,
- hur avgäldsnivån fastställs vid anvisning av nya tomträtter för hyresrätter,
- de principer som kommunen arbetar efter när det gäller omreglering av tomträttsavgäld för såväl småhus som flerbostadshus, samt
- de principer som kommunen arbetar efter när det gäller rabatt på tomträttsavgälden för hyresrätter.

Yrkanden

Khashayar Farmanbar (S) yrkade, med instämmande av Sidney Holm (MP), Christina Ståldal (NL) och Rolf Wasteson (V), bifall till förslagen i motionen.

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till stadsutvecklingsutskottets förslag.

Beslutsgång

Med avslag på Sidney Holms yrkande beslutade kommunstyrelsen i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Sidney Holm lät anteckna följande för Miljöpartiets kommunstyrelsegrupp.

”I tjänsteskrivelsen konstateras att programmet för markanvändning som Allianspolitikerna brukar hänvisa till helt saknar bestämmelser om hur beräkningen av avgälden och dess storlek för flerbostadshus vid omreglering eller försäljning ska gå till. Alliansen hänvisar nu istället till att man följer reglerna i jordabalken och att det inte behövs några ytterligare regler. Jordabalkens regler går dessvärre att tolka lite olika och det vore bättre med tydligare regler i kommunens program för markanvändning. Att Nacka tolkar jordabalkens regler annorlunda än t.ex. vår grannkommun Stockholm, framgår tydligt när Nacka värderar tomträtterna på Henriksdalsberget högre än tomträtterna vid Stureplan i centrala Stockholm.

Miljöpartiet vill att det fattas ett politiskt beslut om hur omregleringar ska gå till, inte bara för villaägare som idag utan även för de som bor i lägenhet.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

23 oktober 2017

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Christina Ståldal lät anteckna följande för Nackalistans kommunstyrelsegrupp.

”Nackalistan instämmer i motionens syfte med att skapa regler för hur omreglering av avgälder och försäljning av tomträtter för flerbostadshus ska gå till. Att perspektivet på uttagandet ska utgå från likabehandlingsprincipen för Nackaborna och till långsiktig social hållbarhet borde vara självklart. De höga tomtpiserna i Nacka hör till landets högsta och detsamma gäller tomträttsavgälden. Detta får som konsekvens dyra bostäder som inte riktar sig till den grupp som är i störst behov av bostäder, generellt sett de unga. Nackalistan är kritisk till hur försäljningen av tomtmark tvingades på Henriksdalsborna mot bakgrund av hotet om en mycket hög tomträttsavgäld. Den sociala hållbarheten lyser med sin frånvaro i Nacka bygger stad.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2017-09-22

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2017/380

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för tomträttsavgäld

Motion den 24 april 2017 av Khashayar Farmanbar m.fl. (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen eftersom frågan är utredd genom kommunfullmäktiges beslut om program för markanvändning den 18 april 2016, § 107.

Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska uppdra åt kommunstyrelsen att ta fram riktlinjer för tomträttsavgäld för bostäder som utgår från likabehandlingsprincipen för Nackaborna samt tar hänsyn till en långsiktig social hållbarhet.

Enhetens för fastighetsutveckling uppfattning är att frågan i och med kommunfullmäktiges beslut att anta program för markanvändning den 18 april 2016 är utredd och att överväganden av bland annat likställighetsprincipen gjordes i samband med det beslutet. Ytterligare utredning bedöms därför inte nödvändig.

Förslagen i motionen

Khashayar Farmanbar m.fl. (S) föreslår i motionen att kommunstyrelsen ska uppdras att ta fram riktlinjer för tomträtter för bostäder som utgår från likabehandlingsprincipen för Nackaborna och som tar hänsyn till en långsiktig social hållbarhet.

Enhetens för fastighetsutveckling utredning och bedömning

Antal tomträtter upplåtna för bostadsändamål

Av kommunens fastigheter upplåtna med tomträtt är i dagsläget 473 upplåtna för småhus, tre för flerbostadshus med upplåtelseformen bostadsrätt, samt nio för flerbostadshus med upplåtelseformen hyresrätt.

Avgäldsnivå vid nyupplåtelse

Upplåtelse av nya tomträtter med upplåtelseformen hyresrätt hanteras av exploateringsenheten. Vid anvisning av nya tomträtter för hyresrätter används två olika förfaranden, anbuds förfarande och direktanvisning. Om anbuds förfarande tillämpas lämnar intressenter anbud vartefter kommunen väljer det mest fördelaktiga anbudet. I de fall direktanvisning tillämpas fastställs marknadsvärdet genom expertutlåtanden från två oberoende auktoriserade värderingsmän, förutsatt att marknadsvärdet inte sedan tidigare är känt för kommunen. Marknadsvärdet utgör avgäldsunderlaget vartefter en avgäldsränta tillämpas för fastställande av tomträttsavgälden.

Principer och avgäldsnivå vid omreglering m.m.

Gemensamt för samtliga tomträtter är att vid omreglering av avgälden fastställs denna genom att avgäldsunderlaget, bedömt marknadsvärde, multipliceras med en avgäldsränta. Räntan utgår från den långsiktiga realräntan på den allmänna kapitalmarknaden. Med hänvisning till det låga ränteläget och mot bakgrund av gällande rättspraxis tillämpar kommunen en avgäldsränta om 3 %.

Vid omreglering av tomträttsavgälden för tomträtter med småhus är utgångspunkten att avgäldsunderlaget fastställs på samma sätt som vid beräkning av friköpspriset för tomträtter med småhus. Detta innebär således att avgäldsunderlaget, liksom friköpspriset vilket följer av gällande program för markanvändning, utgör 50 % av det gällande marktaxeringsvärdet vid omregleringstillfället

För flerbostadshus fastställs avgäldsunderlaget genom ett expertutlåtande om marknadsvärdet av auktoriserad värderingsman. För fastigheter upplåtna med tomträtt för flerbostadshus erbjuder kommunen en rabatt på avgälden så länge som bostäderna upplåts med hyresrätt. Avgäldsunderlaget vilket ligger till grund för den rabatterade avgälden beräknas på samma sätt som vid nyupplåtelse av tomträtt med hyresrätt vilket redogjorts för ovan. Därefter appliceras en avgäldsränta på avgäldsunderlaget på samma sätt som för övriga tomträttsupplåtelser, vilken för närvarande uppgår till 3 %.

Den 18 april 2016, § 107, antog kommunfullmäktige program för markanvändning. Av punkten 4.3 i programmet framgår att ”friköp av mark upplåten med tomträtt ska ske på ett marknadsmässigt sätt. I normalfallet ska friköpspriset för mark upplåten med tomträtt för småhus beräknas som 50 procent av det gällande marktaxeringsvärdet.” Det är enhetens för

fastighetsutveckling bedömning att frågan om principerna för friköpspris av fastigheter upplåtna med tomträtt till fullo är utredd och att erforderliga överväganden av bland annat likställighetsprincipen redan är gjorda. Ytterligare utredning bedöms därför inte som nödvändigt.

Ekonomiska konsekvenser

En begränsning i avgäldens storlek eller priset vid försäljning av tomträtter upplåtna med flerbostadshus skulle innebära minskade intäkter till kommunen

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn.

Bilaga

Motion ”Riktlinjer för tomträttsavgäld”

Taina Sunnarborg
Enhetschef
Enheten för fastighetsutveckling

Anna Ahrling
Markchef
Enheten för fastighetsutveckling

Riktlinjer för tomträttsavgäld

Motion från Socialdemokraterna i Nacka

Vår region växer, vi får nya grannar och en trevligare livsmiljö tillsammans. I denna expansion är det viktigt att Nacka bygger för alla. Hälften av befolkningsökningen är nyfödda barn och den största gruppen i behov av ny bostad är ungdomar som ska flytta hemifrån. Idag tvingas alltför många ungdomar att bo kvar hemma eller flytta utanför kommunen i jakt på bostad. Det är en orimlig utveckling. När Nacka växer finns det olika mekanismer som avgör hur områden formas och vilka som välkomnas att bli nya Nackabor. En sådan mekanism är tomträttsavgälden.

Nacka behöver en stringent och rimlig linje när det gäller tomträttsavgälden. Idag är Nacka en av, om inte den absolut, dyraste kommunen i Sverige när det gäller priserna på tomträttsavgälden. Kommunens prissättning innebär att Nacka har högre pris på marken i hyra än exempelvis Östermalm.

Resultatet av en sådan prispolitik riskerar att bli väldigt dyra bostäder, i det fall det handlar om hyresrätter drivs priserna på de nybyggda hyresrätterna upp. Den senaste tiden har vi sett kraftiga höjningar av priset på tomträttsavgäld, exempelvis på Henriksdal där förslaget innebar 400(!) % höjning på 10 år. För Nackaborna innebär det att de riskerar att drivas från hus och hem för att hyran höjs så mycket eller att Nackaborna får ta över finansiella risken, skuldsätta sig och köpa marken. Därmed riskerar områden att homogeniseras till enbart socioekonomiskt starka målgrupper, den sociala hållbarheten urholkas och bostadssegregationen öka.

Kommunen ger villaägare rabatt på att köpa sin mark för 75% av taxeringsvärdet, medan lägenhetsägare får en negativ särbehandling med 400% höjda tomträttsavgälder eller tvingas köpa marken för fulla marknadsvärdet. Att behandla Nackabor så pass olika från en finansiell synpunkt är förstås förkastligt.

Socialdemokraterna yrkar därför

att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att fram riktlinjer för tomträttsavgäld för bostäder som utgår från likabehandlingsprincipen för Nackaborna, samt tar hänsyn till en långsiktig social hållbarhet

Khashayar Farmanbar (S)

Gunnel Nyman-Gräff (S)

Helena Westerling (S)

Mattias Qvarsell (S)

2017-09-29

INTERPELLATIONSSVAR
KFKS 2017/782

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation av Mikael Carlsson (NL) angående samrådsmöten i sydöstra Boo

Interpellanten ställer frågor om att ett samrådsförslag har förändrats mycket efter samrådsmötet.

Mitt svar är följande:

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har ännu inte tagit del av alla synpunkter som inkommit under samrådet och inte heller till den förändring som interpellanten hänvisar till. Hela samrådsredogörelsen och ett omarbetat förslag kommer att presenteras inför nämndens granskningsbeslut i slutet av året. Trots att det alltså inte finns något formellt förslag att kommentera besvarar jag allmänt frågorna nedan.

Kan kommuninvånarna lita på information på samrådsmöten i södra Boo?

Att åsikter går isär om detaljplaneförslagen för Mjölkudden-Gustavsviks gård och Dalvägen-Gustavsviksvägen är ganska naturligt. I förnyelseområden finns oftast motsättningar mellan fastighetsägare som vill att området och den egna fastigheten ska utvecklas, medan andra vill ha så lite förändring som möjligt. Att processen framstår som otydlig och svårbegriplig beklagar jag däremot.

Om varför förslaget har förändrats

Först och främst: Det viktigaste syftet med samråd är att ge alla berörda möjligheten att ta del av och ge synpunkter på planförslaget. Då kan det vidareutvecklas och bli så bra som möjligt. Att förslaget kan ändras och sedan presenteras för granskning är således en fundamental del av den demokratiska processen.

Samrådsredogörelser kommer att bifogas granskningshandlingarna. Där redovisar och besvarar kommunen synpunkterna som kommit in under samrådstiden och beskriver vilka ändringar som de gett upphov till. Där framgår det också tydligt att det finns många olika åsikter och önskemål bland fastighetsägarna, exempelvis om graden av exploatering i området.

Om varför antalet möjliga byggrätter ökat

I samrådsförslaget redovisades bland annat generella planbestämmelser för byggrätterna på ett övergripande sätt: det fanns cirka 100 nya villor och 110 nya lägenheter i radhus och flerbostadshus. Totalt innehöll samrådsförslaget alltså 210 nya bostadslägenheter.

Men planbestämmelserna i samrådsförslaget gör det också möjligt att bygga parhus på befintliga tomter, något som inte fanns med i skisserna vid den tidpunkten.

De nya skisserna omfattar därför totalt 390 nya bostadslägenheter, inklusive parhusen.

Där framgår det också tydligt att det finns många olika åsikter och önskemål bland fastighetsägarna, exempelvis om graden av exploatering i området. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har ännu inte tagit ställning i frågan.

Kommunen måste också ta hänsyn till inlämnade synpunkter efter samrådstidens slut, ända fram till granskningstidens slutdatum. Så säger Plan- och bygglagen. Efter samrådet har synpunkter och önskemål inkommit, och kommunen har prövat lämpligheten och genomförbarheten i dem, vilket vi är skyldiga att göra.

Vad händer härnäst?

- Granskning (utställning) av det utvecklade planförslaget är planerad till senhösten 2017, efter att miljö- och stadsbyggnadsnämnden fattat beslut om att detta ska ske. Alla fastighetsägare får då möjlighet att komma in med synpunkter.
- Inga beslut om utbyggnad och exploateringsgrad kommer att fattas innan dess.
- Efter granskningstiden ska förslaget behandlas av flera politiska instanser inom kommunen: Miljö- och stadsbyggnadsnämnden, kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott, kommunstyrelsen och slutligen kommunfullmäktige.
- Kommunfullmäktiges beslut väntas kunna tas sommaren 2018. När beslutet vunnit laga kraft kan utbyggnaden av gator samt vatten- och avloppsnät påbörjas.

Med detta anser jag att interpellationen är besvarad.

Cathrin Bergensträhle

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens ordförande

Interpellation till ordförande för MSN, Cathrin Bergenstråhle

Kan kommuninvånarna lita på information på samrådsmöten i södra Boo?

Hösten 2016 ställdes planen för sydöstra Boo, Gustavsviks fastighetsägareförenings område, ut för samråd efter vederbörligt godkännande. Många invånare tog del av detta som berörde dem i hög grad och utgick ifrån den lägesbeskrivning som fanns på kartor och muntligt från tjänstemän. Många invånare svarade utifrån denna lägesbild och gav positiv och negativ kritik på förslagen.

Ett halvår senare så gällde denna plan inte längre på så sätt att bebyggelsen hade ökats på så att det var ca 4 gånger så mycket nybebyggelse än vad medborgarna hade svarat och reagerat på i planen. Att många fastighetsägare blev arga och bestörta säger sig själv. Många invånare lever ju i tron på att kommunen är vi och en instans som man kan lita på. Förakt för demokrati och politik blir ett svar på detta och kommunledningens fartblindhet som låter ändamålen helga medlen visar sig ännu en gång.

Nackalistan frågor blir

Kommer det att bli en nystart för sydöstra Boo med samråd och med en korrekt bebyggelseplanering att förhålla sig till för de berörda fastighetsägarna?

Hur ser du på den demokratiska aspekten på att invånarna har svarat och tagit ställning till en plan som inte finns?

Hur kommer du att reparera det brustna förtroendet för den bebyggelseplanering som du är ansvarig för gentemot medborgarna/fastighetsägarna?

Varför har man lagt till ca fyra gånger så många bostäder som i det utställda förslaget?

Nackalistan 2017-09-01

Mikael Carlsson

2017-10-12

INTERPELLATIONSSVAR
KFKS 2017/781

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation av Christina Ståldal m fl (NL) angående naturreservat i Skuruparken

Regeringen har beslutat upphäva kommunens beslut om att inrätta naturreservat Skuruparken. Reservatet har upphävts två gånger på grund av formaliafel då det gäller delgivning till sakägarna. Följande frågor ställs:

- Vad lärde sig kommunen vad gäller kommunikation av den första informationsmissen och hur förankrades den kunskapen?
- Vilket förhållande och kontakter har kommunen med JM under tiden JM har opponerat mot den demokratiska viljan att inrätta ett naturreservat i Skuruparken?
- Hur ser tidplanen ut för att en ny hantering för att inrätta detta naturreservat?
- Vad har hanteringen sedan 2005 hittills kostat Nacka kommuns skattebetalare då reservatarbetet började?
- Kommer kommunstyrelsen sätta igång en oberoende granskning för att klarlägga vad som gått fel och undvika framtida liknande fel?

Mitt svar är följande:

Vid upphävandet på formella grunder hänvisade regeringen till att kommunen inte låtit markägaren yttra sig över vad andra parter yttrat vid samrådet. Nämnden börjar nu om den en process där sakägare och andra kan yttra sig över eventuellt något reviderat förslag innan kommunfullmäktige kan fatta nytt besluta om naturreservatet. Det är oerhört viktigt att vara noggrann med det formella och se till att sakägare också får möjlighet att lämna synpunkter på vad andra har yttrat vid samrådet. Detta kommer emellertid innebära att processen kommer att ta relativt lång tid.

Erfarenheter från de två upphävandena har dels varit att bevaka att utställningsmaterialet alltid finns tillgängligt på anvisad plats dels att sakägare ska ges möjlighet att yttra sig över vad andra parter har yttrat vid samråd.

Nacka kommun har haft de kontakter med JM som sakägare i processen som ärendet krävt. Dessutom har det varit resultatlösa diskussioner om att kommunen skulle kunna förvärva markområdet i ett tidigt skede i processen.

Natur och trafiknämnden har ärendet uppe vid sammanträdet den 24 oktober för att säkerställa att ärendet fortgår med eventuell marginell översyn och nytt samråd. Kosstaden för hela hanteringen av ärendet har inte varit möjligt att klarlägga då det hanterats på olika sätt över tid och inte drivits som ett enskilt projekt. Kommunstyrelsen har i dagsläget ingen fråga om att tillsätta en oberoende granskning av ärendet.

Gunilla Grudevall-Steen
Natur- och trafiknämndens ordförande

Interpellation till natur- och trafiknämndens ordförande Gunilla Grudevall-Steen

Ännu en miss gällande Skuruparken, hur kunde det ske?

Ett av kommunens mest långdragna ärende har ännu inte kommit till ett tillfredsställande avslut. Torsdagen före midsommarafton beslutade regeringen att upphäva naturreservatet Skuruparken. Reservatet har upphävts två gånger på grund av formaliafel då det gäller delgivningen till sakägarna, bl a JM. JM överklagar detta och får då den senaste gången rätt i regeringen. Motiveringen var att Nacka kommun gjort ändringar i reservatsföreskrifterna A 2 och A 7 utan att kommunicera detta till sakägarna, bl a JM.

I Skuruparksreservatets föreskrifter anges 11 föreskrifter om vad som är förbjudet för markägare och andra sakägare. Enligt A 7 är det förbjudet att "uppföra staket, stängsel eller andra hägnader / samt att plantera hindrande vegetation som motverkar reservatets syfte/. Texten inom snedstrecken tog länsstyrelsen bort i sitt beslut 16-05-09. Därmed gjorde även kommunen det i sin slutliga beslutstext **utan att kommunicera det till sakägarna**. Kommunen förklarade denna åtgärd i sitt yttrande till regeringen (sept 2016): Innebörden i förbudet finns ändå med i A 9, där det förbjuds att "plantera ut för trakten främmande växter eller djurarter i mark och vatten."

Det är andra gången som naturreservatet Skuruparken upphävs. Att kommunen beslöt att inte överklaga ärendet är en huvudanledning till att det även denna gång gick snett. År 2013 var det länsstyrelsen som gjorde det med motiveringen att kommunen slarvat med delgivningen till sakägarna. Nu upphävs reservatet igen på grund av dessa ödesdigra formalia- och beslutsfel.

Regeringen skriver att ärendet lämnas tillbaka till kommunen för ny behandling och kommunen måste snabbt komma igång med ett nytt reservatsarbete. Kommunstyrelsen bör sätta igång en snabb och oberoende granskning av hur ärendet har hanterats och klagöra orsaker och ansvar till haveriet.

Nackalistan vill ha svar på

Vad lärde sig kommunen vad gäller kommunikation av den första informationsmissen och hur förankrades den kunskapen?

Vilket förhållande och kontakter har kommunen till JM under den tiden som JM har opponerat mot kommunens demokratiska vilja att inrätta ett naturreservat i Skuruparken?

Hur ser tidsplanen nu ut för en ny hantering av ärendet med att inrätta detta naturreservat?

Vad har hanteringen sedan år 2005 hittills kostat Nacka kommuns skattebetalare då reservatsarbetet började?

Kommer ärendet att via beslut i kommunstyrelsen sätta igång en oberoende granskning av hanteringen för att klarlägga vad som har gått fel och för undvikande av framtida liknande fel?

Nackalistan 2017-08-07

Christina Ståldal

Micke Carlsson

Bosse Ståldal

Efson Goitom

Interpellation till Arbets- och företagsnämndens ordförande Jan-Erik Jansson

Kommunfullmäktige 2017-10-16

Nacka har under de senaste åren tagit emot ensamkommande barn som söker skydd i Sverige. Ett ensamkommande barn är ett barn under 18 år som kommer till Sverige utan båda sina föräldrar eller någon annan vuxen person som har trätt i föräldrarnas ställe.

Vid AFNs möte i september visades siffror att Nacka kommun ansvarar för 293 ensamkommande barn varav 27 är flickor. Totalt är 177 asylsökande av dessa. Av de barn som Nacka ansvarar för så bor 142 i Nacka och 151 i andra kommuner.

De flesta av dessa ungdomar kom under hösten 2015 och var då i åldersspannet 15-17 år.

Migrationsverket har under åren från 2015 fram till nu haft högt tryck på sig och många av de ungdomar som kom hösten 2015 har ännu inte fått sitt första beslut från Migrationsverket. Under tiden som barn söker asyl så ansvarar kommunen för boende och stöd av olika slag. Samma dag som ungdomen fyller 18 år så förflyttas ansvaret från kommunen till Migrationsverket. Detta gör att födelsedagsbarnet på sin 18 års dag ska infinna sig på Migrationsverket (oftast i Hallonbergen) med packade väskor för att samma dag få en ny bosättning i anläggningsboenden någonstans i Sverige. Har ungdomen tur så har hen ett nätverk i Nacka som gör att de får bo gratis hemma hos någon och kan fullfölja sina studier och delta i den sociala samvaron.

Regering har blivit uppmärksam på problematiken och det omänskliga i att tvinga ungdomar från trygga miljöer som de rotat sig i Nacka under nästan två års tid (på grund av Migrationsverkets extremt långa handläggningstider). I juni i år aviserade regeringen bidrag till kommunerna för att möjliggöra för de som fyllt 18 år att få stanna kvar i den kommun de bor i under hela asylprövningstiden. Regeringen har anslagit medel, som ett tillfälligt kommunbidrag, att möjliggöra för unga som fyller 18 år mellan den 1 juli 2017-30 juni 2018 att bo kvar i kommunen och fullfölja studier i trygghet.

Det tillfälliga kommunbidraget är 390 miljoner kronor under 2017 och på 195 miljoner under 2018. Utslaget per ungdom blir bidraget på cirka 50 000 kronor under 2017 och 25 000 kronor under 2018 och baserar sig på antalet barn som var boende i kommunen den 30 juni 2017. Bidraget betalas ut som klump och varje kommun bestämmer själv hur bidraget på bästa sätt stödjer ungdomarna att kunna bo kvar. Läs gärna mer här: <http://www.regeringen.se/artiklar/2017/07/fragor-och-svar-ensamkommande-som-fyller-18-ar/>. Flera kommuner runt om i Sverige har snabbt tagit fram nya möjliga boenden till de unga för att möta upp behoven. Ett sådant exempel är att man i [Grästorps kommun](#) ger en ideell verksamhet bidrag till att driva ett boende i en större villa. Andra kommuner med olika politiska majoriteter (bl a Uppsala, Stockholm, Gislaved, Lund, Västerås, Norrtälje) väljer att snabbt ställa om HVB boenden till lokaler lämpade för gruppen och då till en mycket låg kostnad.

Vid AFNs möte i september ställde jag frågan på vilket sätt Nacka kommun ger unga asylsökande Nackabor möjlighet att bo kvar från sin 18 födelsedag. Jag fick inget tydligt svar då.

Mina frågor till Arbets- och företagsnämndens ordförande är:

- På vilket sätt möjliggör Nacka kommun för nyblivna 18 åriga asylsökande att få bo kvar i kommunen?
- Hur många nyblivna 18-åringar har tvingats att flytta till Migrationsverkets boenden runt om i landet?
- På vilket sätt kommer Nacka kommun att använda de medel som betalas ut vid årsskiftet i syfte att låta unga tryggt få bo kvar i Nacka kommun?

.....
Louise Ollivier

Miljöpartiet de Gröna i Nacka